

V DEO

ŠTA DA SE RADI?

>Škole nas uče patriotizmu,

783

novine nam pružaju uzbuđenja,

dok političari misle samo na

Destruktivno društvo i njegovi prijatelji

kako da ponovo budu

izabrani. Zato nijedna od te

tri >institucije< ne može ama

Destruktivno društvo i njegovi prijatelji

baš ništa da učini protiv

785

samoubistva ljudske rase.<

(**Bernard Rasel**, egleski

filozof i matematičar)

Destruktivno društvo i njegovi prijatelji

>Civilizacija razara isto

toliko koliko i varvarstvo,

samo

Destruktivno društvo i njegovi prijatelji

se ona time mnogo ne

787

hvali.<

(Džon Štajnbek, američki

književnik)

Destruktivno društvo i njegovi prijatelji

>Tehnologija je način da se

svet

organizuje tako da čovek

Destruktivno društvo i njegovi prijatelji

nema potrebe da ga iskusi.<

789

(**Marks Friš**, švajcarski

književnik)

>Svaki put kad izmenimo

790

životnu okolinu, ta okolina

nam

izmeni ponašanje, a onda

Destruktivno društvo i njegovi prijatelji

to izmenjeno ponašanje

791

ponovno zahteva novu životnu

okolinu.<

Destruktivno društvo i njegovi prijatelji

(Karl Peters, nemački

792

istraživač i publicista)

>Svet bi imao neograničene

Destruktivno društvo i njegovi prijatelji

mogućnosti kada bi mogao da

ograniči moć ograničenih.<

(**Hajrni** **Laube**, nemački

Destruktivno društvo i njegovi prijatelji

književnik)

794

>Naučno prilaženje sastoji se

Destruktivno društvo i njegovi prijatelji

u svesnom traženju istine.

795

Smatrati sebe nepogrešivim i

samo druge podučavati - ružno

Destruktivno društvo i njegovi prijatelji

ako se tako radi nijedno

pitanje se neće rešiti.<

(Mao Ce Tung)

Destruktivno društvo i njegovi prijatelji

>Idealista sam, ne znam kuda

idem,

ali i dalje sam na

Destruktivno društvo i njegovi prijatelji

putu.<

799

(**Karl Sendberg**, američki

pesnik)

Destruktivno društvo i njegovi prijatelji

>Ja ništa ne izmišljam. Ja

samo

ponovo otkrivam.<

(**Ogist Roden**, francuski

Destruktivno društvo i njegovi prijatelji

vajar)

801

Destruktivno društvo i njegovi prijatelji

POSTAVLJANJE PITANJA

>Svet stoji po strani da bi,

sve

one koji znaju kuda idu

Destruktivno društvo i njegovi prijatelji

pusilio da prođu.<

803

(Dejvid Star Džordan,

američki zoolog)

>Savremeni čovek živi u

zabludi da zna šta želi dok u

stvarnosti želi samo ono što

se od

Destruktivno društvo i njegovi prijatelji

njega očekuje da želi.<

805

(**Erich From**, nemački

psihoanalitičar, socijalog i

filozof)

Destruktivno društvo i njegovi prijatelji

>Čovek je jedina životinja koje se

bojim. Lav nije toliko opasan -

nema ideala, nema religije,

Destruktivno društvo i njegovi prijatelji

nema političkih ubeđenja;

jednomreči, nema razloga da

uništava ništa što ne može

da pojede.<

(Bernard Šo, enleski književnik)

Pitanje šta da se radi, kako da se promeni destruktivni oblik ljudskog društva i stanje opšte pljačke u takvom ljudskom društvu da bi isto prešlo u konstruktivno - generičko društvo, sadrži čitav spektar pitanja lociranih na određene oblasti. Te oblasti, uglavnom, korelativno su međusobom povezane i doprinele su da se povampiri dosada kulturom prigušivani genetski destruktivizam kod čoveka i da se samo za 10 do 12 hiljada godina anuliraju rezultati više miliona godina borbe čovečje vrste protiv destruktivizma.

Svako pitanje traži tačan odgovor, ali se dešava da se da tačan odgovor na pogrešno postavljeno pitanje. Zato je veoma

Destruktivno društvo i njegovi prijatelji

važno TAČNO POSTAVLJENO PITANJE! U dosadanjem izlaganju videli smo da su kroz pisanu istoriju ljudskog društva ta pitanja bila pravilno postavljena, ali ODGOVORI NISU BILI TAČNI! PRAKSA JE TA KOJA POTVRĐUJE TAČNOST ILI NETAČNOST ODGOVORA. Prema tome istorija nam govori šta je bilo od tih pogrešno datih odgovora. Analize te istorije govore nam zašto se to zbililo. A sve nam to ničemu ne služi, jer oni koji stvaraju istoriju, oni najčešće je i diktiraju onima što je pišu, a oni što je analiziraju kroz prizmu destrukcije ljudskog društva se ne usuđuju da išta učine da isprave greške jer im to, na žalost, najčešće lično ne odgovara, pa izigravaju >dvorsku ludu<.

A kad neko i nešto pokuša, najčešće je žrtva moći Džingis Kanova, ili je izmanupulisan od njih, kao što smo videli kod nekih pokušaja skretanja s destruktivnog puta. **SVET BI IMAO NEOGRANIČENE MOGUĆNOSTI KADA BI OGRANIČIO DŽINGIS KANE!** Prema tome prvo pitanje koje traži tačan odgovor je:

Šta da se radi da bi nestala vladavina Džingis Kanova?

Ako se na ovo pitanje ne da pravi, tačan odgovor, tj. utvrdi kako se ograničava moć, odnosno kroti i smenjuje vladavina džingiskanomanije, svi napori da se čovečanstvo skrene sa puta

destruktivizma, manje ili više, su uzaludni. Uopšte se ne postavlja pitanje da li je potrebna, već kako da se što jednostavnijim, postepenim i bezbolnijim putem smeni vladavina džingiskanomanije i zameni jedino ispravnom vladavinom. Za nas ovde ta ispravna vladavina je **VLADAVINA ZNANJA - SCIENTIAKRATIJA.**

Sledeća pitanja koja proizlaze iz prethodnog je šta treba scientiakratija da uradi, šta joj treba da bude uzor za promenu destruktivnog oblika i promenu stanja opšte pljačke u savremenom društvu? Odgovor na ovo pitanje sadrži čitav niz drugih pitanja, koja opet traže tačan odgovor. Nabrojaćemo neka od njih:

1. Šta treba uraditi da se promeni produkcionni odnos i način proizvodnje, koji bitno određuju destruktivni oblik društva?
2. Šta treba uraditi da se promeni razmena putem pljačke i time i stanje pljačke u društvu?
3. Šta treba uraditi da se promene sadašnja ekonomska i socijalna nejednakost u društvu koji su izvor destrukcije?
4. Šta treba uraditi da se promeni sadašnja etika i moral društva jer, kao što smo videli, bez toga se

neće znati šta treba da se promeni u sadašnjem društvu?

5. Šta treba uraditi da se pokuša spasiti priroda a time i čovek? itd. itd...

U poglavlju IV - Pokušaji izmene destruktivnog društva, kod vera smo videli da su samo dve vere pokušale da daju odgovor na pitanje šta da se uradi da nestane vladavina džingiskanomanije: marksizam i maharišijeva transcendentna meditacija. Marksizam je pao na ispitu prakse, a TM (transcendentna meditacija) Maharišija ima šanse da se ostvari jer je potpuno materijalna, ali je danas još daleko od toga. **Jedna vera, jedna ideja, odnosno utopija prestaje da to bude tek kada se ostvari.**

U ovom, zadnjem delu ove knjige potrudićemo se da damo tačan detaljan odgovor na sva ova, nabrojana i nenabrojana pitanja, tj. kako rešiti te pojedine probleme društva. **Svesni smo da je to samo jedno od velikog broja mogućih rešenja. Ovde se ništa ne izmišlja već se služi sa onim što postoji, ili je postojalo.**

Služićemo se metodom Konfučija, kao i dosada - pokušaćemo da svemu damo pravo ime, kao i što doslednije primeniti teoriju sistema. Tako ćemo posmatrati čoveka kao biološki sistem i još kao organizacioni sistem ćelija. Dalje, čoveka kao člana drugih

organizacionih sistema, pa zatim i kao člana materijalnih i idejnih sistema. Na kraju, čoveka u svim mogućim kombinacijama ovih četiri sistema: biološkog, organizacionog, materijalnog i idejnog. Pri tome ćemo voditi računa da se sve to, koliko je moguće, holisitički, sveobuhvatno posmatra i na sve da što tačniji odgovor kroz prizmu osnovnih ciljeva - programa, sistema: održavanje, olakšanje i unapređenje vlastitog opstanka.

**ŠTA DA SE RADI DA BI SE SMENILA VLADAVINA DŽINGIS
KANOVA?**

naroda. Ali,

>Moć kraljeva zasniva se na
razumu i ludosti

mnogo više na ludosti.<

(Blez Paskal, francuski
pisac, filozof i naučnik)

Današnja džigiskanomanija je došla na vlast, uglavnom, putem nekakvih izbora, koje oni sami nazivaju lepim imenom **>demokratskim<**. Šta se pod tim pojmom podrazumeva, ne zna ni David Held, danas sigurno jedan od najboljih poznavaoaca teorije demokratije. Tako u svojoj knjizi Modeli demokratije kaže:

>Ta i gomila drugih pitanja jamči nam da značenje demokratije ostaje nerešeno, te da će to, po svojoj prilici, uvek i ostati.<

Da vidimo šta se danas pod tim pojmom **>demokratija<** podrazumeva, i šta su Grci u petom veku pre naše ere kao daleki autori demokratije pod tim pojmom podrazumevali.

Šta se danas podrazumeva je krajno teško pitanje. Ta različita stajališta šta je demokratija potiču delom od različitih načina posmatranja iste. Demokratijom se danas naziva sve ono što ostvaruje jednu ili više od sledećih

temeljnih vrednosti: jednakost, slobodu, moralni samorazvitak, zajednički interes, privatne interese, društvenu probitačnost, zadovoljenje potreba, efikasnost odlučivanja. Unutar istorije sukoba tih stajališta vodi se bitka koja treba da odredi hoće li demokratija značiti: (a) svojevrsnu narodnu vlast (oblik života u kojem su građani angažirani u samovladanju i samoupravljanju) ili (b) pomoć u odlučivanju (sredstvo da se osigura legitimitet odlukama zastupnika, izabраниh na vlast za određeno razdoblje). Iz svega toga proizlazi da imamo čitav niz značenja za reč demokratiju. Tako to može da znači:

1. Da svi treba da vladaju. Pod tim se podrazumeva da su uključeni u zakonodavstvo, u opšte političko rukovođenje, u primeni zakona i u organe uprave.

2. Da svi trebaju da budu lično uključeni u donošenju presudnih odluka, tj. u odlučivanju o opštim zakonima, na primer: o ustavu, i o opštem smeru politike - o svim javnim poslovima.

3. Da su oni na vlasti odgovorni onima kojima vladaju; drugim rečima, da su obavezni polagati račun o svom delovanju i da ih oni kojima vladaju mogu smeniti.

4. Da su oni na vlasti odgovorni izabranim predstavnicima onih kojima vladaju.

5. Da su oni na vlasti izabrani od onih kojima vladaju.

6. Da one na vlasti biraju predstavnici onih kojim se vlada

.

7. Da oni na vlasti trebaju delovati u interesu onih kojima se vlada.

Kada se ovome doda još odgovor na pitanja kao što su: koliki treba biti opseg tako shvaćene demokratije, na koja područja života je primeniti, ili, uopšte, da li je treba ograničiti radi očuvanja nečijih važnijih ciljeva, onda je sasvim razumljivo **zašto nema odgovora šta je demokratija - SVE MOŽE DA BUDE PODVEDENO POD TIM EPITETOM!** (Nešto slično se manipuliše sa epitetima: socijalan, ili socijalistički, ili samoupravni i sl.)

Za Grke, ili bolje reći **za Atinjane, je demokratija bila, bar u principu, vladavina naroda.** Što nije sav narod uključen, što su žene, građani iz drugih država ili polisa i robovi bili isključeni, to nije nikoga brinulo što naziv demokratija ne odgovara onome što je u stvarnosti. **VAŽNO JE DA JE ODGOVARAO ONIMA NA VLASTI, ODNOSNO INTERESIMA ONIH NA VLASTI.** Takvom stanju vladavine pre bi odgovaralo ime **maskulinuskrajija** - vladavina muškaraca i to samo onih koji vode poreklo iz jednog plemena (polis je bila plemenska država).

Ta njihova maskulinuskrajnja je počivala, opet u principu, na konsekvenciji - jednoglasnošću. Kada je nema prelazilo se na nadglasavanje (kako i kada se to radilo opisano je u Drugom delu knjige u poglavlju Atina - nastanak države).

Ako uzmemo da je sadašnje užasno stanje prirode i sveg živog u njoj rezultat te nazovi demokratije, onda **pojmovno bolje odgovara ime DEMONOKRATIJA, jer kada se napiše (ako se ikada napiše) istorija destrukcije ljudskog društva, videće se da NAJVIŠE ZLA NA OVOM SVETU JE NASTALO POD IMENOM DEMOKRATIJE kao poštapalice.**

Da bi se dao tačan odgovor na postavljeno pitanje na početku ovog poglavlja, to treba odgovoriti kako da se ti makako izabrani Džingih Kanovi smene sa vlasti, odnosno kako da se vlada nekom državom, ili uopšte asocijacijom ljudi a da se ne upada u destrukciju.

Rešenje nam je dala sama priroda. To je obrađeno u Prvom delu knjige, kod objašnjenja evolucije žive materije od embriona do višecelulinskih organizama, i tih organizama do homo sapiensa. Kako se ta evolucija dešavala i zašto se uopšte moralo da evoluiraju je ono što nas ovde interesuje.

Kao što smo rekli živa materija je biološki sistem, i da svaki sistem ima tri cilja: (1) opstanak, (2) olakšanje opstanka

i (3) unapređenje opstanka. Pretpostavili smo da se je do osnovnog sistema žive materije, do >embrija< kako smo ga nazvali, došlo stohastičkim putem. Dalje, pretpostavili smo da taj naš >embrion< sadrži program svoje reprodukcije i **da je on nosilac inteligencije koja vlada svom živom materijom, pa i čovekom**. Kada je, i zašto je, ta **inteligencija** donela odluku da se sa drugim >embrionima< udruži u složeniji organizacioni sistem, da kooperira i izvrši podelu rada, je teško, ako ne i nemoguće, reći. **Da je ta odluka doneta govori nam današnja stvarnost tj. obilje složenih bioloških sistema.**

Zašto su počeli ti individualni sistemi da kooperiraju je teško šta danas tvrditi. **Ali je jedno sigurno: život je jednostavniji ako se ne menja i niko neće menjati ništa ako nije na to prinuđen.** Ranije smo rekli da sve u životu i u vasioni ide linijom manjeg otpora, zašto to ovde kod složenijih sistema nije slučaj? Da li je to puka radoznalost, ili je bila nužda, ili kretanje linijom manjeg otpora? Po našem mišljenju su sve ove tri varijante moguće, ali, najverovatnije, je odlučujući faktor bila nužda. Zbog nečega su se odjednom veliki broj tih >embriona< našli ugroženim, tj. održanje opstanka im je dovedeno u pitanje, pa su morali potražiti neko rešenje. To rešenje su videli u kooperaciji - u udruživanju i u podeli rada,

tj.zadataka u tom novom organizacionom sistemu. Isto tako to ne mora da bude slučaj, već lako može da bude i zajednički zaključak samostalnih sistema da će udruživanjem - kooperacijom i podelom rada lakše ostvariti vlastiti ciljevi - programi, održavanje, olakšavanje i unapređenje opstanka. To drugim rečima znači kretanjem linijom manjeg otpora. Lako može da bude i heuristički događaj - hajde da pokušamo ovo i da vidimo šta će biti.

Bilo kako bilo, ta kooperacija, **to udruživanje je vršeno konsezusom - jednoglasnošću zainteresiranih**. Smešno bi bilo kada bi pretpostavili da je to izvršeno prinudom nekog od sudeonika kooperacije. Taj bi morao da ima aparat prinude: birokratiju, policiju, žandameriju, vojsku, ili nešto drugo, da bi pre skoro 4 milijardi po praistoriskoj buljonskoj okeanskoj čorbi >oružjem< proganjali na bilijarde i bilijarde >embriona< da se udruže!

Sada ti već složeniji sistemi i dalje se posložavaju i tako smo dobili pored ostalih vrsta i čovečju - vrstu primata. Kako se to posložavanje dešavalo danas može lepo da se vidi kod biljaka. Alge su se prvo udružile u prostu kooperaciju bez podele rada samo su skupno živele. Zatim su fomirale steljku koja je imala već naznačene organe: koren, stablo i grane i

potom su formirale biljku onako kako je danas vidimo. Kako se to dešavalo kod faune je nepoznato, ali je i tamo to sigurno išlo konsezusom - dogovorno.

Ako bi trebalo da što nazovemo demokratijom onda se može nazvati samo ono što se odigrava konsezusom. Kako je ta reč demokratija, kao što smo videli, deskreditovana, to ćemo ovde za SLUČAJ VLADAVINE NEKOM LJUDSKOM ASOCIJACIJOM POMOĆU KONSENZUSA TAKVU VLADAVINU ZVATI **COOPERATIOKRATIJA (kooperaciokratiya) - zajedničko vladanje.**

Uvođenje kooperaciokratije moć Džingis Kanova se ne samo ograničava već i nestaje. Ako je negde u podeli rada, u kooperaciji potreban vođa, onda se nalazi rešenje da to bude neko od udruženika koji je potpuno ravnopravan ostalima. **Taj nema nikakve posebne privilegije, nikakve posebne vlasti, niti je iznad ostalih - ON SAMO OBAVLJA DEO ZADATKA PROGRAMIRAN ZA FUNKCIONISANJE SISTEMA.** Jasno je da se taj bira: ili konsezusom, ili lutrijom, kao što su radili Grci. Taj može da se bira samo jedanput i na vremenski ograničeno vreme. Može, ali ne mora. Ali treba znati da je ovakav način istoriski poznat (obrađen u poglavlju II: Čovek u plemenu) kod biranja vođe roda, odnosno plemena, i da je ostajanje duže na tom položaju možda, pored ostalih, jedan od glavnih uzroka nastanka Džingiskanomanije.

Iz tog razloga, možda je bolje ne ponavljati istoriju i birati potrebne vođe samo na određeni rok, dati mu za to vreme određeni deo zadatka u sistemu.

Dingis Kani neće sami sići sa vlasti sve dok se na neki način ne skinu sa vladajućeg trona. S obzirom da je njihova orijentacija vlastiti interesi i interesi državne klase na vlasti (plutokratije, politokratije, birokratije, tehokratije) preko koje vladaju državom I MANUPULIŠU SA LJUDIMA, **to im je strana briga kuda ide čovečanstvo sa svojim destruktivizmom, sa svojom opštom pljačkom. S obzirom da je ceo organizacioni sistem vladavine u postojećem društvu stvoren prema sistemu ideja da se gospodari i manipuliše sa ljudima u korist i dobrobit grupa na vlasti, to je malo verovatno da će sići dobrovoljno.** I ono što je još i najgore, a što je skorašnja istorija i pokazala, da i kada ih skinu sa vlasti, oni koji su to uradili - na pr. komunisti, nisu znali šta da urade sa džingiskanomanijom i demonokratijom, pa su ih ostavili dodajući im epitet socijalistički, ili samoupravni, ili nešto slično. I tako smo dobili socijalističku, odnosno samoupravnu džingiskanomaniju i socijalističku, odnosno samoupravnu demonokratiju.

Prvo što mora da se rasčisti je: da li može da se pobedi

na parlamentarnim izborima i dobija većina? To drugim rečima znači formiranje stranke, pokreta, partije i sl. kako bi se po pobedi prema postojećim pravnim normama mogle doneti određene odluke za razvlašćenje vladavine džingisomanije. **Teoretski i praktično je to moguće.**

Prvi teoretski uslov je da postoji pokret, partija ili stranka koja mora da ima u programu jasno zacrtano šta dolazi na mesto džingiskanomanije. DO DANAS NIJE BILO, A I DANAS, NEMA TAKVOG POKRETA, NI TAKVE PARTIJE, KAO I TAKVE STRANKE KOJA IMA JASNO TO ZACRTANO. Znači, da bi se zadovoljio ovaj teoretski uslov mora da se formira pokret, nešto slično što je uradio Maharišivi: FORMIRAO POKRET TM (transcedentalnu meditaciju).

Drugi teoretski uslov je JASAN PROGRAM ŠTA NADOMEŠTA VLADAVINU DŽINGISKANOMANIJE JER JE DRŽAVA ORGANIZACIONI SISTEM LJUDSKOG DRUŠTVA PA MORA FUNKCIONIRATI, AKO SE ŽELI DA OPSTANE. Taj teoretski uslov kaže sledeće: između postojećeg i novog sistema vladavine ne postoji jasno određena granica da može da se kaže: **>Dovde je destruktivno društvo i njegova pljačka sa svojom džingiskanomanijom, a odavde počinje generičko društvo i njegova kooperativnost sa svojom kooperaciokratijom.<** Kada će se stvoriti 100% takvo društvo teško je reći. Možda i čitavo jedno stoleće, jer tu je determinanta čovek odlučujući faktor,

pa treba dosta vremena da mu se izbrišu iz gena milenijumima stečene destruktivne genetske osobine i usaditi mu nove generičke!

Za ZA OPSTANAK ČOVEKA je važno da jednom počne sa pokušajem da se spasi priroda i ljudsko društvo, a da se pri tome zna šta treba da se tu uradi: VAŽAN JE DOBAR I SVAKOM JASAN PROGRAM za taj pokušaj.

Treći teoretski uslov je da Džingis Kanovi priznaju poraz i napustiti svoju destruktivnu vladavinu, tj. da ne izvrše vojni udar i zaved diktaturu. Dosadašnja istorija ukazuje da to nije slučaj i da praksa negira mirno silaženje sa vladajućeg trona ljubitelja destruktivizma.

Praktični uslov je saznanje svih ljudi, ili barem većine, o neminovnosti zaokreta od destruktivizma i da je uslov odstranjivanje odgajivača džingiskanomanije. Bez tog saznanja, ili bolje reći ubeđenja, nema pobede na parlamentarnim izborima pa i mogućnosti spasa prirode i čoveka.

Da vidimo kako je moguće ostvariti te uslove.

**Prvi teoretski uslov za pobeđu na izborima:
formiranje pokreta odnosno stranke**

Rekli smo da ne postoje pokreti, stranke ili partije, koje znaju šta dolazi posle džingisomanije, pa zbog toga mora da se obrazuje pokret koji treba da ima karakteristike stranke da bi zadovoljio pravne propise za izlazak na izbore. Doduše postoji Maharašivijev pokret TM, ali on ne ide na izbore već je ubeđen da će transcidentalnom meditacijom - podsvesnim delovanje, preobratiti ćud Džingis Kanova. U tom smislu je uputio svim vladama sveta pismo, o kojem je bilo u IV delu knjige reči, jer smatra da će te vlade pod uticajem TM meditacije, preokrenuti svoju i ljudskog društva destruktivnost i stvoriti >nebo na zemlji<. Kako nebo stvoriti je napisao na preko 1500 strana i sasvim je realno. Nauka zna za podsvesno delovanje, znaju ga i mnogi pojedinci pa ga i upotrebljavaju, ili bolje zloupotrebljavaju. Da li ono može, ili ne može, da preobrati ćud Džingis Kanova, naročito ako toliki mali broj ljudi vrši meditaciju, je diskutabilno i još nedovoljno naučno dokazano. Zbog toga je ovde u knjizi njegov pokret svrstan u religiju, a i kao takav je registrovan svuda po svetu. Iz navedenog ne može se TM tretirati kao stranka jer ne ide na izbore da bi se borila za smenu džingisomanije. (Autor ove knjige lično veruje

da je Maharišivi u pravu jer je fakultetski izobražen fizičar i taj problem TM 15 godina izučavao. Isto tako je ubeđen da kontra-meditaciju nesvesno vrši i sama džingiskanomanija koja čini oko 5% stanovništva jedne zemlje. Pa ako su metode Mahrišivija tačne, meditacija Džingis Kanova je uticajnija jer su brojčano daleko jači).

Pre skoro 200 godina jedan od engleskih Džingis Kanova, bogati kapitalist Robert Owen je pokušao da humanizira i socijalizira tadašnje englesko društvo u kojem je tri četvrtine stanovnika živelo u neviđenoj bedi. U svojoj zamisli sve je ostavljao Džingis Hanovima u postojećem društvu: vlast, profit, rentu, svojinu i sl. Njega su, najverovatnije greškom, Marks i Engels svrstali u socijaliste utopiste, a njegovo učenje u utopiju. Ni jedno, ni drugo, nije tačno. On nije dirao kapitalističku svojinu i vlast džingiskanomanije, već je vršio preraspodelu dobiti u korist radnika, držeći se čvrsto principa da je ljudsko društvo kooperativno društvo, i da radnici i kapitalisti, a i Džingis Kanovi treba da kooperiraju. Hteo je da to dokaže pa je praktično i sproveo u svojim fabrikama. Dobio je besprekornu asocijaciju ljudi što je za ondašnje stanje kriminala i ponašanja bilo nepojmljivo. I ne samo to - profit mu se povećao. Proveo je svoju zamisao u praksi, i na tom

sprovođenju utrošio preko 50 godina i ogromnu sumu novaca. Pa prema tome njegovo učenje nije utopija, niti je on nije socijalista nego humanista. Čvrst je zagovornik nenasilja i do svoje smrti je verovao da sve to može da se uradi bez nasilja i da niko ništa ne izgubi, već da time svi dobijaju. Kao bogat čovek družio se, imao poznanike i prijatelje u samom vrhu engleske džingiskanomanije, počevši od dvora, ministara, lordova i svojih kolega kapitalista. Svoj predlog promene engleskog društva je doterao do parlamenta i tik pred samim usvajanjem, posle burne diskusije, njegove napore je minirao jedan lord, inače njegov dobar prijatelj. Tako je propao jedan pokušaj da se stanje pljačke u jednom društvu, da beda ljudi i sva zla od te bede uklone mirnim putem i reše problemi proizvodnje i raspodele. **Engleski Džingis Kanovi su krenuli pod vodstvom slavne kraljice Viktorije u osvajanje sveta i u >usrećivanju< drugih naroda, umesto da su humanizirali rad i stvorili odnose kooperacije - vladavinu kooperaciokratije i time, kao najrazvijenija kapitalistička zemlja, dala pečat celom nastajućem kapitalističkom društvu.** Ipak je Ovenovo delovanje ostavilo dosta tragova u mnogim zakonima, a nama veoma malo nade da se nešto može uraditi bez formiranje pokreta. (Autor knjige nije obrađivo Ovena pod religijom jer njegov pokret

to nije bio, a niti se raširio izvan njegovih fabrika. Koristiće dosta iz njegovih materijala, jer se slaže u mnogim stvarima sa njime, a naročito u pogledu ULOGE ČOVEKA - odnosno njegovog karaktera, formiranog u jednom društvu.)

Postoje stranke - pokreti koji su bliski tematici ove knjige - koje žele spas prirode i čovečje okoline - EKOLOŠKE STRANKE I POKRETI TKZ. **ZELENI**. Oni idu na izbornu pobedu, ali šta treba uraditi kad pobede, sem pravne zabrane korišćenja i pravljenja objekata koji ekološki zagađuju sredinu, nemaju program. Njihov uspeh na izborima je skroman. Šta je bilo posle konferencije ekologa u Rio De Ženeriju je ranije opisano.

Taj pokret - stranka, mogla bi da se nazove na pr. **Stranka zajednica ljudi - pokret za čoveka i prirodu**. Morala bi da se formira od strane ljudi koji su ubeđeni i ne mire se sa ovakvim destruktivnim društvom. Incijatori bi trebale da razrade opšti program i detaljni radi upoznavanja ljudi za šta se bore. Incijatori mogu da budu i pojedinci, mogu da budu i ustanove, stranke i sl. Tako smatramo da bi nekoliko istomišljenika moglo da osnuje incijativni odbor i da izvrši sve pripreme. Isto tako to bi mogla da bude Akademija nauka dotične zemlje, ili ma koja naučna ustanova, fakultet, institut i sl. Isto tako bi mogla da bude incijator i transcedentalna

meditacija Mahirišivija, samo bi morala da dopuni svoj program u smislu stranke i da se registruje kao stranka. Od ostalih stranaka koje na neki način kritikuju sadašnju džingiskanomaniju i žele da je izmene, to su najčešće stranke marksizma, ali one nemaju mnogo mogućnosti da budu incijatori, naročito >ortodoksni marksisti<. Njima ni dan-danas nije jasno gde su zgrešili i gde greše.

Od svih dosada nabrojanih incijatora najozbiljniji kandidat za formiranje POKRETA SU ZELENI. Cilj im je isti kao i ove knjige - spas prirode i sve živog u njoj, pa i samog čoveka. Pored toga zeleni imaju već formiranu stranku i u mnogim zemljama su već i u parlamentu.

**Drugi teoretski uslov za pobedu na izborima:
jasan program**

Rekli smo da je drugi teoretski uslov za pobedu na izborima jasan program šta nadomešta vladavinu džingiskanomanije i njene: produkcione odnose, način proizvodnje vrednosti i oplođavanja novca, način razmene putem pljačke, način raspodele opljačkanog, društvene probleme i sl.

Kako bi otprilike trebao taj program da izgleda izneće se u nastavku. Za njegovo pravljenje korišćena su data izlaganja u knjizi i odgovarajuća literatura (data u popisu na kraju).

PROGRAM

STRANKA ZAJEDNICA LJUDI - POKRET ZA ČOVEKA I PRIRODU

Opšti program

UVOD

Ko smo i koji su naši ciljevi?

STRANKA ZAJEDNICA LJUDI - POKRET ZA ČOVEKA I PRIRODU (u daljem tekstu POKRET ZA ČOVEKA) koliko nam je poznato nema prošlosti i sasvim je nova stranka. Možda je jedina stranka u svetu koja želi da se bori za ČOVEKA kao člana zajednice ljudi i za čovečnost u međusobnim odnosima u toj zajednici - **da se bori za čovečju etiku i moral!**

Ako stranka nema prošlosti, ima je zajednica ljudi. Budući da je za postavljanje ciljeva stranke veoma važna prošlost te zajednice, odnosno ciljevi njenog stvaranja, to će se ukratko analizirati razvoj te zajednice od nastanka do današnjih dana.

Stvaranje zajednice bioloških sistema radi olakšanja borbe za opstanak počelo je mnogo ranije od pojave ČOVEKA kao vrste na zemlji. Daleki preci čoveka - primati, su jednog dana uvideli **da im je bolje da se udruže jer tako udruženi mogu lakše**

da obezbede svoj opstanak. Cilj tog udruživanja, odnosno formiranja te zajednice je bio: **olakšanje opstanka pojedinca a time i opstanka vrste.** Taj cilj, ili bolje rečeno program, imaju svi biološki sistemi počevši od priona, pa preko virusa, bakterija, protozoa do kita od 150 tona i sekvoje od 4000 tona. Svi sistemi, pa i biološki kome pripada i čovek, ako žele da opstanu, moraju da se prilogađavaju - evoluiraju, na promenu prirodnog okruženja. Za tu svrhu imaju genetski ugrađeni program.

Jedna, ili više zajednica čovekovih predaka, donela je jednoga dana odluku, slučajnu ili iznuđenu, da se počne sa adaptacijom prirode, svog okruženja, potrebama svog opstanka. **To je trenutak kada počinje da se rađa čovek i to je njegov >prvobitni greh<, njegov >izlazak iz raja< tj. napuštanje korišćenje plodova proizvedenih prirodnim putem.** To biće je počelo da menja ne samo svoje prirodne uslove opstanka nego i sebe.

Ta promena načina dobijanje hrane nametnula je zajednici tih bića novu delatnost. Za taj novi način dobijanje hrane nije više tom biću bilo dovoljno ono što mu je priroda, tj. dosadašnji vlastiti prirodni razvoj dao, pa je morao da razvija nova, veštačka oruđa i sredstava. **TO JE BIO ZAČETAK ONOGA ŠTO MI**

NAZIVAMO DANAS - CIVILIZACIJA!

TAKO SE TO BIĆE POLAKO ODVOJILO OD SVOJE VRSTE I OBRAZOVALO SVOJU, ČOVEČJU VRSTU. **Kroz svoju dalju istoriju to biće, čovek se bavio na početku lovom, pa stočarstvom i zemljoradnjom da se danas bavi svim i svačim. Danas kao član ljudske zajednice proizvodi: razna prirodna i veštačka sredstva za život, za zabavu, za uživanje i izživljavanje, kao i sredstva za vlastito uništenje. Nprekidno izmišlja sve nove i nove načine tj. tehnologije za dobijanje svega toga.**

Tom svom delatnošću zajednica ljudi je do pre jedno dva veka, relativno malo narušavala prirodno okruženje gledajući na današnje narušavanje. Ljudi kao vrsta su se neprirodno brojčano povećali i, tu i tamo, su napravili uništavanjem šume, uopšte floru, velike pustinje. Do tog vremena većina ljudi su proizvodili, uglavnom, dobra, ono što im obezbeđuju život - opstanak. Na žalost, ova većina ljudi to što je proizvodila je veoma malo koristila za očuvanje svog opstanka a o korišćenju za olakšanje i unapređenju tog svog opstanka nije ni bilo govora, ali je zato velike deo njihove proizvodnje služio vladajućem sloju u tu svrhu i još za izživljanje. Ta većina morala je da proizvodi za njega toliko koliko je taj sloj tražio. Od tog doba, pre dva veka, pa do danas počeo je u ljudskoj

zajednici razvoj industrijske proizvodnje, počelo je da se proizvode umesto dobara VREDNOSTI, ČIJI JE GLAVNI CILJ OPLOĐAVANJE KAPITALA tj. NOVCA. Šta su te vrednosti i kako se one dobijaju za to oplođavanje nije važno! Pa kada je tako onda **nije važno što se to dobija uništavanjem prirode, uništavanjem svih ostalih vrsta života i što se to postiže PLJAČKOM!** Tako je danas narušeno prirodno okruženje, uništeno nekadašnje druženje međuljudima, i konačno je nestala nekadašnja etika i moral. Prljavom tehnologijom opstanak života na planeti je ugrožen zbog tog oplođavanja novca, a čovečja vrsta se toliko razmnožava da će uskoro, prema sadašnjem trendu, ostati jedina. Odnosi između ljudi postali su amoralni bez ikakve etike, sem etike opšteg pljačkanja. Danas svako svakog pljačka, ali većina ostaje >kratkih rukava< - opljačkana.

Tako se danas jedan mali deo naučnika pita: NIJE LI ČOVEK SASEKAO GRANU NA KOJOJ STOJI? Dalje, nije li čovek već UNIŠTIO, NE SEBE SAMOGA, VEĆ I DRUGE BIOLOŠKE SISTEME? POSTAVLJA SE PITANJE. KAKO SKRENUTI LJUDSKO DRUŠTVO IZ DESTRUKTIVIZMA? APELIMA ILI...?

Na sva ova pitanja POKRET ZA ČOVEKA pokušava da odgovori i potraži rešenje, ALI TAČAN ODGOVOR MOŽE DA DA SAMO BUDUĆNOST! Naše je da pokušamo da skrenemo ljudsku zajednicu sa

destruktivnog puta i ostaje nam da se nadamo da NIJE KASNO!

Civilizacijom je došlo do stvaranja deformacije u odnosima čovek - priroda, čovek - čovek. I to su dve glavne deformacije ljudskog društva.

Nauka o sistemima uči da je za jedan sistem važno da ima programe za OČUVAVANJE, OLAKŠANJE I UNAPREĐIVANJE SVOG OPSTANKA. Isto tako uči da svaki sistem ako hoće da opstane mora da ima ODZIV - reakciju, u vremenu i prostoru. To imaju svi sistemi: biološki, organizacioni, materijalni i idejni. To ima i čovek, prvenstveno kao biološki sistem. Međutim čovek je pored toga još i organizacioni sistem 60 biliardi ćelija. Dalje je i materijalni sistem, jer su ćelije sastavljene od materije i na kraju je i idejni sistem, jer je prvo bila rođena ideja o združivanju. Dakle, sve vrste sistema su u čoveku.

Postavlja se pitanje kako je čovek i idejni sistem? Prvo, čovek je plod ideje nekog jednoćeliskog biološkog sistema da se združe i održe u zajednici dotle samostalna jednoćeliska bića i njihove vere da će u tome uspeti. Drugo, čovek nosi u sebi veru da će uspeti da opstane pomoću nekog iznad njega, pomoću boga koji može da bude ma šta, a koji će mu pomoći da reši sve, ili samo odgovarajuće probleme njegove zajednice.

Dalje, nauka ukazuje da su se raspali svi sistemi koji nisu

blagovremeno reagovali na promenu okruženja, ili su reagovali na neodgovarajući način.

Za POKRET ZA ČOVEKA, zbog organizovanja upravljanja zajednicom ljudi je veoma važno kako živa materija, biološki sistemi flore i faune, posebno čovek, obezbeđuje odziv u vremenu i prostoru - reakciju, na nastale promene u okruženju.

Da bi se to zbilo mora da sistem žive materije da ima uskladištene informacije o promenama u okruženju. Znači mora da ima RECEPTORE - PRIJEMNIKE tih informacija i njihovo PAMĆENJE. Zatim mora da ima u sebi ugrađen program za UPOREĐIVANJE tj. ANALIZIRANJE tih uskladištenih informacija. Dalje, na osnovu analize mora da ima program za donošenje ODLUKA šta da se uradi, kao i kako to da se uradi. Znači mora da ima program za UPRAVLJANJE. Sve ovo čini znanje sistema, koje se stalno dopunjuje novim saznanjima. Za nova saznanja je veoma važno da postoji **izmena informacija** o tome unutar i izvan sistema. **Prenošenje i primanje** informacija između različitih sistema je veoma važno kod sistema žive materije, budući da svi, najverovatnije, potiču od jednog prasisistema. Ukratko da rezimiramo: svaki sistem koji hoće da opstane mora da ima: prvo, informaciju o stanju vlastitog sistema i podsistema, drugo, informaciju o okruženju, o drugim sistemima i o njihovim

informacijama, treće, mogućnost analiziranja važnosti svih informacija za sistem po nekom kriteriju i izvođenje zaključka na osnovu tog kriterijuma, i na kraju, donošenje odluka šta treba da se uradi sa primljenim i analiziranim informacijama kao i sa zaključcima. Jasno je da postoji pretpostavka da sistem može da realizuje odluku.

Podsistem za prijem, uskladištenje, obradu informacija, za izvođenje zaključaka i za donošenje odluka se naziva INTELIGENCIJA SISTEMA. Ona se deli na svesnu inteligenciju koja je, uglavnom, centralizovana i koju zovemo MOZAK, i na podsvesnu inteligenciju - koju nazivamo PODSVEST i decentralizovana je. Šta je mozak, to, uglavnom, znamo. Ali šta je podsvest tu smo daleko od saznanja. Jedino, moglo bi se reći, da znamo njenu lokaciju - negde je u ćeliji, danas se tvrdi u ćelijama stomaka.

Kod sistema flore taj podsistem za inteligenciju sistema nije centralizovan kao što slučaj kod sistema faune, nego je decentralizovan - postoji u svakoj ćeliji. Dakle, kod sistema flore postoji samo podsvesni sistem. Svaka ćelija radi kao posebna inteligencija obuhvaćujući sve što karakteriše inteligenciju: prima informacije, skladišti ih, obrađuje ih, izvodi zaključke i donosi prema svom programu odluku, ili odluke o tim informacijama i zaključcima. Odluke se dele na one koje

važne samo za ćeliju, i one koje se odnose na druge ćelije. Odluku bitnu za ceo sistem, ili za pojedine podsisteme, donose se, najverovatnije, jednoglasno - konsezusom. Drugog načina nema, jer nema ni zajedničkog centra - mozga. I ta tako usvojena odluka se unosi u genetski kod svake ćelije. Kako se to odigrava, za naš program POKRETA ZA ČOVEKA nije važno, ali da se to odigrava potvrđuju dosadašnja naučna istraživanja.

Kod faune svesni sistem inteligencije, mozak, obavlja određene funkcije, tj. zadatke i za te zadatke je konstruisan. Konstruisan je da OBEZBEDI U DINAMICI ŽIVOTA OPSTANAK ORGANIZACIONOG SISTEMA ĆELIJA KOJE SU SE U NJEGA UDRUŽILI. U tom smislu i ima SVOJ PROGRAM i POTPUNO JE SAMOSTALAN U OKVIRU TOG PROGRAMA.

Budući da ćemo u daljoj razradi programa POKRETA ZA ČOVEKA koristiti kao analogiju INTELIGENCIJU BIOLOŠKOG SISTEMA ČOVEKA (i uopšte biološki sistem faune) to ćemo o nekim zadacima svesnog dela inteligencije - mozga, u nastavku poduže izlagati. Da vidimo koji su mu to programi - zadaci svesnog dela te inteligencije - mozga.

Prvi zadatak mozga

je obezbeđivanje opstanka sistema putem nabavke hrane i vode potrebne za proizvodnju energije. Da bi se održao u životu

organizacioni sistem ćelija, a i same ćelije, mora da se nabavi dovoljna količina energije potrebne za održavanja procesa života i obnavljanja ćelija kao i njihovog organizacionog sistema. Nabavljena hrana i voda služi, pored proizvodnje potrebne energije, još i za proizvodjenje novih ćelija. Mozak mora da pamti gde ima te hrane, odnosno vode. Kada ponestanu, gde će ih naći, ili da ih traži gde ih ima. Inače, prelazi na gladovanje - trošenje unutrašnjih rezervi nagomilane zalihe hrane, pa kada to istroši počinje da troši same udruženičke - ćelije, i to toliko dugo dok se broj ćelija ne smanji na najmanji mogući broj za opstanak organizacionog sistema. Posle toga se sistem raspada - umire! Sve ovo važi ako ima dovoljno vode. Ako je nema, organizacioni sistem ćelija se veoma brzo raspadne - umre za nekoliko dana, iako ima rezervi hrane i dovoljno ćelija.

Organizacioni sistem potrebu za hranom, ili za vodom, automatski javlja organizmu. To znači da je predelu podsvesnog. Isto tako višak hrane uskladišti, ali višak vode izbaciti.

Drugi zadatak mozga

je isto tako obezbeđivanje opstanka organizacionog sistema spasavajući ga da ne postane hrana nekom drugom organizacionom sistemu iz okruženja. Veoma često ta opasnost se otklanja automatski. Mozak ima isprogramiranu akciju i način pobude.

Kada se izprogramirana pobudna informacija javi, ona ide direktno na programiranu akciju. Znači, njen put se razlikuje od puta normalne informacije koja se analizira, ili uopšte se ne analizira, nego se jednostavno ubaci u pamćenje. Zato kada preživi napad nekog biološkog sistema za koji ima program odbrane, ako mu se desilo nešto dosad ne doživljeno, mozak napadnutog obično analizira rezultat tog spasavanja. Pa ako zakluči da nešto treba da se menja u programu za informaciju, ili za akciju, ili, i u jednom i u drugom, donosi nov zaključak, neku izmenu ili dopunu, znači ugrađuje u programu novo iskustvo. Taj zaključak se sprovodi tako da se, ili doda programu, ili se ceo program izmeni. Tako je to opet postala uslovna pobuda i reakcija.

Ako se pojavi informacija o opasnosti koja nije izprogramirana, onda mozak mora doneti trenutnu odluku šta da se radi. To je inventivna odluka doneta na bazi dosadašnjeg iskustva - znanja napadnutog bića. Trenutno bira neku od tih poznatih akcija, ili izmisli novu i sprovode je. To može da bude bekstvo ili borba. Najčešće je bekstvo, a borba je uvek iznuđena. Poznato je da u mnogim slučajevima, kada je potrebna vanredna snaga mišića, da ovi trenutno prelaze sa aerobnog na anaerobno sagorevanje i tako se dobija vanredna snaga i često

se sistem tako spasi opasnosti.

Mozak pamti sve ta mesta opasnosti i načine pojave istih, pa izbegava ta mesta i uklanja se opasnosti. Pored svoga iskustva, koje može da bude: nasledno, genetski stečeno, i novo stečeno, mnogi biološki sistemi koriste i tuđa iskustva u tom pogledu.

Toliko što se tiče opasnosti koje mogu da prime čula mozga. Međutim postoje opasnosti koje ne može da primi direktno mozak već preko podsvesnog sistema. Reč je o bolesti nekog dela organizacionog sistema - o napadu nižih bioloških sistema: bakterija, virusa i sl., uopšte o prodoru stranog tela u organizam (pod stranim telom se podrazumeju pored tuđih belančevina i otrovi koje mozak organizma slučajno, ili namerno ubaci u organizam, tražeći hranu ili vodu). Odbrana je prepuštena podsvesnom sistemu. Najčešći je slučaj da se uljez brzo uništi, da o prodoru ne zna niko ništa sem programiranih za zaštitu. Ako ta borba protiv odstranjivanja ne uspe, onda se alarmira celi organizam pa i mozak, da je nastupilo obolenje nekog podsistema, ili celog sistema. Mozak tada preduzima svoje mere, najčešće povišava temperaturu da ih toplotom uništi, ili traži neki lek - travu i sl. Šta radi inteligencija ćelija u tom slučaju? Danas se tvrdi da, obično, za sedam dana ćelija

pronađe lek. Nekada u tome ne uspe, ni ćelija, ni mozak. To je slučaj kada je uneta velika količina otrova pa ćelija nema vremena da nađu protivdejstvo, ili ako su previše iscrpljene prethodnom borbom pa nemaju dovoljno energije za novu borbu!

Ako preživi bolest, mozak, veoma često, analizira odakle su došli ti napadači, pa ta mesta, koja su, ili u hrani, ili u vodi, izbegava. Podsvesni sistem, obično, pronađeno protivsredstvo drži u rezervi, ili u pamćenju za zlu ne trebalo. Tako organizam postaje otporan na neka obolenja.

Treći zadatak mozga

je kontrola instiktivnih programa, ili uopšte programiranih akcija nezavisnih od mozga. Mozak kontroliše instiktivne i uslovne akcije, što se ogleda u tome da u nekim slučajevima spreči programiranu akciju i učini nešto drugo što mu se čini najbolje u datom trenutku. Tako se dešava da se od straha parališe i ništa ne preduzima. U tom slučaju mozak parališe i centre bola. Ili nadvlada strah i preduzme neku neprogramiranu akciju. Čak se dešava da parališe i najjači nagon samodržavanja i dopusti da biće ide u smrt ne ramišljajući uopšte o tome.

Mozak ima i drugih zadataka od kojih smo neke načelno nabrojali ranije (prijem, uskladištenje, obrada, informacije, donošenje zaključka po obradi informacije i sporovođenje istih)

ali nas detaljno interesuju samo ova tri nabrojana.

Iz dosada rečenog o inteligenciji vidimo dvojako funkcionisanje upravljanja biološkim sistemom, svesno i podsvesno, ali nigde ne vidimo da je to čini jedna jedina ćelija, već samo grupa, asocijacija ćelija. Tu pojavu da praktično jedna ćelija upravlja biološkim sistemom imamo samo u slučaju obolenja od raka, odnosno tumora, gde neka ćelija zbog nečega izgubi svoj program u podeli zadatka unutar biološkog sistema i počne da se ponaša atavistički, mitozira i uništava organizam.

Grupa, asocijacija ćelija, koja vlada ponašanjem čoveka u okviru datih zadataka - programa njegovog biološkog sistema, kod čoveka je to mozak sa asocijacijom od preko 10 milijardi kooperativno udruženih ćelija. **Metod kojim mozak vlada sa preko 60 biliardi ćelija čovečjeg tela je kooperaciokratija - vladavina kooperacije. Svaka ćelija zna tačno šta treba u toj kooperaciji - podeli rada, da obavi. Za to dobija onoliko koliko treba hrane i vode. Ako se ta funkcija povremeno obavlja onda se uzima hranu toliko koliko je potrebno da održavi spremnost za izvršenje funkcije. Kada stvarno ostvaruje zadatak zašto je programirana onda uzima onoliko koliko treba.**

Ovo što važi za biološke sisteme u pogledu njihove organizacije, trebalo bi da važi, manje ili više, i za

organizacione sisteme u koje je čovek udružen. Prema tome svaka ljudska zajednica, počevši od porodice pa do države, je neki organizacioni sistem pa je za nas interesantno videti kakva je razlika između tih ljudskih i bioloških sistema. Analogiju treba u ljudskim sistemima primeniti gde god se to da.

Kod bioloških sistema, svi koji žele da se udružuju moraju za to, prvo, da donesu vlastitu odluku. Drugo, moraju da imaju jasan cilj šta žele da se dobija s tim udruživanjem. I treće, kako taj cilj ostvariti.

Cilj je jasan i u jednom i drugom sistemu: očuvanje, olakšanje i unapređenje opstanaka pojedinca a time i vrste, pomoću kooperacije i podele zadataka unutar te kooperacije. Kako je, verovatno, najčešći uzrok udruživanja pojava ugrožavanje opstanaka sistema od drugih bioloških sistema, to se odluka šta da se radi morala, ako ne trenutno, ono relativno brzo doneti.

U prvobitnoj stvorenoj organizacionoj zajednici čoveka - u rodu, taj zadatak su članovi roda dodeljivali udruženiku koji je o opstanku imao najviše ZNANJA - ISKUSTVA. **Taj se birao i smenjivao jednoglasno.** Taj bi se, današnjih jezikom, nazivao vođa. Tom vođi u okviru dodeljene podele rade se svako morao da se bezuslovno povine, jer kazna za neposlušnost je bila

izbacivanje iz zajednice, što je tada za pojedinca smrtna presuda jer je u to vreme opstanak pojedinca praktično nije bio moguć. Taj, kako smo ga nazvali, vođa je bio toliko dugo to, dokle je svoj zadatak besprekorno izvršao, ili mogao da ga izvršava. Kada zataji, ili ne može više da ga obavlja, jednostavno se smeni i postaje opet SAMO OBIČAN ČLAN ZAJEDNICE. Za naš POKRET ZA ČOVEKA je bitno to što je, istoriski gledano, u prvobitnoj zajednici ljudi, na čelu te zajednice stajao čovek koji je IMAO NAJVIŠE ZNANJA I SPOSOBNOSTI ZA OSTVARENJE CILJA ZAJEDNIČKOG ŽIVOTA.

Razvoj zajednice ljudi je ovde doveo do izvesnih deformacija. Razvojem podele rada u ljudskoj zajednici su se stvorili poslovi koji su bili zajednički svima. Za te poslove je određivan je pojedinac koji je svima služio. Vremenom je taj našao načina da preuzme upravljanje zajednicom - da postane vlast. To je očevidno kada su okviru plemena obrazovale grupe za vlastiti rat, za napadanje i pljačkanje drugih plemena koja nisu htela da potpišu ugovor o miru. Tim grupama je to postao način >privređivanja<, očuvanja i olakšanje opstanka. Kako su vremenom vođe roda, plemena koja su našla lakši način za svoj opstanak - pljačkom, postajali vođe tih ratnika to se uloga vođe u suštini promenila. Ranije vođe, koje su zato birane jer su

bile iznad ostalih po znanju i sposobnosti u pogledu normalnog privređivanja i vođenja života zajednice. **Te nove vode su na tom položaju, najčešće, došle zbog iskustava >privređivanja< putem ratovanja i pljačke i na tom položju su vremenom ostajali na osnovu tog iskustva a veoma često i po sili oružja, odnosno po prinudi na ovakav ili onakav način. I tako se rodila vlast vode - džingiskanomanija, vlast vode ratnika i njegove grupe, vlast silnika i osvajača, vlast ubica i pljačkaša. Ti su se digli iznad ljudske zajednice, iznad etike i morala kooperativnog društva, stvarajući svoju etiku i moral. Vremenom su svoje položaje na vlasti pretvorili u nasledne, i time je konačno NESTALO EKONOMSKE I SOCIJALNE RAVNOPRAVNOSTI. Iz ljudske pohlepnosti i želje za lakšim životom, pa makar i neko poginuo, u ljudskom društvu se rodilo međusobno PLJAČKANJE umesto kooperacije i STVORILA SE DEFORMACIJA KOJA JE TOKOM VREMENA DOVELA LJUDSKU ZAJEDNICU DO DANAŠNJE DESTRUKCIJE.**

Iz ove deformacije proizišla je i deformacija u RASPODELI.

Dok je ranije to bila ravnopravna raspodela, npr. zajedničkog stečenog ulova, gde bi neko koji je malo više bio zaslužan za ulov, dobio, ne više od ulova, nego samo njegov najbolji deo, to sada gospodar te ratničke zajednice i njegova grupa odlučuje da li će i koliko će ko dobiti od zajedničkog

plena. Naravno da su sada NAVODNE PRIVILEGIJE ZBOG ZASLUGA bile glavne a njima je odlučivao vođa, knez, kralj, car ili... **Gospodari i njihove grupe su te privilegije pri raspodeli u daljem razvoju ljudskog društva zadržali i kod raspodele dobara u čijoj proizvodnji nisu ništa doprinosili. I tako se rodila pljačka ne samo izvan postojeće organizacije ljudi, već i unutar iste. To je početak otvorene PLJAČKE.**

Istorijski razvoj te pljačke je išao od otvorene pljačke da bi se danas došlo do PRIKRIBVENE PLJAČKE - ZAMASKIRANE I LEPIM IMENIMA KRŠTENE, gde svako svakog pljačka koliko može, i ako može. Dok je u dalekoj prošlosti svaki član ljudske zajednice bio **ravnopravan i u ekonomskom i u socijalnom pogledu**, sada toga više nema. **TAKO SE IZGUBILA ČOVEČNOST**, jer za sprovođenje raspodele na ovakav način ova grupa na čelu sa svojim vođom - Džingis Kanom, morala je da vrši nasilje nad većinom članova zajednice. Umesto ravnopravnog učestovanja u proizvodnji i raspodeli na osnovu tog učešća, sada se deli na osnovu **NORMI, NORMATIVA I REGULA** vladajuće grupe.

Do tog doba udruženi u ljudskoj zajednici svoj zadatak nije razlikovao niti razdvajao na dva dela: **PRAVA I DUŽNOSTI**. **PRAVO JE BILO ISTO ŠTO I DUŽNOST**, pa je za njega bila **CELINA**, **NEZAMISLIVA DA SE DELI**. **ISPUNJAVATI SVOJE DUŽNOST JE BILA**

PRIRODNA OBAVEZA SVAKOG UDRUŽENIKA. TO JE BIO CILJ UDRUŽIVANJA - KOOPERACIJE: PODELA RADA RADI OČUVANJA OPSTANKA, OLAKŠANJA I UNAPREĐIVANJE ISTOG. Podelom dužnosti na prava i dužnosti, najčešće se negiraju ciljevi udruživanja, jer su jedni imali pravo, a drugi dužnosti. Tako se rodila PRAVNA DRŽAVA, GDE SE VLADALO I RASPODELJIVALO NA OSNOVU PRAVA GRUPE NA VLASTI. I tako je do današnjih dana.

Do pojave ove grupe na vlasti raspodela se vršila na osnovu regula - nepisanih pravila koja su bila tradicionalna. To je bila ETIKA I MORAL TE ZAJEDNICE. **Grupa koja je manipulisanjem i snagom oružja kao najjačim argumentom zauzela vlast, stvara svoje, pisane ili nepisane, norme - pravila, ili kako to danas zovemo, zakone. Te zakone je ta zajednica usvajala silom ili milom.** Budući da te norme - zakone, sprovodi ista grupa na vlasti, na početku lično, a kasnije preko svojih organa - **birokratije**, to su pojedinci u praksi te norme prilagođavale svojim ličnim interesima. Tako su nastali normativi - praktično sprovedene norme. Što se tiče nasleđenih regula ova grupa ih ostavila tamo gde joj je to bilo u interesu. I TAKO JE MANJINA ZAVLADALA VEĆINOM, SILOM ILI MILOM, >DEMOKRATIJOM< ILI AUTOKRATIJOM, ili jednom rečju **DEMONOKRATIJOM - vladavinom zla.** Tako je nastupila OBESPRAVLJENOST većine članova ljudske

zajednice, koja se daljim razvojem ljudskog društva još više pogoršala. Nastupila je ETIKA I MORAL GRUPE NA VLASTI, ako ta grupa uopšte zna šta su etika i moral. Etika i moral jedne manjine, za čije sporovođenje je stvorena **NOVA RELIGIJA - PRAVO: AKO JE SVE PO ZAKONU, PISANOM I NEPISANOM, PA I CRNI ĐAVO, ONDA JE U REDU. Zbog toga POKRET ZA ČOVEKA ŽELI DA NA ČELO DRŽAVE DOVEDE GRUPU KOJA ĆE IMATI ETIKU I MORAL KOJI ODGOVARA SVIM ČLANOVIMA ZAJEDNICE, A NE SAMO MALOM BROJU TE ZAJEDNICE.**

Sledeća deformacija, možda i najveća, a koja je i **glavni uzrok nastale destrukcije ljudskog društva i stanja opšte pljačke u njemu, je NOVAC, TJ. PROMENA ULOGE NOVCA!**

Dalja podela rada unutar osnovnih podela na stočarstvo i zemljoradnju, je olakšala i unapredila opstanak ljudske zajednice. Uviđalo se da je specijalizacija proizvodnje dobara efikasnija od svaštarenja, i da ne samo što zadovoljava potrebe dotične zajednice, već ostaje nešto i za razmenu. Zadovoljavajući svoje potrebe proizvodnjom svojih dobara pojedine zajednice, a i pojedinci, su sa viškom svojih dobara ulazili u razmenu sa drugim zajednicama, odnosno sa drugim pojedincima. Povećanjem naturalne razmene dovelo je do uporednog ekvivalenta, dobra prema kome se upoređuju ostala. Taj uporedni ekvivalent se iz praktičnih razloga pretvorio u

metalni ekvivalent - obično od plemenitih metala: zlata ili srebra. I tako se rodio metalni ekvivalent razmene - NOVAC! Tu svoju funkciju, kako-tako, je dugo obavljao sve dok je bio metalni. Od kada se pojavio pre deset do dvanaest hiljada godina pa do 1716. godine n.e. je METALNI NOVAC BIO, UGLAVNOM, STVARNI EKVIVALENT RAZMENE jer je njegova određena količina metala sadržavala u sebi približno isto vreme za proizvodnju kao i dobro za koje se razmenjuje.

Te daleke 1716. godine je Džon Lou dobio dozvolu da u Francuskoj otvori prvu akcionarsku banku i da štampa akcije - PAPIRNI NOVAC. Te godine je stvoren FIKTIVNI NOVAC - novac koji u sebi ne sadrži isti ekvivalent rada kao i dobro za koje se razmenjuje. Da bi imao prođu sa tim svojim akcijama - papirnim novcem, Džon Lou je garantovao donosiocu pokriće u metalnom novcu, zlatu, što je bila potpuna obmana. Smišljen je način da se drugi **opljačkaju** pomoću tog fiktivnog, papirnog novca, kojeg se moglo da se štampa praktično u neograničenim količinama. Emisija novca, ili akcija, bez pokrića u stvarnom ekvivalentu je PLJAČKANJE DRUGOG OD STRANE ONOG KO GA EMITUJE. Da je ova tvrdnja tačna dokazali su sledeći događaji. Prvi, kada su Džon Louovi akcionari hteli da zamene te svoje akcije za pravi novac, Džon Lou je morao da pobjegne u Švajcarsku, jer pokrića nije imao.

Drugi, posle toga je francuska vlada uvidela korist od takve PLJAČKE pa je tu istu banku pretvorila u DRŽAVNU EMISIONU BANKU, **gde je sada država bila garant i pljačkaš.**

I tako se rodila INFLACIJA kao STALNO svojstvo organizacionog sistema ljudske zajednice koji emituje bez pokrića papirni novac, akcije, obaveznice, ili ma šta od papira. TO JE ZAČETAK INTEZIVNOG **PROIZVOĐENJA VREDNOSTI** UMEMSTO DOBARA. Dok se dotle pljačkalo silom, ili nasiljem, sada je to kultivisano tako da izgleda kulturno. NA PERFIDAN NAČIN SE PLJAČKA BEZ SILE, BEZ KRVI - ELEGANTNO - PAPIRNIM NOVCEM. Umesto čoveka gusara i hajduka, čoveka nasilnika i ubice, dolazi mrtva stvar - novac iza kojeg je neki preduzetnik, ili samo menadžer. **Sada se umesto razmene jednakovrednih dobara, razmenjuju vrednosti - dobro za papir na kome može da piše ma koja vrednost. Papir, trpi sve!** Šta određuje te vrednosti dobara i papira? Kažu tržište - odnosno tržišna robno - novčana privreda?!

Početak proizvodnje vrednosti, tj. OPLOĐAVANJE KAPITALA NA MA KOJI NAČIN, I MA KOJOM METODOM JE, MOŽDA, I POČETAK KRAJA ČOVEKA I PRIRODE! Na prvobitnom tržištu, gde se iznosila, upoređivala, prodavala i kupovala dobra, plaćalo se novcem kao uporednim dobrom koje se lako u džepu nosilo sa sobom.

Znači, MENJAO SE PRIBLIŽNO EKVIVALENT ZA EKVIVALENT. **Današnja tkz. tržišna privreda nema nikakve veze sa takvom vrstom razmene, već samo nosi atribut tržišna da bi se tim imenom prikrilo gusarenje i hajdučija u savremenoj razmeni - PLJAČKANJE NA >KULTURAN< NAČIN.**

Na početku svog postojanje banke su, uglavnom, bile čuvari novca, plemenitih metala, dragog kamenja i drugih vrednijih stvari. Pored čuvanja novca vršile su još i u usluge svojim poveriocima, plaćajući drugima po njihovom nalogu. Prema tome, ako izuzmemo lihvarske banke, prvobitna im je uloga bila čuvanje novca i plaćanje pri razmeni dobara, dakle, **BANKA JE BILA POSREDNIK U RAZMENI.** Do Džon Loua! Posle toga su banke preuzele špekulativnu ulogu koju im je omogućio papirni novac, vrednosni papiri i proizvodnja vrednosti. **Tako su banke zajedno sa ostalim vlasnicima kapitala postali >pravni i kulturni< pljačkaši,** umesto posrednika u razmeni i čuvara tuđih vrednosti.

Za ciljeve POKRETA ZA ČOVEKA je veoma važna uloga **DRŽAVE** pri svemu tome. Nastanak države se poklapa sa bogaćenjem ljudskih zajednica. Istoriski gledano, prema nameni udruživanja u državu, imamo, uglavnom, četiri tipa države. Prvi, nastao kao potreba za zajedničke radove na povećanju bogatstva putem boljih iskorišćenja resursa. To je najređi tip. Drugi, nastao

zbog osvajanja i pljačkanja drugih zajednica tako zvani vojno - agresorski tip. To je najčešći tip. Treći, kombinacija prvog i drugog tipa. Najčešće iz prvog, ekonomskog tipa, prešlo se na agresorski i to je nešto je ređi tip. Četvrti, nastao iz potrebe pljačkanja vlastite i tuđe zajednice. To je feudalni i savremeni tip države - najrasprostanjeniji. Feudalni tip države se od savremenog tipa države razlikuju, kao što smo rekli ranije, samo po tome što je kod njega otvorena pljačka, a KOD SAVREMENOG TIPa - PRIKRIVENA, PUTE M PROIZVOĐENJA VREDNOSTI, PUTE M PAPIRNOG NOVCA!

Kod svih tipova države, kada ih gledamo kao organizacioni sistem, su im ciljevi ostali isti kao što su bili kod manjih zajednica: OČUVANJE, OLAKŠANJE I UNAPREĐENJE OPSTANKA POJEDINCA - SAMO SU IMALE RAZLIČITE METODE! Kada su bile manje na nivou plemena, onda su te ciljeve pojedinci ostvarivali kooperacijom i podelom rada unatar roda, bratstva i plemena. Kada su se plemena udruživala, onda su se ti ciljevi pojedinca ostvarivali, najčešće, pljačkanjem drugih zajednica, odnosno udruživanje je služilo da se odbrane od pljačkanja i sačuvaju postignuto u pogledu ciljeva.

Danas je slučaj da u istoj državi postoje različite metode za ostvarivanje ciljeva pojedinaca. To se ogleda u načinu

prisvajanja u savremenoj državi. Tako jedni prisvajanju na osnovu vlasništva nad raznim bogatstvima materijalne prirode - najčešće nad kapitalom. Drugi, na osnovu vlasništva nad svojom radnom snagom. I prvi i drugi, prisvajaju još i na osnovu položaja u hijerarhiji vlasti i na osnovu zvanja i položaja u profesiji. Zbog neadekvatnog prisvajanja JEDNI VLASNICI VREDNOSTI TJ. BOGATSTVA, PLJAČKAJU DRUGE VLASNIKE VREDNOSTI TJ. BOGATSTVA, ALI SVAKO OD NJIH NAJVIŠE PLJAČKA VLASNIKE KOJI NEMAJU NIŠTA DRUGO OSIM SVOJE SOPSTVENE RADNE SNAGE. Ovi ZADNJI, VLASNICI SVOJE RADNE SNAGE, međusobno se takođe pljačkaju različitim položajima u hijerarhiji, različitim zvanjima i položajima u struci. Te deformacije u pogledu raspodele i ravnopravnosti pojedinaca u ekonomskom i socijalnom položaju pojedinaca a koje su nastajale tokom istoriskog kretanja razvoja ljudske zajednice i pojavom države su se samo povećale. I ne samo to, pojavio se NOVI POLOŽAJ POJEDINCA I NOVA PRAVA UZURPATORA.

Pojedinac, **podelom rada**, izgubio je dosta u pogledu raspodele i ravnopravnosti u svojoj plemenskoj zajednici da bi još više izgubio pojavom države koja je na početku bila skupina više tih plemenskih zajednica. Tako pokorene plemenske zajednice od tih država dolaze, ili u robovlasnički, ili u

feudalni položaj u odnosu na osvajača. U prvom slučaju robovi za robovlasnike nisu bili ljudi, već sredstvo za proizvođenje dobara i bogatstva. Robovi su bili osuđeni i prinuđeni da se bave osnovnom poljoprivredno-stočarskom delatnošću kao i drugim delatnostima radi obezbeđenja, olakšanja i unapređenja opstanka robovlasnika i grupe na vlasti. Čak i više od toga - proizvodili su sredstva za uživanje, za zabavu i za iživljavanje istih. **Od nekadašnjeg ravnopravnog člana zajednice, vlasnika zemlje dok je radio na njoj, seljak nije više, kao što vidimo, čovek, već sredstvo, običan predmet. Cela ta robovlasnička >civilizacija<, čijim se ostacima danas kao turisti divimo, je stvorene krvlju i znojem, uglavnom, seljaka.**

Dalji razvoj >civilizacije<, pojavom feudalizma, ublažava se takvo stanje seljaka. Seljak dobija nešto slobode u organizovanju svoga rada i prisvajanju plodova tog rada. Ali je i dalje vezan za zemlju jer je ne sme da napusti. Time je vezan i za feud i njegovog vlasnika, pa još mora da im plaća za to pravo da koristi zemlju. Ta navodna sloboda ga košta - mora da plaća danak koji određuje feudalac. **Tako je i feudalna >civilizacija< opet prešla preko seljačkih leđa - dvorci i zamkovi su dizani znojem i krvlju seljaka.**

Nailazi industrisko doba, doba kada počinje da gospodari

NOVAC, doba kada počinje proizvodnja vrednosti i >oplođavanje< novca, DOBA INTEZIVNE PODELE RADA ZBOG TOG OPLOĐAVANJA. Konačno seljak postaje slobodan od feudalaca, slobodan da proizvodi šta hoće, ako ima zemlju ili fabriku. Ono što je za proizvodnju vrednosti najvažnije: taj >slobodni< seljak može slobodno sebe da proda oplodačima novca, naravno po ceni koju mu oni ponude. **Postao je slobodni >vlasnik radne snage<, samo što sada vezan za NOVAC umesto za zemlju. I ništa više!**

Razvojem takve države razvija se paralelno, ono što danas zovemo pravo. Da bi zaštitila svoje položaje u hijerarhiji vlasti, svoja bogatstva stečena na razne načine, dakle, svoja prisvajanja čemu dali lepo ime svojina, grupe na vlasti su to morale i formalno da ovekoveče nepisanim i pisanim zakonima, da svemu tome daju pravni oblik i tako učvrsti svoju vladavinu. Kakva su to bila prava najbolje govori što su te grupe na vlasti imale >najjači argument<, oružje tj. vojsku, žandameriju i policiju. Da bi zaštitila svoje privilegije u raspodeli proizvedenih dobara, odnosno vrednosti, radom drugih, grupe na vlasti su to morale i da ozakone. Tako se se počeli igrati >demokratije< još u Staroj Grčkoj, da bi se to igranje nastavilo do današnjih dana. Ta hijerarhiska prava su jedno vreme bila nasledna. S pojavom proizvodnje vrednosti, sa savremenom

>civilizacijom<, razvlašćena su i nasledna prava pojedinaca na vlast. **Na vlast je došao NOVAC - novi neprikosnoveni IMPERATOR.** Nove vlasnike vrednosti, vlasnike kapitala - novca, nije interesiralo nasledno pravo na vlasti, nego na prisvojeno, na svojinu. **I tako je SVOJINA POSTALA SVETA, a onaj ko ima novac kao svojinu - TAJ VLADA, najčešće neformalno!**

I tako je rođena PLUTOKRATIJA - još jedna grupa na vlasti. NOVAC JE POČEO DA VLADA SVIMA I SVEMU. Prvo, odnosima u proizvodnji, drugo, odnosima u raspodeli, treće načinima proizvodnje vrednosti i četvrto, odnosima u ljudskoj zajednici. Tako je taj novac Džona Loua, polako ali sigurno, razbio branu koja mu je ograničavala moć, razbio potrebu da bude stvaran ekvivalent razmene i rasširio se celom zemaljskom kuglom, plaveći sve i uvlačeći sve u svoje papirne vrtloge.

Kada se imaju zakoni, onda mora da se ima i mehanizam za sprovođenje istih. I tako se rodila BIROKRATIJA još jedna grupa na vlasti. Birokratija ima svoj aparat prinude: sudstvo, policiju, žandameriju i vojsku.

Da bi se još osiguralo neprestano proizvodnje vrednosti i time i oplođavanje novca, stvorena je treća grupa na vlasti - TEHNOKRATIJA. Tehnokratija stvara nove metode, novu tehnologiju za proizvodnju vrednosti i oplođavanju novca. U ovu

grupu spadaju tehno-ekonomska lica i menadžeri. Pomoću njih savremeni gusari i hajduci iz plutokratije ostvaruju svoju pljačku. Čak šta više, ta tehnokratija smatra da ona u društvu gde se proizvode vrednosti SVE REŠAVA! To je dobrim delom tačno. Oni pripreme >prase< za pečenje i stave ga u pećnicu, ali vatru pripali PLUTOKRATIJA. NIŠTA BEZ NJE!.

Da bi ovo pljačkanje prikrili nekom fasadom, i svemu dali neki oblik da izgleda kao da narod vlada državom i da taj narod za sve što se u državi dešava snosi krivicu, stvorena je PRAVNA DRŽAVA. Tako je zahvaljući tim >civilizovanim< gusarima i hajducima PRAVO POSTALO STOŽER OKO KOJEG SE SVE VRTI! Danas su čak PRAVO PRETVORILI U RELIGIJU! Da bi ovu maskaradu sa navodnom vladavinom naroda - >demokratijom< mogli da sprovedu stvorili su još jednu grupu i dali joj privid vladavine. Tako je rođena četvrta grupa na vlasti POLITOKRATIJA. **Ova grupa igra ulogu >dvorske lude< i donosi preko svog organa PARLAMENTA sve zakone, propise i sl. koji su potrebni našim gusarima i hajducima ZA LEGALNO DELOVANJE.** Ovaj parlamenat sačinjavaju navodni izabranici naroda. Kod država sa navodnim demokratskim režimom sačinjavju ga poslanici više partija. Vlada, koja navodno upravlja zemljom, je, najčešće, sastavljena od jedne partije koja ima većinu u parlamentu. Ako neka partija nema većinu, što

je veoma redak slučaj, onda se desi da se vlada sastavi od dve, ili tri partije. Ako se uzme da na izbore u proseku izađu 60% do 70% birača, pa da za dobijanje većine u parlamentu za neku partiju treba da glasa polovina i nešto birača, tj. oko 31% do 36%, onda se postavlja kao prvo pitanje: Kakva je je to vladavina naroda - demokratija?! Odgovor je jedan - teoretski je to vladavine celog naroda, ili bar većine, praktično je to, kako vidimo, VLADAVINA MANJINE NAD VEĆINOM. TAKO TO U STVARNOSTI POSTAJE **PARSKRATIJA - VLADAVINA PARTIJE, IAKO PROTOGONISTI >DEMOKRATIJE< POD TIM IMENOM NAZIVALU PLURALIZAM PARTIJA!** Jedina razlika ovakve države od totalitarnih država gde se >demokratijom< ne hvale, i gde postoji samo jedna partija, je u tome što se ovde mogu da menjaju partije koje su na vlasti. **Parlament** donosi ono što hoće plutokratija uz pomoć tehnokratije i tako igra **dvorsku ludu**.

Vlada sa svojim predsednikom je **poseban cirkus** za sebe. Tu se izvode cirkuske veštine, sa diskontim, eskontnim stopama, sa kamatom, sa emisijom novca, sa državnim papirima i sl. Vlada interveniše tek kada plutokratija sa tehnokratijom toliko zabrazdi u svom pljačkanju da ugroze čitav način proizvodnje vrednosti i oplođavanje novca i, naročito, kada se ugrozi postojeći sistem vladavine od nekih revolucionarnih pokreta.

A sve to navodno zbog >slobodnog društva< (a ne kažu slobodnog od čega?), ili zbog ugroženosti >demokratije<, ili, po Poperu, zbog >otvorenog društva<.

Kod totalitarnih režima postoji parlamenat jedne partije. Da bi se ZADOVOLJILA >DEMOKRATIJA< izabere se i poneki vanpartijac. Taj parlament isto tako izigrava dvorsku ludu, a vlada pravi cirkus da ona odlučuje, a u stvari sprovodi partiske odluke. I ovde, u totalitarnom režimu, kao i u >demokratskom<, vlada PARSKRATIJA. Jedino što kod totalitarnih režima nema mogućnost da dođe u >cirkus< neka druga partija, i što oni tu jednopartisku vladavinu ne skrivaju - pravdajući to da je tu partiju narod izabrao i ovlastio je da njime vlada.

U despostkim državama vlada jedna grupa koja donosi sve zakone i propise po svom nahođenju i najčešći joj cilj vlast i sve ono što ona donosi: lično bogaćenje, kult ličnosti, razne privilegije i sl. Zato ne trpe politokratiju, druge partije, jer bi izgubili vlast i sve što ona donosi, ali ne diraju plutokratiju i tehnokratiju jer ona im to omogućuje.

Birokratija u svim ovim slučajevima ostaje izvršni organ onih na vlasti.

Pre nastanka ljudske zajednice u kojoj se umesto dobra počele proizvoditi vrednosti i >oplođavati< novac, na vlasti

je bio feudalac. Od četiri današnjih grupa na vlasti on je imao grupu svojih podržavalaca - egzekutora, koji mu često pomažu pri donošenju odluka, a uvek ih sprovode. Dakle, feudalci imaju svoju birokratiju za sprovođenje, a ova i oružane snage kao najjači argumenat pri sprovođenju. Politokratija u feudalizmu nema jer vlada pojedinac - autokrat. To je u stvari autokratija koja će se tek u >otvorenom društvu< pretvoriti u parskratiju.

U tom >otvorenom društvu< koje dolazi posle feudalizma birokratija feudalizma se samo umnožava, tako da je u savremenom društvu je ogromna i veliki je trošak kapitalu. Nove grupe, kojih nije bilo u feudalizmu, su u industriskom društvu je politokratija, plutokratija i tehnokratija. Sve ove četiri grupe: plutokratija, tehnokratija, politokratija i birokratija čine formalnu DRŽAVNU VLAST SKORO U SVIM DANAŠNJIM DRŽAVAMA. U svim BOGATIM, razvijenim državama postoji i NEFORMALNA GRUPA NA VLASTI - KLEPTOKRATIJA, mafija i sl. Ova svojom metodom ilegalno tim državama vlada u senci, obrćući veliki novac, pljačkajući sve redom, a naročito državu jer ne plaća nikakve poreze, ni socijalna davanja i sl. Današnju državu praktično brine neplaćeni porez i druge obaveze kleptokratije koje bi legalno plaćala. U realnom životu se ništa ne može da uradi kako bi sprečilo njeno delovanje zbog mita i pretnji koje najčešće

i ispunjava. Tu ne pomaže ni >pranje novca< jer se i to da izigrati.

Iz dosada rečenog pravi vladalac je formalna i neformalna PLUTOKRATIJA - grupa koja vlada legalno, ili ilegalno novcem. Ostale grupe su pomoćnici i igraju kako im SVIRA TA PLUTOKRATIJA.

REZULTAT vladavine formalne i neformalne državne vlasti je savremena civilizacija, ako se to sme nazvati tom rečju. Zahvaljujući toj vlasti PRIRODNI USLOVI su toliko promenjeni tako da su čovek i njegovo okruženje, svakoliki živi svet prirode, dovedeni u beznade, ili će to uskoro biti. ČOVEK JE POSTAO POTROŠAČKO I POLITIČKO BIĆE i počeo da izigrava Boga. Put kojim je čovek pošao da stvori svoju veštačku okolinu na račun prirode radi svog opstanka i olakšavanje istog, postao je put uništenje prirode i sveg živog u njoj, pa i samog čoveka. Razvoj tehnologija i metoda za proizvodjenje vrednosti i za oplodavanja novca je doveo čovečanstvo u položaj da SVOJ OPSTANAK OLAKŠAVA I UNAPREĐUJE, KAKO IZGLEDA - SAMOUBISTVOM! ČOVEK JE POSTAO DEMON UMEŠTO BOGA - IZVOR SVI ZALA OVOG SVETA. NEKADA SE ČOVEK PLAŠIO BUDUĆNOSTI, DANAS SE BUDUĆNOST PLAŠI ČOVEKA! POKRET ZA ČOVEKA JE TOGA SVESTAN!

Rekapitulacija uvodnog dela programa.

U uvodnom delu su dati ciljevi i problemi koji stoje pred POKRETOM ZA ČOVEKA, i koji traže rešenje. Kako ćemo se njima služiti u daljem izlaganju svog programa, to ćemo suštinu ovog uvodnog izlaganja ukratko ponoviti:

1. Zajednica ljudi kao organizacioni sistem od najmanjeg do najvećeg, je stvorena zbog postizavanja ciljeva - programa, čoveka: očuvanje, olakšanje i unapređenje opstanka.

2. Čovečji i problemi prirode su nastali tek tada kada je čovek počeo da izigrava boga, da menja prirodu i prirodne uslove svog opstanka. Stvaranjem veštačkih oruđa i uvođenje nove tehnologije u iskorišćavanju prirodnih resursa za ishranu, kao i u uvođenju nove tehnologije u proizvodnji ostalih upotrebnih dobara za olakšanje života, posebno proizvođenje vrednosti umesto tih dobara, kao i još koječega za iživljavanje, čovečanstvo je dovedeno da se bori za svoj opstanak i za to ima relativno kratko vreme. Jedan milenijum brzo prođe.

3. Bogaćenje podelom rada rodilo je nove probleme, a naročito uvođenje novca kao ekvivalenta zamene dobara. To je početak vraćanje čoveka ka destrukciji kojoj je dotle odoljevao. To je početak pljačke i međusobnog ubijanja ljudi,

što se provlači do današnjih dana i ne vidu mu se drukčiji kraj sa današnjom nekompetentnom vladavinom nego tek sa uništenjem prirode i sveg živog u njoj, pa i samog čoveka.

4. Nastanak deformacija u odnosima čovek - čovek i čovek - priroda.

5. Vera u božanstva kao ispomoć za rešenje čovekovih individualnih i zajedničkih nerešivih problema.

6. Biološki sistemi čovečje vrste postižu svoje ciljeve - programe, opstanka, olakšavanja i unapređenje istog, zahvaljujući jedino kooperaciji i podeli rada u svojoj asocijaciji. Kooperacija i podela rada je bitan i jedini uslov da se to postigne.

7. Važnost iskustva tj. znanja za opstanak sistema.

8. Informacije koje sistem mora da ima da bi opstao: o vlastitom stanju i stanju podistema, o stanju okruženja i o memoriji ostalih sistema iz okruženja.

9. Kako se donose instiktivne, uslovne i normalne odluke u sistemima.

10. Šta sistem mora da radi sa informacijama: uskladištenje, analiza, donošenje i sprovođenje zaključaka.

11. O inteligenciji sistema - svesnoj (mozgu) i podsvesnoj.

12. Konzensus kao metoda bioloških sistema.

13. Uloga svesne i podsvesne, podsistemske inteligencije.

14. Tri osnovne funkcije mozga u biološkom sistemu: nabavka hrane i vode, otklanjanje opasnosti za opstanak sistema i kontrola instiktnih programa.

15. Analogija između biološkog i organizacionog sistema: šta je smisao udruživanja u koperaciju i u podeli rada. Šta se izrodilo u organizacionim sistemima čoveka.

16. Umesto ravnopravnog položaja svih građana države u podeli rada - vladavina jednog manjeg dela udruženika nad ostalim.

17. Nastanak pljačke u raspodeli.

18. Nastanak destruktivnog društva ukidanjem ekonomske i socijalne ravnopravnosti i time nestanak generičke - konstruktivne, etike i morala roda i plemena.

19. Rađanje otvorene i prikrivene pljačke - gubitak čovečnosti društva.

20. Nastanak nove religije - religije prava. Jednom pravo a drugome ...? Pojava birokratije.

21. Vladavine manjine nad većinom, i većine nad manjinom.

22. Uloga novca u destruktivnom društvu.

23. Stvaranje fiktivnog, papirnog novca.

24. Uloga države kao pljačkaša.

25. Rađanje inflacije.
26. Kultivisanje pljačke.
27. Pojava tržišne robno-novčane privrede.
28. Uloga banaka kroz istoriju i danas.
29. Uloga države - tipovi države i današnji tip.
30. Transformacija države od države fizičkog robovlasništva do države novčanog robovlasništva.
31. Savremena države i njene metode. Različite metode u istoj državi.
32. Ko koga i kako pljačka.
33. Nov položaj pojedinca od nekadašnjeg do savremenog roba i nova prava savremnih Džingis Kana.
34. Savremeni robovi vezani >lancima< novca.
35. Razvoj prava sa razvojem plaćkanja pomoću novca.
36. Igrarija zvana >demokratija< od vremena Stare Grčke do danas.
37. Ukidanje naslednog prava na vlast i dovođenje na vlast IMPERATORA - NOVCA.
38. Rađanje plutokratije.
39. Umnožavanje birokratije.
40. Rađanje tehnokratije (menadžerstva).
41. Pravo - stožer oko koga se sve vrti, postaje religija.

42. Maskarada zvana politokratija.
43. Cirkus zvan parlament - izigravanje dvorske lude.
44. Vladavina manjine nad većinom preko vladavine parskratije (partijokratije).
45. Organ države - vlada, - posebni cirkus žonglerske veštine sa diskotnim, ekskotnim stopama, kamatama, vrednostnim svakojakim papirima, kao i novcem i sl.
46. Višepartiski sistem kao vladavina jedne partije.
47. Totalitarni režimi, jednopartiska vladavina i izigravanje demokratije.
48. Autokratski režimi.
49. Dalji razvoj birokratije.
50. Ko čini formalnu, a ko neformalnu vlast.
51. Neformalna vlast - kleptokratija (mafija)
52. Vladavina formalne i neformalne plutokratije.
53. Uništenje prirode, i sveg živog u njoj, pa i čoveka kao perspektiva sadašnje države.

CILJEVI POKRETA ZA ČOVEKA

Iz uvodnog dela proizlazi

Destruktivno društvo i njegovi prijatelji

(1) Da su OSNOVNI CILJEVI:

1. **Pobeda na izborima i meritorna većina u parlamentu radi promene destruktivnog oblika države u konstruktivni - GENERIČKI OBLIK kako prema čoveku tako i prema prirodi;**
2. **Definisanje šta je čovečja etika i čovečji moral kao idejni sistem čoveka i njegovih asocijacija;**
3. **Bogat pojedinac - BOGATA ZEMLJA;**

(2) Da su pojedinačni ciljevi:

1. Dovođenje nauke na čelo države;
2. Transformacija države iz države prinude i zajednice neravnopravnih pojedinaca, u kooperativnu državu i zajednicu ravnopravnih pojedinaca;
3. Ostvarivanje razmene na osnovu utrošaka a ne kao dosada na osnovu trenutne vrednosti;
4. Prelaz na bezgotovinsko plaćanje i uvođenje ličnog novca;
5. Pretvaranje banaka iz dosadašnjih centara novčanih manipulacija u kontrolne centre razmene i plasiranja akumulacije;
6. Ekonomska i socijalna ravnopravnost svakog

pojedince;

(3) da su posebni ciljevi:

1. Promena odnosa prema poljoprivrednicima: rasterećivanje istih od svih davanja, besplatno davanje sredstava za proizvodnju i jednaka prava sa zaposlenim u privredi;

2. Transformacija parlamenta iz centra za nadmudrivanje u centar za usaglašavanje privrednog i društvenog razvoja na nivou države.

Da ne bi bilo zabune program POKRETA ZA ČOVEKA mora da ukaže kako treba rešiti ili rešavati ove ciljeve.

Da bi se napravio dobar i sprovodljiv program, pored saznanja o ciljevima, potrebno je da znaju koji su problemi države za koju se konkretno radi program.

POKRET ZA ČOVEKA smatra da su sadašnji problemi svih država, uglavnom, sledeći:

1. Nekompetentna vladavina državom
2. Inflacija
3. Nezaposlenost
4. Oscilacije u privređivanju

5. Nesocijalna država
6. Vlasnički odnosi
7. Socijalni problemi raspodele
8. Socijalna neravnopravnost
9. Ekonomska neravnopravnost
10. Ekologija.
11. Seljaštvo
12. Populacija.

POKRET ZA ČOVEKA će imati dva programa: izborni i detaljni. Izborni mora da bude kratak, jasan i razumljiv svakom glasaču. Detaljni mora da sadrži dovoljno precizno odgovor na pitanje šta treba i kako to uraditi da se postignu ciljevi POKRETA ZA ČOVEKA. Da bi se izbegla pogrešna tumačenja treba sve bitne stvari jasno i isključivo naglasiti kako bi se izbegle deformacije ideje.

IZBORNI PROGRAM

STRANKE ZAJEDNICA LJUDI- POKRET ZA ČOVEKA I PRIRODU

Da bi rešili ove probleme i da bi postigli ostvarenje dva osnovna programa - cilja, da država bude ČOVEČNIJA i da ČOVEK POJEDINAC bude briga te države, POKRET ZA ČOVEKA daje sledeći program koji po pobedi na izborima želi da sprovede:

1. Zamenu NEKOMPETENTNE VLADAVINE pojedinaca državom, dovođenjem NAUKE I NAUČNIH institucija da upravljaju istom. Početi odmah po pobedi na izborima i završiti najkasnije u roku trajanja mandata.

2. Zaustavljanje INFLACIJE i prelaz na DEFLACIJU. Orijentacioni rok: dve poslovne godine.

3. Iskorenjivanje NEZAPOSLENOSTI: obustavljanje stečajnih postupaka i otpuštanje zaposlenih i prelaz na punu zaposlenost. Orijentacioni rok: obustava stečajnih postupaka - odmah, a puna zaposlenost za dve godine.

4. Zaustavljanje osciliranje rasta PRIVREĐIVANJA: (a) povećanjem tražnje pravilnijom raspodelom primanja, naročito povećanjem primanja onima koji žive ispod prosečnog standarda i (b) proizvodnjom za poznatog kupca. Orijentacioni

rok: za povećanje tražnje poslovna godina, za proizvodnju za poznatog kupca 4 godine.

5. Transformiranje nesocijalne DRŽAVE: ostvarivanje dovoljne akumulacije na nivou države potrebnu za finansiranje inicijative pojedinaca ili grupe pojedinaca u pogledu proizvodnje dobara i usluga radi uključivanja u privređivanje nezaposlenih, ili nedovoljno zaposlenih, ili zaposlenih zbog prestrukturiranja neodgovarajuće proizvodnje. Time se dobija socijalna ravnopravnost u pogledu prava na rad. Orijentacioni rok 4 godina.

Dalje, određivanje na nivou države (a) jedinstvene cene rada kao obračunsku kategoriju i (b) način određivanje cene proizvoda i usluga. Koristeći te obračunske cene utvrditi jedinstveni obračun počevši od pojedinca, pa preko svih preduzetnih asocijacija do nivoa države, radi podjednagog obremenjivanja svakog pojedinca za zajedničke potrebe i odstranjivanje startne ekonomske neravnopravnosti. Orijentacioni rok: 2 godine.

6. U pogledu VLASNIČKIH ODNOSA: preoblikovati vlasničke odnose tako da svaki zaposleni postane vlasnik - posednik, sredstva za rad kad isključivo radi sam na njima, ili suvlasnik sredstava rada kada rade više njih na istom sredstvu rada -

posednik dela. Ekonomska i socijalna ravnopravnost može da postoji samo ako vlasnik stoji prema vlasniku. U tom preoblikovanju vlasništva POKRET ZA ČOVEKA garantuje da nijedan ulagač ili dosadašnji vlasnik neće biti oštećen u pogledu uloženog kapitala, ili uloženog vlastitog rada. Orijentacioni rok: 2 godine.

7. U pogledu SOCIJALNE RASPODELE: uvođenje jednakih merila za sve zaposlene u privredi i van privrede. Merilo bi bilo lični ili grupni kvalitet ekonomije: produktivnost, ekonomičnost i rentabilnost. Orijentacioni rok: 2 godine.

8. U pogledu SOCIJALNE RAVNOPRAVNOSTI: sva deca svih građana države bezobzira da li su zaposleni ili nisu, bezobzira da li su privatnici, primaju dečji dodatak progresivno prema godinama uzrasta, zaključno sa 15 godina, ili do završenja školovanja. Orijentacioni rok: odmah.

Povećanje ispod prosečnih primanja svim zaposlenim na nivo prosečnih primanja. Penzionerima sa penzijom ispod proćene podići penziju na visini prosećne. Orijentacioni rok: godina.

Socijalne i azilirane slućajeva, i nezaposlene, rešiti na isti naćin, povećanjem primanja na nivo prosećnih. Orijentacioni rok: godina.

Penzionisati, sa visinom primanjama dovoljnom za prosečni standard, sve starije od 65 godina, bezobzira da li su i koliko su radili, i gde su radili - privatno ili u društvenom sektoru. Orijentacioni rok: godina.

Dovesti sve penzije i druga primanja u skladu sa novim načinom raspodele ličnih primanja. Rok: 5 godine.

9. U pogledu EKONOMSKE RAVNOPRAVNOSTI: promena uloge banke i novca. U pogledu novca prelazi se na bezgotovinsko plaćanje. Uvodi se postepeno plaćanje čekom, kojeg treba da zameni: ili memori, ili ekeš kartica, ili nešto bolje. Orijentacioni rok: početi odmah a za 5 godine završiti.

Banke, pored rečenog o finansiranju ulaganja iz akumulacije, postaju centri razmene i plaćanja pojedinaca. Sva razmena proizvoda i usluga ide preko njih, kao i inostrani finansiski poslovi. Pored toga one su stvarna evidencija delatnosti pojedinca i njegovih primanja, od rođenja pa do smrti. Banke postaju centri EKVIVALENTNE RAZMENE i organi koji sprečavaju pljačku u državi. Daju svima jednaku mogućnost rada finansirajući im investiranje u preduzetništvo u pogledu vlastitog zaposlenje i to bez protekcionizma. Orijentacioni

rok: 4 godine.

10. U pogledu EKOLOGIJE: preduzeti mere da se u najkraćem roku otklone sve postojeće prljave tehnologije i zagađivači prirodne sredine. Otklanjanje ide do prestanka proizvodnje. Ubuduće mogu samo da se primenjuju EKOLOŠKI čiste tehnologije. Orijentacioni rok: 5 godina za otklanjanja prljave tehnologije, a nabavka ekološki ispravne tehnologije rok je: odmah.

11. U pogledu SELJAŠTVA: osloboditi seljaka svih davanja. Orijentacioni rok: odmah.

Sredstva za proizvodnju dati seljaku besplatno. Orijentacioni rok: godina.

Dosadašnji uloženi vlastiti kapital u sredstva za proizvodnju u poljoprivredi, stočarstvu i ribarstvu povratiti prema dogovoru. Orijentacioni rok: 5 godina.

12. U pogledu POPULACIJE: ostvariti porodicu sa prosečnim brojem od najviše dvoje dece. Orijentacioni rok: 10 godina.

3.5. DETALJNI PROGRAM POKRETA ZA ČOVEKA

Dok izborni program postavlja uopšteno pitanje šta treba uraditi da bi se ostvarili ciljevi POKRETA ZA ČOVEKA, detaljni program ne samo da detaljno nabraja šta treba uraditi, nego još ukazuje kako to treba uraditi. Za takav pristup ima više raloqa. Nabrojaćemo neke:

1. Upoznavanje svakog građanina, a posebno članove POKRETA ZA ČOVEKA, kako se i na koji način mogu ostvariti postavljeni predizborni ciljevi. To ne sme da bude u glavi jednog ili nekoliko pojedinaca i ne samo to - ne sme da bude proizvoljno tumačeno šta se htelo sa programom. Kako treba da se uradi je stvar metoda i svako tu može imati incijativu za nove, pored predloženih, metoda.

2. Svaki član stranke treba da zna koje odluke treba parlament da donese kada stranka apsolutno pobedi, ili zašta se treba boriti u parlamentu u slučaju da ne pobedi.

3. Svaki član stranke i svi građani treba da vide da li, ili ne, stranka odstupa od svog programa, što uopšteni program ne daje mogućnosti.

4. Mogućnost da svaka stranka ili pojedinac može da se bori za sprovođenje našeg programa ako ga, bilo potpuno, bilo

delimično, usvaja. POKRET ZA ČOVEKA nema nameru da program isključivo prisvaja kao svoj jer je to program ČOVEKA - svakog građanina države i cilj mu je da postigne ČOVEČNOST u međuljudskim odnosima i DOMAĆINSKI odnos prema prirodi. Iz tog razloga za stranku uopšte nije važno da li će ona ili neko drugi sprovesti ovaj program. Važno je da se sprovede.

Da vidimo kako bi po našem ubeđenju trebao da izgleda taj detaljni program.

DETALJNI PROGRAM POKRETA ZA ČOVEKA I PRIRODU

Reforma dosadanje nekompetentne vladavine državom

Da bi se postigao prvi cilj: promena destruktivnog oblika države u konstruktivni - generički, a time dao i odgovor na pitanje: Kako smeniti vladavinu savremenih Džingis Kana, mora da se zna šta treba da zameni vladavinu partijokratije, odnosno autokratije, da bi se počeo zaokret države u generičkom pravcu. U tom smislu reforma dosadašnje vladavine državom je prvo odakle POKRET ZA ČOVEKA po pobedi treba da počne i da donese u parlamentu sledeću odluku:

Odluka o smenjivanju vladavine partijokratije i

**dovođenje na vlast SCIENTIAKRATIJE - NAUKE I
NAUČNIH INSTITUCIJA.**

OSNOVNI ZADATAK SCIENTIAKRATIJE bi bio:

- a. aplikacija postojećeg znanja,
- b. kreativna primena postojećeg znanja i
- c. invetivno pronalaženja novi saznanja.

A SVE U CILJU:

- (1) OČUVANJA,
- (2) OLAKŠANJA, i

(3) UNAPREĐIVANJA

**OPSTANKA POJEDINCA I NJEGOVIH ORGANIZACIONIH SISTEMA,
ASOCIJACIJA, OD PORODICE DO DRŽAVE.**

Obrazloženje potrebe za donošenje takve odluke daćemo u nastavku, a delom je već dato u uvodu.

POKRET ZA ČOVEKA jasno naglašava u svojim ciljevima da se ne bori za vlast već za reformu postojeće nekompetentne vladavine u kompetentnu i potpuno odgovornu. Zašto se POKRET ZA ČOVEKA ne bori za vlast, delimični i jasni odgovor je dat u uvodnom delu programa.

POKRET ZA ČOVEKA smatra da je sadašnja borba partija i stranaka za vlast podređena uskim, egoističkim interesima: pojedinaca, jednog manjinskog dela državljana skoncentrisanih u formalnim i neformalnim grupama na vlasti i u vođstvu partija i stranaka. Promena partije na vlasti, bilo izborom ili nasilnim putem, u svim dosadašnjim istoriskim poznatim slučajevima, praktično ne menja oblik i stanje u društvu, tj. u državi. Ta promena ne donosi ništa novo u pogledu izrazite neravnopravnosti većine pojedinaca. Isto tako se ne menja i način raspodele u državi. Neravnopravnost se ogleda u načinu raspodele, tj. prisvajanja profita stečenog prinudnim kooperativnim delovanjem svijuu. Istoriski gledano taj način

raspodele je postao **opšta pljačka**, na ovakav ili onakav način, kao **stanje u državi**, gde jedna manjina, koja je najčešće bez ikakve zasluge za stečeni profit, isključivo ga prisvaja za sebe. Poučen prošlošću i sadašnjim činjeničnim stanjem u državi POKRET ZA ČOVEKA smatra da nema drugog izlaza iz **destruktivnog oblika sadašnje države i stanja opšte pljačke** u toj državi nego da se iz korena promeni dosadašnja nekompetentna vladavina koja je to i stvorila. STATUS SVAKOG POJEDINCA u državi mora da bude JEDNAK, kako bi time način razmene i raspodela stečenog bio ČOVEČNIJI. Ravnopravnost i jednakost, traži korenitu promenu vlasničkih odnosa, a raspodela traži razmenu na bazi uloženog rada na proizvodnji dobara, a ne na uložene neke troškove pojedinih vrednosti u to dobro. Dalje, POKRET ZA ČOVEKA, smatra da te i slične probleme ne rešava program ma koje danas postojeće stranke, niti će da to reše ma kakva stranačka nadmudrivanja i prepucavanja, a najmanje političari koji dođu na vlast.

Da tu nešto nije u redu sa ljudskim društvom, kao što smo videli u ranijim izlaganjima, ne misli samo POKRET ZA ČOVEKA, već i razni pojedinci, a skoro sve vere. Rešenja su se tražila na razne načine, pa su zato različita, ali pobude su im iste - nešto nije u redu pa to treba ispraviti. Znamo kako je prošao Platon, umalo kao rob. Isto tako kako su prošli, odnosno šta

je bilo sa njihovim verama, Mojsije, Hristos, Muhamed, Konfučije, Zaroustra, Buda, Marks, Engels i dr. Ne znamo još šta će biti sa Maharašivijem i njegovom TD meditacijom. Za nas je interesatno šta misle nastavljači tih religija. Kao najinteresatniji primer uzećemo katoličku crkvu.

Pre jedno sto godina u prvoj socijalnoj okružnici pape Leona XIII Rerum Novarom, katolička crkva je dala naglasak na ulogu države, na njeno pravo da se meša u privredni život, kao i na njenu dužnost da pomoću zakonodavstva zaštiti i jednako se pobrine za sve državljane. U zadnoj, od pre nekoliko godina, socijalnoj okružnici Centisimus Anus katolička crkva ide dalje i zauzima se za tkz. civilno društvo. Ukazuje se da ne vodi ničemu ublažavanje negativnog delovanja tržišne privrede, već da treba promeniti i sam način delovanja takvog nepravednog sistema. Kako, ne kaže se, ali šta, kaže se: da treba upoštevati čoveka kao pojedinca, njegovu savest i pobudu. Dalje, se okružnica zauzima za decentralizovano asocijativno društvo (kooperativno društvo), za društvo partnerstva, za kretanja i udruženja koja nisu monopolska. Zatim da treba počovečiti proces rada; da čovek mora da bude subjekat, a ne objekt u državi, kao i da treba da se reše dosadašnje nepravednosti. Potom se kaže je ima samo jedna etika - čovečna, i da će

čovečanstvo preživeti ako se digne opšta moralnost - čovečnost, u društvu i ako se kod svakog pojedinca razvija svest i odgovornost za buduća pokolenja. **Na kraju se kaže da je uloga države da ta kretanja uskladuje i usmerava.**

Iz ovih ukratko iznetih ubeđenja katoličke crkve, kao i ranije rečeno o verama i religijama, POKRET ZA ČOVEKA, POZIVA SVE VERE I VERNIKE DA MU SE PRIDRUŽE U NAPORIMA KAKO TO OSTVARITI.

Sadašnja organizacija upravljanje i rukovođenja državom ima dva osnovna nedostatka. Prvi, to je najobičnija IMPROVIZACIJA. Ma koliko se pozivali na pravne odluke, ma kakav bio izbor ljudi na čelu države, ma kakvu ozbiljnost svemu tome pridavali, **počevši od izbora, pa do usvajanje vlade u parlamentu, to ipak ostaje samo jedna improvizacija.**

Improvizacija je poznata u nauci o organizaciji i ima opravdanje samo za slučaj kada su izvanredne prilike: katastrofe, požari, poplave, ratni upadi i sl. Stvarati improvizaciju upravljanja i rukovođenja u normalnim prilikama, uopšte nema nikakvog opravdanja, sem ako ne služi nekome za >demokratsko< pokriće pljačke. Cela ta vladavina partijokratije više liči **na dečje igrarije, ili cirkus:** povećati, ili smanjiti, diskotne ili ekskontne stope, poreze

i sl. To niti privredi mnogo pomaže niti odmaže, ali pojedincu, ako nije vlasnik kapitala i sl., sigurno ne pomaže već ga obremenjuje novim zahvatom od njegovih i onako skromnih primanja.

Drugi nedostatak se ogleda u tome što danas, slikovito rečeno, telom upravlja rep umesto glave. DRŽAVOM UPRAVLJAJU I RUKOVODE NEKOMPETENTNI LJUDI!

Kako rešiti sve probleme nastale zahvaljajući toj nekompetentnoj vladavini u jednoj državi može samo da nam pomogne znanje. Gde je to znanje skupljeno? Odgovor je jedan - u nauci. Nauku pak čini mnoštvo ljudi, a ne pojedinac. Odavno su prošla vremena kada je pojedinac mogao da ima u glavi sve znanje sveta. Samo jedan složan kooperativni rad svih ljudi od nauke može da jednu državu skrene sa puta destrukcije i da je povede na generički - konstruktivan put. Danas tu mnogo ne može da uradi pojedinac od nauke, a kamo li problematično obrazovani političar! Prema tome, što se tiče vladavine državom POLITIČARI NEMAJU ŠTA DA TU TRAŽE! Oni dolaze i odlaze, a problemi države i njenih građana ostaju. Država mora da ima stalno >glavu<, a ne da je menja svake četvrte, ili tamo neke godine. Vreme je da mozak države, scientiokratija, upravlja sa njom, a ne neki prirepak, ili neki organ, ili skup malog broja pojedinaca.

Pri ovom poslu mora se dati odgovor na dva pitanja: Prvo, kako dovesti nauku na mesto dosadašnje vlasti, kada je taj pojam apstrakcija? Drugo, šta će biti sa onim grupama: plutokratijom, tehnokratijom, politokratijom, birokratijom i kleptokratijom koje su dosada, de facto i de jure, bile na vlasti ili je sprovodile? Da potražimo odgovor na ova dva pitanja.

Da bi smo doveli nauku na mesto dosadašnje vlasti, pored ranijeg rečenog uslova da POKRET ZA ČOVEKA pobedi meritornom većinom, mora isto tako da formira prelaznu vladu koja treba da donese u parlamentu odgovarajuće zakone, odluke, propise, uputstva i sl. radi postizavanja svojih predizbornih ciljeva pa i prenos vlasti na nauku. Ne misli se na prenos vlasti putem pojedinaca predstavnika naučnih organizacionih sistema kao što su: akademija nauka, fakulteti, razni naučni instituti i sl. već na same te institucije. Budući da su te institucije i same apstrakcija, pa mora da imaju svog rukovodioca koji vrši funkciju predstavnika institucije, to taj predstavnik postaje ministar u vladi za delatnost institucije. Tako, na primer, predsednik AKADEMIJE NAUKA bi bio u funkciji vlasti predsednik države i vlade zemlje. Dekani, odnosno direktori naučnih institucija, kao predstavnici članova organizacionog sistema fakulteta, ili naučnih institucija, bili bi ministri za svoju

oblast. Mandati bi trajali kako je predviđeno statutima tih institucija, a u slučaju da postoje za jednu delatnost više samostalnih organizacionih sistema, tada bi se ministri menjali u roku koji je jednak ravnomernoj podeli dužine mandata na broj koliko je tih samostalnih sistema, ili u roku kako se jednoglasno dogovore. Kao što vidimo u takvoj postavci vladavine ministri su predstavnici svih učesnika delatnosti koju taj ministar predstavlja, a predsednik države i vlade je predstavnik države za spoljne kontakte sa drugim državama i predstavnik je svih delatnosti u državi. Kao što vidimo ovo je samo početak odakle mora POKRET ZA ČOVEKA pođe u reformi vlasti. Ono što je ovde bitno je kako će ta nova vladavina da funkcioniše, tj. kako će ona, a i time i država, biti organizovana jer nauka UPRAVLJA A NE RUKOVODI, USMERAVA A NE NAREĐUJE. Dosadašnja vladavina je nauku držala u zapećak, i imala svoj sistem, odnosno svoje organe za sprovođenja svog ustava i svoje zakone, odluke, uputstva i sl. Da vidimo kako POKRET ZA ČOVEKA zamišlja šta se mora uraditi i kako bi se to uradilo da stvarno zaživi vladavina nauke.

ORGANIZOVANJE SCIENTIAKRATIJE - VLADAVINE NAUKE

Odluku o nečemu je relativno lako doneti. No, ona mora i

Destruktivno društvo i njegovi prijatelji

da zaživi ako neće da ostane utopija. POKRET ZA ČOVEKA je toga svestan, kao što je svestan da nema oštre granice između dva sistema različita u pogledu metode za postizavanja ciljeva, a istovetna u pogledu sredstva za to postizavanje. Kako se današnji destruktivni sistem države razvijao stohastistički iz prethodnih država, a to je trajalo vekovima, to novi generički sistem države koji zagovaramo ne može da promeni preko noći destruktivnu etiku i moral koji su stvarani milenijumima godina. **Etika i moral čine idejni sistem nekog oganizacionog sistema ljudskog društva i daju mu KOHEZIJU. To POKRET ZA ČOVEKA smatra da je iluzija da će se moći etika i moral današnje DRŽAVE, koji su toliko dugo stvarani, revolucionarno zameniti novim idejnim sistemom kao i da je zato dovoljna promena vlasti. Promena vlasti je SAMO PRETPOSTAVKA ZA PROMENU IDEJNOG SISTEMA, koji za svoju promenu traži dug i mukotrpan rad. Budući da su u pitanju ljudi, a njihova svest, odnosno karakter je, kao što videli, problem sam za sebe, to prelaz iz jednog u drugi idejni sistem, iz dosadašnjeg destruktivnog u budući generički sistem, može samo da bude postepen, evolutivan, mukotrpan i dugotrajan. Revolucionarna može da bude samo odluka da se počne sa tom promenom etike i morala, a sve su ideje do svog ostvarenja, ili propasti, bile UTOPIJA.**

Sadašnji način vladavine mora postepeno da odumire, a novi da se rađa. Šta od starog treba promeniti, šta pak potpuno ukinuti, šta pak samo delimično izmeniti, a šta reformisati - sve to traži jasan odgovor. Promene ma koje vrste u organizacionom sistemu ma koje asocijacije normalno se tiču čoveka jer je on uvek podsistem organizacionog sistema. Revolucionarni skok može da napravi više štete nego koristi, zato treba ići postepeno, a ljude, pre toga, obučiti šta se traži od njih.

Iz dosada rečeno transformiše se država i način vladavine s njom. Država postaje država u kojoj je KOOPERATIOKRATIJA - vladavina udruženih ljudi, radi postizavanje ciljeva, datih u Odluci o uvođenju SCIENTIAKRATIJE, TJ. O SMENJIVANJU PARSKRATIJE (str.491)

Videli smo da su nauka i najobrazovaniji članovi države najpozvaniji da budu MOZAK organizacionog sistema koji mi nazivamo DRŽAVA. Videli smo kako se to izigrava i da nauka nije ta koja vlada državom, kao i šta tu mogu pojedinci, ili grupa pojedinaca, ili partije, ili vere i sl. Videli smo da je znanje odlučujuće za vođenje ljudi udruženih u ma koje asocijacije. Isto tako smo videli da je to nekad mogao i da bude pojedinac. Danas je fond znanja toliki da znanje iz neke oblasti nikako

ne može da bude stvar pojedinca, već ogromnog broja obrazovanih ljudi koji rade u naučnim ustanovama, u obrazovanju, u proizvodnji, u administraciji i sl. razasuti po celoj državi, i po celom ljudskom društvu. Zato oni svi skupa, a ne neki pojedinac, mogu DA ČINE MOZAK DRŽAVE KOJI JE U PODELI RADA NADLEŽAN I POZVAN DA VODI DRŽAVU KAO ŠTO MOZAK NAŠEG TELA VODI NAS. Da je to bio slučaj u istoriji ljudskog društva, tj. da je ljudsko društvo nastavilo putem kojim je pošlo, danas ljudsko društvo sigurno ne bi bilo destruktivno već generičko, pa i pisanje ove knjige bi bilo nepotrebno. Da li je ko video da ljudskim organizmom od 60 biliardi pojedinaca - ćelija, upravlja na pr. zadnjica, ili jedan prst, ili neki organ koji ima drugi zadatak, ili par ćelija! Tako nešto u organizacionom sistemu države mogu samo da izmisle Džingis Kanovi, Dučeji, Fireri i sl., a o njihovoj ulozi u savremenoj državi smo dosta rekli u uvodnom delu.

Kako treba organizovati vladavinu scientiakratije, je poseban problem, jer takva vladavina, na žalost, danas ne postoji, niti je postojala u organizacionim sistemima ljudi nastalih posle roda i plemena. Ako to nemaju organizacioni sistemi ljudi, imaju ga biološki sistemi. Uopšte, sve organizacione probleme pokušaćemo rešiti na primerima

bioloških sistema, koji imaju veliki broj raznih rešenja.

Probleme koje su ti sistemi morali da reše su jednim delom zajednički svim tim sistemima, a jednim delom su specifični. Ostvarena rešenja tih problema, i zajedničkih i specifičnih, su jedno veliko bogatstvo prirode u idejama kako ostvariti složen sistem i postići osnovne ciljeve sistema. Ta šarenolika rešenja imaju zajedniču metodu kojom su sve to rešili - **METODU SAMOORGANIZOVANJA - METODU DOGOVARANJA**. Dogovaranja o čemu? **O KOOPERACIJI - O PODELI RADA!** Čemu ta podela služi? **Unapređenju dosadašnjeg načina opstanka pojedinca!** Od toga su daleki preci čoveka pošli kada su napravili prvi čopor i to je bila revolucija u odnosu na dotadanji sistem pojedinca - **SASVIM NOV SISTEM**. Svi biološki sistemi, od najmanjeg do najvećeg, sve biološke vrste, su nastale zbog unapređenja opstanka. **Ali ovi novi sistemi nisu promenili dotadašnje ciljeve - programe - svojih udružnika, i oni i dalje imaju iste osnovne programe - ciljeve, iako su s tim udruživanjem postali podsistemi. Ono što ovde daje novi kvalitet je to da su ti ciljevi - programi - pojedinca: očuvanje, olakšanje i unapređenje opstanka, postali udruživanjem i podelom rada briga ne samo pojedinca nego ogromnog broja drugih pojedinaca. Primera radi kod čoveka preko 60 bilijardi ćelija udruženo se brinu da se ti ciljevi svake pojedine ćelije**

lakše, brže i jednostavnije postignu.

Razni biološki sistemi, su to različito rešili, neki uspešno, a neki manje uspešno. Zato su neki ostali skoro nepromenjeni više stotina miliona godina, a neki su se relativno brzo raspali. Dakle, neki su propali, neki su evoluirali, neki su se potpuno izmenili - stvorili su nov sistem, novu vrstu. Za naše svrhe koristićemo biološki sistem čoveka jer ga najbolje poznajemo. Čovek je evoluirao u bliskoj prošlosti veštačkim putem pomoću svog mozga, nemenjajući genetski mnogo svoje prirodne organe, već stvarajući veštačke dodatne organe. To ga i razlikuje od drugih bioloških sistema koji su evoluirali i dalje evoluiraju menjajući prirodnim, genetskim putem, svoje organe.

S obzirom da POKRET ZA ČOVEKA želi da reformiše postojeće ljudsko društvo stvarajući u njegovim organizacionim jednicama mozak analogan čovečjem, to ćemo dopuniti analizu funkcija čovečjeg mozga, tj. inteligencije, datoj u uvodnom delu Programa POKRETA ZA ČOVEKA. Zatim ćemo izvesti analogiju, šta treba i kako treba da se organizira mozak organizacionog sistema čoveka - MOZAK države kojom će vladati nauka, dakle scientiakratija.

Rekli smo u uvodnom delu da mozak u biološkom sistemu ma koje vrste živog bića faune, pa i čoveka, u podeli rada upravlja tim sistemom jer u dinamici života pokretnog bića treba stalno, veoma često i trenutno, donositi ili menjati odluku koja bi tom biću obezbedila opstanak. **To je mozgu kao podsistemu osnovni zadatak.** Sledeći zadatak je obrada informacija za ispunjenja ciljeva - programa biološkog sistema: očuvanje, olakšanje i unapređenja opstanka sistema. Normalno ti ciljevi nisu ugrađeni u mozak kao podsistemu svesti već u podsvesnom podsistemu. Mozak kao podsistem prikuplja informacije, po nekom programu ih analizira, izvodi zaključke i sprovodi, ili ih ne sprovodi. U pamćenju mozga skladište se sve informacije, pa i o zaključcima. Dalje, analizira informacije o uspešnosti u praksi tih zaključka određujući po nekom kriterijum šta će dalje sa tim zaključcima. Nije retko da mozak mora da izvede novi zaključak jer raniji praksa nije potvrdila. Tako opet proba novi zaključak, pa ga opet analizira. Ako treba i ovaj da zameni, i to radi. I tako stalno, sve dok je živ. Ta **metoda u nauci o sistemima se zove heuristička metoda - POKUŠAJ, IDE, DOBRO, NE IDE, POKUŠAJ NEŠTO DRUGO.** To je stohastistički proces koji omogućuje smanjenje entropije sistema i time i verovatnoću

njegovog opstanka. Tu metodu primenjuje i mozak bioloških sistema, pa će primenjivati i naš budući mozak države - NAUKA.

PRVI ZADATAK MOZGA ORGANIZACIONOG SISTEMA DRŽAVE

JE PRIMENA HEURISTIČKE METODE.

Da bi se ova metoda mogla da primeni za organizacioni sistem države, mora svaka naučna oblast pri organizovanju scientiakratije - vladavine nauke, da ima prikupljanje informacija počevši od pojedinca, pa preko najnižih asocijacija do najviše, do države. Isto tako mora da ima skladištenje tih informacija na nivou na kojem moraju iste da se korišćenjem ove metode analiziraju, kao i da se donose meritorni zaključci šta dalje sa tom informacijom. Zaključak može da bude dvojak: (1) uskladištiti informaciju, ili (2) preduzeti nešto. U slučaju da treba nešto preduzeti, treba da se zna ko to treba da uradi i kako i šta je potrebno za to sprovođenje zaključka. To može da bude na istom nivo gde se i analizira informacija, ali ne mora, pa u tom slučaju zaključak treba preneti odgovarajućem nivo. Svi ti poslovi oko informacija moraju da bude organizovani po delatnostima i po oblastima nauke. Naravno, reč je o informaciji o očuvanju, olakšanju i unapređenju opstanka kooperativnog organizacionog sistema, neke asocijacije ljudi,

u našem slučaju o opstanku države kao asocijacije. Sve asocijacije treba da imaju analogno i svoj put informacija, naročito ako ista ugrožava očuvanje opstanka asocijacije.

Put neke informacije otprilike bi bio sledeći:

(1) od pojedinca - pojedinac prima informaciju i po analizi iste odlučuje šta će s njom: uraditi nešto što traži ta informaciji, ili ne uraditi ništa već je uskladištiti, ili je proslediti dalje onome koga se tiče, ili nekome prema postojećem uputstvu. U slučaju da sam uradi nešto informiše sve u svojoj delatnosti radi eventualnog korišćenja i prosleđuje to u centralnu memoriju.

(2) prvi nivo asocijacije (porodica, radna asocijacija i sl.) prima informaciju i izvodi zaključak šta dalje s informacijom po analizi iste: uskladištiti je, ili uraditi nešto, ili sprovesti je dalje. U slučaju kada uradi nešto prosleđuje to kao informaciju svim odgovarajućim nivoima, i višim i nižim, odnosno svim zainteresiranim i skladišti je još i na najviši nivo.

(3) drugi nivo asocijacije (mesna zajednica, preduzeće i sl.) - analogno prvom nivou.

(4) treći nivo asocijacije (opština, kombinat, kompanija i sl.) - analogno prvom nivou.

(5) četvrti nivo asocijacije (država, institucije za određenu naučnu delatnost, privredna komora i sl).

Ostalo analogno prvom nivou.

(6) peti nivo asocijacije - akademija nauke - analogno prvom nivou, samo što nema potrebu da je šalje na viši nivo.

Ovakav tok informacija mora da bude za svaku oblast i svaku delatnost.

(NAPOMENA: da li će biti više ili manje nivoa zavisi od mnogo čega, a najviše od organizacije sistema države. O tome će kasnije biti reči.)

Informacija, odnosno šta je bilo sa njom, uvek ide dvosmerno: od polaznog nivoa do najvišeg i najnižeg, i od najnižeg i najvišeg do polaznog. Po pravilu svi su o svemu informisani, kako o rezultatima preduzetih akcija tako i o uspešnosti u sprovođenju zaključaka.

O uspešnosti ili ne, mozak čoveka razmenjuje informacije sa podsvesnim sistemom. Po nekom kriterijumu podsvesni sistem ih najčešće ugradi u svoj program i od tada, pa na dalje, biološki sistem čovek reaguje pri ponovnoj pojavi meritorne informacije automatski - podsvesno, instiktivno, refleksno i sl. **I što je najvažnije to se može, prema nekom kriterijumu, i genetski da se ubeleži:** podsvesni sistem ih genetski kodira

za buduće generacije. Ranije se mislilo da bi se genetski kodirao neki zaključak, neko iskustvo, da treba da se isto ponavlja u više generacija. Danas se smatra da taj kod ima već sledeća generacija.

Takvu analogiju, o uspešnosti, mora da izgradi budući mozak države. Neka ponovljena informacija se više ne analizira već se automatski stupa u akciju prema već ugrađenom programu, a svi je nivoi beleže kao ponovljenu. Ako se ta informacija ponavlja više puta, onda je to, najčešće, signal nekom nivou da se analizira uzrok učestalosti i da se, eventualno, donose zaključak šta treba uraditi da se informacija ne ponavlja.

PREDNOST MOZGA DRŽAVE NAD ČOVEČJIM JE U MOGUĆNOSTI DA SPROVOĐENJE ZAKLJUČAKA SIMULIRA NA RAČUNARU KORISTEĆI HEURISTIČKU METODU! I pored simulacije biće promašaja ŠTO JE NORMALNO. Po prirodnoj distribuciji uspešnosti treba očekivati oko 25% promašaja. To ne sme da čudi obične ljude jer su i naučnici to - obični grešni ljudi!

Ostvarivanje sva tri programa sistema: obezbeđivanje, olakšanje i unapređenje opstanka kod svih bioloških sistema pa i kod čoveka, normalno ide putem manjeg otpora. To ne znači da od toga nema odstupanja. Ima ih! Ali su takva odstupanja iznuđena.

To su osnovne varijante šta biva sa obradom informacija u mozgu svih bića. **Kod čoveka se mozak bavi još ostvarivanje sva tri programa sistema: očuvanje, olakšanje i unapređenje opstanka i to veštačkim, a ne prirodnim, genetskim putem kojim idu ostala bića. Dakle, istoriski gledano, ČOVEK JE IZUZETAK - KRENUO JE LINIJOM VEĆEG OTPORA!** UMESTO DA SEBE PRILAGODI NASTALIM PROMENAMA - PRILAGOĐAVA SEBI SVOJU OKOLINU! **I NE SAMO SVOJU!** Ali to prilogađavanje okruženja vršio je, i danas ga još više

vrši, **LINIJOM MANJEG OTPORA.** I zbog toga je stigao **u DESTRUKTIVIZAM I U STANJE OPŠTE PLJAČKE I TIME, KAKO DANAS STOJE STVARI, JE SEBE I SVOJE OKRUŽENJE - PRIRODU, DOVEO U BEZNAĐE!**

Da rasčistimo šta podrazumevamo ovde pod pojmom **LINIJA MANJEG OTPORA?** To znači kretanje sa što manjim utroškom energije, rada, ili ma čega. To nikako ne znači racionalnost i ekonomičnost utrošaka za to kretanje. **TO JEDINO ZNAČI SLEDEĆE: DA AKO ZAKLJUČAK KOJI SMO DONELI DA SE NEŠTO URADI FUNKCIONIŠE U PRAKSI - NOVO REŠENJE, RACIONALNIJE I EKONOMIČNIJE SE NE TRAŽI!** Na to se više ništa ne troši! **DAKLE, IRACIONALNOST, HEURISTIČKA ILI HAZARDESKA METODA, JE ZASTUPLJENA U PRIRODI PA I KOD ČOVEKA I NJEGOVIH ASOCIJACIJA.** Prema tome govoriti o nekim zakonima, ili zakonitostima razvitka u prirodi i u ljudskom

društvu, kao i o planiranju i RACIONALNOSTI i sl. je NAJOBİČNIJA ZABLUDA. ŽIVOT SE KOCKA OD SVOG POSTANKA PA JE TO GENETSKO SVOJSTVO ČOVEKA!

Zbog svega toga i imamo svakoliki, šarenoliki svet prirode - važno je da funkcioniše i zadovoljava programe opstanka sistema. Zbog toga je ljudsko društvo uletelo u destruktivizam, pa je vreme da pokuša nešto drugo dok još ima čoveka i prirode na zemlji! VREME JE DA POČNE SA SMANJIVANJEM ENTROPIJE U SISTEMU PRIRODE PRE NEGO SE ISTI RASPADNE I DA SE POKUŠA KOCKANJE SA OPSTANKOM!

DRUGI ZADATAK MOZGA ORGANIZACIONOS SISTEMA**DRŽAVE - DOSLEDNA PRIMENA METODE KONSENZUSA**

U ranijem izlaganju u ovom delu knjige, a i drugim, naglašeno je više puta da je konsenzus - saglasnost sviju, ZA KOJI JE BORI POKRET ZA ČOVEKA, karakteristično svojstvo pri stvaranju asocijacija - organizacionih sistema uopšte u prirodi, pa i za ljudske asocijacije. Za naša izlaganja veoma je važno pitanje koliko neka asocijacima može imati udruženika da bi bila efikasna pri primeni konsezsusa.

Broj udruženika neke asocijacije u kojoj bi se primenio konsezsus je istraživan i teoretski, a i ima ga u praksi.

U praksi, istorisko gledano, čopor se delio posle nekog dostignutog broja. Koja je to veličina, teško je reći jer istraživanja u tom smislu, izgleda, nije bilo. Isto je bilo i sa ljudskim rodnom - gensom. I rod se posle nekog broja delio i tako su nastajala bratstva, pa i na kraju od bratstva formiralo se pleme. Država je, najčešće, nastajala kao skupina takvih plemena. Istoriski gledano vladavina prinudom, a ne konsezsusom, nastaje sa nestankom plemena kao najvišeg organizacionog sistema čoveka, dakle sa pojavom neke vrste organizacionog sistema čoveka u obliku države. Pleme je bila zadnja ljudska asocijacija gde je još vladao konsezsus. To se da lepo videti

kroz istoriju stare Grčke, datoj u drugom delu knjige, u kojem se govori o raznim asocijacijama do današnjeg dana.

Današnja istraživanja Parkisona u njegovim Zakonima o birokratiji ukazuju da taj broj treba da se kreće od 18 do 23 učesnika u asocijaciji, ako je to reprezentativna grupa, tj. grupa koja ima različite udruženičke u pogledu znanja, inteligencije, sposobnosti i sl. Kod ekstremne grupe, grupe približno jednakih udruženičkih u pogledu sposobnosti, znanja i inteligencije, taj broj može da bude veći. Koliki - ne kaže. Na primer, u praksi imamo da porota u američkim sudovima, gde se traži konsezus kod donošenja odluke o krivici optuženog, broji 12 porotnika.

Za naša razmatranja o broju učesnika interesantno je razmotriti organizaciju u školama. Manje, ili više, skoro u svi državama sveta školski razred ne prelazi veličinu 30 đaka. Organizovan je tako da je jedan predavač razredni starešina koji vodi računa šta se događa u razredu, koordinira rad razreda i ostalih predavača i predstavlja razred na nastavničkom veću. Učenici samostalno uče i savlađuju gradivo svakog predavača i ovaj ih ocenjuje. Isto tako održavaju neku vrstu samodiscipline, putem redara koji se menjaju svake nedelje. U stvari je to jedinica, manje ili više, ravnopravnih učesnika.

Ta brojka od 30 učenika ukazuje na brojku s kojom se još može da vlada i upravlja, iako je sastavljena od članova čije ponašanje još daleko od ponašanja odraslih. Interesatno je da je Tomas Mor u svojoj Utopiji predlagao asocijacije od 30 udruženika.

Ukoliko bi imali u državi ekstremno ljudsko društvo, čiji su članovi potpuno svesni da njihov opstanak i napredak zavisi od međusobnih kooperativnih odnosa, dakle, ljude kojima je pravo i dužnost potpuno isto, a i odgovornost i ovlašćenje isto tako, moglo bi da se ide na veći broj od predloženog od Parkisona. Isto tako ako bi imali programe na računalskom gde se može simulirati heuristička metoda ponašanja, moglo bi da se ide na veći broj nego što ga daje Parkison za reprezentativnu grupu. I jedno, i drugo, na početku reformisanja vladavine parskratije se neće moći ostvariti - to OSTANIMO KOD BROJA DATOG OD PARKISONA OD 18 DO 23 kod reprezentativnih grupa, a kod ekstremnih do 40 (ovaj broj je autorovo lično iskustvo).

Kod primene konsezusne metode postavlja se veoma delikatno pitanje šta uraditi ako se ne može postići saglasnost? Nadglasavati, kao što radili Atinjani, ili...? Pre odgovora na ovo pitanje razmotrimo pre svega metodologiju donošenja odluke ili zaključka u vezi dobijene nove informacije (reč je o

informaciji koja ne traži trenutni odziv). Ta metodologija bi se ogledala u sledećem:

Onaj podsistem koji je u podeli rada je zadužen za obradu informacija, obrađuje informaciju po svom programu i daje zaključak šta da se uradi sa informacijom: ili je (1) uskladištiti, ili (2) nešto preduzeti, ili (3) proslediti nadležnom podsistemu za donošenje odluke ako je informacija bitna za ciljeve - programe opstanka organizacionog sistema.

Ukoliko je nastupio drugi slučaj, onda podsistem donosi predlog odluke u više varijanti analizirajući prednosti i mane svake varijante i preložiti optimalnu varijantu. Najmanji broj varijanti kada se ima samo jedan predlog, su dve: odlučiti se ili ne. Ovde, i u opšte kad ima i više varijanti, treba reći šta se očekuje ako se ne donese odluka. Najbolje je simulirati na računaru sve predloge odluka. Odluke obrađene na ma koji način se daju pojedincima u asocijaciji koja treba da donese odluku, sa rokom za odgovor u pogledu predloga. Odgovor može da bude saglasnost, ili primedbe na neku ili više varijanti, ili sasvim nova varijanta analogno obrađena kao prethodne. Sve se te promene analiziraju i materijal se konačno kompletira i zakazuje se sednica za konačno donošenje odluke. Diskusija mora da se vodi argumentovano. Da se razumemo KOD KONSEZUSA NEMA

NESLAGANJE ZBOG VLASTITE POBUDE, VEĆ SE MORA IMATI I SUPROTNI PREDLOG I ISTI SE MORA BRANITI ČINJENICAMA. Isto tako novi predlog odluke, kao i diskusija, mora da bude argumentovan činjenicama. Na kraju diskusije MORAJU SVI DA BUDU SAGLASNI SA NEKOM OD VARIJANTI.

U slučaju da NE POSTOJI OBRADA INFORMACIJE, može svaki pojedinac ili grupa, dati neargumentovani predlog odluke, dakle predlog na osnovu nečijeg subjektivnog zaključka radi postizavanje ciljeva opstanka sistema. Taj predlog je, isto tako kao i argumentovani, samo pretpostavka. To je dozvoljeno i da i drugi daju svoje subjektivno mišljenje i predlože druge slične odluke isto tako bez činjenica (a može i sa činjenicama ako su im poznate). To je, drugim rečima, čisto kockanje i usvajanjem jedne takve odluke primenjuje se heuristička metoda: ide, dobro, ne ide, pokušaj nešto drugo.

Ako svi prihvate predloge u oba slučaja onda je odluka doneta i meritorna za asocijaciju gde je doneta. Ostale asocijacije se, prema ranijoj gruboj datom putu informacija, obaveštavaju o tome i rezultatima primene. Ako bi se primena neke odluka ticala i drugih asocijacija MORAJU SE DOBITI I NJIHOVA SAGLASNOST.

Ako se jednoglasno ne prihvati predlog, bio on obrađen ili

ne, onda se asocijacija nalazi u pat poziciji - nema odluke. Tada imamo sledeće alternative:

1. Sve ostaje po starom. To u prvom slučaju, kada se ima obrađena informacija, može imati posledice u poremećaju funkcionisanje sistema. U drugom slučaju kada nema obrade informacije takvih posledica nema, ali postoji potencijalna mogućnost da se ne otkrije nešto što bi znatno olakšalo postizavanje ciljeva opstanka sistema, pa da do toga mnogo kasnije dođu druge asocijacije. (Ovde nauka, odnosno naučne institucije imaju glavnu reč i u novoj konstelaciji svoje vladavine imaju neviđene mogućnosti.)

2. Da se prihvate svi predlozi i da se u praksi provere i najbolji konačno prihvati. To važi za oba slučaja. Takvo rešenje traži dosta veće utroške ali se održava METODA KONSEZUSA KAO PRINCIP ORGANIZACIONIH SISTEMA LJUDI.

3. Donošenje odluke žrebom. Za takvu vrstu odluke opet treba da se svi saglase da se primeni u određenim slučajevima.

Verovatna praksa iz vremena roda izbacivanjem pojedinaca iz roda, sada iz asocijacije zbog svoga ubeđenja nije cilj kooperativnog društva čoveka.

Ma kako govorili da treba planirati razvoj i sl. to je najčešće utopija: plan je samo orijentacija da li se i koliko

odstupa od nečega. Kao što smo ranije rekli, ljudsko društvo, kao i cela priroda i sve u njoj, kreću se stohastističkim putem pokušajući da smanje entropiju i da spase raspad sistema.

Sledeće je pitanje: KAKO POSTIĆI KONSEZUS SA OSTALIM ASOCIJACIJAMA KADA I ONE TREBA DA IZGLASAJU ISTU ODLUKU?

Rekli smo da jedna asocijacija za ma koju delatnost, ili oblast, ne treba da prelazi broj 23 odnosno 40 udruženika u toj asocijaciji. Svaka asocijacija ima svog predstavnika za vezu izvan, odnosno vođu - koordinatora za odnose unutar asocijacije. To može da bude jedno isto lice, a ne mora. Taj predstavnik BIRA SE ŽREBOM na određeni rok, i opet može da bude izabran tek kada ponovno dođe red na njega.

Predstavnici 20 asocijacija iste delatnosti, ili oblasti, čine novu asocijaciju, koju smo u grubom šematskom prikazu nazvali nivo. I tako se ide redom, praveći nivoe od 20 asocijacija prema akademiji nauka, ka najvišem naučnom nivou, dok se ne dođe na krajnu asocijaciju predstavnika asocijacija, na zadnjih 20 predstavnika. Ta zadnja asocijacija može da odstupa od broja 20, bilo na gore do 40, bilo na dole do 3. Ta zadnja asocijacija bira svog predstavnika po istom principu i sa istom namenom kao što je gore rečeno. I to će biti predstavnik te delatnosti, ili oblasti, koji koordinira rad unutar

asocijacije, i održava odnose sa ostalim predstavnicima asocijacija kako vlastite delatnosti tako i sa asocijacijama drugih delatnosti i oblasti. Prema potrebi, održava odnose izvan zemlje. Predstavnik asocijacije na najvišem, zadnjem nivou je u funkciji PREDSEDNIKA DRŽAVE. To je **SVOJEVRSNA PIRAMIDA ZA DONOŠENJE ODLUKA KONSENZUSOM** GDE SU SVI UKLJUČENI U DONOŠENJU JEDNOGLASNE ODLUKE I TIME I U UPRAVLJANJU SVOJOM SUDBINOM. Kao što se vidi tu nema govora o **NIČIJOJ VLASTI PA NI NAUKE, A NAJMANJE O VLASTI DŽINGIS KANOVA - REČ JE O UPRAVLJANJU DRŽAVOM METODOM KONESZUSA I TO JE ORGANIZACIJA KOOPERATIVNE DRŽAVE.**

Ukoliko se ne može postići konsezus, na makom nivou, postupa se prema nekom od dogovorenog postupka, o kojima je ranije bilo reči (vidi stranu 511).

Sve ovo treba povezati sa Odlukom o smenjivanju parskratije sa scientiakratijom o kojoj je bilo ranije reči. **Kao što vidimo umesto vlasti Džingis Kanova dovedenih na to mesto od neke pobedničke partije na više stranačkim izborima, ili u autokratskim državama od samo jedne partije, odnosno grupe koja je silom zaposela vlast, ovde nema više VLASTI - NEGO PODELA ZADATAKA U KOOPERATIVNOJ DRŽAVI OSTVARENA KONSEZUSOM - SAGLASNOŠĆU SVIJU!**

**Neko će reći da je to anarhija: DA TO JE ANARHIJA - BEZVLAŠĆE
DŽINGIS KANOVA, NA VLAST JE DOŠLA PODELA RADA - KOOPERACIJA.**

Da bi smo prešli na konačni oblik organizacionog sistema KOOPERATIVNE DRŽAVE, moramo definisati idejni sistem koji će joj davati koheziju, tj. definisati ETIKU I MORAL UDRUŽENIKA TE DRŽAVE, BUDUĆI DA SVAKA DANAŠNJA DRŽAVA IMA SVOJU, PISANU ILI NEPISANU, DVOJNU ETIKU I MORAL . Pisanu u vidu USTAVA I CRKVENIH KNJIGA, a nepisanu u vidu DESPOTIJE IMPERATORA NOVCA, ili u vidu despotije DŽINGIS KANOVA, ILI I JEDNO I DRUGO!

Za POKRET ZA ČOVEKA nije važno ŠTA KO PRIČA, PIŠE I PRIPOVEDA, NEGO ŠTA RADI!

**TREĆI ZADATAK MOZGA ORGANIZACIONOG SISTEMA DRŽAVE:
DEFINISANJE MORALA I ETIKE - IDEJNOG SISTEMA DRŽAVE**

Dosada je dosta rečeno na račun narušavanje rodovske etike i morala čovečjeg društva što je i dovelo do njegovog sadašnjeg stanja opšte pljačke i destruktivnog oblika. Ovde će biti reči šta treba dopuniti tom prastarom moralu i etici sa današnjim razvojem ljudskog društva. TO NIJE ETIKA I MORAL JEDNE DRŽAVE, VEĆ CELOG ČOVEČANSTVA. Zato će biti problema pri sprovođenju u jednoj državi, ako se ista ili slična etika i moral ne prihvate

od ostalih država. Javiće se DVOJNA ETIKA I MORAL - toliko različiti i suprotni!

Da vidimo kakvu je etiku i moral imao rod:

1. Osnovna načela roda su bila: sloboda, jednakost i bratstvo.

2. Za ropstvo nisu znali - zarobljenika su usvajali u rod, ili su ga jednostavno ubijali.

3. Svi su jednaki i slobodni, i muški i ženski članovi roda. Pravo i dužnost su činili jedinstveni pojam. Niko nije razmišljao da to deli. Ovlašćenje i odgovornost su isto tako bili jedan pojam, a oba su važila za sve podjednako što je garantovalo jednakost i slobodu.

4. Bratstvo se ogledalo u geslu - jedan za sve, svi za jednog. To je garantovalo sigurnost i zaštitu svakog pojedinca.

5. Svi članovi roda su imala jednako pravo na raspodelu stečenog. Nije bilo nikakvih privilegija ni za koga, čak i za onog ako je to sam, bez pomoći drugih stekao. Privilegije nije imao niko pa ni predstavnik roda - vođa. Jedina privilegija je bila kod nekih plemena pri lovu, da onaj ko pogodi lov dobija deo koliko mu pripada, ni više ni manje, ali od dela životinje koji smatraju da je najbolji. Najpoštovaniji u rodu je bio onaj koji je najviše doprinosio zajedničkim potrebama roda.

6. Siromašnih i oskudnih nije bilo.

7. Nasleđe imovine umrlog je pripadalo rodu koju on jednoglasno odlukom deli drugima.

8. Članovi roda o svemu odlučuju prvenstveno kako je to vekovno iskustvo uredilo, ili prihvatanjem najboljeg predloga o nekom problemu. Tako je izbegnuta potreba da se stvara aparat za upravljanje, iako je u rodu bilo mnogo više zajedničkih poslova nego što su danas. Imali su zajedničko domaćinstvo za čitav niz porodica, zemlju u zajedničkom posedu, zemlju privremeno dodeljivanu pojedinim domaćinstvima (okućnica).

9. Zajednička domaćinstva i rod su znali svoje obaveze prema bolesnim, starim i u ratu osakaćenim.

10. Vlast vođe je bila očinska, posve moralne prirode i nije raspolagao prinudnim sredstvima - svako je bio svestan posledica svog delovanja. Birao se i smenjivao jednostavno - jednoglasnošću. Rod je bio i funkcionisao:

.bez plemstva, kraljeva, namesnika i perfekata,

.bez sudija, tamnica i parnica, i

.bez vojnika, zandamerije i policije.

Svi su bili naoružani! Svadu i prepirku su rešavali oni kojih se to i tiče, ili rod, ili bratsvo, ili pleme, ili pojedini rodovi međusobom.

Plod svega toga je bilo takvo društvo gde pojedinca odlikuje:

1. Ljudsko dostojanstvo,
2. Iskrenost,
3. Snažan karakter i
4. Hrabrost.

Ista analogija je važila za bratstvo i za pleme u pogledu zajedničkih poslova - sve se rešavalo preko predstavnika rodova - jednoglasnošću. Ti predstavnici nisu mogli sebe da sazovu, ali svaki rod ih je mogao sazvati. Tako da su ta zborovanja predstavnika bila karika koja ih je povezivala i dozvoljavala im delovanje kao jedinstvene asocijacije - organizacije bratstva i plemena.

Rekli smo na početku knjige da ćemo se držati teorije sistema, pa pre nego što pređemo na prikazivanje raznih etičkih principa i kakvi bi danas trebalo da budu, da vidimo kako u načelu može da se definiše etika posmatrajući ljudsko društvo kao organizacioni sistem. Rekli smo da svaki sistem ima tri osnovna cilja, tj. programa: očuvanje, olakšanje i unapređenje opstanka, prema tome etika i moral organizacionih sistema bi bio U NAČELU: OČUVANJE, OLAKAŠNJE I UNAPEĐENJE OPSTANKA SVIH

SISTEMA, PA I VLASTITOG. To možda izgleda čudno, ali stvarati organizacione sisteme koje će narušavati opstanak drugih sistema, naročito onih koje je stvorila priroda, dovodi uvek u pitanju opstanak tog organizacionog sistema. Tako ako neki sistem želi da uništi drugi sistem radi svog opstanka, ONDA ISTI NE BI SMEO DA POSTOJI - MORAO BI SE UNIŠTITI!

Da vidimo kako su se za tu načelnu etiku i moral sistema borilo kroz istoriju ljudskog društva kao organizacionog sistema. Sve vere, manje ili više, imale su svoju etiku i moral. Za naša razmatranja iznećemo neke od tih etika i morala jer su interesatne za rešenje idejnog sistema povezivanja ljudskog društva.

Budizam je imao pet etičkih principa:

1. Ne nanosi ozlede živim bićima,
2. Ne uzimaj ništa što nije darovano,
3. Ne sprovodi polne nemoralnosti,
4. Ne laži i
5. Ne upotrebljavaj alkohol i drogu.

Redovnicima je zabranjeno još uzimanje zlata i srebra u vidu poklona kao i korišćenje raskoši.

Džainizam ima sledeća etička pravila:

1. Nenasilje prema svim živim bićima pa i drveću,
2. Ne ubijati,
3. Ne krasti,
4. Ne lagati,
5. Odricanje od seksualnog uživanja i
6. Neuživanje u materijalnim dobrima.

Konfučionizam ima jedno opšte etičko pravilo - čoveštvo (jen). Pod tim podrazumeva

. Ne učini drugom ono, što ne želiš da tebi drugi učine.

Pored toga traži još:

1. Pravednost,
2. Održavanje zadate reči i
3. Strogo održavanje etike nekadašnjeg roda.

Taoizam ima veoma jednostavnu etiku:

. ne raditi ništa što je protivno prirodi.

Pored toga nije odobravao osvajačke ratove, znači ubijanje, ali odbranbene je dopuštao. Bio je protiv vlasti despotije a za vladara koji nije iznad drugih već bi bio svima ravnopravan. Idealna država je bila skup decentralizovanih seoskih zadruga.

Parsizam polazi da čovek mora da radi u korist sviju a ne samo za sebe, pa su mu etičke pravila:

1. Ljubav prema bližnjima,
2. Vrednoća,
3. Čestitost,
4. Dobar život,
5. Dobre misli,
6. Dobre reči i
7. Dobra dela.

Judaizam je poznat po Mojsijevih deset božjih zapovesti, koja su u stvari etička pravila:

1. Ja sam Gospod Bog tvoj; nemoj imati drugih bogova osim mene.
2. Ne pravi sebi idola niti kakvog lika; nemoj im se klanjati niti služiti.
3. Ne uzimaj uzalud imena Gospoda Boga svog.
4. Sećaj se dana odmora da ga svetkuješ; šest dana radi i svrši sve svoje poslove, a sedmi dan je odmor Gospodu Bogu tvom.
5. Poštuj oca svog i mater svoju, da ti dobro bude i da dugo poživiš na zemlji.

6. Ne ubij.
7. Ne čini preljube.
8. Ne ukradi.
9. Ne svedoči lažno na bližnjega svoga.
10. Ne poželi ništa što je tuđe.

Ove zapovesti je Mojsije pretvorio u zakone i oni čine prvih pet kniga (tore) Starog zaveta. U njima je 613 zapovesti, od čega je pozitivnih 248, a negativnih 365,

Hrišćanstvo preuzima ovih Deset zapovesti i dodaje još 2 svoje:

1. Ljubi Gospoda Boga svoga svim srcem svojim i svom dušom svojom i svim umom svojim i svom snagom svoju.
2. Ljubi bližnjega svoga kao sebe samoga.

Hrišćanstvo je htelo da postigne sa tim dvanaest, uglavnom, etičkih principa večni moralni Božji zakon, zakon sklada, proporcije i reda: u Vasioni poredak, u prirodi sklad, u duši savest, u društvu moral, a u svakom čoveku urođeni zakon dobrote.

Islam za razliku od judaizma nije svoje etičke principe definisao pa zatim razrađivao u pet knjiga, već je odmah išao

na detaljno definisanje moralnih (a i drugih) principa. Zbog toga je teško sve nabrojati, naročito šerijat koji je slično torama određivao socijalni život zasnovan na propovedima Muhameda. Iz svega toga može da se izvuče sledeće:

1. To su uglavnom isti ili slični etički principi judaizma i hrišćanstva, s tim što Islam dozvoljava ubijanje u izuzetnim slučajevima.

2. Ne postoji razlika između osobnog i zajedničkog, religijskog i svetovnog, svetog i profanog, duhovnog i materijalnog.

3. Ukidanje kamate: i normalne i lihvarske.

4. Poštena trgovina - razmena, i uopšte poštenje u odnosima ma kakve razmene.

5. Muslimani su braća ma koje nacije i rase bili. Druge nacije i vere treba poštovati jer su smatrali da je bog hteo stvorio bi samo jednu naciju i jednu veru.

Marksizam kao religija nema svojih etičkih principa pa se držao, uglavnom, hrišćanskih, sve dok nije došao na vlast. Tada su u praksi, analogno hrišćanstvu kada je ono postala državna vera, etički principi ostala forma bez sadržine, i etiku i moral su stvarali oni na vlasti kako im je odgovarala.

Za naša razmatranja je vredno videti etičke principe danas dosta aktuelne Transcedentalne meditacije Maharašivija. Iz obilja njegovog materijala teško je izvući nešto kratko i jasno. Ono što se da je sledeće:

1. Priroda - delovati samo po prirodnim zakonima.
2. Društvo bez zagađenja prirode, bez buke i stresa, sa lepom i zdravom okolinom.
3. Društvo bez siromaha.
4. Društvo bez pljačkanja u trgovini.
5. Ostvarenje međusobne povezanosti, harmonije i ravnoteže u prirodi za svakog i svaki narod.
6. Sprečavanje rađanje neprijateljstva.
7. Ostvarenje savršene vlade u svakoj zemlji koja tiho upravlja uz pomoć prirodnog zakona, tj. analogno zakonima prirode.
8. Svet je porodica. Ostvarenje rasta vrhunske obogaćujuće sile u svetu - udružene države sveta - koje će neograničeno podupirati silu evolucije u prirodi, eliminirajući sve destruktivne tendencije i negativne trendove u svetu, tako da svaki narod poseduje ljubav za svaki drugi narod a svi narodi zajedno će obogaćivati svaki narod pa će svaki pojedinac i svaki

narod uživati u nebu na zemlji.

Na osnovu ovih iznetih humanističkih etičkih principa koji, za razliku od drugih etičkih principa, ne počivaju na egoizmu pojedinaca, ili grupe, ili klase, već im je interes dobrobit čoveka i njegovog društva kao i dobrobit prirode, pokušaćemo da damo jednu od varijanti etničkih principa KOOPERATIVNOG DRUŠTVA, ODNOSNO, DRŽAVE. To će biti idejni sistem, organizacionog sistema svake asocijacije koja počiva na kooperaciji. Istovremeno to treba da bude i USTAV kooperativne države - kratak, jasan, razumljiv, tako da može svako lako da ga zapamti, jer to je bitno za sprovođenje makog, pa i našeg, organizacionog sistema države.

Ono što je zajedničko skoro svim nabrojanim etičkim principima raznih vera, **ako se BOG shvati kao priroda, je pitanje odnosa čoveka prema prirodi i sveg živog u njoj.** Tu nam se čini da je najbolju i najjezgrovitiju definiciju etičkog principa dao taoizam, pa imamo

Prvi etički princip:

NE RADITI NIŠTA ŠTO JE PROTIVNO PRIRODI.

To drugim rečima znači ne narušavati ekološku ravnotežu,

Destruktivno društvo i njegovi prijatelji

a tamo gde je narušena vratiti je koliko je to moguće što više u prvobitno stanje. Sva prljava tehnologija mora da se uništi ako se ne može ekološki srediti. Sva započeta ekološka narušavanja prirode obustaviti. Prestati sa beskrupoloznim lovljenjem životinja, uništavanjem šuma i prirode, a time i opstanak mnogih vrsta faune. Prestati sa ogromnim trošenjem energije naročito one iz neobnovljivih izvora. **Danas čovek troši toliko energije za jednu godinu, koliko sva ostala priroda utroši za svoje potrebe za pola godine.** I proizvodnje i potrošnja energije je GLAVNI UZROČNIK EKOLOŠKOG POREMEĆAJA na zemlji, i eventualnog, šestog pomora života na njoj. Glavni uzročnik zagađivanje prirodne sredine je nafta, preko 50% od ukupnog zagađivanja. Dalje, sadašnji energetske resursi nafte, uglja, urana, drva i sl. biće uskoro iscrpljeni. Pronalaženje novih nalazišta, praktično, nema mnogo izgleda kako danas stoje stvari.

Zadatak mozga države - nauke ide tu u dva pravca: prvi, razvoj nove tehnologije proizvodnje sa malim utroškom energije i to prirodne, i drugi, maksimalno iskorišćavanje ekološki čistih i obnovljivih energetske izvora .

Pod prvim pravcem se misli na razvoj NANOTEHNOLOGIJE, nove naučne discipline koja nedavno imala svoj prvi skup naučnika

i na primenu dosadašnjih dostignuća.

Nanotehnologija ide putevima kojim su išle jedinke flore
- od neorganske materije stvarati organsku. Treba usmeriti
2

napore nauke u pravcu reciklaže CO₂ proizvodnjem biomase
nanotehnologijom. Potrebno je dešifrovati kako to rade biljke
sa malo sunčeve energije i vode. Ako se to uspe rešilo bi se
mnogo problema: prvo, dobio bi se praktično neograničeni
2

reciklažni izvor energije; drugo, zaustavio bi se rast CO₂
(ugljične kiselina) i time dalje stvaranje efekta tople bašte,
tj. dalje zagrevanje zemlje; treće, postoji mogućnost i

smanjenja CO (ugljične kiseline) i dovođenje na normalnu količinu.

Dalje, u pogledu nanotehnologije bilo bi dobro dešifrovati i iskoristiti kako ćelije prave električnu energiju. Poznato je da su ćelije pune električnih centrala, pa bi uspeh u tom pogledu bio više nego dovoljan da se zadovolji ljudska potreba u energiji.

Sledeća sugestija u pogledu novih dostignuća je korišćenje veštačkih ciklona. Ovde su u Izraelu otišli najdalje, kada pišemo ove redove već su projektovane i uskoro će početi gradnja dveju takvih centrala od 340 MW. Treba doći i do vojnih podataka o veštačkim ciklonima, jer se vojska s tim bavila i još se bavi.

Što se tiče drugog pravca, korišćenje ekološki čistih i obnovljivih izvora eneregije - SUNCA, VETRA I VODE - sugestije POKRETA ZA ČOVEKA idu u tri pravca:

(1) Primena postojećih pronalazaka koji negde leže neiskorišćeni, iz ma kojih razloga,

(2) Usavršavanje postojećih uređaja i pronalaženje novih načina upotrebe istih, i

(3) Pronalaženje novih načina dobijanja energije iz ovih resursa.

Korišćenje SUNCA se dosada, uglavnom, razvijalo u dva pravca: dobijanje tople vode i električne energije. Dosada su ostvareni skromni rezultati, iako se već može sunčeva energija iskoristi 90%, zbog visoke cene uređaja i zbog malog profita od takvih ulaganja. POKRET ZA ČOVEKA smatra da je EKOLOŠKI EFEKAT PRESUDNIJI OD PROFITA! Ovde bi trebalo uraditi sledeće da svako domaćinstvo ima oba uređaja za korišćenje sunčeve energije. Prema gruboj oceni, time bi se uštedelo preko 50% električne energije proizvedene na sadašnji način, a koja se danas koristi za grejanje vode, osvetljenje i grejanje prostorija.

Korišćenje VETRA se razvija samo u jednom pravcu - u proizvodnji električne energije. Potrebno je da se razviju više tipova vetrenjača: za jedno domaćinstvo, za više domaćinstava i za veće potrošače električne energije. Posebno se sugeriše dalji razvoj što snažnijih turbina na vetar.

Korišćenje VODE ima dve mogućnosti: prvo, površinske vode i, drugo, podzemnih toplih voda. Površinske se dosada koristile

najvećim delom u velikim akumulacijama i to rečnih voda. Korišćenje morske vode je simbolično. Potrebno je koristiti što više male akumulacije od potoka i manjih reka, kao i od padavina. Pored dobijanja električne energije, još bi se sprečile i poplave. Pored toga bi se omogućava navodnjavanje i gajenje riba za ishranu. Podzemne vode raznih temperatura koristile bi se za zagrevanje prostorija, za tople leje i sl.

Posebno treba tražiti što efikasniji i jednostavniji način dobijanje električne energije iz mora.

Kombinacijom korišćenja ovih izvora energije došlo bi se do takvog smanjenja potrošnje goriva za klasičnu proizvodnje električne energije, da bi ocena od 50% proizvodnje električne energije od sunca, vetra i vode, možda je i skromna.

Budući da je za korišćenje izvora energije od sunca i vetra osnovni problem je pitanje akumuliranja električne energije kada mogućnost proizvodnje premašuje potrošnju, a korišćenje iste kada je trebaju potrošači. Pored usavršavanja postojećih akumulatora, sugerise se i traženje novih načina akumuliranja. Kod akumuliranja zagrejjane vode, sugerise se razrada mogućnosti za duže akumuliranje od jednog dana. Što se tiče sunčeve električne energije sugerise se dobijanje vodonika kao energetskog goriva putem elektrolize vode, a time i mogućnost

akumulacije te energije. Vodonik se odavno koristi u gorivim ćelijama, ali najviše u eksperimentalne svrhe. Dosada je urađeno pet tipa gorivih ćelija, koji ne zagađuju sredinu, ali nikako da se počne sa masovnom proizvodnjom i upotrebom u praktične svrhe. Isti je slučaj u pogledu korišćenje vodonika za pogon motora za vozila, tako bi se nafta izbacila iz upotrebe za tu i sličnu svrhu. To bi se moglo odavno da se uradi, ali pljačkaši se pitaju šta raditi sa toliko kapitalom od pljačke uložnim za proizvodnju nafte i za njeno korišćenje, a posebno kako se odreći slatkog profita! Ko bi šetao cenu galona nafte od 40 dolara do 3 dolara i obrnuto! Opet je u pitanju PROFIT - PLJAČKA, a ne budućnost zemlje, zdravlje ljudi i očuvavanje prirode.

Što se tiče sadašnjeg zagađivanja klasičnim gorivom - ugljem i naftom tu može odmah mnogo šta da se učini dok se ne razviju novi energetske resursi. Postupak potpunog

2

odstranjivanje pepela, sumporaste i ugljične kiseline (CO₂) je

poznat preko STO GODINA, ali to košta i umanjuje profit.

Što se tiče nuklearnog goriva i dobijanje električne energije iz nuklearnih centrala, POKRET ZA ČOVEKA se pita da li je to uopšte trebalo?! Da, trebalo je za POTREBE UBIJANJA LJUDI i za zagađivanje prirode zagađivačima koji se praktično ne daju odstraniti u dogledno vreme! I ni za šta drugo!

Što se tiče drugih zagađivača, kao napr. freona koji služi za rashladne uređaje i uništava zaštitni ozonski sloj, a za koji je rečeno da će tek 2000 godine biti zamenjen, autor ove knjige je gledao pre 30 i nešto godina u laboratoriji jedne od najvećih elektro kompanija u svetu - u Simensovom Istražnom centru u Erlangenu, frižidere svih tipova bez ikakvog gasa, samo malo potroše električne energije. Zašto čekaju 2000 godinu kada su obećali da prestanu sa proizvodnjom freona? ZA DOBROBIT LJUDI ili zbog, zna se, PROFITA! (Isto tako autor se vozio tada u tom centru i u čamcu poganjan gorivom ćelijom čiji je produkt sagorevanja obična VODA!)

Videli smo kakav bi trebao da bude etički odnos prema prirodi, pa da sada vidimo kakav bi trebalo da bude etički odnos između ljudi. Iz prikazanih etički principa vidi se da se mnogi dati za pojedine odnose među ljudima, a najjezgrovitiji i najjobuhvatniji je dao Konfučije, pa imamo:

Drugi etički princip:

NE UČINI DRUGOM ONO ŠTO NE ŽELIŠ DA TEBI DRUGI UČINE

Prvo što je bitno za objašnjenje ovog principa je da vidimo šta je čovek. **ČOVEK MA KOJE BOJE, MA KOJE RASE, MA KOJE NACIJE, MA KOJEG POLA I MA KOJE VERE JE BIĆE PRIRODE.** Imati drugačije odnose prema ljudima koji su različiti zbog nečega od gore nabrojanog, je najobičnija PREDRASUDA, stvorena manipulisanjem ljudima od nekih tkz. vođa elita, zbog njihovih EGOISTIČKIH POBUDA! **Nijedan čovek na ovome svetu nema nikakvu krivicu što je rođen baš takve boje, što je takve rase, što je baš iz te nacije, što je baš tog pola i što odgojen baš u toj veri, ili što je baš rođen u to mesto i baš u toj državi! Pa zašto da se zbog nečega od toga proganja, kažnjava i sl.** Svim ljudima, svakom pojedincu je ZAJEDNICKI CILJ - PROGRAM, OČUVANJE, OLAKŠANJE I UNAPREĐENJE OPSTANKA. To mu može omogućiti samo ZAJEDNIČKI KOOOPERATIVNI RAD, a taj ne sme da bude na račun nikog drugog čoveka već u korišćenju prirodnih resursa za opstanak. **Svaki pojedinac mora da bude svestan da tom zajedničkom radu ima da zahvali što je nešto postigao.** Prema tome PROPAGIRATI NEKI INDIVIDUALIZAM u smislu opstanaka pojedinca bez pomoći drugih, bez zajednice, a naročito u pogledu mogućnosti da olakša sebi opstanak je najobičnije bacanje prašine u oči velikoj

većini ljudi i njihovo dovođenje u zabludu a sve zbog egoizma malog broja ljudi koji sebe još tako nazivaju.

To dovođenje u zabludu, to manipulisanje sa ljudima, omogućilo je u ljudskom društvu stanje opšte pljačke pri raspodeli. U današnjem društvu svako svakog pljačka, a nezaposleni pojedinac sposoban za rad je jedini ko ne pljačka - on nema koga da pljačka, jer je na dnu lestvice u sadašnjoj raspodeli u državi. **Ako posmatramo dalje i napravimo rang pljačkanja, onda nekvalifikovanog radnika pljačkaju: polukvalifikovani, kvalifikovani, visoko kvalifikovani, više stručni, visoko stručni, magistri, doktori nauka, svi nadređeni rukovodioci i svi vlasnici kapitala.** Po ovom datom rangu svi iznad nekog ranga pljačkaju one koji su ispod tog ranga. Tako, na primer, ako posmatramo rang polukvalifikovanog, ON NIJE OPLJAČKAN SAMO OD NEKVALIFIKOVANOG I NEZAPOSLENOG, a od svih ostalih je opljačkan. I tako redom dok se ne dođe do krajneg po rang listi raspodele - toga nema ko više da pljačka, osim DRŽAVE koja sa svojom politikom, naročito u pogledu INFLACIJE, pljačka sve, pa i ovog na vrhu primanja. **KAKVA JE TO ETIKA KOJA DOZVOLJAVA PLJAČKANJE KAO NORMALNI ODNOS U JEDNOJ DRŽAVI, U JEDNOM DRUŠTVU, ILI U MA KOJOJ ASOCIJACIJI LJUDI?! MOŽE LI SE GOVORITI O MORALU I ETICI? NE, TOGA TU NEMA!**

Takva raspodela ostvarenog zajedničkim radom NE POSTOJI u biološkim sistemima, pa ni i u biološkom sistemu zvani čovek. Zašto ne postoji? Prvo, uzmimo primer čoveka, svih 60 bilijardi ćelija su bile SLOBODNE da žive kao jedinke, ali su se te slobode odrekle u KORIST SPECIJALIZACIJE - PODELE RADA, zbog mogućnosti da efikasnije očuvaju, olakšaju i unaprede svoj opstanak u KOOPERATIVNOM RADU. TO DRUGIM REČIMA ZNAČI DA SU SE SVOJE SLOBODE ODREKLE U KORIST NAPREDKA U POGLEDU OPSTANKA! Ono čega se nisu odrekli, a to je svoje ravnopravnosti - jednakosti u korišćenju plodova zajedničkog rada. **Za ćelije u organizacionom sistemu ČOVEK je JEDNAKOVREDNA svaka funkcija - tj. deo zadatka koji obavlja u tom sistemu neka ćelija ili grupa ćelija.** Ako je u raspodeli hrane neka ćelija ili grupa ćelija dobijala, ili dobija više od drugih to je samo zato što joj TREBA BAŠ TOLIKO DA OBAVI SVOJU FUNKCIJU, A NE ZATO ŠTO JOJ TOLIKO PRIPADA PO SVOM POLOŽAJU U NEKOM RANGU. Kod čoveka kao biološkog sistema POSTOJI SAMO PODELA RADA IZMEĐU ĆELIJA I RASPODELA POTREBNE KOLIČINE HRANE ZA FUNKCIONISANJE TE PODELE! Kako ima funkcija koje miruju dok druge rade, to TE ĆELIJE, odnosno ta grupa ćelija dobijaju hranu samo toliko koliko je potrebno da budu spremne kada ih organizam čoveka zatreba. TO SE ODIGRAVA AUTOMATSKI - NE DOBIJE SE NI GRAM VIŠE, NI GRAM MANJE! Uzmimo kao primer

ljudski mozak. Iako teži samo oko 50 dela težine čoveka za svoje održavanje zadate funkcije potrebuje normalno šestinu krvi. Ima slučajeva kada je treba i 30%, skoro trećinu! Slično je sa ostalim funkcijama - organima. Ukidanje iz ma kojih razloga pojedinih funkcija organizma stvara od čoveka invalida, ili mrtvaca. Umiranje pak pojedinih ćelija ne znači mnogo za tu funkciju, što smo videli u ranijem iznetom primeru kod gladovanja, gde se do krajnosti štite bitne funkcije za organizam. Istu analogiju treba primeniti i kod organizovanja ljudskih asocijacija - organizacionih sistema pa i DRŽAVE.

Iz dosada rečenog jasno je da u ljudskom društvu može da postoji SAMO JEDNA ETIKA I JEDAN MORAL, ako to društvo misli da skrene sa puta destrukcije prema generičkom - konstruktivnom putu. A TO JE DA U JEDNOJ ZAJEDNICI MORAJU SVI DA KOOPERIRAJU RADI ŽIVOTA, RAZVOJA I OPSTANKA ISTE. Pa Konfučijeva etika izrečene u jednoj jedinoj rečenici to najbolje definiše, kao i kakve odnose ljudi trebaju da upostave među sobom što se tiče zajedničkog života.

Iz prethodnog izlaganja smo videli da ljudi trebaju da imaju odnose u raspodeli takve da niko nikome ne sme da oduzima ono što mu obezbeđuje pravilno obavljanje dela zadatka, funkcije u organizacionom sistemu. Ne sme se ugrožavati opstanak

pojedince jer to ugrožava opstanak i sistemu, ili dovodi do deformacije istog. POJEDINAC KOJI TO ČINI SIGURNO NE VOLI DA MU DRUGI VRATI ISTOM MEROM. To kod čoveka kao biološkog sistema je funkcionalno povezano i ORGANIZACISKI NEDOPUSTIVO. Međutim to nije slučaj u državi ovakvoj kako je sada imamo. Ovde je sve dopušteno onima KOJI SU NA VLASTI! ZATO NAUKA TREBA DA UGRADI MEHANIZAM KOJI ĆE AUTOMATSKI REAGOVATI I SPREČAVATI POJAVU DA NEKO ČINI NEKOM NEŠTO ŠTO SEBI NE BI NIKADA UČINIO!

Da vidimo kako je sa ostalim odnosima koji bliže određuju ovaj etički princip.

U ranije nabrojanim etičkim principima vidimo da je često naglašena ljubav prema bližnjem. Mi smo to u ovoj knjizi definisali kao odnose kooperacije. Kako je to rečeno u drugom principu, nećemo to ponavljati, već ćemo izneti podprincipe za njegovo bliže objašnjenje. Ovde ćemo dati podprincip o najgoroj pojavi u međusobnim odnosima u ljudskom društvu, a to je:

Podprincip 1:**NE UBIJAJ I NE NANOSI POVREDE ŽIVIM BIĆIMA**

Pojava međusobnog ubijanja u ljudskoj zajednici je i početak pojave destrukcije u ljudskom rodu. U tome se slažu skoro sve vere i zato imaju etički princip protiv ubijanja. Kao što smo videli u ranijim izlaganjima to je počelo prvo između plemena, da bi se kasnije proširilo između država kada su je plemena formirala. I tako je do današnjih dana. Videli smo i uzroke tome - poseg nekog plemena u zajednički posed dovodi do prekršaja međusobnog dogovora o saradnji i korišćenju tog poseda, pa i do međusobnog ratovanja i ubijanja. **Znači posedovanje, jedna vrsta svojine, je bila uzrok tom početku ubijanja.** Milionima godina gajeno zajedništvo i visoka etika čopora, pa potom i roda, raspala se kao kula od karata, kada je dovedeno u pitanju posedovanje i kada je počelo bogaćenje pojedinih plemena zahvaljajući njihovoj VIŠOJ PRODUKTIVNOSTI zbog podele rada.

Ta pojava bratomorstva, međusobnog ubijanje pripadnika iste vrste, je jedinstvena u prirodi. Druge vrste svoju agresivnost na vlastitu vrstu ne ispoljavaju, i izgleda da im to uopšte ne pada napamet. One će oterati svakog uljeza koji uđe u njihovo boravištve i time naruši njihov opstanak, ali

ubiti ga neće. Kod čoveka je sve obrnuto: agresivnost mu je usmerena na sve strane, a pre svega na vlastitu vrstu. Troše se ogromna sredstva, veliki broj ljudi, posebno naučnika, radi na proizvodnji sredstava za uništenje. Kažu da SAD ima toliko atomskih bombi da može 15 puta da uništi celi svet, a Rusija 7 puta. Hvala im, dovoljno je samo jedanput da nas unište.

Najnovija saznanja naučnika je da čovek ima tri najstarija osećanja: osećanje straha, seksualni instikt i agresivnost. To potvrđuje našu tvrdnju da je čovek genetski agresivan, ali da je tu svoju agresivnost suzbijao dugo vremena, sve do pojave novca, tj. do početka bogaćenja. Od tada je ta agresivnost povampirena što nije bilo teško jer je genetski usađena. Danas informativni mediji, filmovi, razne publikacije, umesto da su puni međusobne saradnje ljudi, ljubavi i sl. puni su ubistava, nasilja, mržnje i sl. U crtanim filmovima za decu, nasilja i ubijanja na pretek, a da ne govorimo o raznim TV igrama i igricama. ŠTA SE MOŽE TRAŽITI OD TAKVOG FORMIRANOG KARAKTERA DRUGO NEGO NASILJE I UBIJANJE. Biti dobar političar, dobar Džingis Kan, danas znači biti agresivan prema onima koji su manje moćni, dakle pretiti im silom, a to znači UBIJANJEM!

Kažu, kada bi sredstva koja se troše za pripremu za ubijanje - vojni budžeti - za jednu godinu mogla da reše problem

nedovoljne ishrane milijardu i po pothranjenih i pola milijarde stalno gladnih od koji jedno 10% godišnje umre od gladi. Ili da svi beskućnici dobiju krov nad glavom. Kada bi se naučnici okrenuli ka mirnodopskim problemima lako bi se rešili i svi ekološki problemi.

Kada je rečeno još i > ne nanošenje povreda< mislilo se da treba da se prekine i međusobno fizičko razručunavanje, bilo privatno, bilo kao takmičenje, napr. boksovanje i sl, i da se ljudi uče da saraduju i da sve svoje probleme rešavaju DOGOVOROM!

Kada je rečeno >živa bića< mislilo se ne samo na čoveka, nego i na sva bića faune i flore. Koliko smo danas daleko od prestanka međusobnog ubijanja, a kamo li od prestanka ubijanje životinja radi naše ishrane i zabavljanja lovom! A da ne govorimo o flori - biljkama i sl. Danas je dokazano da biljke isto tako osećaju kao i mi i životinje, ali da ta osećanja nama nisu dostupna preko naših normalnih čula.

Ovde scientiakratiju čeka najteži zadatak - odvikavanja ljudi od ubijanja i FORMIRANJE KOOPERATIVNOG KARAKTERA KOD NOVIH GENERACIJA. To znači da treba iz svih informativnih i zabavnih medija, iz filmova i iz raznih publikacija izbaciti sve što je nasilje, ubijanje, mržnja i sl. a to nadomestiti sa

prikazivanjem ljubavi, međusobnog druženja, prijateljstvo i kooperativnu saradnju. To znači prestati sa podsticanjem odraslih ljudi na agresiju i ublažiti, koliko-toliko agresivni karakter pojedinaca i početi pravilno vaspitavanje tek rođene generacije u smislu ovog etičkog principa: >Ne učini drugom ono što ne želiš da tebi drugi učine<. Ako se formiranje takvog karaktera kod većine ljudi postigne za pet generacija bio bi uspeh. Koliko je to teško, odnosno praktično nemoguće, izmeniti karakter postojećeg čoveka, to svi oni koji se time bave dobro znaju, budući da je dosta toga čoveku upisano u genetski kod još u dalekoj prošlosti razvoja života na zemlji. **Za razumevanje tog problema je u ovoj knjizi posvećeno celo jedno poglavlje >Determinanta čovek< od preko 200 strana!** Tu jedino šta se može da se učini je stvaranje novog, čovečnog karaktera kod tek rođene ljudske generacije. Dakle, učenjem od samog rođenja i postepenim ponovnim upisivanjem koda saradnje i ljubavi, a dotle boriti ti se sa postojećim stanjem čovečjeg karaktera.

Dalje, nauku čeka razvoj nanotehnologije i proizvodnje mesa tj. hrane tom tehnologijom. Čovek se da i odviknuti od mesa jer je rođen kao vegetarijanac. Mesojed je postao kada je krenuo >iz raja<, kada je počeo da se suprostavlja prirodi i da je kroji po svom sirovom i nedorečenom ukusu.

Da vidimo sledeći etnički podprincip iz oblasti ljudskih odnosa, tj. dalje bliže objašnjenje drugog etičkog princip. Radi se o krađi, otimanju, pljački, varanju, podvaljivanju i sl. Sve ovo su vere i razna ljudska društva, sem rodovske zajednice koja za tako nešto nije znala, pokušavale da na neki način regulišu etičkim principima. Mi ćemo ovde koristiti Mojsijevo, a i Hristovo načelo, kao

Podprincip 2:

NE POŽELI NIŠTA ŠTO JE TUĐE:

NE KRADI, NE OTIMAJ I NE PLJAČKAJ

Kao što smo rekli za te probleme nije znao rod. Pleme se već počelo da se s tim problemima susreće. Problem se rađa iz shvatanja tadašnjih ljudi koji su smatrali da sve što daje priroda PRIPADA SVAKOME, PA SU SE TAKO I PONAŠALI. Taj problem, ne poželi ništa što je tuđe, nastaje povećanjem broja članova plemena. To povećanje je dovelo da u reonu u kojem su ljudi živeli kao plemenska zajednica nije bilo više dovoljno prirodne hrane pa je zbog toga bilo ugroženo očuvanje opstanka pojedinaca kao biološkog sistema, a i roda, odnosno bratstva i plemena, kao organizacionog sistema. Da bi, kako-tako obezbedili svoj opstanak i opstanak pojedinaca, plemena su krenula, uglavnom,

u dva pravca. Jedni su krenuli da dižu produktivnost - počeli su da obrađuju zemlju i da proizvode više potrebne hrane nego što je priroda nudila. Drugi su počeli su da umesto lova da pripitomljvanju životinje, dakle, počeli su da se bave stočarstvom. Kažu, da su to prve dve podele rada u istoriji ljudskog društva. To bi bio i prvi pravac kojim je čovek krenuo linijom manjeg otpora. Čovek umesto da se nosi sa prirodom i njenom čudi počeo je da izigrava prirodu - boga, počeo je nešto on da stvara. Krenuo je linijom manjeg otpora, za koju smo videli da se sve kreće na ovom svetu i vasioni. Lakše mu je bilo da svoje proizvode brani od nasrtaja drugih životinja, nego da ide i luta po zemaljskoj kugli i da traži gde ima prirodne proizvode. (Danas se tvrdi da je kolevka čovečanstva u Africi i da su se ljudi odatle raširili po celoj zemaljskoj kugli. Ako je to tačno, onda je čovek morao jednom da se zaustavi u svom lutanju za prirodnim izvorima, jer ljudska populacija je bila sve veća, a prirodnih izvora hrana pak sve manje! U tom slučaju na ovaj korak u podeli rada ga je naterala nužda, a ne neka njegova mudra odluka!)

Drugi pravac kojim su krenula neka plemena je bio opet linijom manjeg otpora. Jedni su počeli da zauzimanju za sebe zajedničko zemljište sviju plemena, ili teritoriju u posedu

drugog plemena, pa do potpunog izbacivanja tog plemena sa zaposednute teritorije. Druga plemena kod kojih je ostalo po starom su smatrali da su ti proizvodi ovih plemena, odnosno stoka, prirodno bogatstvo, pa su ih jednostavno uzimali. Kako to nije išlo glatko, to su morali da primene silu. To je početak STVARANJA SVOJINE. Dotle NIKO NIJE IMAO ŠTA DA POŽELI TUĐE, jer nikome ništa od prirodnog bogatstva nije pripadalo. Što mu je pripadalo bilo su lična oruđa i druge čisto lične stvari. Sada su plemena počela da ograničavaju određene teritoriju kao svoj posed u koji DRUGI NEMA PRISTUPA, a između tih teritorija ostajao je pojas za ZAJEDNIČKO ISKORIŠĆAVANJE. Zauzimanje tih među teritorija od strane nekog plemena nije bilo dopušteno i njihovo korišćenje se regulisalo međuplemenskim dogovorom. Ako neko pleme zauzme deo te teritorije, ili deo teritorije plemena, ako prekrši dogovor, značilo je početak sukoba - RATOVANJA, za upostavljanje prvobitnog stanja svojine. Tada se objavljivao rat koji se često vodio do istrebljenja. To je REZULTAT STVARANJA POSEDA - SVOJINE PLEMENA - POČETAK MEĐUSOBNOG UBIJANJA. Aktivirala se prigušena agresivnost.

Bilo je plemena koja nisu htela da se sporazumeju dogovorno o teritorijama u posedu sa ostalim plemenima. Ta plemena nisu zauzimali ni zajedničke, ni plemenske teritorije, a niti su

imali svoju teritoriju, već su smatrala da svima podjednako sve u prirodi pripada pa su i tako ponašali. Ostala plemena su smatrala da ova žele da iskorišćavaju njihove posede i da ne žele da žive u miru, pa su smatrali da se nalaze u ratnom stanju. Kako je sam rat bio čin konkretne odluke plemena samo u slučaju zauzimanje teritorija, što to ovde nije bio slučaj, to ova plemena mogao je da napada svaka grupa iz drugih plemena prema svom nahodanju. Tako su se stvarala grupe u plemenu koje su išli u pljačku, ili otimanje stečenog od drugih plemena. To je bilo njihovo privatno ratovanje, ili pojava hajdučije - razbojništva. Pojavila se i krađa - prisvajanje krišom da ne vide drugi, a pogotovo vlasnici, dakle bez ubijanja i bez primene sile. To se sve naročito potenciralo bogaćenjem pojedinih plemena nastalo podelom rada. Kada je rat, kada se brani svojina, tj. dobro proizvedeno vlastitim rukama, onda se i UBIJA. I tako je to, otprilike, i počelo.

Kao što vidimo, počelo se od svojine, POŽELELO SE TUĐE, pa se stiglo do ubijanje, otimanja, pljačke i krađe. I TAKO JE DO DANAŠNJIH DANA - SAMO CIVILIZOVANO, PUTEV NOVCA I ZAKONA I PRAVA JAČEGA. AKO TREBA, OPET SE UBIJA SAMO DA SE >CIVILIZACIJA< ODRŽI. I to najčešće između istovernika, čija vera zabranjuju ubijanje!

Ovaj porok je teško iskoreniti. TEŠKO ALI NIJE NEMOGUĆE. O njemu je bilo reči u poglavlju o svojini, o raspodeli po >pravu< svojine i zvanja. Za sadašnje preduzetnike to nije pljačka, otimanje, razbojništvo, hajdučija i gusarstvo, nego je TO NORMALNI ODNOS U DESTRUKTIVNOM DRUŠTVU.

Sledeći podprincip koji proizlazi iz drugog etičkog principa je

Podprincip 3:

LJUBI BLIŽNJEGA SVOGA KAO SEBE SAMOGA

Ovaj etički podprincip je preuzet iz etičkog principa hrišćanstva (a sličnih ima i u ostalim verama). Isti se odnosi na međuljudske odnose počevši od odnosa muškarca i žene, roditelja i dece, starih i mladih, pa do opšteg odnosa između ljudi. Većina tih odnosa su kod vera definisani kao etički principi, na primer: ne čini preljube, poštuju oca i mater svoju, ne svedoči lažno na bližnjega svoga, ne sprovodi polne nenormalnosti, ne laži, ne upotrebljavaj alkohol i drogu, odricanje od seksualnog uživanja, neuživanje u materijanim dobrima, poštenje, pravednost, čestitost, dobra dela, vrednoća, dobre misli i reči i sl. O svemu ovome je bilo dosta

reči tokom izlaganja kroz pojedine delove knjige, pa će se ovde samo neke stvari ponoviti u smislu etičkog podprincipa.

O odnosu muškarca i žene, videli smo u poglavlju >žena - prva žrtva svojine<, da je žena postala svojina muža, tj. muškarca. Kao svojina iskorišćavana je, uglavnom, kao robinja bez ikakvog prava. Pored toga što mu služila kao radna snaga, služila mu je još i za stvaranje muškog naslednika za njegovu svojinu, a i za seksualno uživanje. Od tog vremena pa do danas se nije mnogo promenilo, sem nekih metamorfoza - sve je, uglavnom, ostalo isto. Vere su to svojinsko pravo prećutno priznavale, mada su se zabranjivale preljube, odnosno seksualna izživljavanja. ŽENA KAO RAVNOPRAVNI PARTNER MUŠKARCA JE TO BILA SAMO U RODOVSKOJ ZAJEDNICI, i to će postati tek kada se društvo vrati na moral i etiku roda.

Za odnose prema etici koja se ovde izlaže, bitno je hoće li scientiakratija kada preuzme vladavinu državom ostaviti porodicu, tj. brak kao osnovnu ćeliju organizacionog sistema države. POKRET ZA ČOVEKA pretpostavlja se da će tako biti, pa onda odnos muža i žene može da bude samo odnos ravnopravnih partnera. Kako je ta ravnopravnost izgubljena zbog ekonomskih odnosa - muškarac je počeo da više privređuje od žene, to se ona MOŽE VRATITI samo ako žena postane ponovno ravnopravni

ekonomski partner - KADA NE BUDE VIŠE EKONOMSKI ZAVISILA OD MUŽA, TJ. OD MUŠKARCA. To što se tiče odnosa u braku koji može, ali ne mora da bude i formalno registrovan, jer važnija je sadržina od forme. Zakonska poroka je plod potrebe muškarca da obezbedi svojinu da ne padne u tuđe ruke.

Što se tiče preljube, ili ljubavi između partnera, ovde predložena etika zagovara samo ono što je rečeno u drugom etičkom principu: >Ne čini drugome...<. Istoriski je čovek od seksa kao čina reprodukcije napravio seksualno zadovoljstvo. Zato treba razlikovati najobičnije seksualno zadovoljstvo kada se samo partneri fizički privlače i žele čulno zadovolje, od seksualnog zadovoljstvo kada se partneri vole tj. kada se i duhovno privlače i žele da nastave vrstu tj. da se reprodukuju. Prvo može da bude najobičnija prostitucija bez novca, ili sa novcem, tj. nekakvim materijalnim zadovoljenjem. A može da bude i instiktivno osećanje za produžetak vrste, odnosno za vlastitu reprodukciju. Naime, nauka je dosada utvrdila da je ljubav čista hemija. Zbog nečega što je podsvesno mozak počinje da luči određene hormone i ta osoba je spremna za seks prema drugoj osobi koja je to izazvala. Ta osoba je neodoljivo fizički privlači, i tu, kako narod kaže, nema leka. Ovo najčešće važi za žene, mada i muškarci nisu imuni od toga. Takva veza je kratkotrajna,

pogotovo ako se duhovno ne slažu. Za seks je dovoljno da se dvoje privlače, duhovne ljubavi tu najčešće nema. Ta veza je najčešće samo čulno zadovoljstvo - uživanje u seksu.

Kod duhovnog privlačenja dešava se prvo privlačenje na osnovu duhovne podudarnosti, ili zbog nekog predubeđenja, pa se tek rodi ljubav. Dok seks i čulno uživanje bez duhovne ljubavi može da bude, dotle kod duhovne ljubavi je seks normalna stvar. I takva ljubav se normalno svršava sa trajnom zajednicom, formiranje porodice i izrađanjem dece.

O strasti (za koju tvrde da rezultira isto tako iz hormona) i o perverziji u seksu nećemo ovde govoriti jer su to bolesna stanja i van ovoga izlaganja.

Kada se u stvar preljube više zadubimo onda je i nema. Normalno je da se dvoje privlače duhovno, kao što je normalno da tog privlačenja vremenom može da nestane i da se neko od partnera zaljubi u drugog. Onda je etički da se to kaže svom partneru i da onda regulišu svoje dalje odnose kao ravnopravni partneri. Moj muž, moja žena su termini svojine, a jednom generičkom ljudskom društvu NE MOŽE POSTOJATI SVOJINA ČOVEKA NAD ČOVEKOM, UOPŠTE JE NEMA! Prema tome niko nikome ne pripada - žive zajedno što se vole i što su dobrovoljno stupili u kooperaciju - stvaranje porodice, nastavak vrste i osiguranje

vlastitog opstanka. Budući da su se lepo sporazumeli za zajednicu, to i za njen raskid isto tako treba sporazumno rešiti, ma koliko to za nekog partnera bilo bolno. To je jedina etika i moral koji ovde treba da postoji. Varanje je neetičko i nepotrebno i samo je pokušaj da se nađe nepošten izlaz iz nekih vlastitih problema, najčešće seksualnog. Muškarcu je genetski usađeno da bude oplođivač pa mu je to instiktivno ponašanje pa želi da ima što više potomstva, da što više žena oplodi, ili da što više uživa u sladostrašću polnog vlastitog zadovoljenja, ili pak da dokazuje svoju muškost. Ženi je pak instiktivno genetski ugrađen nastavak vrste, generički stvaranje novog života, pa ona želi ljubav i zajedničku brigu o potomstvu. Žena zbog toga je podložna da prema nekom kriterijumu tog instikta bira svog partnera. Neverstvo žene je najčešće uzrokovano što se posle 3 do 4 godina, kada se deca obično izrode, gasi obostrano zanimanje naročito ako se duhovno ne slažu, pa žena traži novu ljubav. Seksualno sladoštašće kod žene je redak slučaj, a dokazivanje svoje ženstvenosti još manje - bar tako kažu danas socijalozii. Kod žena, pri rasuđivanju, je emotivna strana mozga više uključena od logičke, koja je pak više uključena kod muškaraca. **Ne čine prilike čoveka slabim već pokazuju kakav mu je karakter.** Tako bar kažu naučnici. Toliko

o odnosima muškarca i žene. Da vidimo kako je sa odnosima roditelja i dece.

Ponašanje čoveka, rekli smo, zavisi od njegovog karaktera. U poglavlju prvog dela knjige po naslovom >Uticaoj karakternih svojstava čoveka na njegovo ponašanje< dato je dvanaest pozitivnih i dvanaest negativnih karakternih svojstava čoveka. Te karakterna svojstva su stečena i ne prenose se genetski (sem kod ljudi izrazite agresivnosti - sklonosti ka ubijanju; kažu da oni imaju jedan par hromozoma više od normalnih ljudi). Genetski se prenosi lakše učenje nečega ako su to već naučili roditelji. KAKO SE KARAKTERNE CRTE STIČU VASPITANJEM, to, pozitivne ili negativne karakterne crte se lako ugrade u svest čoveka. Kako vaspitavanje počinje odmah po rođenju (neki naučnici tvrde i pre), to je veoma važan odnos roditelja i dece. Danas se tvrdi da se sa vaspitanjem dece završava praktično sa šestom godinom života. Posle tog vremena dato vaspitanje sa daljim odraščivanjem poprima karakterne crte. Tu metamorfozu vaspitavanja najbolje je objasnio Adler, pa se kod njega može videti taj kvalitativni prelaz. Posle šeste godine dalje formiranje karaktera, odnosno transformaciju dotadašnjeg vaspitavanja preuzimaju škole, koje treba da ih nauče praktičnom životu, tj. da ih za život osposobe. Budući da ćemo

posebno obraditi obrazovanje kao problem države, to se ovde nećemo na to zadržavati.

Istoriski gledano formiranje karaktera od rođenja je bilo poznato i praktično primenjivano. Na to je prvi nadošao Mojsije gde je svoju etiku datu u deset zapovesti obradio u Torama, knjigama o pozitivnim (248) i negativnim (365) crtama karaktera. Spartanci su to primenjivali, gde su učili ljude skromnom i kooperativnom životu (Likurg), da je danas poznata uzrečica - spartansko vaspitavanje. Azteci su ljudstvo pokorenih civilizacija Maja i Inka održavali u pokornosti, vaspitavanjem u nesamostalnosti - u potpunoj zavisnosti od odluke vladara šta da rade. Kakvo je to vaspitanje bilo efikasno najbolje nam govori što je njihovo ogromno carstvo bilo pokoreno od strane Španaca sa manje od 200 vojnika. Nešto slično je radio Šiontoizam u Japanu. Pokoravanje naredbama je kod Japanaca tako usađeno da su neki ostajali na položajima skoro 40 godina od svršetka rata sa Amerikancima. Tomas Mor je u svojoj >Utopiji< predlagao formiranje karaktera praktično od rođenja. To je Robert Owen 50 godina praktično sprovodio u Nju Larnaku (Škotska) i dokazao da je to najvažnije kod odstranjivanje čovečje destruktivnosti.

Kako danas stvari stoje u pogledu formiranja karaktera kod

dece, praktično je sve prepušteno stihiji. Frustrirani bedom, nemaštinom, prestižom, stanjem opšte pljačke u državi, većina roditelja su u neprestanoj borbi za očuvanje, olakšavanje i unapređenje opstanka svog i svoje porodice, pa se to logički prenosi i na porodicu. Deca od malena, manje ili više, samo gledaju i slušaju negativne strane života pa i takvim životom i žive. To važi i za bogate i za siromašne porodice. Današnja trka jednih u prestižu, u rasipništvu, u čulnom sladostrašću, a drugih u golom preživljavanju je opšte stanje u celom svetu. Jedini častan izuzetak je ŠVAJCARSKA! Jedna jedina država u svetu, i to najbogatija, u kojoj roditelji uče decu od malena da su najsiromašniji, UČE IH SKROMNOSTI I RADU, a ne RASIPNIŠTVU, POTROŠAČKOJ GROZNICI I TROŠENJU RADI TROŠENJA.

Preuzimanje vlasti pred scientiakratijom stoji da reši ovaj problem vaspitavanja dece od rođenja prema etici i moralu generičkog društva jer **BEZ TOGA NEĆE BITI TOG DRUŠTVA PA NI OPSTANKA ŽIVOTA NA ZEMLJI!** Neka im je bog u pomoći!

Taj problem se posložava što sadašnje metode vaspitavanja, uglavnom, protivreče pravilnom vaspitavanju dece po ovoj eteci. Ova etika traži samostalnog, samosvesnog čoveka, kome život čini radost, veseli ga i oduševljava ga. Takav čovek ne zna da razlikuje šta je pravo a šta je dužnost - za nega nema te razlike.

S toga pri vaspitavanju karaktera kod dece, a i uopšte u državi **NE SME DA BUDE NI NAGRAĐIVANJA, NI KAŽNAVANJA, A NI PRAVO NA USPEH. Etika kooperativne države uči da je TAKAV ČOVEK PLAĆEN UNAPRED.** Taj čovek je samosvestan i samo discipliniran pa sam vidi posledice svog delovanja, odnosno nedelovanja. **U PRIRODI NEMA NI NAGRADE NI KAZNE - POSTOJE SAMO POSLEDICE.** Ovu metodu je Robert Owen uspešno sprovodio u svojim fabrikama. Svi su radili najbolje a on je označavao najbolje među najboljima samo simboličnom oznakom u četiri stepena uspešnosti. Ova etika traži od čoveka da smatra svoje sposobnosti kao nešto normalno što on treba da doprinese kooperativnom radu u nekoj ljudskoj asocijaciji, odnosno u državi.

Pomenuli smo Švajcarsku, da pomenemo kao ugledni primer još etiku i moral plemena na Kirivini, jednom od Trobrijan ostrva (vidi Treći deo knjige naslov >Ljudi koji ne vole civilizaciju<). >Tamo se deci ništa ne zabranjuje. Niko na njih ne viče, ne tera u školu i ne prisiljava ih da rade ono što im ne odgovara. Deca mogu da se igraju po celi bogovetni dan, a ni noću ne moraju rano u krevet. Sama će odlučiti kada starijim treba pomoći, recimo u bašti, ili kada se ide u ribolov.<

>Kada deca napune 14-15 godina, iz roditeljskog doma preseljavaju se u zasebne kuće. Tu dečaci slobodno žive sa

devojkama koje su izabrali. U tim brakovima mogu da ostanu po nekoliko godina. Sve dok oboje ne uvide da li su jedno za drugo. Tako je u jednom plemenu koje je još sačuvalo etiku roda.

Što se tiče odnosa u porodici kada roditelji ostare i ne mogu više da se brinu o sebi treba da deca pomažu svojim roditeljima, a društvo da im to omogući. Po ovom etičkom podprincipu, osnovnu brigu za roditelje treba da nose deca. Osposobljavnje dece za samostalni život ne znači i oslobađanje od te brige. Danas se propagira od strane elite destruktivnog društva egoizam dece pod vidom individualne slobode, umesto da im je ta briga o roditeljima usađena kao nešto normalno, kako je to bilo u rodu.

Da vidimo o odnosima starih i mladih. Ti odnosi mogu da budu samo ravnopravni u svakom pogledu, uz uzajamnog poštovanja, uvažavanja i saradnje na zajedničkom poslu očuvanja, olakšanja i unapređenja opstanka, kako vlastitog tako i države. Nekada je bilo pravilo da mlađi treba da slušaju starije, jer su oni kao iskusniji bili nosioci višeg znanja. Danas znanje raste takvom brzinom, da se fond saznanje duplira za 15 godina, pa mlađi imaju školovanjem daleko više znanja od starijih, naročito, što većina nas po završetku školovanja ne prati dalji napredak znanja.

Ostalo nam je da vidimo opšte odnose između ljudi. O tome je kroz celu ovu knjigu bilo dosta govora. Ovde ćemo da ponovimo samo to da su to odnosi kooperacije - podele rada. Dalje, da su to u kooperativnoj državi odnosi bratstva, jednakosti i slobode u odlučivanju i da su ovi odnosi nužni ako želimo generičko društvo. I, što je najvažnije, da su to dogovorni odnosi, nešto slično kao što su između ćelija čoveka.

Dosada smo utvrdili dovoljno elemenata za donošenje ustava kooperativne države, kratak, jasan svima i lak za pamćenje! Tako je sledeći zadatak scientiakratije:

ČETVRTI ZADATAK MOZGA ORGANIZACIONOG SISTEMA DRŽAVE

- DONOŠENJE USTAVA -

USTAV KOOPERATIVNE DRŽAVE XY

Čl.1

CILJ OBRAZOVANJA DRŽAVE

(1) Kooperativna država XY je slobodno udruženje ljudi sa ciljem da omogući svakom svom članu kao biloškom sistemu sigurnije i jednostavnije

očuvanje,

Destruktivno društvo i njegovi prijatelji

olakšanje i
unapređenje opstanka

putem proizvodnje upotrebnih dobara i usluga metodom podele rada i kooperativnosti u toj podeli; ko neće da radi a može, nema šta da traži u ovoj državi.

(2) Da bi to ostvarili svi udruženi pojedinci moraju da kooperativnoj državi kao organizacionom sistemu očuvaju, olakšaju i unaprede opstanak pošto je to preduslov za ostvarenje vlastitih ciljeva udruženika kao bioloških sistema.

(3) Za ostvarivanje ovoga cilja nauka i njene institucije preuzimaju vlast u državi, u postupku i načinu predviđenim u Odluci o preuzimanju vlasti.

čl.2

OBEZBEĐIVANJE RAVNOPRAVNOSTI

Svi udruženi su potpuno ravnopravni u svakom pogledu i na startu moraju da imaju jednake uslove i mogućnosti za postizavanje svojih ciljeva. To omogućuje sledeće:

(1) Da su svi sposobni za rad zaposleni i obavljaju svoju funkciju - deo zadatka u podeli rada, na sredstvima rada dobijenim utvrđenom metodologijom od strane organa države.

(2) Prirodna i stečena bogatstva: rudna bogatstva, energetski potencijali, šume, zemlja, sredstva rada,

proizvodne i stambene zgrade pripadaju svima, s tim što su ista u posedu korisnika dok ih koristi u podeli rada; nasleđivanje istih je moguće samo u slučaju da ih naslednik koristi; otuđivanje istih ne postoji, već ih organi države dodeljuju budući korisnicima po predviđenom postupku.

(3) Lična svojina postoji na stvarima koje služe za vlastitu upotrebu a ne za proizvodnju i mogu da se nasleđuju ali ne da se i otuđuju kao razmena već samo kao poklon.

(4) Razmena se vrši na osnovu uloženog rada u stvaranju materijalnog ili duhovnog upotrebnog dobra, a priznatog od organa države prema utvrđenoj metodologiji.

(5) Primanja prinadležnosti su u ličnom novcu na osnovu uloženog rada u kooperaciji, odnosno po drugim donetim merilima; način i postupak se utvrđuje metodologijom datoju od organa države.

(6) Svi državljani primaju prinadležnosti od rođenja pa do smrti: deca od rođenja pa do zaposlenja primaju prinadležnosti na osnovu budućeg rada, zaposleni na osnovu tekućeg rada, upokojenci na osnovu proteklog rada a nesposobni za rad na osnovu humanosti. O tome se donosi metodologija od strane organa države.

(7) Bogatstvo pojedinca se meri slobodnim vremenom, tj.

produktivnom snagom istog; radno vreme zaposlenih utvrđuje organ države prema potrebi za postizavanje ciljeva datih u čl.1 ovog Ustava.

(8) Rezultat ma čijeg preduzetništva se utvrđuje bilansnim metodama - uspeha i stanja, utvrđivanjem razlike između u razmeni ostvarenog prihoda i utrošaka za ostvarenje istog, a prema metodologiji datoj od organa države.

(9) Primanja na osnovu rezultata preduzetništva utvrđuju se ukupnim kvalitetom ekonomije: produktivnošću, ekonomičnošću i rentabilnošću; ova primanja utvrđuju visinu prinadležnosti datoj u stavu (6) ovog člana, a prema metodologiji datoj od organa države.

Čl.3.

FONDOVI ZAJEDNIČKIH SREDSTAVA

Da bi postigli ciljeve date u čl.1, potrebno je utvrditi visinu potrebnih sredstava za ostvarivanje istih putem stvaranja materijalnih i duhovnih upotrebnih dobara.

(1) Akumulacioni fond

Određivanje potrebne visine sredstava za akumulaciju.

Jednom godišnje određenim postupkom se utvrđuju potrebna sredstava rada za stvaranje dobara radi potpunog zaposlenje

aktivnih članova države kao i za podizanje produktivne snage postojećih preduzetnika.

(2) Fond rizika.

Na osnovu utvrđenih potreba u sredstvima za rad i u sredstvima za proizvodnju utvrđuje se rizik razmene sa drugim državama. Pored tog rizika utvrđuje se još i rizik od šteta nastalih makakvim uzrokom unutar države.

(3) Fond za nesposobne za privređivanje.

Ovaj fond je fond solidarnosti za primanja prinadležnosti nesposobnih za rad a koji ne mogu da se sami o sebi staraju iz ma kojih razloga.

(4) Fond pomoći drugim državama u nepogodama.

Utvrdjuje se ocenom.

(5) Fond za eventualnu stimulaciju izvoza-uvoza i sl.

Ovaj fond se utvrđuje metodologijom datom od organa države.

(6) Fond za nepredviđene potrebe.

Utvrdjuje se slobodnom ocenom prelagača.

Potrebna sredstava za pojedine fondove se utvrđuju u ličnom novcu, u elenima i procentualno se odbijaju od primanja svih korisnika prinadležnosti. To odbijanje vrši banka prilikom potvrđivanja prinadležnosti u elenima svakom preduzetniku ili korisniku. Ta sredstva stoje na raspolaganju pojedincima i

njihovim asocijacijamam prema utvrđenom postupku od strane organa države.

Čl.4

DONOŠENJE ODLUKA

Da bi svi na startu imali jednake uslove i mogućnosti, odluke koje se tiče kooperacije i podela rada moraju da bude jednoglasno donete.

(1) Nejednoglasna odluka ne postoji. Ukoliko se to desi, konačna odluka se donosi na način opisan kod primene konsezusa.

(2) Svako mora da bude svestan posledica, za sebe i za sve druge kao i za asocijacije počevši od porodice pa do države, ma koje donete odluke, odnosno neodlučivanje o nekoj pojavi bitnoj po organizacioni sistem.

(3) U državi nema podređenih i nadređenih, postoji samo podela rada u kojoj svako obavlja svoj deo zadatka - funkciju, u pogledu ostvarivanja zajednički donetih odluka.

(4) U kooperaciju svako ulazi sa svojim znanjem i umešnošću za obavljanje svoje funkcije u podeli rada, koju, po pravilu, sam bira. Ostvarenje odluke mora da bude karakterno svojstvo svakog pojedinca.

Čl.5

PRVI ETIČKI PRINCIP ZA OSTVARENJE CILJA

Ne radi ništa što je protivno prirodi.

Destruktivno društvo i njegovi prijatelji

Čl.6

DRUGI ETIČKI PRINCIP ZA OSTVARIVANJA CILJA

Ne učini drugom ono što ne želiš da tebi drugi učine.

Podprincipi su:

- (1) ne ubijaj i ne nanosi povrede drugim,
- (2) ne poželi ništa što je tuđe - ne kradi, ne otimaj i ne pljačkaj, i
- (3) ljubi bližnjega svoga kao sebe samoga.

Čl.7

Ovaj Ustav je privremeni i donosi se na osnovu procedure predviđene za postojeću državu. Važi do kraja vladavine POKRETA ZA ČOVEKA, odnosno do donošenja konačnog ustava od strane nauke.

Objašnjenje pojedinih članova Ustava

Da ne bi bilo zablude i pogrešnog tumačenja napisanog u Ustavu biće detaljno rečeno šta se konkretno misli u kom članu. O tome je, manje ili više, bilo dosta napisanog u dosadašnjem

Destruktivno društvo i njegovi prijatelji

tekstu, pa će se to ovde, uglavnom, ponoviti.

Č1.1 . - **Cilj obrazovanja države**

Kao što podnaslov člana kaže reč je o sigurnijem i jednostavnije postizavanje opštih ciljeva ma kog sistema, a stav (1) konkretno se odnosi na biološki sistem zvan čovek. U ovom stavu je akcenat dat: na slobodan i svaki. To konkretno znači - nema prisile i obuhvata sve članove tj. državljane dotične države. Dakle, svi učestvuju u kooperativnom radu prema svom zadatku u podeli rada. Ako neko neće da se udružuje i tako učestvuje u razmeni, kao i da zajedničkim snagama obezbedi, olakša i unapredi svoj opstanak i smatra da može sam da opstane, onda mu to treba omogućiti. Ali taj mora da daje srazmerno što i ostali za razvoj onog što je zajedničko tkz. infrastrukture, kao i za korišćenje iste prema metodologiji datoju od organa države. Može da napusti zemlju i da ide u drugu. Ovo naročito može da bude slučaj kod bivših vlasnika kapitala. POKRET ZA ČOVEKA reformisanjem države ne predviđa da to ikoga treba da to pogodi, tj. da nešto izgubi od dosada ostvarenog, zbog toga se bivšim vlasnicima kapitala uloženog u ma kakvo preduzetništvo, ili uopšte neuloženog, se daju dve mogućnosti:

Prva je da svoj kapital koristi kao prinadležnost za sebe

i za članove svoje porodice u visini prema datoj metodologiji važećoj za sve državljane kao i davanje mogućnosti da ga koriste u istu svrhu i njegovi naslednici zaključno sa drugim kolenom - sa unucima. Posle toga ostatak kapitala prelazi u fond akumulacije.

Druga je da dobije svoj kapital i da ide u drugu državu pa neka tamo ako može pljačka na >civilizovani< način. Međutim, ovo ne mora da bude slučaj samo imalaca kapitala. Može svako da ode u drugu državu i da živi i radi po njihovim uslovima.

Smisao ovog stava je da ukaže da cilj udruživanja se odnosi na svakog pojedinca i da on slobodno u to udruživanje ulazi, a kad se udruži da mora poštovati zakonitost napredka ljudskog društva - PODELU RADA I KOOPERATIVNOST.

Drugi akcenat je dat na proizvodnju upotrebnih dobara i usluga. Danas se sve i svašta proizvodi, ili se izmišljaju svakojake usluge, samo da se ostvari profit, tj. proizvode se vrednosti da bi se oplodio kapital. Pedesetih godina ovog veka razvijene zemlje je zahvatio tkz. konzumerizam, ili veliko rasipništvo, iz istog razloga - oplođavanja kapitala, pa se zbog toga bacaju upotrebne vrednosti koje još mogu da se koriste, a kupuju se nove. Sektor usluga se razvio toliko da je, na primer u SAD, već preko 60% aktivnog stanovništva u njemu zaposleno.

Mnoge te usluge nemaju čovečje etike i u domenu su destruktivnosti. Ovo važi i za sport, gde nekadašnje Olimpisko takmičenje skoro izgubilo svaki smisao. POKRET ZA ČOVEKA smatra da treba jasno odvojiti upotrebna dobra i usluge, dobra za zabavu, sport i rekreaciju, dobra za kulturu i umetnost koje će se nabavljati iz zajedničkih sredstava, od onih koje će se nabavljati iz vlastitih sredstva asocijacija i pojedinaca. Budući da je kooperativna država, država gde se proizvodi za poznate korisnike i potrošače, i da ima ciljeve date u ovom stavu, to je upotrebno dobro i usluga sve ono što vodi ka postizavanju tih ciljeva. To znači da ta upotrebna dobra i usluge pored toga što očuvavaju opstanak pojedincu, podižu mu još i proizvodnu snagu. Zatim mu povećavaju materijalno i duhovno bogatstvo a naročito bogatstvo u slobodnom vremenu koje pojedincu daje mogućnost da povisi svoju kulturu i obrazovanost, a posebno fizičku i zabavnu kulturu. Naravno da to ne može da bude destruktivne prirode i suprotno ovde datoj etici i moralu. Prema tome razvijanje hedonizma, niskih čulnih osećanja, hazaderstva i sl. je strano kooperativnoj državi.

U stavu (2) je dat naglasak na preduslov da to bude država kao asocijacija. To ima svog razloga - jer svaka država ima svoje specifičnosti i predstavlja jednu zaokružene ekonomsku celinu.

To ne znači da se ne može proširiti i na druge države pa i na celi svet. Ali to je, kao i ovo ovde, stvar budućnosti.

U stavu(3) se naglašava da će sve morati da ide postupno pri zameni vladavine partije - parskratije, sa vladavinom nauke - scientiakratijom radi postizavanje cilja udruživanja. Kretanja ljudskog društva i države u tom pravcu zavisiće od mnogo čega, naročito od čoveka, pa i brzina prelaza u jedno čoveško društvo, u jednu čovešku državu zavisiće od čoveka tj. kada mu se bude formirao kooperativan karakter.

Čl.2. - **Obezbeđivanje ravnopravnosti**

U drugom članu se definiše šta ta država obezbeđuje svakom pojedincu da bude ravnopravni član te države i da se upostave odnosi saradnje. Drugim rečima, kako prevazići dosadašnje stanje u državi, koja je jednom majka, a drugom maćeha! Pokušaja u tom pravcu imamo kod istočnjačkih naroda, naročito kod Japanaca, gde su se kroz istoriju kooperativni odnosi jako razvili, i gde su preduzeća shvaćena kao velika porodica. Zbog toga ćemo ovde da kooperativnu državu posmatramo kao veliku porodicu. To praktično znači da država vodi brigu o svakom svom članu od rođenja pa do kraja života. To znači da i u razmeni,

tj. u raspodeli stečenog učestvuje se od rođenja pa do kraja života.

Čl.2.stav (1), O punoj zaposlenosti

Ovaj stav definiše prvi preduslov za obezbeđivanje ravnopravnosti - zaposlenost svih sposobnih za rad. Državni organi obezbeđuju puno zaposlenje time što omogućavaju svim sposobnima za rad nabavku sredstva rada prema njihovom zahtevu, odnosno potrebi. Ta sredstva se nabavljaju iz dela prinadležnosti sviju građana države, iz fonda za akumulaciju.

Ovde je važna metodologija nabavke sredstava za proizvođenje upotrebnih dobara i usluga, materijalne i duhovne prirode. Organi države, koji čine scientiakratiju - vladavinu nauke, na osnovu svoji naučnih saznanja i na osnovu prikupljenih potreba u svojoj grani ili oblasti (način prikupljanja i obrada informacija je dat u poglavlju >Prvi zadatak mozga organizacionog sistema države...<) po utvrđivanju mogućnosti i prioriteta raspisuju konkurs za dodelu sredstava zajedničkog akumulacionog fonda budućim korisnicima. Budući da POKRET ZA ČOVEKA stoji iza toga da svako bira slobodno svoje zanimanje, to u slučaju kada se jave više korisnika nego što državi treba (a toga će biti), ako se oni međusobom ne mogu sporazumeti, odlučuje se žrebom. Prioritet se odnosi na zapošljavanje nezaposlenih radi postizavanje pune zaposlenosti.

Čl.2.stav(2), **O posedu i nasleđivanju istog**

Ovaj stav reguliše ono što se dosada nazivalo svojinskim odnosima i odnosima nasleđa. Ravnoprvanosti nikada neće biti ako ne stoji >vlasnik< prema >vlasniku<, u našem slučaju posednik prema posedniku! Zato se sredstva rada, društvena i prirodna bogatstva i daju korisniku u posed dok radi sa njima. Otudživanje tih sredstava ne postoji. Nasleđivanje poseda samo u slučaju da se koristi od strane naslednika do trećeg kolena.

Čl.2.stav(3) **O svojini**

Potpuno je jasan. Lična svojina ne služi za prisvajanje na osnovu nje, već koristi samom vlasniku i ne ugrožava neravnopravnost jer je dobijena na osnovu razmene jednakih ekvivalenata rada. Naslednici ako imaju potrebe mogu da je uzmu, ali ne mogu da je otuđuju kao dobro za razmenu već samo kao poklon jer ga i nisu dobili razmenom. OTUĐUJE SE SAMO ONO ŠTO SE DOBIJA RAZMENOM. Ako naslednici ne žele da nešto naslede, onda to preuzima organizacioni nivo kome je pripadao bivši posednik i na tom nivou se donosi odluka šta dalje s nasleđem.

Čl.2.stav(4) **O razmeni**

Destruktivno društvo i njegovi prijatelji

Veoma je bitan jer svima daje jednake mogućnosti za razmenu u startu, a dalje je stvar pojedinca. TIME SE POSTIŽE RAVNOPRAVNI START U PRINADLEŽNOSTIMA (pod prinadležnostima se podrazumeva sa koliko efektivnih sati/godina u startu pojedinac ulazi u razmenu). PRIMANJA (količina ostvarenih sati u obračunskom periodu) SU STVAR EFIKASNOSTI POJEDINCA, ILI GRUPE ISTIH prema merilima utvrđenim od organa države. Po pravilu RAZMENA SE POČINJE DA SE VRŠI kada proizvođači, odnosno stvaraoci upotrebnog dobra, STVORE PRVO TOLIKO TOG DOBRA DA ZADOVOLJE SVOJE POTREBE, pa tek onda ga stvaraju za razmenu.

Razmena se vrši na osnovu uloženog rada sviju kooperanata na stvaranju upotrebnih dobara i usluga. Rad se može meriti na više načina, ali je ČAS JEDINO PRAKTIČNO MERILO ZA RAD. Razmena po drugoj osnovi MOŽE DA BUDE SAMO PLJAČKANJE. **Kako se danas razmena vrši pomoću novca non olet, novca koji ne >miriše<, bezličnog novca čije poreklo može da bude problematično i čija vrednost zavisi: >od mahanja leptira sa metarskim krilima u brazilskoj džungli<, ili od količina kapitala u prometu i etike, odnosno od morala, ili bolje od nemorala, vlasnika kapitala, to razmena takvim novcem u kooperativnoj državi gde svi imaju jednake mogućnosti a različite uspehe, uopšte ne dolazi u obzir!**

S obzirom da čas ima za osnovu brojku 60: 1 čas= 60 minuta, 1 minut = 60 sekundi - to je nepraktičan za obračunavanje u računskom sistemu gde je osnova 10. IZ TIH RAZLOGA OVDE MERILO RADA OD 1 ČASA MNOŽIMO SA BROJKOM DELJIVOM SA 36, GDE SVAKA JEDINICA IMA 100 DELA. Tako, za naša razmatranja uzećemo kao merilo rada ekvivalent koji za 1 čas ima 36 jedinica X, svaka ta jedinica X ima 100 podjedinica Y dela. Tada naš čas može da se izrazi u svojoj osnovi ovako: 36 jedinica X se deli sa 60 minuta pa 1 minut ima 0,6 jedinica X. Ako sada podelimo 0,6 jedinica sa 60 sekundi tada imamo da je jedna sekunda ima 0,01 jedinice X. Ako sve to izrazimo u podjedinici Y = 1 sekunda, tada imamo za 1 čas 3600 podjedinica Y, za 1 minut 60 podjedinica Y. Ako iz ma kojih razloga želimo da i dalje razmenu vršimo sa dosadašnjim imenom novca države, onda lako možemo da kažemo, na primer, 1 ČAS RADA JE JEDNAK 36 DOLARA, ILI 3600 CENTI. I DOK BUDE ŽIVELA KOOPERATIVNA DRŽAVA BROJKA OD 36 DOLARA ĆE UVEK OZNAČAVATI SAMO, I SAMO **1 ČAS RADA, 36 ELENA** jer ćemo tu novu mernu jedinicu za rad X, zvati LIČNI NOVAC i označavaćemo ga sa ELEN (eLeN= kratica od ličnog novca LN), a njegov stoti deo sa CELEN (gde C rimsko sto).

Kada smo utvrdili merilo za rad, treba da se odredi postupak kojim se utvrđuje koliko rada sadži neko materijalno, uslužno

ili duhovno upotrebno dobro (**u budućem tekstu pod pojmom DOBRA podrazumećevo sva tri vrste dobra: materijalno, uslužno i duhovno**). Za istovetno, odnosno slično dobro, utvrđuje se na nivou države stvarno utrošeno vreme svih kooperanata i količina proizvedenih dobara. Znači, startuje se ostvarenjem u nekom obračunskom periodu. Podelom utrošenog vremena sa količinom stvorenih dobara dobijamo prosečno utrošeno vreme po jedinici stvorenog dobro, koje izrazimo u mernu jedinicu X, za naš primer je ta jedinica dolar. Po tom jediničnom utrošku rada se vrši razmena stvorenih dobara, odnosno toliko korisnik mora da da svog rada izraženog u mernoj jedinici X, u elenima (u primeru elen = dolar), da bi neko dobro dobio u posed. **Ni cent više - ni cent manje**. Na taj način se dobije i prosečna produktivna snaga za različite stvaraoce istih dobara, pa svaki pojedinačni proizvođač, ili stvaralac, može da upoređuje svoju produktivnu snagu sa prosečnom. Pored toga se izbeglo pljačkanje u proizvodnji, a i u razmeni, koje nastaje u nekooperativnim državama, gde se meri sve sa utroškom vrednosti - novca, a rekli smo malo pre kako se ta vrednost određuje. Ime TRŽNA PRIVREDA JE SENTIMENTALNA USPOMENA NA NEKADAŠNJE, U DAVNOJ PROŠLOSTI ROĐENO TRŽIŠTE ZA KAKVU-TAKVU RAVNOPRAVNU RAZMENU. DANAS NEMA VIŠE NI STUBOVA SRAMA ZA NEPOŠTENE U RAZMENI, danas nema

RAVNOPRAVNOSTI U RAZMENI - ONA JE NAJORDINARNIJA PLJAČKA POD
VELOM CIVILIZACIJE!

Da bi se moglo upoređivati produktivna snaga između stvaralaca različitih dobara mora da se utvrdi UPOREDNI EKVIVALENT. Tako za primer uzimamo da je taj uporedni ekvivalent e

U jednak 100 jedinica X, odnosno elena, i imenovaćemo ga KVANTUM RADA skraćeno KR. (Kvantum rada može da bude bude i veći i manji od 100 elena, na primer 10 elena, ili hiljadu, iz praktičnih razloga trebao bi da počinje sa 1 i da bude deljiv sa 10).

ou

Kako dobijamo količinu ostvarenih kvantuma rada Q za obračunski period koji želimo da posmatramo? Prvo za taj period

vlud

utvrdimo ukupnu količinu H vlastitog i kooperantskog rada, utrošenog na stvaranju dobra za razmenu. Tu ukupnu količinu rada vlud

H izrazimo u jedinici X , tj. u elenima (za naš posmatrani primer u dolarima). Sada tu dobijenu ukupnu količinu rada, izraženoj u elenima kao jedinici mere za rad, podelimo sa e

kvantumom rada U i dobijamo neku količinu kvantuma rada za

oui,

dobro i Q gde je $i= 1$ do n . Ova količina kvantuma rada zamenjuje nam količinu razmenjenih od 1 do n vrste dobara u posmatranom periodu izraženoj u fizičkim merilima: komada, kilograma, tonama, metrima, kilometrima, kubicima i sl. Dakle, ma kako se zvalo razmenjeno dobro, u ma kojoj fizičkoj jedinici izraženo, pretvaranjem u uporedne ekvivalente rada, u KVANTUME_e

RADA - U , izraženim u jedinici elen za merenje rada, daje nam mogućnost da za svako stvoreno dobro upoređujemo produktivnu snagu stvaraoca dobra, sa produktivnom snagom ma kog stvaraoca ma kog upotrebnog dobra, kao i da se uporede i ostali kvaliteti ekonomije - ekonomičnost, rentabilnost i uspeh u preduzetništvu.

Jedino ovakav, ili slični postupak može da ostvari ravnopravnost u razmeni, pa i u raspodeli.

Čl.2.stav(5) **O primanjima u ličnom novcu (LN)**

Da bi se ostvarila primanja u ličnom novcu, tj. u mernoj jedinici X, mora svaki državljanin da ima SVOJ NOVAC dobijen od organa države na osnovu rada, ili po nekoj drugoj osnovi. Dakle, budući da je to lični novac POREKLO MU SE ZNA, to se bar teoretski isključuje mogućnost pljačke, zloupotrebe, berzanske špekulacije i sl. i time sticanje od strane pojedinaca povoljnijeg položaja u razmeni. Sprečava konkretno održavanje u državi dosadašnjeg stanja pljačke jedne manjine nad većinom, dakle neravnopravni položaj.

Taj lični novac nije nepoznat današnjem ljudskom društvu - veliki broj država se danas bore protiv >pranja< novca od strane mafije, dakle traži mu se poreklo. Dok pišem ove redove, predviđa se da će za jedno desetak do petnaest godina potpuno nestati današnji bezlični, non olet novac i da će se ljudi pitati: >Novac, šta to beše?< Tu su naročito agilne razvijene države, a naročito 7 najbogatijih.

Prva takva mogućnost je ček. Čekovi, kao bezgotovinsko plaćanje, pojavili su se u Engleskoj 1742. godine. Dakle, pre

više od 250 godina i danas su se, manje ili više, raširili po svim državama sveta. Ta primanja, razmena preko čekova se relativno jednostavno i brzo uvodi. Jedini problem koji treba da se reši je plaćanje male vrednosti, pa bi se tu moralo ići preko žetona, ili naći nego jednostavnije rešenje.

Druga mogućnost je tkz. >plastični< novac. Taj novac se razvio zahvaljajući elektronicima, odnosno računarima. Tu mogućnosti bezgotovinskog plaćanja idu od pametne kartice preko super pametne i memori kartice pa do >ekeš< kartice. To su danas mali kompjuteri čije mogućnosti idu ne samo za razmenu, već čak i za upravljanje proizvodnim uređajima. Za identifikaciju imaju mogućnosti od slike, pa do otiska prstiju i boje glasa. Neke traže razvijenu komunikacionu mrežu za povezivanje, neke ne traži ni to. Mogu da imaju specijalne procesore ugrađene u običan telefon, koji omogućuju sve moguće transakcije u razmeni. Autori tvrde da zloupotreba je praktično nemoguća, a ako je bude biće daleko manje od dosadašnjih zloupotreba. Dok pišem ove redove, eksperimentiše se s takvim načinom razmene u Engleskoj u gradu Svindounu, a u Nemačkoj u Revensburgu, pa misle da posle eksperimenta masovno uvedu taj >plastični< novac. Samo u Nemačkoj je 1993. više od 200 biliona maraka kružilo kao digitalni, računarliški zapis u mreži između

banaka. Danas tih kartica svih vrsta ima u svetu oko 2 milijardi, izdatih od strane banaka, ili od drugih institucija. U kooperanstkoj državi predviđa se da se sadašnje banke pretvore u centre za razmenu i da preuzmu kao svoj zadatak u podeli rada

- RAZMENU POMOĆU LIČNOG

NOVCA, ZNAČI POMOĆU NOVCA KOJI JE ISKLJUČIVO SREDSTVO RAZMENE!

Čl.2.stav(6) **O prinadležnostima**

Da bi se mogle utvrditi prinadležnosti mora se utvrditi koliko efektivnih sati u godini mora zaposleni da radi da bi se postigli ciljevi dati u čl.1., tj. da bi se stvorila upotrebna dobra potrebna za to postizanje. Za početak se **uzima ostvarenje u prethodnom obračunskom periodu** pa se tome još doda potrebna količina časova za novu proizvodnju za sledeći obračunski period, tj. za sledeću godinu. Tako utvrđena količina efektivnih sati za budući vremenski, odnosno za godišnji obračunski period, odnosi se na sve zaposlene i obeležićemo je

sa H časa po zaposlenom u obračunskom periodu od 1 godine.
Kada nam je poznato radno efektivno vreme, obeležimo efektivni
ez .

radni čas pojedinca sa $H = h$ Pod efektivnim radnim časom podrazumevamo stvarno radno vreme direktno ili indirektno utrošeno na proizvodnji dobara i taj efektivni čas je startna osnova s kojom zaposleni ulaze u razmenu i koja još služi za obračunavanje i ostalih prinadležnosti.

Penzioneri, i oni građani koji primaju po osnovi humanosti (nesposobni za rad duže od godinu dana), imaju za razmenu isti broj časova za godinu kao i zaposleni. Prema tome količina

1p

970

1z

časova po jednom penzioneru za 1 godinu H_{1n} je jednaka H_{1z} , a

i nesposobnih za rad za 1 godinu H_{nb} je isto tako jednako H_{nb}
Problem nastaje kod utvrđivanje startne osnove za obračun

prinadležnosti budućih zaposlenika H (n označava godinu života do zaposlenja) jer počinjemo sa prinadležnostima od rođenja. POKRET ZA ČOVEKA smatra da te startne prinadležnosti

1b 971 1z

treba da budu sledeće: za prvu godinu života $H = 30\%$ od H
zaposlenog s tim da sledećih godina do napunjenih 15 leta, svake
1b 1z

godine se ima 5% više, do 100%. Tako bi imali $H = 0,3H$;
2b 1z 3b 1z 4b 1z 5b 1z 6b 1z

$H = 0,35H$, $H = 0,4H$, $H = 0,45H$, $H = 0,5H$, $H = 0,55H$,

7b 1z 8b 1z 9b 1z 10b 1z 11b 1z 972

$H = 0,6H$, $H = 0,65H$, $H = 0,7H$, $H = 0,75H$, $H = 0,8H$,
 12b 1z 13b 1z 14b 1z

$H = 0,85H$, $H = 0,9H$ i $H = 0,95H$. Kada napuni 14.-u
 godinu budući zaposlenik dobija 100% prinadležnosti zaposlenih
 15b 1z

pa je $H = H$ sve dok se ne zaposli neke **n**-te godine. Ovakav
 obračun startnih osnova bi važio i za nesposobne za rad ukoliko
 imaju manje od 15 godina.

S time bi imali sve elemente za utvrđivanje startnih osnova
 za razmenu za ceo vek života svakog državljanina. Da bi bili

jasniji posmatračemo to utvrđivanje za jedan konkretni slučaj,
za jednu državu i za jednog njenog zaposlenog pojedinca. Radi
lakšeg računanja brojke su zaokružene. Imamo:

1. Broj stanovnika 20 miliona;
2. Prosečni vek života 70 godina;
3. 7,5 miliona stanovnika mlađih od 20 godina
b)

(obeležavaćemo te stanovnike sa G , od toga
b1

- od 1-5 godina 1,8 miliona = G

b2

- od 5-10 godina 1,8 miliona = G
b3

- od 10-15 godina 1,9 miliona = G i
b4

- od 15 do 20 godina 2 miliona = G .

4. Broj zaposlenih (aktivno stanovništvo) 9,9 miliona,

z

obeležavaćemo sa G :

p

5. Broj penzionera 2,6 miliona obeležavaćemo sa G .

Pretpostavljeno je da od 70 godina prosečnog veka pojedinac je iskoristio od rođenja do zaposlenja 20 godina, 40 godina je radio, a penzioner je bio 10 godina.

Radni dan traje 8 efektivnih sati. U nedelji efektivno radi 5 dana pa to iznosi 40 sati, u godini 52 nedelje i jedan dan što daje

$H = 2088$ časa,

ili u proseku efektivno radi u jednom mesecu 174 časa.

Eventualni prekid za ručak ne ulazi u primanja. Duži rad, po pravilu, se koristi kao slobodno vreme, pa ne ulazi u prinadležnost, ali može da se koristi i u druge svrhe. Duži rad izazvan krivicom drugog udruženika nadnoknađuje krivac. Praznici se kao i nedeljni dani odmora ne računaju u efektivni rad. Onaj koji zbog podela rada mora da radi i na praznike, dobija još toliko sati koliko je radio, i koristi te sate prema svom nahođenju (kako, videćemo malo kasnije). Godišnji odmori, koji su, po pravilu, za sve jednaki, i bolovanje kraće od 1 godine, po pravilu, se nadnoknađuju dužim radom, ili dužim radnim vekom od 40 godina, ili se umanjuju primanja srazmerno primljenim prinadležnostima za vreme bolovanja. Nadnoknada se mora izvršiti: za godišnji odmor u toku obračunske godine, a za bolovanje preme visini primanja za vreme bolovanja - od jednog meseca pa do nekoliko godina. Koje će od ovih mogućnosti

koristiti odlučuje sam pojedinac. Po pravilu primaju se iste prinadležnosti za vreme godišnjeg odmora i bolovanja kao da je radio. Bolovanje duže od 1 godine ide na račun fonda za nesposobne za rad.

Rad za vreme praznika i duži rad može da se pojedincu obračuna: (1) kao stimulacija za taj mesec, (2) kao skraćenje radnog veka i raniji odlazak u penziju i (3) kao nadnagrada za godišnji odmor i bolovanje.

Pojedinac bi imao za efektivni radni vek od 40 godina ukupno efektivnih sati , tj. prinadležnost od

$$40z \quad 1z$$

$$H = H \times 40 = 2088 \times 40 = 83520 \text{ časova.}$$

Za pripremu za zaposlenje i do zaposlenja neka je pojedincu potrebno 20 godine života. Za tih 20 godina primao bi različite prinadležnosti u zavisnosti od godina života pa bi imao, počevši od prve do petnaeste godine života:

1b

H . = 626,4 časa
2b

H . = 730,8 "
3b

H . = 835,2 "

4b

H . = 939,6 " "
5b

H . = 1044,0 " "
6b

H . = 1148,4 " "

7b

H . = 1252,8 " "
8b

H . = 1357,2 " "
9b

H . = 1461,6 " "

10b

H . = 1566,0 " "
11b

H . = 1670,4 " "
12b

H . = 1774,8 " "

13b

H . = 1879,2 " i za 14.-u godinu
14b

H = 1983,6 " što daje
1-14b

UKUPNO H = 18270 časa.

Od 14.-e godine pojedinac prima 100% pa do 20.-e kada se

15-20b

zapošljava, tako imamo da je $H = 6 \times 2088 = 12528$ časa.

Tako imamo da pojedinac primio prinadležnosti do budućeg zaposlenjea u visini od

$$1-20b = 1-14b \quad 15-20b$$

$$H \quad H \quad + \quad H \quad = \quad 30790 \text{ časa.}$$

Ovo pripremno vreme za buduće uposlenike mora da se rasporedi na 40 godina efektivnog radnog veka zaposlenika, pa moramo izračunati koliko to iznosi i za toliko povećati efektivno utrošeno vreme zaposlenih na stvaranje upotrebnih dobara za razmenu.

Pre toga da vidimo koliko još iznosi vreme zaposlenosti u časovima pojedinca za 40 godina rada i koliko još prinadležnosti prima penzioner za prosečni penzionerski vek od deset godina

isto tako u časovima.

Za 40 godina rada ima pojedinac primanja prinadležnosti za
tekući rad u visini:
40z 1z

$$H = 40 \times H = 40 \times 2088 = 83520 \text{ časa.}$$

Za 10 godina penzije ima pojedinac još da primi
prinadležnosti od
10p 1p

$$H = 10 \times H = 10 \times 2088 = 20880 \text{ časa.}$$

Te časove treba pojedinac kada se zaposli tek da zasluži,
pa to vreme mora da optereti isto tako efektivno radno vreme
zaposlenog utrošeno na stvaranju upotrebnih dobara. Zbog toga
moramo i ove buduće penzionerske časove da rasporedimo na 40
godina efektivnog rada svih zaposlenih.

Primanja prinadležnosti nesposobnih za rad idu na teret posebnog fonda kojeg ćemo kasnije obraditi, a do 15 godina imaju analogna primanja kao što imaju budući zaposleni, a posle 15 godina kao svi zaposleni.

Da vidimo kako u našem primeru izgleda UTROŠENO RADNO VREME NA STVARANJU NEKOG UPOTREBNOG DOBRA.

Da bi se zaposlio pojedinac treba: da odraste, da se obrazuje i da postane dovoljno star za zaposlenje. Na to bi u našem primeru utrošio 20 godina života i za to vreme primio i razmenio 30790 časova. Kada počne da radi pojedinac mora da vrati te časove pa i njih moramo da rasporedimo na efektivno radno vreme radnog veka od 40 godina za koje vreme pojedinac stvara i razmenjuje upotrebna dobra materijane ili duhovne prirode.

Da bi utvrdili koliko ta priprema za zaposlenje poveća efektivno radno vreme pojedinca kada se zaposli treba da izračunamo koliko se sada troši časa na to za sve te buduće zaposlene, pa da to podelimo sa brojem časova zaposlenih.

Prvo moramo da izračunamo prinadležnosti do 15 godine. Tako imamo

1. Za starost od 1-5 godina (statistički podaci dati u rasponu od pet godina)

Ukupno za starost od 1-15 godina
b1-15

H = 7662 miliona časova.

Za ostatak od starosti 15-20 godina imamo
b15-20 4 1z

H =G x H =2000000 x 2088= 4176 miliona časova.

Ukupno za pripremno doba od 20 godina imamo primljene
prinadležnosti
sb1-20

H = 11838 miliona časova.

Da bi smo dobili koliko iznosi pripremno vreme po jednom

Destruktivno društvo i njegovi prijatelji

988

času zaposlenog, treba da podelimo ove časove sa efektivnim časovima svih zaposlenih. Da vidimo koliko su ti časovi zaposlenih za jednu godinu

s1z 1z z

$H = H \times G = 2088 \times 9900000 = 20671,2$ miliona časova.

Po jednom efektivnom času zaposlenog imamo utrošeno pripremno vreme za zaposlenje

ezb sb1-20 s1z

$H = H : H = 11838 : 20671,2 = 0,5726808$ časova.

U minutama je

ezbm ezb

$H_{ezbm} = H_{ezb} \times 60 = 0,5726808 \times 60 = 34,360848$ minuta, ili

$H_{ezb} = 34$ minuta 22 sekundi.

U elenima je
 $ezbE$ ezb

$H_{ezbE} = 36 \times H_{ezb} = 36 \times 0,5726808 = 20,616508$ elena ili 20 elena i 62 celena.

Da vidimo kako stoji sa budućim primanjima kada pojedinac završi radni vek i ode u penziju koliko zaposleni pojedinac mora da svoj efektivni čas zbog toga da poveća. POKRET ZA ČOVEKA STOJI

Destruktivno društvo i njegovi prijatelji

na stanovištu da svi moraju da imaju penziju pa ćemo sve preko
60 godina uzeti da su penzioneri. Tih građana starih preko 60
godina imamo u našem slučaju

p

$G = 2\ 600\ 000.$

Njihova godišnja primanja su

1p

$H = 2088$ sati.

Imamo da za obračunsku godinu treba da prime prinadležnosti

s1p 1p p

$H = H \times G = 2088 \times 2600000 = 5428,8$ miliona časova.

Destruktivno društvo i njegovi prijatelji

Da bi izračunali koliko dolazi ovih budućih prinadležnosti za penziju na jedan čas uposlenog, treba ovo da podelimo sa efektivnim godišnjim časovima svih zaposlenih. To imamo već izračunato kod budućih uposlenih
slz

$H = 20671,2$ miliona časa,

pa ih treba za buduće prinadležnosti osigurati
ezp slp slz

$H = H : H = 5428,8 : 20671,2 = 0.2626262$ časa.

Pretvorimo to u minute i sekunde pa imamo

ezpm ezp

$H_{ezpm} = 60 \times H_{ezp} = 60 \times 0.2626262 = 15,757572$ minuta, ili
ezpm

$H_{ezpm} = 15$ minuta i 45 sekundi.

Pretvorimo to u elenima, u drugu jedinicu za rad
ezpE ezp

$H_{ezpE} = 36 \times H_{ezp} = 36 \times 0.2626262 = 9,4545432$ elena,
ili

ezpE

$H = 9 \text{ elena i } 45 \text{ celena.}$

Dakle to su prinadležnosti koje će pojedinac tek da utroši kad završi radni vek.

U ukupnom utrošenom radnom vremenu, mora se pored efektivnog časa zaposlenog pojedinca uzimati i njegove utrošene časove do zaposlenja i za buduće trošenje kao penzionera. Taj obračunski čas zvaćemo BRUTO ČAS zaposlenog, i označavaćemo ga sa BČ. Da vidimo koliki je jedan BČ za jednog zaposlenog, odnosno koliko je zbir prošle, sadašnje i buduće prinadležnosti u jednom bruto času

BČ ez ezB ezp

$H = H + H + H = 1 + 0.5726808 + 0.2626262 = 1.835307 \text{ bruto}$
časa.

U elenima, odnosno u ličnom novcu, bi bio BČ
BČE BČ

$H_{BČE} = 36 \times H_{BČ} = 36 \times 1,835307 = 66,071052$ elena, ili

$H = 66$ elena i 7 celena.

Ovo bi bio >cenovni oblik< BČ zaposlenog za utvrđivanje visinu razmene u ličnom novcu za neko dobro s kojom pojedinac ulazi u razmenu.

Sva ova data primanja su prosečne prinadležnosti, pa se te moraju tačno da se utvrde za svakog pojedinca jer se tu oni razlikuju. U stvari svako ima svoj bruto čas, samo je svima jednak efektivni čas zaposlenog, a ostala dva nisu. To je potrebno radi individulanog obračuna, jer će neko da se zaposli pre, a neko kasnije od 20 godine života, kao i da će neko pre,

a neko kasnije od 60 godina otići u penziju. Kada se to utvrdi za pojedinca onda on s tim svojim bruto časom ulazi u razmenu, tj. u utvrđivanju ukupno utrošene radne časove za stvaranje upotrebnog dobra s kojima se ide u razmenu. Zaposleni pojedinac
ez,

prima prinadležnosti samo za efektivne radne sate H tj. za sate koje je neposredno utrošio na stvaranju dobra. Jedan deo iz bruto časa je primio kao akontaciju do zaposlenja i istu treba da počne da vraća kada se zaposli. Drugi deo će tek primiti kada se penzioniše. Koliko je potrebno efektivnih sati po radnom danu, mesecu ili godini, zavisi od dužine radnog dana, broja radnih dana u mesecu ili u godini. Po pravilu se to utvrđuje svake godine na nivou države.

Svaka država treba da datom metodologijom izračuna svoj

BČE

prosečni bruto čas H u elenima analogno datom primeru. Dalje mora da se izračuna i za svakog pojedinca i za svaku njegovu asocijaciju.

Zašto za svakog pojedinca?

Naravno ovo ovde što smo dali je samo računica, a život je nešto drugo. Niti će svi da dožive zaposlenje, niti će svi da dožive kraj radnog veka, niti će svi da dožive prosečne godine - neko će da živi duže, a neko manje. Tako neko neće moći da vrati svoj dug, neko da počne da koristi ostavljenu razmenu za penziju, neko da iskoristi svih 10 godina penzije. Ali zato će neko da iskoristi više od uloženog. Zato se predviđa da sve što ostane neiskorišćeno od strane pojedinca ide u fond rizika, a sve što nekome nedostaje da se uzme iz tog fonda. Na taj način se bilansiraju primanja i izdavanja prinadležnosti. Sa tako izračunatim bruto časom pojedinac ulazi u razmenu, a taj bruto čas služi još za određivanje ukupnih utrošaka za dobro koje on lično, ili sa drugima, stvara u svojoj asocijaciji.

Ako u ostvarenju tog dobra učestvuje više pojedinaca onda se pravi prosečni bruto čas za tu asocijaciju i služi za istu namenu. Da zaključimo: **bruto čas se UVEK uzima za utvrđivanje vlastitog ukupnog utrošenog rada na stvaranju nekog dobra, a ne efektivni čas, jer se mora ući u razmenu sa utrošenim vremenom do zaposlenja i prištedeti ga za razmenu kada se ode u penziju.**

Ravnopravnost u razmeni može da se postigne samo tada kada svi imaju podjednake šanse u razmeni. POKRET ZA ČOVEKA smatra da se ovde takve šanse pružaju SVIMA od rođenja pa do smrti kao i da nema diskriminacije. **Diskriminacija se izbegava time što prinadležnosti za buduće zaposlenike primaju svi od rođenja pa do zaposlenja ne glede na to šta im roditelji rade i gde rade, i što svi imaju mogućnosti za zaposlenje. Kakve će pojedinac imati rezultate i kakve će imati prinadležnosti na osnovu tih rezultata zavisno je od njegove sposobnosti i zalaganja a tu nema niko NIKOGA DA KRIVI!**

Čl.2.stav(7) **O bogatstvu pojedinca**

POKRET ZA ČOVEKA smatra da je jedino pravo bogatstvo pojedinca SLOBODNO VREME! Da bi čovek pojedinac imao što više tog bogatstva mora da sa što manjim utroškom svog i tuđeg rada da stvori što više materijalnih i duhovnih upotrebnih dobara,

znači da ima visoko razvijenu produktivnu snagu. Da bi to imao mora da pronalazi sve produktivnija sredstva rada za proizvodnju i bolje metode rada. I ne samo da ih pronalazi, već da ih i masovno proizvodi i aktivira. Prema tome, OSNOVNO MERILO VREDNOSTI POJEDINCA U KOOPERATIVNOJ DRŽAVI JE NJEGOVA PRODUKTIVNA SNAGA.

Nažalost danas je stanje sasvim drukčije. Osnovno je merilo je novac, a moral i etika društva, tj. odnosi među ludima, dozvoljavaju pojedincu da se novca domogne kako zna i ume. Pogotovu kada je to novac koji ne miriše - bezličan. O ulozi novca i o opštoj pljački u savremenom ljudskom društvu prožeta je cela ova knjiga. Ovde ćemo se zadržati kako da se ostvari što više slobode od obaveznog rada na stvaranju materijalnih i kulturnih upotrebnih dobara kako bi pojedinac mogao da se bavi slobodnim aktivnostima, odnosno sa onim što voli više od obaveznog rada.

Pre svega treba da konačno još jednom naglasimo je šta POKRET ZA ČOVEKA podrazumeva pod **pojmom dobro, odnosno pod materijalno i duhovno upotrebno dobro?**. Pod tim pojmom **podrazumeva svako ljudsko ostvarenje u materijalnoj i u nematerijalnoj - intelektualnoj i duhovnoj oblasti koje zadovoljava potrebe ljudi i nije protivrečno ustavu države, tj.**

etici i moralu kooperativne države.

To je dijametrijalno suprotno od sadašnjeg ljudskog preduzetništva STVARANJE MA KAKVE ROBE, MA KAKVE VREDNOSTI, A ZA KOJU ONI NALAZE PUTA I NAČINA DA JE UNOVČE PRODAJUĆI IH LJUDIMA, IAKO VEĆINA TIH ROBA I VREDNOSTI POBUĐUJU DESTRUKTIVIZAM KOD ČOVEKA. Zbog toga i drugih uzroka, najviše ekoloških, POKRET ZA ČOVEKA je protiv razvijanja konzumerizma, velikog rasipništva, hedonizma, i ma kakve trke za novcem, za vlast, za položaj i prestiž u društvu, već je za stvaranja DOBARA koja generičko, konstruktivno deluju na ljude. **POKRET ZA ČOVEKA JE ZA PREKID PROIZVODNJE RADI PROIZVODNJE KAPITALA VEĆ ZA POTPUNO OSLOBAĐANJE LJUDI OD PROIZVODNJE!**

Današnje stanje tehnike, naročito elektronike i sa njom povezano robotike omogućava da se da napraviti i ostvariti projekat POTPUNE AUTOMAZACIJE za sve poznate tehnologije u materijalnoj proizvodnji, a skoro i za sve u duhovnoj proizvodnji. Jedini fizički napor koji treba učiniti je stupiti u mrežu veza i komunikacija kao što je danas INTERNET i naručiti što se želi od ponuđenih dobara pa da to samo dođe do naručioca. Već danas se može i taj mali fizički napor svesti na glasan izgovor komande za narudžbinu, a i to će uskoro da bude prevaziđeno jer se komanda u laboratoriskim eksperimentima već

prenosi MISLIMA. NA ŽALOST, napor nauke za TAKVE STVARI JE DANAS USMERENA NA UBIJANJE: rat zvezda, ili vojnik 2000-ite godine - automat od krvi i mesa, i sl. Ovoj automatizaciji treba vremenom samo dodavati nova dostignuća nauke, nova saznanja (ma da već danas ima uređaja koji i sami izvode zaključke, menjaju postojeći, ili prave novi program).

To bi zahtevalo veliki ljudski rad, ali manji od onog što se danas daje za UBIJANJE LJUDI.

ISTO TAKO ZA DIZANJE PRODUKTIVNE SNAGE POJEDINCA MNOGO BI SE UČINILO AKO BI SE SAMO IZVUKLI I OSTVARILI MNOGI PRONALASCI KOJI LEŽE POKRIVENI PRAŠINOM U PATENTNIM UREDIMA, ILI U RAZNIM FIOKAMA.

Čl.2.stav(8)/0 O rezultatu preduzetništva

Da bi se postigla ravnopravnost u pogledu stava (7) moraju da se nađu i odgovarajuća merila za svačije preduzetništvo, počevši od pojedinaca, pa preko svih njegovih asocijacija pa do najviše asocijacije, do države. Sadašnja merila su deformisana svojinskim odnosima u raspodeli gde najviše preteže svojina nad kapitalom. To je više puta u dosadanjem izlaganju obrađivano pa nećemo to ponavljati.

POKRETU ZA ČOVEKA JE NAGRAĐIVANJE I KAŽNJAVANJE STRANO, jer

smatra da je to nedolično čoveku u kooperativnim asocijacijama. Nagrađivanje i kažnjavanje je plod vladavine Džingis Kanova ma koje vrste i zagovornika pravne države. Zato se u kooperativnoj državi teži ka samodisciplini i samokontroli koja je nekada bila primarna u rodu, bratstvu i plemenu. Pojavom Džinkis Kanova to se ruši, jer uloga i posao vođe - kana plemena iz korena su promenjeni. Pljačka i prisvajanje na osnovu sile i položaja, kao i vladanje pomoću nagrađivanja i kažnjavanja, su im bile metode za održavanje poslušnosti, kako svojih podanika, tako i pokorenih. Na žalost to je postala karakterna crta čoveka - od rođenja pa do smrti stalno neko kažnjavanje većine i nagrađivanje manjine. Izgleda da vaspitanje karaktera u samodisciplini od rođenja pa do smrti ima danas još samo na Trobijanskom ostrvu Kirivini što je ohrabrujući izuzetak (vidi poglavlje u knjizi >Ljudi koji ne vole civilizaciju<). Takvo vaspitanje je, pre skoro 200 godina, 50 godina uspešno sprovodio Robert Owen u Nju Larnaki u Škotskoj pokušajući da skrene englesko društvo iz destruktivizma.

Zbog toga, dok se ne promeni karakter ljudi, dok se ljudi ne obrazuju prema Ustavu kooperativne države, dok se ne nauče i usvoje etiku i moral kooperativne države, dok se ne stvore novi produkcionni odnosi bazirani na radu a ne na svojini, moraće

da se ostavi **podsticaj u vidu profita - dobiti**, kao i nagrađivanje ili kažnjavanje. **Znači ostaje profit kao dosada ali ne kao cilj preduzetništva, nego kao sredstvo za postizavanja cilja kooperativne države.** Zbog toga dosadašnja bilansna metoda za utvrđivanje uspeha - profita, mora da se promeni kao i karakter pojedinih pozicija u bilansu. Ta metoda mora da bude takva da vodi ljudsko društvo ka ostvarivanju cilja udruživanja i poštovanja ustava, pa i ka postepenim nestankom takve vrste podsticaja. Iz tih razloga je potrebno da se odmah, pre ustava, donese odluka o izmeni i dopuni postojećih bilansnih metoda, jer je to početak preobražaja etike i morala i zaokret društva u tom pravcu.

Čl.2.stav(8)/1 **Bilansne metode utvrđivanja rezultata preduzetništva pomoću utrošaka**

Ranije je rečeno da će se i u kooperativnom društvu utvrđivati uspeh ili neuspeh preduzetništva bilansnom metodom pomoću utrošaka izraženim u elenima, a ne kao dosada pomoću troškova izraženim novcem non olet, tj. utroškom vrednosti. Pre nego što damo izmenu metodologije moramo da vidimo osnovne nedostake dosadašnje metodologije utvrđivanje profita.

Pre svega zbog različitog shvatanja utrošaka i troškova

koja se pojavljuje kod pojedinih autora i naučnika, moramo da utvrdimo šta ćemo ovde pod tim pojmovima podrazumevati. Kod dosadašnje i buduće bilansne metode pod pojmom **UTROŠAK** podrazumevaćemo količinu nečega utrošenog za stvaranje dobro a izraženo **u fizičkim jedinicama**, na primer: čas, kilogram, metar, kubik i sl. Pod pojmom **TROŠAK** podrazumevaćemo **cenovni oblik utroška količine nekog dobra izraženog u novoj metodi u ličnom novcu, u elenima.**

Da bi shvatili suštinsku razliku kod pojma trošak dosada izražavanog novcem koji ne miriše, moramo da znamo, kao što smo rekli ranije, da njegova vrednost od mnogo čega zavisi. Zbog te promene vrednosti sadašnjeg novca, cena u jednom obračunskom periodu može da se menja, a time i visina troškova pri nepromenjenom utrošku nečega. Tačnost utvrđenog stanja se menja u zavisnosti od knjigovodstva. Tako, na primer, primenom principa Li-Fo za određivanja troškova u obračunskom periodu, uzima se poslednja ulazna cena kod određivanja konačnog cenovnog oblika nekog utroška, a cena na početku perioda kao planski trošak. Tada u slučaju porasta cene u bilansu uspeha pojaviti će se mnogo veći troškovi kao da su utrošci za stvaranje dobra povećali. Pored toga smanjuje prividno finansiski rezultat, pa i profit koji služi za utvrđivanje poreza i

akcionarske dividende. U bilansu stanja povećava vrednost zaliha, kao da su se nagomilale a u stvari nisu. U slučaju da se cena smanjila, imali bi privid smanjenjih utrošaka, smanjenih zaliha i prividno povećani finansasiski rezultat, pa i profit. Kod principa Fi-Fo se uzima prva ulazna cena kao planska i obračunska, dakle, ne menja se za obračunski period. Tada imamo u slučaju povećanje ili smanjenja cene, realniji prikaz utrošaka i zaliha. Isto tako je realniji finansiski rezultat u bilansu uspeha, pa i profit, a time i realniji bilans stanja. Primenom principa Fi-Fo **se održavaju konstantne cene za obračunski period**. Kod iskazivanje troška u elenima, u ličnom novcu troškovi su konstantni, a ostvareni troškovi po jedinici ostvarenja u jednom obračunskom periodu su uvek osnova za sledeći obračunski period. Eventualno povećanje cene nabavke pokriva se iz fonda rizika, odnosno smanjenje cene ide u korist tog fonda. Kao što vidimo tačnost dosadašnje bilansne metode je pod znakom pitanja, naročito ako se još uzme i promena cena stvorenih dobara.

Danas imamo dva bilansa: bilans stanja i bilans uspeha, koji ne idu jedan bez drugoga. Istoriski gledano nije bilo tako. Na početku je bio samo bilans stanja koji je utvrđivao stanje izvora novčanih sredstava, odnosno stanje imovine i stanje

novčanih obaveza, bilans aktive i pasive. Pojavio se je u početku za internu upotrebu jer proširivanjem poslovanja preduzeća porastao je broj računa u knjigovodstvu pa je bilo potrebno da se u cilju sagledavanja ukupnosti sredstava i obaveza, naprave izvodi iz dvojnog knjigovodstva kako bi se utvrdila >čista< imovina. Zatim su se javili kao potreba države za utvrđivanja osnovice za naplatu poreza, pa su postali javni izvodi. Takve propise je Italija uvela već u XIII veku. U Engleskoj je prvi put je bilans napravljen pre više od 4 veka u firmi >Mines Royal< za potrebe ulagača. Kasnije je zakonski uvedena obaveza za sve preduzetnike. I tako je bilans stanja postao javan. Bilans uspeha je skorašnjeg datuma i prikazuje finansiski uspeh preduzetništva, bilans gubitaka i dobitaka. Napravljen je odavno za interne potrebe, ali je tek početkom XX veka zakonski uveden, manje-više, u sve industrijske zemlje. Danas oba bilansa su obaveza za javnost a ne samo za poreske organe, jer intervenisanje države u ekonomiju preduzetništva stvorene su razne institucije za analizu i praćenje (SAD su imale 1945. godine 14 takvih institucija).

Država propisuje metodologiju i formu bilansa, ali su preduzeća još obavezna da sastavljaju bilanse i prema metodologiji i formi koje **propisuju berze za hartije od**

vrednosti i produktne berze. Zašto berze? Održavanje kontinuiteta u primeni metoda za utvrđivanje profita u bilansu jeste jedan od važnih uslova za trgovinu hartijama od vrednosti i robom na berzama.

Bilansi stanja i uspeha preduzetništva su studija i raznih industriskih i trgovačkih udruženja kao i naučnih ustanova. Ova udruženja i ustanove analiziraju kretanje u okviru privredne grane, vršeći pri tome razne oblike komparativnih analiza. Na osnovu utvrđenih opštih kretanja, ona utvrđuju standarde za privrednu granu ili pojedine grupe preduzeća. I naravno ti podaci služe još za naučno sagledavanje ekonomike preduzeća i države. Na žalost, ta udruženja i ustanove nemaju uvida u interne bilanse, gde bi se moglo videti suština uspeha i stvarno stanje, pa su sve analiza pod znakom: >Tačan odgovor na pogrešno postavljeno pitanje<.

U jednom nekooperativnom društvu detaljni bilansi su privatna stvar podnosioca javnog bilansa, i on ne želi da mu se mešaju u njegove egoistične pobude, u pljačkanju drugoga i redom sve u državi, pa i same države.

Da vidimo koje su bitne razlike između ova dva bilansa kako bi mogli da utvrdimo šta treba menjati u metodologiji i formi kod kooperativne države. Te bitne razlike bi bile, uglavnom,

sledeće:

1. **Bilans uspeha** pokazuje finansiski rezultat preduzetništva za odedeni period vremena, **bilans stanja** pokazuje uložena sredstva ili izvore tih sredstava;

2. **Bilans uspeha** pokazuje utroške i efekte, rezultate ostvarene u minulom vremenskom periodu i stoga upućuje na prošlost. **Bilans stanja** pokazuje perspektivu budućeg rada. Suma osnovnih sredstava upućuje na kapacitet proizvodnje; suma obrtnih sredstava kao finansiska snaga preduzetništva upućuje na budućnost;

3. **Bilans uspeha** služi za utvrđivanje ekonomske opravdanosti napravljenih utrošaka i postignutih efekata u prošlom vremenskom periodu. **Bilans stanja** služi za utvrđivanja zadataka koji se mogu da izvrše tokom idućih vremenskih perioda, jer je normalno da veći zadaci traže više angažovanje sredstava;

4. **Bilans uspeha** služi za kontrolu poslovanja, **bilans stanja** služi za kontrolu sredstava i izvora. Upoređivanje podataka o visini i strukturi troškova i realizacije može se sagledati rezultat redovnog poslovanja, dok upoređivanjem vanrednih rashoda i prihoda može se sagledati rezultat neredovnog poslovanja. Upoređivanje podataka o visini i strukturi sredstava sa izvorima može se sagledati da li

preduzeće ima onoliko sredstava koliko treba da ima.

5. **Bilans uspeha** pokazuje periodične utroške i periodične efekte, odnosno utroške i efekte za određeni period vremena. **Bilans stanja** pokazuje neutrošena sredstva, odnosno ukupno mogući - totalni trošak i ukupne nelikvidirane izvore.

Bilans stanja i bilans uspeha danas su u celokupnoj svetskoj literaturi bez izuzetaka razgraničeni u pogledu pojma, uloge i sadržine. U knjigovodstvenoj praksi bilans stanja predstavlja sumu salda računa stanja - sredstva i izvora (saldo bilans), dok bilans uspeha predstavlja sumu računa uspeha (utrošaka i efekata, odnosno prihoda i rashoda). **Ali ovi knjigovodstveno - tehnički bilansi po pravilu nisu i bilansi koji se daju licima izvan preduzeća.** Svuda u svetu danas su se knjigovodstveno-tehnički bilansi razvili u bilansne preglede koji zbog načina klasifikiranja ili **zbog težnji poslovne politike preduzeća, u manjoj ili većoj meri, odstupaju od sumara knjigovodstvenih računa.**

U literaturi se danas više no ikada ranije obrađuje bilans stanja, dok je istovremeno obrada bilansa uspeha ograničena uglavnom na načelne postavke. **Razlog za ovo je činjenica da se troškovi, cena koštanja i realizacija ne razrađuju kroz bilans uspeha, već uglavnom posebno ili u okviru nauke o organizaciji**

preduzeća. Gubi se iz vida značaj bilansnog metoda za prilaženju troškovima i realizaciji, već se gleda da se na što lakši način drugi opljačkaju.

Obrada troškova u elenima, u nepromenljivoj jedinici mere za rad, kroz bilansni metod analize utrošaka, ima nesumnjivu perspektivu i mogao bi osvetliti još jedan aspekt uspeha preduzetništva, što ovde i pokušavamo.

Rekli smo da bilansna metoda kojom se služi sadašnje ljudsko društvo utvrđuje postojanje ili nepostojanje profita - koristi, pri preduzetništvu i da ona sama, tj. njena tehnologija, nagoni to društvo da se ljudi međusobno pljačkaju umesto da kooperiraju.

Bilansna metoda iskazivanja uspešnosti pomoću utrošaka je odavno poznata nauci, ali se ne primenjuje iz mnogih razloga koje smo, uglavnom, nabrojili tokom izlaganja. U nastavku će biti obrađena metodologija sa malo drukčijim utvrđivanjem profita ili gubitka, tj. o pozitivnoj ili negativnoj uspešnosti preduzetništva. To ne znači da nema i druge metodologije koja može dovesti do našeg željenog cilja. Da u grubim crtama vidimo kakvu metodologiju za bilansne metode koju predlaže POKRET ZA ČOVEKA.

Čl.2.stav(8)/2

METODA UTVRĐIVANJA BILANSA STANJA I

USPEHA PREDUZETNIŠTVA POMOĆU UTROŠAKA

Čl.2.stav(8)/2.1

**Utvrdivanje utrošaka u LN (ličnom novcu),
u elenima, potrebnih za stvaranje nekog
dobra**

Računica se odnosi na jedno dobro. Utroške rada potrebne za stvaranje nekog dobra pre svega delimo na dve vrste: na vlastite utroške rada i na utroške rada ostalih kooperanata. Vlastiti utrošci rada su utrošci **m** kooperanata, udruženika asocijacije stvorene za ostvarivanje nekog dobra, ili još i drugih dobara. **m** je broj udruženika angažovanih direktno i indirektno na stvaranju jednog od dobra i može da ih bude od 1 do **m**. Ovi vlastiti utrošci rada se mere u njihovim jediničnim **mv1**

merilima bruto času (BČ) izražen u elenima i označimo ih sa **U** .

Utrošci rada ostalih kooperanata izvan asocijacije su

utrošci rada **n** spoljnih kooperanata angažovanih na neki način u stvaranju nekog dobra gde je **n** broj tih kooperanata i može da ih bude od 1 do **n**. Ima dve vrste tih spoljnih kooperanta: (1) kooperanti koji **direktno pridonose** stvaranju dobra isporučujući potrebne materijala i usluge za to stvaranje i (2) onih koji **indirektno doprinose** tom stvaranju dobara omogućujući da se dobra ostvare. Budući da ti utrošci rada obe vrste ostalih kooperanata imaju pored vlastitih i utroške svojih spoljnih kooperanta to i ovi utrošci moraju da budu izraženi pri razmeni.

Ta dva utroška, vlastiti i tuđi, na stvaranju nekog dobra moraju da uđu u ukupne utroške s kojim se ide na razmenu dobra. Zato mora da se obrazuje NORMA ČAS (NČ) koji iskazuje sve utroške rada s kojima se ulazi u razmenu. /Kako se formira NČ biće dato u daljem izlaganju u poglavlju: stav (9)/3. - Određivanje norma časa/. Da bi utvrdili njihovu količinu izraženu merilom rada u ličnom novcu, u elenima i celenima, potrebno je, pre svega, da se svi utrošci, i vlastiti i kooperanata, izraze u njima. Zato se mora od kooperanta dobiti vrednost u elenima po fizičkoj jedinici mere, pa utrošenu količinu kooperantskog dobra - utroške rada u elenima, lako dobijemo kada utrošenu fizičku količinu pomnožimo sa tom vrednošću. Ove utroške rada ostalih

no

kooperanata obe vrste označimo sa **U** .

Za neko dobro **i** ukupni utrošak za ostvarenje bi bio

ui mvl no

$$\mathbf{U} = \mathbf{U} + \mathbf{U} \quad (\text{LN})$$

ui

Po jednom dobru **i** imali bismo **U** ukupni utrošak rada izraženim u ličnom novcu, u elenima. Kako je to **i** utrošak rada s kojim je izvršena razmena, to u bilansu uspeha ulazimo sa ovim

utroškom.

Ovde se javljaju neke razlike između postojeće i nove metodologije utvrđivanje bilansa uspeha koje su rezultat pak razlike u sredstvima za postizanje ciljeva. Da još jednom ponovimo te ciljeve: očuvanje, olakšanje i unapređenje opstanka pojedinca, njegovih asocijacija zaključno sa državom. Videli smo da je podela rada osnova za napredak u postizavanju tih ciljeva, a to ne negira ni sadašnja nekooperativna kao ni buduća kooperativna država. Razlika nastaje u koncepciji. **Sadašnja država počiva na apsurdnoj koncepciji individualnog egoizma, tj. na mogućnosti opstanka pojedinca bez drugih i verbalno negira snagu udruživanja ljudi, snagu koja je stvorila sve ovo što vidimo pa i destrukciju, a time negira i postojanje podele rada.** Međutim, u stvarnosti je drukčije - to se ne negira. Pojedinci na osnovu svojine nad kapitalom, odnosno nad novcem čije poreklo je bez dileme problematično, mogu druge da nateraju u tu podelu rada, u kooperaciju, i da na toj snazi udruženog rada pljačkaju i pojedince i druge asocijacije. U savremenoj državi ono što je nekome prihod drugome je trošak, pa bi teoretski za vlasnike novca-kapitala najbolje bilo da zaradjuju novac bez ijednog zaposlenog, bez kooperanata i bez konkurencije. Naravno, sve se to odigrava sa blagoslovom

vlasti savremene države, za koju smo već rekli da je manjini majka a većini maćeha.

Tako imamo da su jedni prestigli ciljeve opstanka i mogu da imaju sve, drugi su ih dostigli, treći malo olakšali opstanak, četvrti obezbeđuju normalan opstanak i peti samo goli opstanak i oni na kraju koji umiru od bede ili gladi. Da bi to osigurala savremena država ima svoje organe prinude, i, kako-tako, osigurava socijalni mir, pa se u tom vidu **javlja kao trošak u sadašnjim bilansima.**

POKRET ZA ČOVEKA smatra da svi u državi na neki način kooperiraju poštujući podelu rada i da razmenu ostvaraju na bazi te kooperacije. Dalje, smatra da se individualizam razvija i dolazi do svog izražaja u kooperaciji. **Prema tome svaki državljinin u toj podeli rada izvršava neki zadatak, neku funkciju. Postizavanje ciljeva je stvar pojedinca, a to mora svakom da omogući celo društvo, pružajući svima jednake šanse i mogućnosti. U tom društvu je jedan za sve, a svi za jednoga, ali prinadležnosti su induvidulne, prema uspehu u postizavanju cilja udruživanja.**

Da vidimo kako će se po izmeni metodologije utvrđivati ukupan iznos poštujući princip da su svi u državi kooperanti.

Čl.2.stav8/2.1.1

**Utvrđivanje u elenima (LN) koji sve
utrošci rada ulaze u ukupni**

utrošak

**rada pri stvaranju nekog dobra prema
metodologiji POKRETA ZA ČOVEKA**

U principu smo videli kako bi se to utvrđivalo po toj metodologiji - na vlastitom i tuđem radu, na međusobnoj kooperaciji - na vlastito udruživanje unutar asocijacije i van nje. U stvarnosti je drukčije. Nekooperativna država ima svoju metodologiju - za nju je sve trošak. I zbog toga se u njihovom bilansu uspeha sve to iskazuje bez nekih velikih detalja. DA BI VIDELI RAZLIKU između sadašnjeg i budućeg prikazivanja bilansa uspeha, treba da vidimo još koji su osim vlastitih ti ostali kooperanti pri stvaranju dobra **i** (i = od 1 do n) čiji nas utrošci interesuju.

Prvo ćemo da globalno utvrdimo utroške kooperanata iz oblasti privrede, tj. utroške raznih materijala, sirovina, elemenata, komponenata i sl. Neka broj tih kooperanata bude

i

K . Da pokušamo da ih nabrojimo:

1i

1. **K** (i= 1 do n) su domaći kooperanti za: utrošene sirovine, utrošeni materijal, utrošenu energiju i goriva, utrošen pomoćni materijal, izradu elemenata, izradu komponenata i sl.

2i

2. **K** su domaći kooperanati za usluge: intelektualne , transportne, realizacije - trgovinske, skladištenja, servisiranje i popravke dobara i sl.

Destruktivno društvo i njegovi prijatelji

Ostali kooperanti izvan privrede bi bili:

3

3. **K** je nauka kao mozak cele države za upravljanje istom i njenim asocijacijama, i posebno za upravljanje sa svojim asocijacijama - delatnostima: obrazovanjem, informisanjem, duhovnom i fizičkom kulturom.

4

4. **K** su spoljna i unutrašnja odbrana: sudstvo, vojska i drugi organi samoodbrane i sl.

5

5. **K** je neka vrsta inokooperanata - nabavke materijala i

Destruktivno društvo i njegovi prijatelji

usluga iz inostranstva.
6

6. **K** su banke kao nosioci razmene.
7

7. **K** su poljoprivreda, stočarstvo i ribarstvo kao
povlašćena delatnost.
8

8. **K** je zdravstvo.

To bi uglavnom bilo sve. Da vidimo malo ove pozicije.

Poz.1 i 2 su ulazile kao trošak i u dosadašnji bilans uspeha,
pa ulaze i u budućem samo kao kooperanti. Tu bi se morao podesiti

kontni plan tako da se utrošak svakog kooperanta može pratiti kao i njegov uspeh u postizavanju ciljeva kooperativnog društva. Posebno radi praćenja njegovog kvaliteta ekonomije: produktivnosti, ekonomičnosti i rentabilnosti.

Poz.3, nauka se dosada uglavnom finansirala iz poreza - budžetom, a veoma malo samofinansirala. Ako je bila finansirana od strane preduzeća onda je to tretirano kao poz.2 - trošak usluga. S obzirom na ulogu nauke u budućnosti, o čemu je dosta bilo reči, POKRET ZA ČOVEKA smatra da je **nauka glavni kooperant** u ostvarivanju ciljeva udruživanja, pa mora da sve tereti svojim utrošcima, tj. troškovima.

Da bi postigla ciljeve nauči stoje na raspolaganju: dosadašnja administracija i ustanove vezane za opštu delatnost, naučni instituti i sl., celokupno obrazovanje, sva sredstva informisanja i publikacije i celokupna duhovna kulturna delatnost zaključno sa publikovanjem kao i fizička kultura. Nauka mora da izvrši reorganizaciju svi tih delatnosti i da ih usmeri tako da se kod svih državljana formira kooperativni karakter kako bi mogli da deluju u pravcu postizanja ustavnih načela kooperativne države.

Sve se ovo dosada, manje ili više, finansiralo najvećim delom iz poreza. Kada svi budu imali jednake mogućnosti za

postizavanje ciljeva, kada svima budu dostupna sredstva za postizavanje ciljeva, kao i jednaki način postizavanja ciljeva, to POSTAJE KOOPERATIVNI ODNOS. Stoga moraju da i oni znaju koliki im je utrošak u dobrima čiji korisnik postaju razmenom, kao i koliko je njihov doprinos, ili prinos da se što više dobiju ta dobra sa što manjim utrošcima ma čijeg rada.

Zadatke nauke i princip organizovanja iste smo dosada obradili dovoljno za razumevanje šta se hoće time da postigne. Principe i zadatke obrazovanja, informisanja, duhovne i fizičke kulture obradićemo tokom daljeg izlaganja kao posebna poglavlja.

Poz.4, odbrana je isto tako išla preko poreza. Analogno čovečjem organizmu, odbrana od spoljnog i unutrašnjeg ugrožavanja opstanka kooperativnog, generičkog društva tiče se svijetu, **jer za sprovođenje neke ideje je važnija doslednost od genijalnosti**. Stoga je veoma važno da se država kao asocijacija pojedinca, zaštiti od negativnog skretanja od Ustava, naročito od etike i morala. Ovo skretanje može da bude nametnuto od spoljnih a i unutrašnjih snaga destrukcije - egoizma jedne manjine. Zbog toga se ta pozicija smatra kao kooperantska jer štiti sve državljanke. Više detalja biće dato kao posebno poglavlje.

Poz.5, uvoz nedostajućeg materijala, sirovina, energetskog goriva, energije, usluga, znanja i sl. iz drugih država, mora se tretirati kao poseban utrošak. Zato mora da se nabavna vrednost istih pretvori u elene, kao jedinicu mere za čas rada. Ranije je rečeno da za to prevođenje u elene mora da se da posebna metodologija.

Ovo je dato kao posebna pozicija jer druge države ostaju najverovatnije nekooperantske pa razmenu vrše na bazi što veće pljačke, a ne na osnovu kooperacije tj. na osnovu razmene jednakovrednih dobara. Za kooperantsku državu bi bilo bolje da sa svim ostalim državama ulazi u kooperantske odnose sa svojim principima ali to bi bilo teško sprovesti sve dok postoje korenite razlike u moralu i etici. Razlike u poslovanju sa inostranim dobavljačima se izjednačuje preko fonda rizika o kojem će biti kasnije reči. Za nas je važan odnos u kursu valuta tih država i elena zbog uputstva, tj. metodologije kako prevesti te valute u elene. Taj kurs bi se, u principu, određivao odnosom prosečne neto vrednosti časa u valuti dotične zemlje i efektivnog časa u elenima. Bruto časovi se ne daju uporediti zbog različite metodologije.

Poz.6, banke kao nosioci razmene. Dosada su banke bile uglavnom ti nosioci samo što su manipulisale sa vrednostima i

poslovale kao svaki preduzetnik - pljačkali ostale. Sada je red da se banke vrate na početnu svoju funkciju kada su obavljale usluge pri razmeni za one koji su im poveravali svoje vrednosti. Zbog toga banke bi postale kičma - glavni nosioci izgradnje i funkcionisanja celog kooperantskog sistema. Kod njih bi se sticala sva razmena, na svim nivoima, one bi bile te koje potvrđuju realizaciju razmene LIČNIM NOVCEM. Zato bi morale da budu prisutne u svim asocijacijama. To zahteva da sadašnje finansisko i materijalno knjigovodstvo kao i obračun uspeha, odnosno prinadležnosti, postanu organi banke. Banke su isto tako nosioci i distributeri akumulacionog fonda, fonda rizika i ostalih fondova.

DAKLE, BANKE IGRAJU I DALJE ISTU, DODUŠE NEŠTO IZMENJENU ULOGU, ALI NE ZA BOGAĆENJE MALOG BROJA POJEDINACA, NE ZA PODUPIRANJE NEČIJEG EGOIZMA, ZA POMAGANJE ISTIM U PLJAČKANJU, NEGO U POMAGANJU POJEDINCIMA, NJIHOVIM ASOCIJACIMA U OSTVARIVANJU GENERIČKOG LJUDSKOG DRUŠTVA KOJEM JE OSNOVA KOOPERACIJA - SARAĐIVANJE.

SIMBOLIČNO REČENO NAUKA JE TA KOJA PRIPREMA PEČENJE I STAVLJA GA U PEĆNICU, POJEDINAC I NJEGOVE ASOCIJACIJE SU TI KOJI POTPALE VATRU, A BANKE SU TE KOJE GA ISPEKU! PREMA TOME JEŠĆEMO ŠTA SPREMIMO I KAKO GA ISPEČEMO!

Iz tog razloga je i rečeno da su banke glavni nosioci kooperativnog sistema smišljenog od nauke, i to će ostati dok bude ljudskog društva. NEKA KONTROLA RAZMENE ĆE UVEK POSTOJATI, MAKAR PRETVORENA I U AUTOMATSKO, MEHANIČKO ZBIVANJE!

Poz.7, poljoprivreda, stočarstvo i ribarstvo su bili posmatrani kao posebna grana delatnosti u stvaranju prehrabnih dobara. Zbog određenih razloga nekooperativnog društva bili su isključeni iz privrede i išli su na vlastito finansiranje, prodajući svima svoje proizvode. Uglavnom nisu imali nikakvu obezbeđenu zaštitu, sigurnost kao zaposleni u privredi. Zbog stava POKRETA ZA ČOVEKA da je krajne vreme da se neko pobrine o tim delatnostima, o stvaracima dobara bez kojih se ne može, o tim seljacima, kako ih zovu. **Istoriski gledano preko leđa i trupla tih seljaka je PREŠAO CELOKUPNI NAPREDAK OVOG DRUŠTVA POČEVŠI OD PLEMENA PA DO DANAŠNJIH DANA** pa je red da se neko pobrine da oni malo odahnu od toga. Stoga ih POKRET ZA ČOVEKA uključuje u kooperante, davajući im bez ikakve naknade u posed sredstva rada prema želji i sredstva za proizvodnju prema potrebi, potrebna pogonska sredstva i oslobađajući ih doprinosa fondovima iz ličnih primanja prinadležnosti. U razmenu, dakle, ulaze samo sa svojim bivšim, sadašnjim i budućim radom - sa svojim bruto časom (BČ) i pomoćnim materijalom

utrošenim na proizvodnji prehranbenih dobara. To su jedini privilegovani u kooperativnoj državi koja ovde čini izuzetak za koji POKRET ZA ČOVEKA smatra da je krvavo zaraden.

Poz.8, zdravstvo se finansiralo iz ličnih primanja pojedinaca. S obzirom da i ono ima iste ciljeve to zdravstvo zajedno sa farmaceutskom industrijom mora da kooperira sa budućim, sadašnjim i bivšim stvaraocima dobara održavajući ih u dobrom zdravstvenom stanju sa što manjim svojim utrošcima. I zdravstvo će biti isto tako u nadaljevanju posebno obrađeno.

Sada kada smo definisali utroške u elenima u stvaranju dobara za razmenu u budućoj kooperativnoj državi, možemo da vidimo kakvu su razlike u bilansnim metodama.

Čl.2.stav(8)/2.1.2.

Razlika između sadašnjih i budućih bilansnih metoda

Da bi videli kakva je razlika između sadašnjeg i budućeg bilansa uspeha koristiće se bilanse dveju kompanija iz SAD.

Kao prvi primer uzećemo u svetu najveće proizvodno preduzeće Dženeral Motors Korporaciju i njen bilans uspeha za 1960. godinu.

1. Troškovi vlastiti i tuđi su zajedno dati kao jedna pozicija, izuzev: prodajnih, opštih i administrativnih

troškovi. Ovi troškovi čine oko 7% od vlastitih i tuđih, što je prilična cifra. Budući da će se u budućem bilansu uspeha svi utrošci iskazivati prema kontnom planu, to će biti glavna razlika, pored ranije rečene da će troškovi biti u elenima.

2. Pojavljuje se trošak: **Interes i diskont za 3,5% obligacionog zajma**. Ovaj trošak je rezultat igrarija sa vrednosnim papirima, pa mu ovde uopšte nije mesto već u bilansu stanja. Budući da kooperativna država ne predviđa igrarije sa vrednosnim papirima, to i iskazivanje u ma kom bilansu neće postojati, a pogotovu što je to i deo neplaćenog rada.

3. Trošak: **Amortizacija nepokretnosti i opreme** je, kao što se na više mesta pokazano, jedna spekulativna pljačka jer su i nepokretnosti i oprema nabavljeni iz neplaćenog rada, iz neadekvatne razmene. Sada se još jednom pojavljuje kao trošak kapitala i to je jedan od devet načina pljačke pojedinaca koje smo ranije opisali. Da je pošteno to bi išlo u dobit. Ovako se prikazuje kao trošak, a bez da se i jedan deo utrošio. Iznosi oko 3,5% od troškova materijala i usluga. Pričaju se priče o moralnoj, ekonomskoj zastarelosti i sl. opreme, a izbegavaju se obaveze iz dobiti. Mnogo etike i morala nema! Neplaćeni rad, akumulacija za potrebe ostvarivanja ciljeva opstanka biće iskazana UBUDUĆE u bilansu stanja i teretiće podjednako sve

državljanke.

4. Sledeći trošak: **Izdaci za nagrade i opcije akcija** je dvojak. Prvo, nagrade idu iz rezultata uspeha za koji se daju, pa prema tome iz dobiti, profita, a ne kao trošak. Drugo trošak zbog opcija akcija je opet spekulacija sa hartijama od vrednosti pa im uopšte nije mesto u bilansu uspeha, već pre u bilansu stanja.

5. Trošak: **Izdaci za porez u SAD i inostranstvu** iznose oko 11%. Ovde se vidi osnovna razlika između kooperativnog i nekooperativnog državnog sistema. Umesto da je to trošak kooperanata, javlja se kao poseban trošak državne klase na vlasti koja treba da obezbedi sprovođenje jednog sistema koji nema veze sa čoveškom etikom i moralom. Za egoistične ciljeve pojedinaca treba plaćati danak, pa onda mora da se smanji i profit. To je u budućem bilansnom sistemu trošak nauke!

Drugi primer je bilans uspeha za 1958. godinu jednog manjeg preduzeća Webster Kompani koji je više detaljan jer mu je namena da razgraniči operativni profit od neoperativnog. Zato uzima prvo troškove prodane robe i to:

1. Zaliha robe na početku poslovne godine uzima se kao trošak, umesto da ide u bilans stanja, pa je u tome razlika.

2. Nabavka robe je u stvari trošak proizvedene robe, ali

se ovde ne javlja kao takav trošak već kao cena koštanja robe pa se je to trošak tkz. bruto realizacije. Razlika je ovde ista kao kod Dženeral Motorsa.

3. Zavisni troškovi vezani za tu robu su troškovi vezani za plasman robe, što i jeste trošak, pa je razlika u shvatanju te vrste troška (utrošak kooperanta, ili trošak dobavljača, i sl.)

4. Vraćene nabavke i odobrenja kao trošak je čista spekulacija. Ako je vraćena roba ispravna ide u bilans stanja i delom opterećuje troškove plasmana. Neispravna roba se najčešće popravi pa ide u bilans stanja. Troškovi popravke su dodatni troškovi proizvodnje, pa nisu troškovi robe.

5. Odobreni popusti kao trošak je fiktivni trošak, pre bi trebalo da ide u bilans stanja. Kooperativni sistem ne zna takav trošak jer s drugima kooperira.

Da bi se dobili >Troškovi prodate robe< od svega ovoga se oduzme zaliha robe na kraju godine i dobiju se ti troškovi.

Na osnovu ovoga dolazi se do >Bruto-prihoda od realizacije< i sada se pojavljuju OPERATIVNI TROŠKOVI:

1. Troškovi prodaje. To su sledeći troškovi: plate, reklame, amortizacija opreme prodajnog odelenja i razni troškovi koji prelaze 16% od troškova prodaje, pa su

problematični. Razlika je u shvatanju amortizacije.

2. Opšti administrativni troškovi: plate, takse, osiguranje i dr., razne nabavke i amortizacija sredstava opšte administracije. Razlika je u amortizaciji i u taksama, osiguranju i sl. jer su to u budućem bilansu utrošci kooperacije, odnosno utrošci iz fonda rizika.

Kada se ovo utvrdi dobije se OPERATIVNI PROFIT, od koga se odbiju sledeći troškovi: interesi, dividende, ostali rashodi, porez na neto dobitak, porez na vanredne rashode i podcenjena amortizacija iz ranije godine. O razlikama je ranije bilo reči pa da ne ponavljamo.

Na kraju bilansa uspeha daje se SPECIFIKACIJA TROŠKOVA PROIZVODNJE:

1. Nedovršena proizvodnja, nije joj mesto u ovom bilansu.

2. Troškovi sirovina: zalihe na početku godine (bilans stanja ili uspeha?), nabavke i zavisni troškovi (koji su problematični).

3. Pogonski troškovi: direktni troškovi rada, indirektni troškovi rada, troškovi nadzora, amortizacija, osvetljenje, ogrev energija, pomoćni materijal i razni pogonski troškovi (koji su skoro 5% od ukupnih troškova?). Sem amortizacije, ostalo bi bilo u redu.

Dosada smo analizirali razlike u bilansu uspeha. Vidimo da je razlika u ciljevima, odnos da je za POKRET ZA ČOVEKA profit sredstvo za ostvarivanje ciljeva ljudskog udruživanja, a da je profit nekooperatskih preduzetništva cilj jednog manjeg dela, koji ne pita kako se dolazi do njega - ostali mogu i da umru samo da im obezbede profit. **Prema tome cilj udruživanja im je pljačkanje drugih da bi sebi olakšali i unapredili opstanak. Razlika je korenita, i naročito uočljiva ubacivanje amortizacije kao troška u bilansu uspeha.** I ne samo ta razlika, i druge smo nabrojali u prethodnom izlaganju.

Da vidimo sada kako stoji **sa bilansom stanja.**

Bilans stanja treba da pokaže kao i što sama reč kaže stanje fizičkih i novčanih sredstava, i stanje obaveza. Dakle, čistu imovinu.

POKRET ZA ČOVEKA smatra da u bilansu stanja mogu da budu samo sledeće sredstva i obaveze iskazane u elenima.

Sredstva bi bila:

1. Nepotvrđena razmena dobara i nerealizovana dobra.
2. Neutrošena dobra kooperanata.
3. Nedovršena proizvodnja.
4. Utrošena sredstva iz fonda akumulacije.
5. Neutrošena sredstva odobrena iz fonda akumulacije.

6. Neisplaćeni dobit - profit.

7. Korišćena sredstva iz fonda rizika.

Obaveze bi bile:

1. Potvrđivanje vlastitim i ostalim kooperantima prispelih potraživanja iz izvršene razmene.

2. Nerealizovane prinadležnosti pojedinaca po konačnom obračunu uspeha.

3. Pokriće gubitka u preduzetništvu.

4. Doprinos fondu rizika.

5. Prenos drugima sredstava rada.

7. Doprinos akumulacionom i ostalim fondovima.

Da vidimo šta su pojedine pozicije budućeg bilansa stanja, upoređujući ih sa pozicijama bilansa stanja za 1960. godinu konkretnog preduzetništva DŽENERAL MOTORS KORPORACIJE (General Motors Corporation, Annual Report 1960. str.32-33) i uočavajući odmah razliku.

Poz.1. Nepotvrđena razmena dobara i nerealizovana dobra.

Odnosi se, prvo, na isporučena dobra od koje stvaralac nema još potvrdu banke o učinjenoj razmeni, i drugo, dobra za koje se još nija našao korisnik, ili mu još nije isporučeno a proizvedeno je.

Kod Dženeral Motorsa za ovo se imaju dve pozicije. Prva,

odnosi se na račune i menice za naplatu (umanjeno za sumnjiva potraživanja) i druga, koja se odnosi na robna tekuća sredstva, gde su neprodane zalihe dobra vlastite proizvodnje i ostale zalihe materijala, nedovršena proizvodnja i zalihe poluproizvoda dobijenih od drugih.

Razlika se javlja kod prve što ima još i menice - papir od vrednosti, kojeg nema kooperativno društvo. Kod druge pak pozicije Dženeral Motors daje sva dobra na jednom mestu, i vlastita stvorena, i tuđa koja je pri tome koriste. To nisu suštinske razlike.

Poz.2. Neutrošena dobara kooperanata.

Kao što smo videli kod poz.1 to je kod Dženeral Motorsa skupa sa vlastitom nerealizovanom proizvodnjom i da je samo u tome razlika. Potreba da se posebno kod kooperativnog društva iskazuje je zbog metode obračuna nagrađivanje uspešnosti koju ćemo videti kasnije.

Poz.3. Nedovršena proizvodnja.

Reč je o proizvodnji u toku prilikom popisa za tekući bilans. Razlika je u tome što kod Dženerals Motora to se ne iskazuje posebno.

Poz.4. Utrošena sredstva iz fonda akumulacije.

Ovde su sva osnovna sredstva - nekretnine, zgrade i oprema,

koja se dobijaju isključivo iz fonda akumulacije od početka preduzetništva pa do godine kada se iskazuje bilans stanja. Ovo je isključivo pokazna a ne obračunska pozicija da se zna koliko je cela država dala tom preduzetništvu i u bilansu je prikazana kao negativni saldo - neplaćeni rad. I biće to sve dok traje preduzetništvo. Kada to preduzetništvo nestane, ili se delimično promeni, kada sredstvo rada ili sredstava rada ne obavljaju ono zašto su bila namenjena, tada prestaje posed na ta osnovna sredstva pa se ista stavljaju na raspolaganju fondu za akumulaciju. Taj fond stara se dalje o njima.

Da bi se uočila suštinska razlika između kooperativne i nekooperativne države, potrebno je da se objasni šta je za koju državu fond akumulacije i kako do njega dolaze.

Fond akumulacije za buduću kooperativnu državu je deo lične prinadležnosti kojeg se odriču **svi građani** od rođenja pa do kraja života. Kod stava (6) člana 2 O prinadležnosti, je rečeno da svi primaju prinadležnosti, POKRET ZA ČOVEKA smatra da ravnopravnost i mogućnost da svi sa jednakim uslovima uđu u preduzetništvo, traži i da SVI MORAJU DA DAJU SVOJ UDEO U AKUMULACIJU. Taj udeo, deo prinadležnosti, se utvrđuje za svaku

godinu, na bazi potreba iskazanim putem i organima, odnosno metodologijom datoj od strane MOZGA DRUŠTVA - NAUKE NA VLASTI!

Na taj način svako dolazi u posed osnovnih sredstava i ostaje u njihovom posedu dok radi na njima. AKO SE POSED NE NASLEĐUJE, čemu je bilo reči kod svojine (stav 3), onda ide u fond akumulacije koji ga dodeljuje onom kojem je potrebno. Sredstvo rada NE MOŽE DA EKONOMSKI ZASTARI AKO JE SPOSOBNO DA STVARA ILI DOPRINOSI STVARANJU DOBARA. Isto tako ne može se utvrditi ni smanjenje njegove vrednosti zbog rada, jer pravilno održavanje i remontovanje sa eventualnom modernizacijom sredstava za rad praktično obezbeđuje mogućnost rada sa njima koliko želimo.

U državi gde pobedi POKRET ZA ČOVEKA početni fond akumulacije čine početna sredstva, nepokretnine, zgrade i oprema čiji dosadašnji vlasnici se obeštećuju prema ranije datom načinu i postaju posed onima koji su dosada radili sa njima. Ako su na njima radili vlasnici pa imaju potrebu pored obeštećenja da i dalje da rade mogu ih dobiti u posed. To je tkz. prvobitna akumulacija, a posle toga dalja akumulacija teče po ranije opisanom postupku.

Fond akumulacije sadašnje nekooperativne države je suštinski isto tako deo lične prinadležnosti svih građana te

države, a formalno, pravno je >zarada< vlasnika kapitala, odnosno sredstva rada. Od prinadležnosti građana te države se dvostruko akumulira. Prvo se akumulira neadekvatnom razmenom između dve vrste vlasnika: vlasnika sredstava rada, odnosno uloženog kapitala u njima i >vlasnika radne snage<, tj. čoveka nevlasnika kapitala. Taj nevlasnik kapitala ostvaruje neko dobro radom u nekom preduzetništvu i za to prima najamninu, a od rezultata preduzetništva nema ništa, ili skoro ništa. TO JE DIREKTNA AKUMULACIJA UZETA OD ZAPOSLENOG.

Druga akumulacija se uzima od prinadležnosti svih državljana korisnika dobra ostvarenog u tom preduzetništvu. To se postiže prodajom tog dobra, sada nazvano ROBOM, na tržištu. U cenu svoje robe preduzetnik, ili bolje menadžer, ili još bolje glavni pljačkaš koji diriguje tim preduzetništvom, uračunava kao TROŠAK AMORTIZACIJU SREDSTAVA RADA NABAVLJENIH OD NEISPLAĆENIH PRINADLEŽNOSTI zaposlenih na tom preduzetništvu. Sve pod vidom >ekonomske zastarelosti< i abanja sredstava rada.

Kada tu robu kupi onaj koji je i ostvario onda još jedared mu se odbije ta njegova neisplaćena prinadležnost. Kada je kupe drugi onda im se i njima zakine na prinadležnosti. Kako se robe prodaju i za decu OD RODJENJA PA DO ZAPOSLENJA i kako kupci istih često hrane nezaposlene, nesposobne za rad, ostarele članove

porodice koji su bez ikakvog prihoda to se i ZAKIDA I NJIMA - JER TU ROBU KORISTE MANJE ILI NIKAKO! I tako je nastalo >KOOPERATIVNO DRUŠTVO< BAR U PLJAČKANJU SVIH GRAĐANA jedne takve države. Tu državu, tj. njene vođe ne interesuje da li svi podjednako dele bogatsvo, stečeno ipak, priznali to oni ili ne, kooperativnim radom.

Budući da je nekooperativna industrijska država proizašla iz slabo produktivne feudalne nekooperativne države to ona nije imala šta mnogo da nasledi u pogledu prvobitne akumulacije. Kako su izvršili tu prvobitnu akumulaciju istoriski je poznato I ZA ČOVEČANSTVO JE BOLJE DA SE TE ISTORIJE STIDI, DA O NJOJ ĆUTI I DA JE ZABORAVI.

Iz pohlepe Džingis Kanova i njihovih podrživača, iz njihovog egoizma uništeni su klice kooperativne države, ili bolje rečeno kooperativnog društva, UNIŠTENI SU ESNAFI. Udruženje zanatlija, esnafi, imali su svoja pravila visoko etička i moralna. Majstor je učenika hranio, odevao, dao mu stanovanje i kada nauči zanat opremao ga alatom i otvarao mu radnju. Još danas u nekim mestima Evrope stoje stubovi srama gde se vezivao na ruglu svima majstor koji je prodavao nekvalitetne proizvode, ili prodavao po ceni daleko iznad utrošenog rada. Kada je priliv narudžina počeo da raste, kada

su se stvarale proste pa složene kooperacije, ta visoka etika i moralnost pali su pred egoizmom. Mnogo je ljudi živelo u bedi, mnogi su umrli od gladi, mnogi su pobijeni, mnogo je izvršenih genocida i nestalih naroda, mnogo je tuđih teritorija osvojeno i bede raznete po celom svetu, zbog NOVCA, ZBOG DOBITI, ZBOG PROFITA.

SUŠTINSKA RAZLIKA IZMEĐU NEKOOPERATIVNE DRŽAVE I BUDUĆE KOOPERATIVNE DRŽAVE **JE U RASPODELI STEČENOG** U KOOPERATIVNOM RADU I U PODJEDNAKOJ RASPODELI OBREMENJIVANJA SVIH DRŽAVLJANA ZA POSTIZIVANJA SVA TRI CILJA POSTOJANJA DRŽAVE, A TO SU PONOVI MO JOŠ JEDARED, OČUVANJE, OLAKŠANJE I UNAPREĐENJE OPSTANKA SVIJU DRŽAVLJANA A NE JEDNE MANJINE. DAKLE TO JE DRŽAVA BEZ PRIVILEGIJA!

MA KAKO ZVALI MI NEKU DRŽAVU, MA KOJI JOJ EPITET ILI ATRIBUT DAVALI: SLOBODARSKA, DEMOKRATSKA, SOCIJAL-DEMOKRATSKA, SOCIJALISTIČKA, REAL-SOCIJALISTIČKA, KOMUNISTIČKA, NARODNO-DEMOKRATSKA, SAMOUPRAVLJAČKA, OTVORENO DRUŠTVENA, AUTOKRATSKA, POLITOKRATSKA, PARLEMENTARNO-DEMOKRATSKA I SL. ONA OSTAJE PLJAČKAŠKA DRŽAVA NA OVAJ ILI ONAJ NAČIN I TO ĆE SVE BITI DOK SE NE POSTIGNE JEDNAKOST U RASPODELI STEČENIH DOBARA I U OBREMENIVANJU! EPITETI ILI ATRIBUTI NIŠTA NE REŠAVAJU.

POKRET ZA ČOVEKA je osnovan zato da pokuša da to reši

kooperacijom i postavljanju svakog na određeno mesto prema sposobnostima poštujući podelu rada i opšte ciljeve svih sistema pa i ljudskih sistema.

Zadržali smo malo duže od analize razlika u bilansnim metodama stanja, pa da nastavimo.

Dakle osnovna razlika kod pozicije 4 (utrošena sredstva fonda akumulacije) je u tome što tu akumulaciju utrošenu na sadašnja sredstava rada, nekretnine, zgrade i opremu, Dženeral Motors računa opet kao novčano sredstvo, a za budući bilans kooperativne države je to indikativni, obračunski trošak koji pokazuje potencijalnu produktivnu snagu pojedinaca za ostvarivanje dobra za razmenu i služi još za obračun vlastitog uspeha pojedinca u toj razmeni.

Poz.5. Neutrošena sredstva iz fonda akumulacije.

U budućem bilansu su to odobrena sredstva fonda akumulacije koja još nisu uključena u stvaranju dobara iz opravdanog razloga. Kod Dženeral Motorsa bi to bile tri pozicije pod nazivom >Učešća i razna sredstva<: (1) učešće u nekonsolidovanim filijalama, (2) Ostala ulaganje i (opet nedefinisana) (3) razna sredstva.

Poz.6. Neisplaćeni dobit - profit.

Dobit dobijena budućom bilansnom metodom utvrđivanja uspeha se tek po prihvatanju bilansa podeli na pojedince prema njihovom obračuna uspeha. Iz te pozicije se dodeljuju pojedincima konačna primanja prinadležnosti. Kod Dženeral Motorsa je to u opštoj poziciji >Novčana sredstva<, i nešto u akcijama za nagradu u poziciji > Obične akcije u trezoru<.

Poz.7. Korišćena sredstva iz fonda rizika.

Ova pozicija se koristi za angažovanje sredstva iz fonda rizika u slučaju, avarije, elementarnih nepogoda, gubitka u međusobnoj razmeni sa inostranstvom i sl. Ako se odnose na osnovna sredstva onda se poz. 4 o utrošenoj akumulaciji menja za razliku između novog i starog sredstva. Inače se prati kumulativno od početka rada na tom preduzetništvu, i to praćenje služi da se utvrdi razlika između doprinosa tom fondu i korišćenje istog. Pa je prema tome indikativna pozicija, a ne obračunska i pokazuje, uglavnom, odnos prema rukovanju sredstvima rada i neodgovarajuću razmenu sa inostranstvom. Kod Dženeral Motorsa su to sredstva dobijena uglavnom od osiguranja i vode se pod pozicijom >Razna sredstva<.

Dosada smo dali uporedni pregled prema pozicijama sredstava budućeg bilansa kooperativnog preduzetništva. No, Dženeral Motors ima i druge pozicije za izvore sredstava. U tekućim

sredstvima javljaju se vrednosti papiri: (1) Bonovi vlade SAD i inostranih zemalja, (2) Menice, (3) Obične akcije u trezoru, (4) Preplaćeni izdaci i vremenska ragrađenja, (5) Vrednost firme, patenti i dr.

Da vidimo kao stoji sa obavezama u bilansu stanja.

Poz.1. Potvrđivanje vlastitim i ostalim kooperantima prispela potraživanja za izvršenu razmenu.

Na bazi isporučenih dobara ili usluga ostalih kooperanata potvrđuje se prijem istih i time odobrava učinjena razmena u kvalitetu i kvantitetu. Za vlastite kooperante jedne određene asocijacije to se odnosi na konačne prinadležnosti po utvrđivanju vlastitog uspeha za obračunski period.

Za Dženeral Motors su to pozicije: Računi za isplatu, Porezi, Plate i druge obračunate obaveze. Dakle razlika je u klasifikaciji.

Poz.2. Pokriće gubitka u preduzetništvu.

Ako nastane neosnovani gubitak na osnovu utrošaka iz prethodnog obračunskog perioda prinadležnosti zaposlenih se za toliko smanjuju u sledećoj poslovnoj godini. Povećani utrošci se priznaju za obračun u sledećoj poslovnoj godini, a ukupni utrošak rada za dato dobro se povećava, a time i prosečni utrošak svih ostalih proizvođača istog dobra obračunat na nivou države.

Gubitak mora da nadoknadi onaj koji ga je stvorio.

Dženeral Motors takvu poziciju uopšte nema. Gubitak nastao ma iz kog ralog se iskazuje kao trošak i smanjuje dobitak. Zbog ovoga, a i zbog objašnjenja **kako se utvrđuje profit i gubitak u budućem bilansu uspeha**, zadržaćemo se malo na to jer je tu suštinska razlika u primeni bilansne metode.

Sadašnji način je veoma jednostavan. Sumiraju se svi prihodi i svi rashodi i ako je saldo pozitivan, ili nula, ili negativan, pa preduzetnik može da ima jednu od tri klasifikacija uspeha preduzetništva: (1) PROFIT ILI DOBIT, (2) POZITIVNU NULU I (3) GUBITAK.

Dobijeni profit, jedan deo deli se akcionarima i na njega se plaća porez, drugi deo ide u akumulaciju i neoporezuje se. Osnovni prihod je od preduzetništva, od prodaje stvorenog dobra čiju cenu svako određuje prema svojoj proceni o mogućnosti plasmana. Retko se radi poznatom kupcu već o potencijalnim kupcima. Zato je trošak prodaje zbog reklama veoma veliki.

U slučaju da je pozitivna nula onda nema profita pa ni šta da se deli. Ali ostaje, kao što je rečeno ranije, skriveni profit u vidu amortizacije. Naravno da se pokušava da određenim merama dođe do profita za raspodelu.

U slučaju gubitka onda se preduzimaju mere da se prevaziđu

gubici i to najčešće na štetu radnika. Smanjuje se radno vreme pa i primanja, zatim se šalju na neplaćeni odmor pa i otpuštaju se sa posla. Preduzetnicima tada dobro dođe amortizacija kao skriveni profit pa imaju novac da plaćaju svoje obaveze. Pored toga imaju još i rezerve koje iskazuje kroz bilans stanja.

Bilans uspeha u budućoj kooperativnoj državi je isto tako jednostavan. Za razmenu količinu dobara sumiraju svi vlastiti ostvareni utrošci i davanja kooperantima za obračunski period, pa se oduzmu od planski utvrđene utroške za tu količinu dobara, pa ako je saldo pozitivan, ili nula, ili negativan onda je uspeh preduzetništva za prvi slučaj **(1) Profit ili dobit, za drugi (2) pozitivna nula, i za treći (3) gubitak.** Naravno sve se ovo iskazuje u elenima, u ličnom novcu.

Kao što vidimo u klasifikaciji uspeha preduzetništva nema razlika, ali je ima u NAČINU UTRVĐIVANJE USPEHA. Kao što smo videli sadašnja metoda utvrđuje na osnovu prihoda vrednosti i rashoda tj. troškova u novčanom non olet novcu.

Kako se došlo do jednog i drugog nikoga ne interesuje, važno je da se dobije pozitivan rezultat! Prema tome CILJ JE PROFIT I RASPODELA PREMA SVOJINI VREDNOSNIH PAPIRA - AKCIJA DONETA NEČIJOM ODLUKOM JER NE POSTOJI METODOLOGIJA RASPODELE OBJEKTIVIZIRANA NA NIVOU DRŽAVE.

Buduća metoda pomoću utrošaka u elenima KORISTI PROFIT KAO SREDSTVO ZA PODIZANJE PRODUKTIVNE SNAGE SVIJU KOOPERANATA PA USPEH U PREDUZETNIŠTVU U SMANJENJU UTROŠAKA SE MERI TIM PROFITOM I ISTI SE RASPODELUJE PREMA DATOJ METOLOGIJI ZA UTVRĐIVANJE USPEHA NA NIVOU DRŽAVE (o toj metodologiji biće kasnije reč). Cilj kooperativnog društva nije profit već što manje rada za stvoreno dobro pa time i više stvorenih dobara za isto radno vreme. ZNAČI VIŠU PRODUKTIVNOST UZ ŠTO BOLJU EKONOMIČNOST.

OSNOVNA JE RAZLIKA ŠTO JEDAN TERA NA PLJAČKU A DRUGI NA KOOPERACIJU!

Da vidimo šta dalje da se radi sa profitom utvrđenim na nov način.

Prvo pitanje koje se postavlja kako se utvrđuje ukupan prihod u budućem bilansu o čemu služi.

Ukupan planirani prihod ovde utvrđuje samo ukupnu količinu utrošaka svih kooperanata. Količina utrošaka se utvrđuje kada se broj dobara planiran za već poznate korisnike pomnoži sa planiranim ukupnim utrošcima po jednom dobru. Rekli smo ranije da kooperativno društvo proizvodi za poznate korisnike. Ostvaren ukupan prihod je pak umnožak ostvarene razmene i ostvarenih utrošaka po jednom dobru. Budući da su cene konstatne, nepromenjene za posmatrani period, to

razlika između planiranog i ostvarenog prihoda daje isti rezultat kao i razlika između planiranih i ostvarenih utrošaka. Prema tome služi za iskazivanje uspeha preduzetništva jer u ceni utrošaka nema planiranog profita a ni skrivenog pod vidom amortizacije. Osnovno zašto nam služi ukupan prihod je određivanje broja uporednih ekvivalenata prema ranije datoj metodologiji radi mogućnosti upoređivanja kvaliteta ekonomije sa svim ostalim proizvođačima u državi radi utvrđivanja vlastitog uspeha u preduzetništvu. TIME SE DOBIJE DA JE BITAN KVALITET EKONOMIJE A NE NEKA SUMNJIVA REALIZACIJA NEKIH VREDNOSTI!

Da vidimo šta biva kada se ostvari profit. Prvo, taj profit se deli prema metodologiji za utvrđivanje uspeha asocijacija i pojedinaca. Prinadležnosti dobijene na toj osnovi ne podležu smanjenju za fondove ma koje vrste, već ih pojedinci upotrebljavaju prema mogućnostima datim u metodologiji za utvrđivanje uspeha i prinadležnosti (biće data kasnije). Drugo, budući da su ostvareni utrošci iskazani u elenima i planski utrošci za sledeći obračunski period to **cena ostvarenog dobara se za toliko smanjuje pa povećava mogućnost razmene svim budućim korisnicima. Pojedinaac za svoj lični novac može da ima više pa postaje bogatiji u dobrim što je i cilj kooperacije.** I prosečna cena tog proizvoda, ako ima više proizvođača sličnih dobara,

je niža.

U slučaju pozitivne nule primanja prinadležnosti se ne menjaju.

U slučaju iskazanih gubitaka koji su subjektivnog karaktera (objektivne pokriva fond rizika) to asocijacija ili pojedinac mora da pokrije sa smanjenim primanjima u sledećem obračunskom periodu. Gubitak povećava cenu razmene dobra budući da je uvek ostvareni utrošak i planski. Kvalitet ekonomije se pogoršava, budući korisnici osiromašuju, pa rezultat utvrđivanja uspeha datom metodologijom se pogoršava. Tada je važno da se preduzmu mere i sanira neuspeh vlastitim snagama, ili uz pomoć mozga države - nauke.

Poz.3. Doprinos fondu rizika.

Budući da se fond rizika obrazuje na nivou države i podjednako opterećuje sve, ovde je reč o uplati pozitivne razlike od planirane cene razmene i ostvarene u razmeni sa inostranstvom. To je obaveza preduzetnika, bilo pojedinca bilo njegovih asocijacija.

U bilansu Dženeral Motorsa takve pozicije nema, što je razumljivo jer njih interesuje samo što veći profit.

Poz.4. Prenos sredstava rada.

Nepotrebna sredstava rada, zgrade i druge nekretnine

dosadašnji korisnici su dužni da ih vrate na raspolaganju fondu akumulacije i izknjiže iz utrošenih sredstava gde su se vodila.

Ovo je potrebno, prvo, da se pravilno prikazuje produktivna snaga , drugo, da se ta sredstva daju onima koji mogu da ih iskoriste i time se ne nabavljaju nova pa se rasterećuje fond i povećavaju primadležnosti svih državljana. Postojeća sredstava rada, zgrade i nekretnine su bogatstvo cele države pa treba koristiti do maksimuma. U stvari sredstava se koriste kao lizing, rečeno današnjim rečnikom, ali bez plaćanja naknade za vreme posedovanja.

Kod Dženeral Motorsa te pozicije nema jer su za njih takva sredstva privatno bogatstvo pa se mogu samo prodati.

Poz.5. Doprinos akumulacionom i ostalim fondovima.

Ovaj doprinos ide iz ličnih redovnih primanja svih državljana čija se visina utvrđuju svake godine. Pored akumulacionog postoji i fond za nesposobne za rad i već rečeni fond rizika.

Što se tiče Dženeral Motorsa kod njega postoji pozicija >Akumulirani dobitak<. Doprinos drugim fondovima ide preko poreza.

Sa ovom pozicijom bi bilans stanja - obaveze, za budući bilans stanja kooperativnog preduzetništva završen. Dženeral

Motors imaju još pozicija koje se odnose na poreze, plate i druge obračunske obaveze. Zatim pozicije kao: dividende za isplatu po preferencijalnim akcijama. Posebno druge obaveze: otplata kamata dugoročnog zajma, prispelih otplata dugova inostranih filijala. Pa zatim rezerve: za nagrade zaposlenim, neizvesni krediti za plan opcije akcija, opšte rezerve za inostrane akcije i razne druge. Zatim iskazuje kapital: prvo akcijski po klasifikaciji akcija, pa zatim dosada akumulirani. Pa kada se sve to sabere i oduzme od stanja sredstava dobijamo saldo nula, što nije slučaj kod kooperativnog društva, jer ono ne poznaje kapital, naročito prividni u akcijama.

Toliko o bilansima i razlikama, kao i o stavu (8) Čl.2.

POKRET ZA ČOVEKA SMATRA DA BILANSNE METODE TREBA SAMO PRILAGODITI CILJEVIMA KOOPERATIVNE DRŽAVE.

Čl.2.stav(9)/1

Primanja na osnovu rezultata preduzetništva koja se utvrđuju sa ukupnim kvalitetom ekonomije datom parcijalnim izrazima za kvalitet ekonomije: produktivnošću, ekonomičnošću i rentabilnošću.

Pre svega da objasnimo šta ćemo ovde podrazumevati pod pojedinim parcijalnim kvalitetom ekonomije: produktivnošću,

ekonomišnošću i rentabilnošću, a šta pod ukupnim.

Pod **produktivnošću** podrazumevaćemo odnos količine ostvarenog dobra izraženih u kvantumima rada u nekom vremenskom periodu, na primer godinu dana, i utrošenog rada svih direktnih i indirektnih kooperanata na stvaranju tog dobra a izraženog u jedinici za rad **h**. To je količina kvantuma rada po jednom efektivnom času **h**.

U teoriji postoje preko 38 obrazaca za produktivnost kao prvog parcijalnog kvaliteta ekonomije. Mi ćemo ovde koristiti sledeći

$$kr = \frac{kr}{ulz}$$

$$P \quad Q \quad : \quad H \quad (KR/h)$$

1048

koji ima dimenziju (količina u kvantumima KR/ po efektivnom času

h). U našem slučaju je:

kr

P - godišnja produktivnost: ostvarena i razmenjena
količina KR (kvantuma rada) po bruto času

zaposlenog meren u jedinici rada $h = 1$ čas;

kr

Q - razmenjena godišnja količina kvantuma rada;

ulz

H - godišnji zbir vlastitih utrošenih bruto časova
na stvaranju tih dobara izraženih u kvantumima

Destruktivno društvo i njegovi prijatelji

rada i utrošenih NČ (norma časova) svih
neposrednih i ostalih kooperanata.

Ako produktivnost raste, znači raste produktivna snaga pojedinaca, i obratno, ako pada i produktivna snaga opada, ili ako stagnira, produktivna snaga ostala je nepromenjena.

Pod **ekonomičnošću** podrazumevaćemo odnos ukupne razmene stvorenih dobara u elenima i ukupnih ostvarenih utrošaka rada, isto tako u elenima, svih direktno i indirektno angažovanih na stvaranju realizovane količine razmenjenih dobara. U teoriji ima dosta obrazaca za ekonomičnost kao drugog parcijalnog kvaliteta ekonomije, mi ćemo ovde koristiti sledeća dva

u u kr jkr u

$$E = (V + D) : U \quad \text{i} \quad E = (Q \times C + D) : U$$

Ovaj obrazac je bez dimenzija jer je to odnos elena prema elenu.

U našem slučaju je

$$E = \frac{\text{godišnja ekonomičnost za realizovanu razmenu;}}{u}$$

$$V = \frac{\text{ukupna godišnja realizovana razmena u elenima;}}{u}$$

$$U = \text{ukupni u elenima ostvareni godišnji utrošak}$$

$$\text{rada svih angažovanih na stvaranju razmenjene}$$

$$\text{količine dobara ;}$$

kr

Q - razmenjena godišnja količina kvantuma rada;
jkr

C - startni jedinični utrošci rada po
kvantumu rada u elenima (za naš slučaj 100
elena po 1 kvantumu rada);

D - profit, odnosno gubitak ili pozitivna nula i
u u

jednak je $D = V - U$; u
kooperativnoj državi

D se planira kao pozitivna nula,
Destruktivno društvo i njegovi prijatelji

Kako se rezultat bilansa uspeha preduzetništva prikazuje u kooperativnoj državi je dato u metodologiji kod posmatranja bilansnih metoda. Za naša razmatranja je interesatno šta se

1

dešava ako se pojavi ekonomičnost za period 1 E različita od 1, dakle

1

$$E < = > 1$$

Normalno je kod kooperativne države da će u planu, u startu, za svaki obračunski period ekonomičnost biti jedinica. Da bi to bio slučaj, pošto broj ostvarenih kvantuma rada u periodu 1 je start za budući poslovni period 2, pa u planu za taj period mora da bude

$$2u \quad 2u \quad u \quad u$$

$$V = U, \text{ (jer je } E = V : U \text{ za } D=0)$$

Da bi to bilo mora da se ostvareni kvantumi rada pomnože sa novim
2jkr

jediničnim utroškom rada po kvantumu sa C < = > od startnog
1jkr

C za period 1, što zavisi da li su se utrošci rada po jednom kvantumu rada u periodu 1 smanjili, ili su ostali isti, ili su se povećali.

Ako je ostvarena ekonomičnost u periodu 1 veća od jedinice

1

($E > 1$) onda je ekonomičnost porasla i iskazan je profit
 veličine
 $D = V_{1u} - U_{1u} > 0$

$$D = V_{1u} - U_{1u} > 0$$

gde je: - V_{1u} za posmatrani period 1 ukupni realizovani
 kvantumi rada dati u elenima;

1u

- U za period 1 ukupni utrošci rada svih
kooperanata direktno ili indirektno
angažovanih
na stvaranju realizovanih dobara iskazanih u
elenima;

Da bi u sledećem periodu 2 obračuna zadržali da planska
2

ekonomičnost E bude 1, mora se startni jedinični utrošak po
2jkr

kvantumu rada C smanji na veličinu koja će nam dati u elenima
Destruktivno društvo i njegovi prijatelji

2u 2u

da je $V = U$. Da govorimo rečima sadašnje destruktivne države: cena dobara tog preduzetnika za sledeći period se snizuju, što je i bio cilj ostavljanje profita i u kooperativnoj državi. U toj državi podela profita je pitanje etike i morala, ali ako je ta podela okrenuta u pravcu forsiranja vlastitih zalaganja za postizavanja ciljeva kooperativne države: očuvanje, olakšanje i unapređenje opstanka svih njenih članova, POKRET ZA ČOVEKA smatra, kao što je i ranije naglašeno, da taj stimulans može jedno vreme da odstane. Profit je relativno lako zaraditi smišljanjem različitih načina pljačkanja, a veoma je teško ako se isteruju prava ekonomičnost. A to je da ostvarena ekonomičnost uvek bude veća od jedinice. Tako ostvarena dobit deli se utvrđenom metodom svim zaslužnim za nju, o čemu će biti nešto rečeno u posebnom poglavlju.

Ako je pak ostvarena ekonomičnost $E = 1$, onda ekonomičnost stagnira pa ostvareni utrošci rada po dobru su jednaki startnim. U ovom slučaju nema dobiti već samo pozitivna nula.

Ako je ostvarena ekonomičnost manja od jedinice ($E < 1$) ekonomičnost je opala, ostvareni utrošak je veći od planiranog pa je umesto dobiti nastao gubitak. Taj gubitak snosi onaj koji ga je i prouzrokovao smanjući mu primanje prinadležnosti. Za sledeći obračunski period 2, ako se hoće dobiti ekonomičnost

2jkr

1, moraju se planski utrošci po jednom kvantumu rada C povećati što je suprotno ciljevima kooperativne države.

Ovde ćemo pod **rentabilnošću** podrazumevati odnos ukupne količine realizovanih dobara u elenima i angažovanih sredstava

svih kooperanata i angažovane akumulacije na stvaranju dobara, isto tako dati u elenima. U teoriji postoje preko 62 obrazaca, ali ovde će se koristiti obrasci koji će biti specifični za kooperativnu državu gde rentabilnost jako važna kao merilo kvaliteta ekonomije i za izražavanje uspeha preduzetništva radi postizavanje ciljeva opstanka. Ta dva izraza su

$$(1) R = \frac{V}{u} : S \text{ ili } R = \frac{V}{u} : (b \times \frac{U}{kr} \text{ i } \frac{i}{jkr} \text{ u})$$

$$(2) R = (Q \times C) : S \text{ ili } R = (Q \times C) : (b \times U)$$

Ovo je isto tako odnos bez dimenzija, elen prema elenu. Ovde je:

R - godišnja rentabilnost za posmatrani period od
jedne godine;

u

- V - ukupna realizovana količina dobara u elenima;
- S - angažovana sredstava: (1) vlastite zalihe dobara potrebnih za stvaranje novih dobara, (2) zalihe dobara kooperanata, (3) nedovršena proizvodnja (4) zalihe gotovih dobara, (5) dužnici - nepotvrđena razmena i (6) akumulacija dosada utrošena na nabavku sredstava rada, zgrada, nekretnina, razne opreme i sl. a sve u elenima;
- b - koeficijent angažovanosti: odnos angažovanih
u

sredstava S i ukupnih godišnjih utrošaka U za

u

u

kr ostvarenu razmenu dobara V pa je $b = S : U ;$

Q - realizovana količina kvantuma rada za posmatrani
jkr period;

C - startni jedinični utrošci rada po jednom kvantumu
rada, dati za posmatrani period u elenima.

Ako je ostvareni odnos veći od planiranog onda je rentabilnost poboljšana. Ako je nepromenjen, rentabilnost stagnira. Ako je manja od planiranog rentabilnost je smanjena.

U slučaju porasta rentabilnosti to znači: prvo, da pri istoj proizvodnji angažovanost sredstva se smanjila, ili drugo, sa istim angažovanjem ostvareno je više dobara, ili treće, porast ostvarenja dobara i smanjenje angažovanosti, ili četvrto, smanjenje razmenjene količina dobara u odnosu na planiranu ali je još više smanjena je angažovanost.

Zašto je to važno? Zato što preduzetnik za stvaranje nekog dobra dobije odobrenje banke da se zaduži na osnovu priložene kalkulacije za planiranu visinu angažovanih sredstava direktnih kooperanata, pa je za kooperativno društvo veoma važno da li su ta sredstva u razmeni, ili leže neiskorišćena, ili se koriste u druge neodobrene svrhe, da ne kažemo da postoji mogućnost da se ista zloupotrebljavaju. Za indirektno kooperante, kojima banka izračunava i odobrava utvrđene utroške rada za dati period pre nego što odobri preduzetniku njegove prinadležnosti, preduzetnik je isto tako zainteresiran da li oni pozitivno ili negativno utiču na njegovo preduzetništvo.

Iz datih parcijalnih izraza može se izvesti **izraz** koji parcijalne izraze kvaliteta ekonomije korelativno povezuje u jednu celinu i daje **ukupni kvalitet ekonomije** za posmatrano preduzetništvo. Taj izraz omogućuje u dinamici kretanja da se upoređuje šta je najviše uticalo na rezultat bilansa uspeha:

ili produktivnost, ili ekonomičnost ili rentabilnost i i na osnovu toga izvrši raspodelu na zaslužne za ostvareni efekat preduzetništva.

Za slučaj kada imamo dobit, za + D, imamo izraz

$$d \quad u \quad u \quad kr \quad ulz \quad jkr$$

$$D = /E \times V \times U - P \times R \times S \times H \times C / : (S \times R)$$

a za slučaj kada imamo gubitak, za - D, imamo izraz

$$g \quad kr \quad ulz \quad jkr \quad u \quad u$$

$$D = /P \times R \times S \times H \times C - E \times V \times U / : S \times R$$

Ovaj izraz ima istu dimenziju koju ima i produktivnost, što ukazuje da je produktivna snaga pojedinca odlučujuća u pogledu ukupnog kvaliteta proizvodnje. Ovde je

- D - iskazani rezultat bilansa uspeha
preduzetništva: profit (+D), gubitak (-D) i
pozitivna nula (D=0);
kr
- P - produktivnost, parcijalni izraz za kvalitet
ekonomije;
- S - suma angažovanih sredstava;
- R - rentabilnost, parcijalni izraz za kvalitet
ekonomije;
- E - ekonomičnost, parcijalni izraz za kvalitet
ekonomije;
ulz
- H - godišnji efektivni fond sati svih zaposlenih
u jedinici rada h;

jkr

C - jedinični startni ukupni utrošak po kvantumu rada.

Planirani ukupni kvalitet ekonomije ne postoji jer POKRET ZA ČOVEKA smatra da je **planiranje dobiti planiranje pljačke**, pa je startni profit D nula. POKRET ZA ČOVEKA smatra da dok se ne preobrazi sadašnji destruktivni karakter čoveka i njegov naviknuti odnos da radi u najam za druge, potrebno je da ostane dobit ili gubitak kao podsticaj bržem ostvarivanju ciljeva opstanka, a time i dalje da ostane izvesno nagrađivanje, odnosno kažnjavanje. Razlog je ranije objašnjen kod etike (Vidi: Treći zadatak mozga organizacionog sistema države). Prema tome ovaj izraz za ukupni kvalitet ekonomije nam služi prvenstveno za upoređivanje kretanje ukupne ekonomije u dinamici, i drugostepeno za raspodelu dobitaka ili gubitaka, odnosno povećanje ili smanjenje prinadležnosti na osnovu ostvarenih rezultata iskazanih korelativnim odnosom parcijalnih izraza za kvalitet ekonomije.

Kada su razjašnjeni izrazi kojima ćemo se služiti može se preći na konkretno predlaganje metodologije raspodele na pojedinca.

Čl.2.stav(9)/2:

Metodologija raspodele na pojedinca

Dosada smo utvrdili sledeće:

1. Iako je pojedinac u posedu sredstva s kojim radi, iako svi imaju jednaki start u primanju prinadležnosti, stvarna primanja pojedinca se razlikuju jer zavise od njegovog preduzetništva kao i sposobnosti i veštine da iskoristi, stvori ili nabavi produktivne snage potrebne za stvaranje količine dobara za poznate korisnike.

2. Kooperacija je suština odnosa jer se radi za poznatog korisnika i traži razmenu ostvarenih dobara jednakih ekvivalenta - jednakih utrošaka po kvantuma rada.

3. Da je pljačkanje neetičko pa prema to i nemoralno za kooperativno društvo, pa pojedinci koji to ne prihvataju nemaju šta da traže u kooperativnom društvu.

4. Da su ciljevi svakog pojedinca i njegovih asocijacija do države svima jednaki, pa i metode za postizavanje tih ciljeva moraju da budu za sve iste.

5. Da kooperativno društvo mora da bude generičko - stvaralačko društvo, društvo bez privilegija a ne kao dosada destruktivno i egoističko.

6. Da je bogatstvo pojedinaca slobodno vreme, a ne novac koji ne miriše, što traži stalno smanjenje potrebnog vremena pojedinca za ostvarivanje ciljeva opstanka.

Da vidimo kakve su to mogućnosti pojedinca da stekne takvo bogatstvo.

U sadašnjim industriskim društvima pojedinac kao preduzetnik je pre izuzetak nego pravilo - pojedinac najčešće radi u nekoj asocijaciji. U industriji imamo više tih asocijacija koje su sistematizovane prema načinu proizvodnje. Kako ti načini stvaranja dobara su veoma bitni za uspeh u preduzetništvu, a posebno za ukupni kvalitet ekonomije, to ćemo da nabrojimo neke od problema raspodele kod svakog od tih načina. Pre toga da ih nabrojimo.

Imamo sledeće načine za stvaranje dobara:

1. Pojedinačno stvaranje dobra - isključivo samo jednog pojedinca.
2. Pojedinačno stvaranje dobra u kooperaciji više učesnika.
3. Malo serisko stvaranje dobara.

4. Veliko serisko stvaranje dobara.
 5. Lančano stvaranje dobara.
 6. Masovno stvaranje dobara.
 7. Procesno stvaranje dobara.
 8. Računarliški vođeno stvaranje dobara.
- Da počnemo redom.

Č1.2.stav(9)/2.1.

Pojedinac kao preduzetnik pri stvaranju nekog dobra
vl

- **utrošci rada: vlastiti K i direktnih kooperanata**
1i 2i

K i K koji prinosu stvaranju tog dobra

Kada smo rekli da je pojedinac izuzetak današnjice u stvaranju dobara: materijalnih, uslužnih i duhovnih, mislilo se uglavnom na klasično zanatliško stvaranje materijalnog dobra. Međutim danas je produktivna snaga jednog jedinog pojedinca i u toj vrsti stvaranja materijalnih dobara toliko promenjena da će pojedinac kao masovni stvaralac određenih dobara postati veoma brzo nešto normalno. Razvojem računarnikom vođenim stvaranjem dobara ma koje vrste, posebno razvojem mreže

zapovezivanje svih vrsta računara, stvaranje programskih automata i robota kojima se lako i jednostavno menjaju programi a isti mogu da rade praktično 24 časa na dan, u skromnim prostorijama sa veoma malim zahtevima. Današnja produktivna snaga pojedinca je toliko porasla, da se ostvarenje pojedinca ne može više smatrati pojedinačno ostvareno dobro, već spada u serisko, veliko-serisko pa čak i masovno stvaranje dobara, naročito elemenata za komponente, ili samih komponenti potrebnih za finalno stvaranje nekog dobra, pa i samih finalnih dobara. Zbog toga i budućeg načina rada sa takvim sredstvima rada POKRET ZA ČOVEKA posmatraće takvo pojedinačno stvaranje dobra kao **opšti slučaj kooperativne države i sve snage nauke kao mozga te države usmeravaće u tom pravcu**. To bi omogućilo veliko smanjenje režije i broja asocijacija za proizvodnju. Umesto njih stvarale bi se asocijacije pojedinačnih stvaraoca istih ili srodnih dobara radi analize i dogovaranja za dalju budućnost. To je opšta asocijacija, o kojoj nešto bilo reči kada smo govorili kako nauka treba da se organizuje.

Da vidimo šta sve određuje ukupni kvalitet ekonomije u jednom i drugom slučaju gde se pojedinac pojavljuje kao kooperant u budućoj kooperativnoj državi. Posmatraćemo prvo slučaj zanatlije koji je potpuno sam pri stvaranju nekog dobra

ili usluge.

Da idemo nekim redom.

Zanatlija dolazi u posed sredstava za rad, nekretnina, zgradu za smeštaj i rad kao i ostalu opremu iz akumulacionog fonda države prema utvrđenoj metodologiji. Godišnji efektivni fond časova potrebnim za postizavanje ciljeva kooperativne države je utvrđen odovarajućom metodologijom. S obzirom da je sam, radno vreme sam određuje i drži ga se prema vlastitoj odluci (slučaj zanatlije posmatramo isključivo kada pojedinac radi sam, bez učenika i bez pomoćnika, jer ako ih ima onda je je to već kooperacija u proizvodnji dobra) . **Radi za poznate potrošače jer je to smisao kooperantskog društva.**

vli

Sam sebi određuje potrebno efektivno radno vreme **H** za

stvaranje nekog dobra i , pa prema svom bruto času (H) datom u elenima (LN) utvrđuje ukupan vlastiti utrošak na stvaranju dobra i . Koliko mora da poveća svoj efektivni čas da bi utvrdio vlastiti bruto čas treba da koristi metodologiju dobijanja BČ koju smo dali ranije. Isto tako sam određuje koja su mu potrebna $1i$

materijalna dobra drugih kooperanata (K) ili usluga drugih $2i$

kooperanata (K) gde je $i= 1\dots n$. Koji su ti svi kooperanti, njihov načelan popis je dat u poglavlju >...stav(8)/2.1.1. -

1072

Utvrdjivanje u elenima (LN) koji sve utrošci rada ulaze u ukupni utrošak rada pri stvaranju nekog dobra prema metodologiji POKRETA ZA ČOVEKA<.

v1

Dok određivanje vlastitih utrošaka rada K_{1i} i kooperantskih K_{2i}

direktnih utrošaka rada K_3 i K_4 je stvar pojedinca i njegove poznavanje tehnologije stvaranja dobra, dotle za utroške rada K_5 K_6 K_7 K_8

ostalih indirektnih kooperanata K_3 , K_4 , K_5 , K_6 , K_7 i K_8 moramo da odredimo metodologiju dobijanja tih utrošaka rada.

Destruktivno društvo i njegovi prijatelji

1073

Utvrđivanja utrošaka rada pojedinih kooperanata koji indirektno doprinose stvaranju dobra omogućuje nam da odredimo **NORMA ČAS POJEDINCA, koji obuhvata kako vlastite utroške rada tako i utroške rada svih ostalih kooperanata.**

Čl.2.stav(9)/2.1.1.

Metodologija utvrđivanja utrošaka rada ostalih kooperanata koji posredno doprinose stvaranju dobra

Čl.2.stav(9)/2.1.1.1

1. Utvrđivanje doprinosa nauke - utrošak K3

Isti se određuje na sledeći način:

- (1) Utvrdi se ukupni godišnji fond efektivnih sati svih
1zN

zaposlenih u nauci kao mozgu države (H): sve naučne asocijacije, administracija potrebna za donošenje i sprovođenje odluka, obrazovanje, informisanje, umetnost svih vrsta, kulturna delatnost, fizička - sportska delatnost, izdavačka delatnost i sl. što pripada, manje ili više, svim

1074

građanima države.

BČN

(2) Zatim se utvrdi u elenima (LN), bruto-čas nauke (H)
prema metodologiji datoj u odeljku Čl.2.stav(6) >0
prinadležnostima< i tako dođemo do vlastitog ukupnog utroška
1zBČN

rada nauke u elenima za poslovnu godinu koji označimo sa H .

(3) Utvrdi se godišnji fond efektivnih časova svih
1zD

zaposlenih u državi (H) i od toga oduzme godišnji fond

1075

1zN

efektivnih časova zaposlenih u nauci kao mozgu države (H_{1zN}) i
tako se dobije godišnji fond efektivnih sati ostalih zaposlenih
 $H_{1zo} = H_{1zD} - H_{1zN}$

$$H_{1zN} = H_{1zD} - H_{1zo}$$

(4) Da bi se dobilo ukupno učešće nauke u kooperaciji sa
svim ostalim izvan nje, potrebno je povećati ukupni vlastiti
 $H_{1zBČN}$

godišnji utrošak rada nauke $H_{1zBČN}$ dat u bruto času u elenima
za utroške rada svih kooperanata nauke date u elenima, dakle
za korišćeni pomoćni materijal, energiju, usluge i sl. za

Destruktivno društvo i njegovi prijatelji

vlastite potrebe. (Materijal, usluge i dr. potrebno za razne eksperimente i sl. nauka dobija iz fonda akumulacije pa nema potrebe da se ti utrošci ovde iskazuju.) Međutim to je teško odrediti potpuno tačno kada se uvodi ovakav način obračuna jer se ranije metodloški drukčije pratilo i nauka kao ovakva celina nije iskazivana. Bilo kako bilo, to se mora utvrditi i pretpostaviti potrebnu korekciju za početak. Kada se završi prva poslovna godina obračunata na ovakav način, onda se jednostavno uzme ostvarena razmena nauke za vlastite potrebe sa drugim kooperantima. Označimo tu godišnju razmenu nauke za
1zkN

vlastite potrebe sa drugim izvan nje kao H pa ćemo imati u
elenima ukupan godišnji utrošak rada nauke

1zNu 1zBČN 1zkN

$H = H + H$ (elena po godini)

(5) Kada smo ovo utvrdili ostaje nam još da vidimo koliki su pojedinačni i ukupni specifični jedinični utrošci rada nauke po jednom efektivnom času ostalih zaposlenih u državi izvan nauke.

Za vlastite utroške rada imamo koeficijent
 $\frac{3jv1}{1zBČN} \frac{1zo}{1zo}$

$K = H : H$ (elena/h).

Za kooperantske troškove rada imamo

3jkN 1zkN 1zo

$K = H : H$ (elena/h).

Ukupni specifični koeficinent nauke je
 $\frac{3ju}{1zNu} \frac{1zo}{1zo}$

$K = H : H$ (elena/h)

Taj dobijeni ukupni jednični koeficijent utrošaka rada nauke omogućava da se utvrdi udeo nauke u kooperaciji sa ostalim izvan nje. Taj udeo lako izračuna svaki preduzetnik, svaki zaposleni ma gde bio, osim u nauci, ako pomnoži dobijeni koeficijent sa svojim efektivnim satima.

Kako bi se to radilo u praksi pokušaćemo da damo praktični primer koristeći već raniju uzetu državu kao primer u stavu (6), >O prinadležnostima<.

1079

3.6.4.3.9 čl.2.stav(9)/2.1.1.1.1.

Praktičan primer

n

Neka je broj zaposlenih u nauci kao mozgu društva $G = 1.198.000$ građana, neka imaju istu vrednost bruto-časa kao
BČN

ostali u državi $H = 66,071052$ LN po efektivnom času i neka
1z

jer godišnji efektivni broj sati po 1 zaposlenom $H = 2.088$
h.

Tada je godišnji broj efektivnih sati svih $9.900.000$
Destruktivno društvo i njegovi prijatelji

1zD

zaposlenih u toj državi $H = 20.671.200.000$ h. Ako pretvorimo časove h u elene imamo godišnji utrošak rada u državi od $744.163.200.000$ elena. Tada imamo:

Pod (1) - za godišnje efektivne sate zaposlenih u nauci imamo

1zN n 1z

$H = G \times H = 1.198.000 \times 2.088 = 2.501.424.000$ (h/godina)

Pod (2) - za ukupni godišnji fond utrošaka u bruto času i elenima svih zaposlenih u nauci imamo

1zBČN 1zN BČN

$$\begin{aligned} H &= H \times H = 2.501.424.000 \times 66,071 = \\ &= 165.271.580.000 \text{ elena/godina.} \end{aligned}$$

Pod (3) - za godišnji fond efektivnih sati ostalih
zaposlenih imamo
1zo 1zD 1zN

$$\begin{aligned} H &= H - H = 20.671.200.000 - 2.501.424.000 = \\ &= 18.169.776.000 \text{ h/godina.} \end{aligned}$$

Pod (4) - za godišnje angažovanje drugih kooperanata izvan
nauke a za vlastite potrebe nauke imamo

1zkN

$$H = 24.527.000.000 \text{ (elena po godini)}$$

pa je ukupni godišnji utrošak rada nauke
 $\begin{matrix} 1zNu & 1zBČN & 1zkN \end{matrix}$

$$H = H + H = 165.271.580.000 +$$

$$+ 24.527.000.000 = 189.798.580.000 \text{ (LN po godini)}$$

Pod (5) - za jedinični koeficijent ukupnog utroška rada nauke u elenima po jednom efektivnom času ostalih zaposlenih

izvan nauke je

$$\begin{matrix} 3ju & 1zNu & 1zo \end{matrix}$$

$$K = H : H = 189.798.580.000 : 18.169.776.000 =$$

Destruktivno društvo i njegovi prijatelji

1083

$$= 10,44584 \text{ (elena po h)}$$

Drugim rečima, preduzetnik na svaki svoj uračunati efektivni sat za stvaranje nekog dobra mora da doda još ovoliko elena kao indirektni kooperativni utrošak rada nauke na istom.

Pojedinačni koeficijenta za vlastite utroške rada nauke je
 $\frac{3jvl}{1zBČN} \frac{1zo}{1zo}$

$$K = H : H = 165.271.580.000 : 18.169.776.000 = \\ = 9,09596 \text{ elena/h.}$$

Za pojedinačni koeficijent kooperanata nauke imamo
 $\frac{3jkN}{1zkN} \frac{1zo}{1zo}$

$$K = H : H = 24.527.000.000 : 18.169.776.000 = \\ = 1,349879 \text{ elena/h}$$

Čl.2.stav(9)/2.1.1.2

Destruktivno društvo i njegovi prijatelji

Spoljna i unutrašnja odbrana - utvrđivanje utroška K

Istom analogijom se za spoljnu i unutrašnju odbranu dobija ukupni godišnji utrošak rada spoljne i unutrašnje odbrane^{4j},

države. Tako dobijemo ukupni jedinični koeficijent K pa lako⁴

dobijemo utrošak K po efektivnim časovima preduzetnika za ostavrenje nekog dobra.

Praktičan primer je analogan kao za nauku, samo ovde je veoma teško danas utvrditi stvarne troškove zbog vojne tajne.

1085

Država, koja nam služi kao praktičan primer, trošila je zvanično oko 6% nacionalnog dohotka za vojne svrhe, a za nauku ispod 1%?! Utvrditi troškove policije, žandamerije i drugih organa vezanih za ovaj utrošak je teško jer se metodloški ne prati direktno.

3.6.4.3.9 Čl.2.stav(9)/2.1.1.3

Nabavka materijala i usluga iz inostranstva

5

- utvrđivanje utroška K .

Svaki preduzetnik , manje ili više, ima potrebu da u drugim državama nabavi neke materijale, usluge, sredstva za proizvodnju i sl. koje ne može da dobije u zemlji. Kooperantskim odnosima sa stvaraocem tih dobara na etici i moralu kooperativne države je veoma teško govoriti a kamo li ostvariti. Zato se ovde ulazi u neku plansku cenu u valuti dobavljača, pretvorenu u elenima prema utvrđenoj metodologiji. Pri obračunu ako se ostvari razlika onda se gubitak nadoknađuje iz fonda rizika,

1086

a dobitak ide u isti fond.

Č1.2.(9)/2.1.1.4

6

4. Banke kao nosioci razmene - utvrđivanje utroška K

Istom analogijom kao kod nauke dobija se ukupni specifični
6j

koeficijent K po jednom efektivnom satu preduzetnika pa se
6

lako dobije utrošak K za neko dobro.

Praktičan primer mogao bi se dati isključivo za banke jer
Destruktivno društvo i njegovi prijatelji

priključenje bankama finansijskih i knjigovodstvenih organa raznih asocijacija teško je utvrditi njihove utroške pa bi primer bio bezvredan.

Čl.2.stav(9)/2.1.1.5

Poljoprivreda, stočarstvo i ribarstvo - utvrđivanje
7

utroška K

Poljoprivreda, stočarstvo i ribarstvo se javlja kao kooperant zbog stava POKRETA ZA ČOVEKA da budu privelegovani i jedini su to u kooperativnoj državi. Oslobođeni su doprinosa za: akumulacioni fond, fond rizika, fond za nesposobne za rad, doprinosa za ospobljavanje do zaposlenja i penzionog doprinosa, kao i za sirovine. Ostaje im jedino njihov puni efektivni sat s kojim ulaze u razmenu i na osnovu kojeg prave ukupni utrošak svojih proizvoda. Da vidimo kako treba te utroške raspodeliti na ostale zaposlene.

psr

Neka je u državi G broj zaposlenih u poljoprivredi,
stočarstvu i ribolovstvu potrebno je utvrditi sledeće:
1z7b

1. Koliki su im godišnji utrošci do zaposlenja H .
1z7p

2. Koliki su im godišnji utrošci za penziju H .

1089
1z7F

3. Koliki su im godišnji fondovi za razne namene H .
4. Koliki su im godišnji materijalni izdaci za proizvodnju
1z7m

H .

7ji

7ju

5. Utvrditi pojedinačne K i ukupni koeficijent K po
efektivnom satu ostalih zaposlenih.

Godišnji utrošci do zaposlenja pojedinca dobijamo prema
razređenoj metodologiji u stavu (6) >0 prinadležnosti<. Isto tako
se tom metodologijom dobija specifičan utrošak do zaposlenja

Destruktivno društvo i njegovi prijatelji

ezbE

H u elenima po efektivnom času zaposlenog i specifičan
ezpE

utrošak za penziju H u elenima po efektivnom času
zaposlenog.

Tako imamo da je godišnji utrošak rada do zaposlenje svih
zaposlenih u poljoprivredi, stočarstvu i ribarstvu
1z7b psr 1z ezbE

$$H = G \times H \times H \quad (\text{elena po godini})$$

psr

gde je: - G broj zaposlenih u poljoprivredi,
stočarstvu i ribarstvu,
1z

- H utvrđeni godišnji efektivni časovi po
zaposlenom,
ezbE

- H specifičan utrošak do zaposlenja po
efektivnom času zaposlenih (elena/h)

1092
7jb

Koeficijent jediničnog utroška do zaposlenja K po
efektivnom satu ostalih zaposlenih je
7jb 1z7b 1z7o

$$K = \frac{H}{1z7b} : H \quad (\text{elena/h})$$

gde je: - H godišnji utrošak rada do zaposlenje svih
zaposlenih u poljoprivredi, stočarstvu i
ribarstvu;

1z7o

1093

- H godišnji fond efektivnih satu zaposlenih
izvan poljoprivrede, stočarstva i ribarstva koji
1z7o zo 1z

je jednak H = G x H
zo

gde je: - G broj ostalih zaposlenih;

1z

- H godišnji efektivni sati zaposlenog pojedinca.

A za penzioni doprinos je godišnji utrošak svih zaposlenih
u poljoprivredi, stočarstvu i ribarstvu
1z7p psr 1z ezpE

$$H = \frac{G}{psr} \times H \times H \quad (\text{elena/godina})$$

gde je: - G broj zaposlenih u poljoprivredi, stočarstvu i
ribarstvu,

1z

- H godišnji efektivni sati po 1 zaposlenom,
ezpE

- H specifični koeficijent doprinosa za penziju
po efektivnom satu zaposlenog.

Koeficijent jediničnog utroška za penziju po efektivnom
satu ostalih zaposlenih je
7jp 1z7p 1z7o

K = H : H (elena/h)

1z7p

gde je: - H godišnji utrošak za penziju svih zaposlenih
u poljoprivredi, stočarstvu i ribarstvu,
1z7o

- H godišnji fond efektivnih sati ostalih
zaposlenih izvan poljoprivrede, stočarstva i
ribarstva.

Deo godišnjih fondova koji otpadaju od obaveza
poljoprivrede dobijamo kada znamo planirani koeficijent za
f

fondove k . Ovim koeficijentom se umanjuju startne
Destruktivno društvo i njegovi prijatelji

prinadležnosti svim zaposlenim, dakle, po efektivnom satu. Da bi dobili koliko bi bila obaveza poljoprivrede, stočarstva i ribarstva treba da ovim koeficijentom pomnožimo godišnje efektivne časove zaposlenih u poljoprivredi, stočarstvu i ribarstvu:

$$lz7F \quad f \quad psr \quad lz$$

$$H = k \times G \times H \quad (\text{elena/godina})$$

psr

gde je: - G broj zaposlenih u poljoprivredi, stočarstvu i ribarstvu,

1z

- H efektivni godišnji sati po 1 zaposlenom.

Koeficijent jediničnog utroška za fondove po efektivnom
F

satima ostalih zaposlenih koji kaže za koliko treba dati k

povećati je

$\frac{7jF}{1z7F} \quad 1z7o$

$K = H : H \quad (\text{elena/h})$

1z7F

gde je: - H godišnji doprinos fondovima zaposlenih u
poljoprivredi, stočarstvu i ribarstvu;
1z7o

- H godišnji fond efektivnih sati ostalih
zaposlenih van poljoprivrede, stočarstva i
ribarstva.

Ostaje da se još vidi koliki su materijalni troškovi proizvodnje i da odredimo njihov specifični koeficijent. U materijalne troškove proizvodnje koje pokrivaju svi ostali zaposleni su: seme, gorivo, veštačka đubriva i zaštitna sredstva. Za to postoje normativi pa će morati oni da se koriste za prvi obračun na ovakav način, jer stvarni utrošci koji se statistički prate nisu pouzdani iz više razloga.

1100

Tako na osnovu normativa dobijemo neku godišnju veličinu
1z7m

tih utrošaka koje smo označili H . Sada moramo da utvrdimo
specifični koeficijent za ove utroške pa imamo
7jm 1z7m 1z7o

$$K = H : H \quad (\text{elena/h})$$

1z7m

gde je: - H godišnji utrošci rada za stvaranje
materijala za proizvodnju,

1z7o

- H godišnji broj efektivnih sati ostalih zaposlenih van poljoprivrede, stočarstva i ribarstva.

Sada imao sve pojedinačne jedinične koeficijente pa možemo da utvrdimo ukupni jedinični koeficijent za iznalaženje po efektivnom satu izdatke za poljoprivredu, stočarstvo i ribarstvo nekog preduzetnika za stvaranje nekog dobra:

$$K_{7ju} = K_{7jb} + K_{7jp} + K_{7jF} + K_{7jm} \quad (\text{elena/h})$$

7ju

gde je: - K_{7jb} ukupni specifični koeficijent;

- K_{7jp} specifični koeficijent za utroške rada do zaposlenja;

- K_{7jp} specifični koeficijent za penzione utroške rada;

7jF

- K_{7jm} specifični koeficijent za doprinos fondovima,

- K specifični koeficijent za materijalne utroške.

Za ovaj ukupni specifični koeficijent utrošaka nastao zbog date privilegije poljoprivredi, stočarstvu i ribarstvu, povećaće se ukupni utrošci svih ostalih zaposlenih po jednom efektivnom satu, pa s time mora da računa svaki preduzetnik.

Da vidimo kako to izgleda na konkretnom primeru države koju posmatramo.

Čl.2.stav(9)/2.1.1.5.1

Praktičan primer

z

(1) Ukupni broj zaposlenih G je 9 900 000, pa pri godišnjim
1z

efektivnim satima H od 2088 h imamo godišnje efektivne sate
1zD

svih zaposlenih H od 20 671,2 miliona časova.

(2) Ukupni broj zaposlenih u poljoprivredi, stočarstvu i

psr

ribarstvu G je 3 820 000, pa pri godišnjim efektivnim satima
1z lzpsr

H od 2088 h imamo godišnje efektivne sate zaposlenih H
= 7 976,16 miliona časova.

(3) Godišnji efektivni sati ostalih zaposlenih izvan
1z7o 1zD 1zpsr

poljoprivrede, stočarstva i ribarstva je H = H - H
što daje 12 695,04 miliona h.

(4) Imamo na nivou države po efektivnom času koeficijent

ezbE

utrošaka pojedinca do zaposlenja H od 20,62 elena/h što daje
godišnji utrošak rada za sve zaposlene u poljoprivredi,
1z7b

stočarstvu i ribarstvu od H = 164 308,89 miliona elena, i
ezpE

koeficijent utrošaka za penziju H od 9,46 elena/h što daje
godišnji utrošak za sve zaposlene u poljoprivredi, stočarstvu

1z7p

i ribarstvu od H = 75 454,473 miliona elena. Imamo godišnje
1z7F

fondove od H = 4.655 miliona elena i godišnje materijalne
1z7m

troškove proizvodnje H = 12.025 miliona elena.

Sada kada imamo sve određene veličine lako odredimo
jedinične specifične koeficijente.

Tako imamo za jedinični koeficijent za utroške do
zaposlenja

7jb 1z7b 1z7o

$$K = H : H = 164.308,89 : 12.707,982 = \\ = 12,942762 \text{ elena/h.}$$

Za utroške za penziju imamo jedinični koeficijent
 $7jp = 1z7p \quad 1z7o$

$$K \quad H : H = 75.454,473 : 12.707,982 = 2,970295 \\ \text{elena/h.}$$

Za utroške za doprinos fondovima imamo jedinični
koeficijent
 $7jF \quad 1z7F \quad 1z7o$

$$K = H : H = 4.655 : 12.707,982 = 0,1838459 \text{ elena/h.}$$

Destruktivno društvo i njegovi prijatelji

1109

Za utroške za materijalna sredstva proizvodnje imamo
jedinični koeficijent
7jm 1z7m 1z7o

$$K = H : H = 12.025 : 12.707,982 = 0,9462556 \text{ elena/h.}$$

Ukupni jedinični koeficijent za poljoprivredu , stočarstvo
i ribarstvo posmatrane države bi bio
7j 7bj 7pj 7Fj 7mj

$$K = K + K + K + K = 17,043 158 \text{ elena /h.}$$

Ako privilegujemo poljoprivredu, stočarstvo i ribarstvo u
ovoj zemlji koja je još izrazito poljoprivredna morao bi po
efektivnom satu za stvaranje nekog dobra da bude za ovoliko
elena povećan ukupni utrošak rada, a to je skoro pola efektivnog
časa (36 elena = 1 čas).

Destruktivno društvo i njegovi prijatelji

Čl.2.stav(9)/2.1.1.6

8

Zdravstvo - utvrđivanje utroška K

Istom analogijom kao kod nauke dobijamo ukupni specifični
8ju

koeficijent K po jednom efektivnom satu preduzetnika za stvaranje nekog dobra. U zdravstvu su obuhvaćeni kooperativni utrošci za lekove i sredstva za lečenje pa i farmaceutska proizvodnja budući da su jako korelativno povezani.

Ovde ima dovoljno podataka da se da i praktičan primer za posmatranu državu, pogotovo što je zdravstvo kompletno sa lekovima bio sveopšti trošak posmatrane države, ali za naša razmatranja nepotrebno.

Čl.2.stav(9)/2.1.2

Određivanje norma časa, ukupnog utroška rada pojedinca

Dosada smo više puta spominjali norma čas pa da vidimo šta će se podrazumevati pod tim imenom i zašta nam isti služi.

Kod određivanje bruto časa videli smo da nam taj bruto čas služi da odredimo prošle i buduće utroške vlastitog rada zaposlenog pojedinca po efektnom času, dakle, po 1 času utrošenom na stvaranju nekog dobra. Pojedinac ulazi u razmenu sa bruto časom, a dobije prinadležnosti samo u visini efektivnog časa. Budući da je ušao u kooperantske odnose razmene mora još da utvrdi: (1) utroške rada kooperanata koji mu direktno - neposredno prinose i (2) utroške rada kooperanata koji mu indirektno - posredno doprinose pri stvaranju nekog dobra, a sve to iskazano po jednom efektivnom času tog pojedinca. **Kroz datu metodologiju videli smo kako se dolazi i do jednih i do drugih vrsta utroška, pa kada se svi ti utrošci svedu na taj jedan efektivni čas onda ga imenujemo NORMA-ČAS i u daljem tekstu obežavaćemo ga sa NČ. I taj norma-čas služi za određivanje ukupnih vlastitih utroška razmene s kojim pojedinac mora da računa kada počne ma kakvo preduzetništvo, odnosno da troši svoje efektivne sate na stvaranju nekog dobra.**

Da vidimo koji sve utrošci moraju da budu u jednom NČ

(norma-času) .

Utrošci rada po jednom NČ (norma-času) dati u LN (elenima) :
ezbE

1. **H** - utrošeno pripremno vreme do zaposlenja u elenima
po efektivnom času zaposlenog,
ezbpE

2. **H** - potrebni budući utrošak vremena za penziju u
elenima po efektivnom satu zaposlenog.

Obe ove pozicije su proporcionalne - koliko efektivnih sati
primi preduzetnik za toliko mu se odabravaju ove pozicije i
kniže na njegov konto u banci. Inače ove dve pozicije i efektivni
čas čine bruto čas pojedinca.

1iv1

3. **K** - utrošak pomoćnog materijala za vlastite potrebe zaposlenog pojedinca: papira, maziva, energije, za održavanje prostorija i sl. To su godišnji utrošci raspoređeni na jedan efektivni sat zaposlenog. .

2iv1

4. **K** - usluge kooperanata za vlastite potrebe u elenima po efektivnom satu zaposlenog: čišćenje prostorija, vođenje knjiga, održavanje i remontovanje oruđa za rad, sredstva rada, razne popravke, završavanje formalnih stvari, posao nabavke i pripreme za stvaranje dobra i sl.

Oba ova utroška pak nisu proporcionalni i te utroške banka isplaćuje u LN(ličnom novcu) donosiocu potvrde o razmeni i zadužuje preduzetnika prema stvarnom utrošku.

3ju

5. **K** - jedinični utrošak nauke kao mozga države u elenima po efektivnom satu. To je proporcionalan trošak, koji banka odobrava kooperantu, u ovom slučaju nauci, pri isplati u LN pojedincu realizovane efektivne časove.

4ju

6. **K** - utrošak spoljne i unutrašnje odbrane u elenima po efektivnom času zaposlenog. Ovo je proporcionalan utrošak,

6ju

7. **K** - utrošak banaka kao nosioca razmene u elenima po efektivnom satu zaposlenog. Ovo je proporcionalan utrošak.

7ju

8. **K** - utrošak na privilegije poljoprivrede, stočarstva i ribarstva u elenima po efektivnom satu zaposlenog. Ovo je proporcionalan utrošak.

8ju

9. **K** - Utrošak zdravstva u elenima po efektivnom času zaposlenog. Ovo je proporcionalan utrošak.

Kada smo utvrdili koje sve pozicije ulaze u utroške NČ onda možemo da odredimo ukupni utrošak NČ po efektivnon času
NČi

zaposlenog i kojeg označimo sa **H** gde se **i** odnosi na neku od
Destruktivno društvo i njegovi prijatelji

1 do n asocijacija.

Tako imamo da je
NČi ezbe ezpE livl 2ivl 3ju 4ju 6ju

H = H + H + K + K + K + K + K +
 7ju 8ju

+ K + K (elen/h)

Kada pojedinac ima utvrđeni svoj norma čas do ukupnog
 utroška rada za stvaranje nekog dobra dolazi se na sledeći
 način:

iE hi NČi mi mijE 5i ui

V = Q x H + Q x C + K + V (elena/1 dobro),
 Destruktivno društvo i njegovi prijatelji

gde je: - $i = 1$ do n
 $i \in E$

- V_{hi} vrednost dobra i data u elenima;

- $Q_{N\check{c}i}$ količina vlastitih efektivnih sati h za stvaranja dobra i ;

- H jedinični utrošak NČ po efektivnom satu angažovanih u nekoj asocijaciji za stvaranje dobra i , ili samo za pojedinca u , ili

Destruktivno društvo i njegovi prijatelji

ui

V - utrošak usluga **i**-kooperanata potrebnih
za proizvodnju nekog
dobra dat u elenima.

Radi utvrđivanje ukupnog kvaliteta ekonomije i mogućnosti
upoređivanja sa ostalim preduzetnicima kao i za raspodelu
iE

uspeha potrebno je odrediti u startu ovaj ukupni utrošak V
u KR (kvantume rada). Tako imamo ukupne utroške rada date u
kvantume rada

ikr iE

$V = V : 100 \text{ (KR) /1 kvantum rada=100 elena/}$

Kada je određen ukupni utrošak za neko dobro možemo da pređemo na analizu raspodele primanja na osnovu preduzetništva.

Č1.2. stav(9)/2.1.3

Raspodela primanja prinadležnosti u LN

(ličnom novcu) na osnovu preduzetništva pojedinca

Rekli smo da pojedinac prima osnovnu prinadležnost na osnovu utrošenih efektivnih sati na stvaranju dobra. Da bi to dobio mora da podnese banci potvrdu od korisnika da je
iE

razmenjeno dobro sa ukupnim utroškom rada V . Kako se dobija taj ukupni utrošak videli smo u prethodnom poglavlju. Od tog

1121

ukupnog utroška pojedinac dobija samo onoliko efektivnih časova u elenima (LN) koliko ih je bilo u kalkulaciji ako je korisnik potvrdi svojim LN, tj. da je izvršena razmena prema toj kalkulaciji. Sve ostalo iz te kalkulacije se knjiži u korist kooperanata i u vlastitu korist preduzetnika pojedinca.

Tako, predajom te potvrde banci preduzetnik srazmerno svom bruto času, nadnknadio je prošla i buduća vlastita primanja
ezbE **ezpE**,

prinadležnosti, **H** i **H** pa zatim vlastite utroške
1ivl **2ivl**

materijala i usluga, **K** i **K** , u visini utrošaka koje je potvrdio tim koperantima. Zatim utroške tih materijala i

1i 2i 1122

usluge, ali sada za stvaranje nekog dobra **i**, **K** i **K**, prema
potvrđi kojoj je pri razmeni dao tim kooperantima samo sada
prema stvarnim utrošcima. Ostali kooperanti i njihovi
3 4

proporcionalni utrošci po efektivnom satu preduzetnika, **K**, **K**,
6 7 8

K, **K** i **K** banka knjiži prema utvrđenim utrošcima za
obračunski period u njihovu korist i jednom godišnje se utvrđuje
njihovi stvarni utrošci. U stvari u tekućoj obračunskoj godini
se razmenjuju ostvareni utrošci iz prošle obračunske godine.

Dakle, od ukupne izvršene razmene u visini **V** pojedinac preduzetnik je primio samo svoje ukalkulisane utroške potrebnog efektivnog rada za stvaranja nekog dobra **i**. Ovde može da se pojavi problem kod količine kalkulisanih efektivnih sati i stvarno utrošenih sati za proizvodnju nekog dobra. To je problem normiranja i ostvarenja normiranog. To može da bude, ili u korist, ili na štetu, ili bez ikakve štete i koristi za preduzetnika. POKRET ZA ČOVEKA smatra da normiranje može da postoji samo u slučaju kada se uvodi stvaranje novog dobra, ali ako je već to dobro, ili njemu slično, već ostvarivano od nekog u državi, onda se kao startni utrošci rada uzimaju postignuti utrošci rada od tih preduzetnika. To je zadatak države, odnosno njenog mozga da to prati i izjednačuje na prosečnu vrednost utrošaka.

Bilo kako bilo, ako se pojavi korist, dobit za preduzetnika, onda to može da se desi, uglavnom, u sledećim slučajevima:

1. Da je to stvarno smanjenje planiranih utrošaka

efektivnih sati.

2. Da je to fiktivno smanjenje planiranih utrošaka efektivnih sati.

3. Da je to nastalo usled previše normiranih efektivnih sati.

U prvom slučaju radi se o **povećanju produktivnosti** kao parcijalnog izraza za ekonomiju. Ako je prebačaj do 5% onda se može smatrati normalnim i priznati preduzetniku kao dodatnu prinadležnost. Šta će uraditi sa tim prebačajem preduzetnik odlučuje sam. Ako je prebačaj do 25% onda se to još smatra da je u normalnoj prirodnoj raspodeli sposobnosti i veštine između pojedinaca. Uzrok tom prebačaju može da bude: promenjena tehnologija izrade, primenjeni novi alati, nabavljena nova ili vlastita poboljšana sredstva rada, pa zbog toga su bila angažovana nova sredstva iz zajedničkog akumulacionog fonda. Uzrok tako visokom prebačaju može da bude i slučaj ako je uzeto nečije tuđe ostvarenje kao startni utrošak, pa je viša sposobnost i bolja veština drugog preduzetnika došla do izražaja. Dalji uzrok tom prebačaju može da bude povećani utrošak materijala, odnosno povećani otpad i sl. Zbog toga se taj prebačaj, i uopšte prebačaji, ne priznaju kao dodatna primanja prinadležnosti sve dok se ne utvrde i ostala dva

parcijalna izraza za kvalitet ekonomije: ekonomičnost i rentabilnost, kao i ukupni kvalitet ekonomije za to dobro, tj. dok se ne odredi prema tom kvalitetu kolika je i kakva je visina dodatnih primanja prinadležnosti za postignuto preduzetništvo.

U drugom slučaju kod fiktivnog prebačaja pojavljuje se i fiktivna produktivnost. Fiktivni prebačaj može da nastane zbog toga što preduzetnik sam organizuje svoj rad i dužinu svog radnog dana. Pa ako preduzetnik radi duže od normalne dužine radnog dana, a to vreme ne prijavi kao efektivni rad nego kao prebačaj, onda taj prebačaj u stvarnosti i ne postoji - fiktivan je. Zatim to može da bude i slučaj izostavljanje nekih tehnoloških operacija, predviđenih najčešće radi obezbeđivanje više sigurnosti pri radu, ili izostavljanje nekih operacija na uštrb kvaliteta izrade. U oba slučaju se tada javlja prividno poboljšanje produktivnosti i privid ukupnog kvaliteta ekonomije, što nije cilj kooperativnog društva. Zbog takvih slučajeva i zbog etike i morala, POKRET ZA ČOVEKA ne dozvoljava da se mesečna primanja viša od 25% iznad startnih. Ostatak prebačaja preko 25%, a i do 25%, može pak da se koristi u druge svrhe koje smo već jednom nabrojali (vidi poglavlje >Primanja u LN<).

U trećem slučaju kada je previše normirano radi se o nekoj

vrsti prevare. Postoji, manje ili više, iskustveno normiranje. Postoji i tehničko normiranje. Treba se služiti i jednim i drugim da se što tačnije odredi norma. Etika i moral kooperantskog društva ne dozvaljava takav način razmene - podvalom. **Drugo, POKRET ZA ČOVEKA je da svako savesno ide na što više odgovarajuću međusobnu razmenu dobara jednakih ekvivalenata, a ne na pljačkanje koje je svojstveno današnjem destruktivnom društvu. Ta je pojava svojstvena ljudima, ljudskom ponašanju pa će nauka, kao mozak društva, morati da pored vaspitavanja u novoj etici i moralu novih generacija, da za postojeće generacije donose određena obavezna uputstva i da pokuša što više može da ih nekako oduči od takvog ponašanja. Vredan je pažnje način kojim su taj problem rešavali esnafi koji su do skora postojali i nosili u sebi klicu visoke etike i morala. Najpoštenije bi bilo ako se razmena izvrši na osnovu stvarno utrošenih sati sa normalnim intezitetom rada. Takav prebačaj postignut prevarom i nije prebačaj, pa dodatna primanja prinadležnosti, ukoliko na njih preduzetnik insistira, banka osporava dok se to ne reši u odgovarajućem propisanom postupku.**

NAPOMENA: OBRAČUN ZALAGANJA, TJ. PREDUZETNIŠTVA SA OSTALIM PROPORCIONALNIM KOOPERANTIMA SE VRŠI PREMA EFEKTIVNIM SATIMA

PREDUZETNIKA PRIZNATIM OD BANKE KAO CENTRA RAZMENE NA OSNOVU KONAČNO UTVRĐENOG KVALITETA EKONOMIJE TOG PREDUZETNIŠTVA!

Razmotrimo sada slučaj kada je nastupio gubitak kod preduzetništva pri ostvarivanju kalkulisanih efektivnih sati. Da vidimo moguće uzroke tom povišavanju utrošenih efektivnih sati pri stvaranju nekog dobra. To mogu da budu, uglavnom, sledeći:

- 1.Premalo uzeto efektivnih sati pri kalkulaciji.
- 2.Nepredviđeni tehnološki postupci.
- 3.Neodgovarajuća sposobnost i veština.

Kod prvog uzroka premalo ukalkulisano efektivnih sati, može da bude slučaj da se potcenilo stvarno potrebno vreme, pa je zbog toga planirana produktivnost opala. **U principu je uvek bolje dati ma kakvu kalkulaciju nego biti bez kalkulacije.** U slučaju da je preduzetnik normalne sposobnosti i veštine onda banka bi morala da prizna ostvarene efektivne sate po postupku predviđenom za taj slučaj. Korisnik ne mora da to prizna, za njega je važna kalkulacija i potvrda da je blago razmenjeno.

Kod drugog uzroka nepredviđenih tehnoloških operacija do podbačaja je došlo što se nije zbog nečega moglo da se predvidi ili predvide tehnološke operacije. To nešto može da bude i želja za poboljšanje kvaliteta dobra, do kojeg je preduzetnik došao

u toku stvaranja dobra. Može da bude uzrok neodgovarajući materijal pa je tražio doradu ili zamenu i sl. I u ovom slučaju predviđena produktivnost je opala. Banka može takve slučajeve da prizna prema utvrđenom postupku, korisnik razmene ne mora.

Kod trećeg uzroka je pitanje sposobnosti i veštine preduzetnika. Ako je za start uzimalo prosečno ostvareni efektivni sati za stvaranje tog dobra od više drugih preduzetnika pa je taj prosek daleko niži jer je većina stvaraoca te vrste dobara bili ekstremne sposobnosti i veštine. U tom slučaju treba priznati preduzetniku ostvarene efektivne časove prema postupku za to predviđenom. U ovom slučaju ostvarena produktivnost ulazi pri izračunavanju prosečne produktivnost i snižava je. Međutim, to može da bude i pokušaj pljačke da se prijave više efektivnih sati od stvarno utrošenih. U tom slučaju treba postupiti prema propisima za takve slučajeve.

Korisnik razmenjenog dobra u svakom slučaju ne sme da bude oštećen. Napomena za obračun u pogledu drugih proporcionalnih kooperanata, data u prethodnom slučaju, ostaje i ovde.

U trećem slučaju, kada nema ni koristi ni gubitka, je postignuta produktivnost nepromenjena, pa banka jednostavno isplaćuje u LN poduzetniku ukalkulisane i priznate efektivne

sate od strane korisnika razmenjenog dobra.

Ovoliko u pogledu raspodele na osnovu produktivnosti.

Kod **ekonomičnosti** smo videli ranije da se dobit pojavljuje kao ušteda utrošaka u odnosu na utvrđene startne utroške. Tekući obračun dobiti može da se vrši samo na osnovu utrošaka kooperanata koji pridonose stvaranju nekog dobra, dakle utrošci **1i** **2i**.

K i **K** Uticaj ostalih kooperantskih utrošaka je teško tekuće pratiti. Ove utroške mogu se pratiti sa zakašnjenjem od najmanje tri meseca, odnosno koliko traje međuobračun u državi. Za konačni obračun moraju se koristiti podaci uzeti za godinu dana računajući ih od devetomesečnog obračuna prethodne poslovne godine, do devetomesečnog obračuna za tekuću poslovnu godinu.

Rapodela prinadležnosti u pogledu ekonomičnosti je isto tako pod uticajem ukupnog kvaliteta ekonomije kao što je i produktivnost, pogotovu što se ovde pojavljuje rezultat preduzetništva: dobit, gubitak ili ništa. Prema tome da li će primiti više , ili manje, ili ništa dobijeno na osnovu

produktivnosti, zavisi od ekonomičnosti.

Ostaje nam još da utvrdimo prinadležnosti na osnovu rentabilnosti. Ona se može tekuće potpuno pratiti, ali je raspodela prinadležnosti na osnovu rentabilnosti pod uticajem obračuna ukupnog kvaliteta ekonomije preduzetništva. **Ono što mi moramo da znamo je to da kooperativna država ne traži samo što višu produktivnost, nego pri tome što manje utroške i što višu rentabilnost.** A taj kvalitet može da da samo ukupni obračun međuzavisnosti parcijalnih kvaliteta ekonomije, preko izraza za ukupni kvalitet ekonomije.

Čl.2.stav(9)/2.1.3.1

Utvrđivanje produktivnosti i uticaj kooperanata na istu

Na početku ovog poglavlja o stavu(9) dato je šta se podrazumeva pod pojedinim parcijalnim izrazima za kvalitet ekonomije kao i obrasci koje ćemo koristiti. Tako za produktivnost imamo obrazac

$$kr = kr \quad hulz$$

$$P \quad Q \quad : \quad H \quad (količina \text{ KR po } 1h)$$

kr

gde je: - P_{kr} godišnja produktivnost preko kvantuma rada;

- Q razmenjena godišnja količina dobara izražena u kvantumima rada (KR) i

hulz

- H godišnji zbir utrošenih efektivnih časova svih angažovanih na stvaranju razmenjenih dobara.

Pošto se držimo principa da se uzimaju za start već postojeća ostvarenja dobra i za njihovo stvaranje ostvareni utrošci u zadnjem obračunskom periodu koji ćemo zvati period 1, to plan, ili bolje reći start, za nastupajući obračunski period 2 je uvek prethodno ostvarenje. Tamo gde se počinje sa ostvarivanjem novog dobra počinje se sa kalkulisanim elementima potrebnim za stvaranje da bi se posle prvog obračunskog perioda, prešlo isto tako na ostvarenje.

1kr

Neka je bila u periodu 1 proizvedena količina dobara Q

1133

data u kvantumima rada (KR). Potrebno je da utvrdimo koliko je ko za stvaranje te količine kvantuma dao svoje i svojih kooperanata ukupne efektivne sate, merene u jedinici h. Budući da je sve dato u elenima to je lako dobiti koliko je to časova h ako elene podelimo sa 36 (1h = 36 LN /lični novac/).

Tako imamo:
lhuvl

1. H - godišnja količina u periodu 1 ukupno
utrošenih bruto časova preduzetnika za
stvaranje razmenjenih dobara
izraženo u
jedinici mere za rad u časovima h;

1huK1v1

2. H - ukupna količina u periodu 1 utrošenih
časova h kooperanata za
pomoćne
materijale korišćene za vlastite potrebe
preduzetnika pri ostvarenju dobara;
1huK2v1

3. H - ukupna količina utrošenih časova h
kooperanata za usluge za vlastite potrebe
preduzetnika korišćene za stvaranje dobara
u periodu 1;

1huK1

4. H - godišnja ukupna količina utrošenih časova h svih neposrednih kooperanata za materijalna sredstva za proizvodnju i sl. potrebna za stvaranje razmenjenih dobara u periodu 1;

1huK2

5. H - Godišnja ukupna količina utrošenih časova h svih neposrednih kooperanata za usluge potrebne za stvaranje razmenjenih dobara u periodu 1;

1huK3

6. H - Godišnja ukupna količina utrošenih časova h nauke kao mozga države i posrednog kooperanta za stvaranje razmenjenih dobara u periodu 1;

1huK4

7. H - Godišnja ukupna količina utrošenih časova h posrednog kooperanta za spoljnu i unutrašnju odbranu za stvaranje razmenjenih dobara u periodu 1;

1huK5

8. H - Godišnja ukupna količina utrošenih časova h
za nabavku materijala i usluga iz uvoza
potrebnih za stvaranje dobara u periodu 1;

1huK6

9. H - Godišnja ukupna količina utrošenih časova h
posrednog kooperanta banke pri razmeni
dobara u periodu 1;

1huK7

10. H - Godišnja ukupna količina utrošenih časova h
za privilegije poljoprivredne, stočarske i
Destruktivno društvo i njegovi prijatelji

ribolovske delatnosti prema količini
 razmenjenih dobara preduzetnika u
 periodu 1 i
 1huK8

11. H - Godišnja ukupna količina utrošenih
 časova h posrednog kooperanta zdravstva za
 stvaranje razmenjenih dobara u periodu 1.

Sada imamo godišnju produktivnost za našeg preduzetnika
 -pojedince, ostvarenu za period 1

1kr 1kr 1huv1 1huK1v1 1huK2v1 1huK1 1huK2 1huK3

P = Q : (H +H +H +H +H +H +

1huK4 1huK5 1huK6 1huK7 1huK8

+H +H +H +H +H) KR/h (kvantume rada po jednom času).

Ova ostvarene produktivnost u periodu 1 je i startna produktivnost za period 2.

Ovu produktivnost zvaćemo ukupna produktivnost jer iskazuje utrošeno vreme za stvaranje nekog dobra sviju kooperanata u državi. Ta dobra su ovde pretvorena u kvantume rada da bi mogli da upoređujemo raznolika dobra, tj. produktivnost za stvaranje kvantuma, a ne nekih fizičkih jedinica koje se ne daju uporediti.

Da bi videli dinamičko kretanje produktivnosti mora da se zna produktivnost prethodnog perioda 1 i produktivnost u periodu 2. To može da bude obračunska godina, tromesečje, mesec i sl. Mi ćemo ovde period 1 smatrati prethodni - startni godišnji obračunski period, a period 2 sadašnji - ostvareni obračunski period.

Za period 1 smo imali ukupnu produktivnost

1kr 1kr 1hulz

$$P = Q : H \quad (\text{KR/h})$$

1kr

gde je: Q - razmenjena količina dobara u kvantumima
rada (KR) za period 1 i
1hulz

H - godišnji zbir utrošenih efektivnih
časova h svih angažovanih na stvaranju
razmenjenih dobara u periodu 1.
Destruktivno društvo i njegovi prijatelji

1141

Po završetku tekućeg perioda 2, opet izračunamo ukupnu produktivnost preduzetništva:

2kr 2kr 2hulz

$$P = Q : H \quad (\text{KR/h})$$

2kr

gde je: $Q_{2\text{hulz}}$ - razmenjena količina dobara u KR za period 2 i

H - godišnji zbir svih utrošenih efektivnih časova h svih angažovanih na stvaranju
Destruktivno društvo i njegovi prijatelji

1hulz

period 1 H dobićemo sledeću produktivnost
 2/1kr 2kr 1hulz 2kr

$$P = Q : H \quad \geq < \text{od } P$$

Tu promenu produktivnosti možemo i relativno da prikažemo
 2/1 2kr 2/1kr

$$p = P : P \quad \geq < 1$$

Ako je veće od 1 znači da bi produktivnost u periodu 2 bila niža
 ako bi se utrošeni sati svih kooperanata zadržali na nivou
 perioda 1. Drugim rečima, preduzetništvo je u pogledu
 produktivnosti ostvarilo bolji parcijalni izraz ekonomije za

Destruktivno društvo i njegovi prijatelji

produktivnost u periodu 2. Ako bi bilo manje od 1, onda bi bilo obrnuto - preduzetništvo bi podbacilo.

Ako želimo da vidimo uticaje pojedinih kooperanata, onda uzmemo njegove utrošene sate za period 2, a sve ostalo ostavimo za period 1. Tako, na primer, ako hoćemo da vidimo uticaj vlastite produktivnosti uzmemo ostvareni vlastiti utrošak u h

$$2h_{uv1}$$

za period 2 H , a ostale ostavimo iz perioda 1. To znači da su se u periodu 2 samo njegovi efektivni vlastiti sati promenili a ostalih kooperanta nisu. Tako ćemo dobiti ukupnu produktivnost za ovaj slučaj

$$2/v_{lkr} \quad 2k_r \quad 2h_{uv1} \quad 1h_{ulz} \quad 1h_{uv1}$$

$$P = Q : /H + (H - H) /$$

1v1 2v1 1 2 3 4 5 1145

I tako redom za sve kooperante K_6 , K_7 , K_8 , K_1 , K_2 , K_3 , K_4 , K_5 ,

K_6 , K_7 i K_8 dobijemo njihov uticaj na produktivnost. Kada smo dobili sve te produktivnosti uporedimo ih sa produktivnošću
2/1kr

P . Ako nastupi povećanje znači bio je pozitivnan uticaj. Ako je nula, nije bilo nikakvog uticaja. A ako je ispod znači da je taj kooperant delovao negativno - smanjio produktivnost. Da bi utvrdili veličinu uticaja tih pojedinih kooperatana utvrdimo za svakog njihov relativni odnos

Destruktivno društvo i njegovi prijatelji

2/i 2/1kr 2/ikr

$p = P : P \geq$ od 1

Ta odstupanja se mogu izraziti u procentima i ti procenti mogu se koristiti pri RASPODELI PRINADLEŽNOSTI NA OSNOVU PRODUKTIVNOSTI. AKO BI SE TO PRIMENILO BILA BI TO PRVA KOREKCIJA OSNOVNE PRINADLEŽNOSTI U RASPODELI NA OSNOVU REZULTATA VLASTITOG ZALAGANJA ZA PRODUKTIVNOST.

Da vidimo drugu korekciju gde će biti malo više o metodlogiji za takvu mogućnost primanja prinadležnosti s obzirom da će se ovde utvrditi dobit ili gubitak.

Čl.2.stav(9)/2.1.3.2

Utvrđivanje ekonomičnosti i uticaj kooperanata na istu

Za ekonomičnost korišćićemo obrazac

kr jkr u

$$E = (Q_{kr} \times C_{jkr} + D) : U$$

gde je: E - godišnja ekonomičnost;
kr

Q_{jkr} - razmenjena godišnja količina kvantuma rada;

C - startni jedinični utrošci rada po kvantumu
rada za posmatranu poslovnu godinu, u našem
slučaju kada se bude uvodio ovaj izraz za
kooperativnu državu počinje se sa startom od
1 kvantum = 100 elena;

Destruktivno društvo i njegovi prijatelji

u

U - ukupna, vlastita i ostalih kooperanata,
količina utrošaka rada u elenima utrošena na
stvaranju razmenjenih dobara;
d g

D - profit D , ili gubitak D , ili pozitivna nula.
1kr

Neka je Q količina kvantuma rada razmenjena u prethodnom periodu a sada planirana za period 1. Neka su sledeći startni utrošci - ostvareni u periodu 1, ili su tek normirani za novo dobro:

Destruktivno društvo i njegovi prijatelji

1v1

1. U - startni vlastiti utrošak rada u elenima;
1K1v1

1. U - startni vlastiti utrošak rada kooperanata za
pomoćne materijala, energije i sl. u elenima;
1K2v1

3. U - startni vlastiti utrošak rada kooperanata za
usluge i sl. u elenima;

1150

1K1

4. U - startni utrošci rada kooperanata za sirovine,
sredstvava za proizvodnju, energije, goriva i
sl. za stvaranje planiranih dobara u elenima;

1K2

5. U - startni utrošci rada kooperanata za usluge za
stvaranje planiranih dobara u elenima;

1K3

6. U - startni utrošici rada nauke u elenima;

1K4

1151

7. U - startni utrošci rada odbrane u elenima;
1K5

8. U - startni utrošci rada za uvoz materijala,
usluga i sl. u elenima;
1K6

9. U - startni utrošci rada banaka u elenima;

1k7

10. U - startni utrošci rada za privilegije
poljoprivrede, stočarstva i ribarstva u
elenima;

1K8

11. U - startni utrošci rada zdravstva u elenima.

Ukupni startni utrošak rada sviju angažovanih na stvaranju
dobara za razmenu je

1u 1v1 1K1v1 1K2v1 1K1 1K2 1K3 1K4 1K5 1K6

U = U +U +U +U +U +U +U +U +U +

1K7 1K8

+U +U elena.

Rekli smo da kooperativna država ne planira dobit, pa ni gubitak te ih u startu ih nema.

U periodu 1, kojeg smo uzeli kao startni, imamo da je ekonomičnost planirana ili startna sa $D = 0$ pa je

$$E = \left(\begin{matrix} Q & x & C \\ 1K2v1 & 1K1 & 1K2 & 1K3 & 1K4 & 1K5 & 1K6 & 1K7 & 1K8 \end{matrix} \right) : U = \left(\begin{matrix} Q & x & C \\ 1K2v1 & 1K1 & 1K2 & 1K3 & 1K4 & 1K5 & 1K6 & 1K7 & 1K8 \end{matrix} \right) : (U +U +$$

$$+U +U +U +U +U +U +U +U +U) = 1$$

Dakle startna ekonomičnost je 1.

Destruktivno društvo i njegovi prijatelji

Za period 2 imaćemo neku novu ekonomičnost
 $2 \quad 2kr \quad 1jkr \quad 2u$

$$E = (Q \times C) : U \geq < 1,$$

što znači: (1) da je ista povećana u slučaju kada je veća od 1, ili (2) da nije promenjena u slučaju kada je jedinica, ili (3) da je smanjena u slučaju kada je manja od 1.

Povećanje može da nastupi iz nekoliko razloga: (1) da je sa istim utroškom rada proizvedeno više kvantuma, ili (2) pri istoj količini kvantuma rada su smanjeni utrošci rada, ili (3) je povećana količina kvantuma i smanjena količina utrošaka rada, ili (4) su smanjeni i kvantumi i još više utrošci rada, pa je i pored smanjenja i jednog i drugog ekonomičnost veća od 1. U sva četiri slučaja pojavlju se dobit D. Visina te dobiti ostvarena u periodu 2 je

2 2kr 1jkr 2u

$D = (Q \times C - U)$ u elenima.

Ovde se pojavljuje dobit D iz razloga što se promenila količina
1jkr

kvantuma rada a jedinični utrošak po kvantumu rada C ostao
nepromenjen - konstantan, i što su se promenili utrošci rada
na stvaranju tih dobara.

U slučaju da ekonomičnost ostala 1, tada je proporcijalnost
zadržana, pa koliko je ostvareno kvantuma srazmerno je toliko
2

ostvareno i utrošaka rada, pa je $D = 0$. Napretka u ekonomiji

Destruktivno društvo i njegovi prijatelji

nema, ali nema ni gubitaka.

U slučaju da je ekonomičnost manja od 1, onda to može da nastupi: ili (1) kada je količina kvantuma rada ostala ista, a ukupni utrošak rada se povećao; ili (2) kada se smanjila količina kvantuma rada, a ukupna količina utrošenog rada ostala ista, ili (3) povećala se količina kvantuma rada ali su se još više povećali utrošci rada, ili (4) količina kvantuma se smanjila ali daleko više nego što su se smanjili utrošci rada. U sva četiri slučaja je $E < 1$, a umesto dobiti pojavio se gubitak

N. Tako imamo

$$2 \quad 2kr \quad 1kr \quad 2u$$

$$D = Q \quad x \quad C \quad - \quad U \quad = \quad - \quad N$$

Ovde je nastao gubitak N elena jer je startni jedinačni utrošak

1kr

rada C ostao nepromenjen, a ostalo se promenilo na štetu ekonomije. Ovo je najnepoželjnije stanje.

Ako želimo da utvrdimo tačno koliko je uticaj utroška rada pojedinih kooperanata bio na ekonomičnost perioda 2, onda moramo, prvo, da izračunamo ekonomičnost za period 2, sa
1u

utrošcima rada svih angažovanih kooperanta u periodu 1, sa U ,

dakle, imamo

$$E_{2/1} = (Q_{2kr} \times C_{1kr}) : U_{1u} \geq E_2$$

$$E = (Q \times C) : U \geq \text{od } E$$

Destruktivno društvo i njegovi prijatelji

Uzmemo sada relativni odnos te dve ekonomičnosti za period
 2

$$e = \frac{E_2}{E_1} \geq < \text{od } 1$$

Ako je veći od 1, to znači da bi preduzetništvo u periodu 2 sa ukupnim utrošcima rada iz perioda 1 imalo manju ekonomičnost od stvarne postignute. To, drugim rečima, ukazuje da je preduzetništvo uspelo da poboljša svoju ekonomičnost u periodu 2.

Ako je odnos pak manji od 1, to znači da bi preduzetništvo sa utrošcima rada iz perioda 1 imalo veću ekonomičnost od stvarne postignute, tj. preduzetništvo je pogoršalo svoju ekonomičnost u periodu 2.

A ako je jednak 1, onda su to iste ekonomičnosti - nema ni poboljšanja ni pogoršanja.

Ako želimo da utvrdimo koliko je čiji uticaj kao i kakve je vrste - pozitivan ili negativan, počevši od vlastitog, pa potom i od ostalih kooperanata, moramo da u obrascu za

2/1,

ekonomičnost E da uzmemo ostvareni utrošak u periodu 2 kooperanta kojeg posmatramo, a ostale zadržimo na ostvarenje iz perioda 1. Tako, za primer uticaja vlastitih utrošaka rada $2v_1$

U , imamo da je

$2/1v_1$	$2kr$	$1kr$	$2v_1$	$1u$	$1v_1$	$2/1$
----------	-------	-------	--------	------	--------	-------

$$E = (Q \times C) : /U + (U - U) / \geq < \text{od } E$$

Ako je ekonomičnost sa vlastitim utrošcima rada iz perioda 2 i ostalim iz perioda 1 viša od ekonomičnosti sa isključivo utrošcima rada svih učesnika iz perioda 1, to znači da su

Destruktivno društvo i njegovi prijatelji

vlastiti utrošci rada smanjeni u odnosu na period 1, dakle, izboljšavaju ekonomičnost.

Koliko je to izboljšavanje, odnosno uopšte za sve kooperante, kakvu su promenu doneli, utvrđujemo relativnim odnosom

$$\frac{e_2/v_1}{e_1/v_1} = \frac{E_2}{E_1} \geq < \text{od } 1$$

Ako je veće od 1, onda su, u našem primeru uticaja vlastitih utrošaka perioda 2 na ekonomičnost, isti izboljšali ekonomičnost. I obrnuto ako su manji od 1, onda su pogoršali ekonomičnost.

$$\frac{e_2/v_1}{e_1/v_1} = \frac{E_2}{E_1} \geq < \text{od } 1$$

I tako idemo redom do zadnjeg kooperanata: $K_1, K_2, K_3,$

2 3 4 5 6 7 8

K, K, K, K, K, K i K pa na kraju napravimo tabelu tih dobijenih vrednosti koje su \geq od 1. Iskažemo to u procentualne odnose gde je osnova 1, i to će nam pokazati procentualno kakav je ko imao uticaj na ekonomičnost u periodu 2.

Ako želimo da raspodelimo dobit ma zaslužne, poređajmo ih po rangi i svi oni kooperanti iznad 100% po pravilu bi trebali da podele taj ostvareni uspeh, odnosno dobit. To se lako dobije ako se saberu sve ekonomičnosti veće od 1, i tako dobijenim brojem podelimo 100% i dobijemo postotak dobiti po jedinici ekonomičnosti, na primer $N\%/po\ 1$. Ako sada uzmemo nekog $\frac{2}{i}$

kooperanta koji je ostvario ekonomičnost, na primer $E = 1,2$, onda je on doprineo dobiti $1,2 \times N\% = n\%$. Taj procenat od dobiti

trebao bi da dobije onaj ko je za to zaslužan. Ali budući da je ekonomičnost parcijalni izraz za ekonomiju, to još ne može da ide na LP - lične prinadležnosti, dok se ne sagleda konačna korekcija iz ukupnog kvaliteta ekonomije.

U slučaju gubitka, ista je analogija, samo što se sada uzmu oni ispod 100% pa se na njih raspodeli istim postupkom ostvareni gubitak. Napomena u vezi povećanja prinadležnosti u slučaju dobiti važi i za gubitak.

Da vidimo treći parcijalni izraz ekonomije i treću moguću korekciju.

Čl.2.stav(9)/2.1.3.4

Utvrđivanje rentabilnosti i uticaj kooperanata na istu

Za rentabilnost koristićemo obrazac

u u

$$R = V : S$$

gde je: R - godišnja rentabilnost;

u

V - realizovana količina kvantuma rada u elenima
za posmatrani period;
u

S - ukupno angažovanih utrošaka rada utrošenih ili
još neutrošenih na ostvarenu razmenu za
posmatrani period.

Za startni period 1 je rentabilnost startnog perioda je
 $\frac{1}{1u} : \frac{1}{1u}$

$$R = V : S$$

1u

gde je: V - ostvarene realizacija razmene u periodu 1 koji
se uzima kao startni kada postoji već ta
vrsta dobara, ili planirana realizacija ako
se tek počinje sa stvaranjem istih;

1u

S - ostvarena anagažovanost utrošaka rada za
stvaranje razmenjenih dobara za period 1,
ili planirana angažovanost ako se tek počinje
sa stvaranjem tih dobara.

S obzirom na potrebe našeg razmatranja potrebno je da vidimo
koje sve angažovanosti imamo:

1g

1. S - zalihe u periodu 1 gotovih dobara u elenima još
nerealizovane razmene;
1n

2. S - nedovršena dobra još u fazi stvaranja dato u
elenima;
1k1v1

3. S - neiskorišćena sredstva kooperanata za

tek materijale K za vlastite potrebe
preduzetnika ostvarena u periodu 1, ili
1K2v1 planirana, dato elenima;

4. S - neiskorišćena sredstava kooperanata za
2

preduzetnika usluge K za vlastite potrebe

ostvarena u periodu 1, ili tek planirana,

dato u elenima;

Destruktivno društvo i njegovi prijatelji

1K1

1167

5. S - neiskorišćena zaliha materijalnih sredstva
1i

kooperanata K koja su se koristila za
ostvarenje dobara u periodu 1, dato u
elenima;

1K2

2i

6. S - neiskorišćene usluge kooperanata K koje su
se koristile u periodu 1, date u elenima;

1d

7. S - razmenjena dobra u elenima ali još nepotvrđena
od banke ostvarena u periodu 1;
1a

8. S - angažovana akumulacija zaključno sa periodom 1
u elenima, ili tek planirana.

Dakle, imamo da je
1u 1g 1n 1K1v1 1K2v1 1K1 1K2 1d 1a

S = S +S +S +S +S +S +S +S

Za period 2 je rentabilnost

1169

$2 \quad 2u \quad 2 \quad 1$

$R = V : S > = < \text{ od } R$

1

što znači: (1) da je povećana u slučaju kada je veća od R , ili
1

(2) da nije promenjena u slučaju kada je jednaka R , ili (3)

da je smanjena ukoliko je manja od R .

Povećanje rentabilnosti u periodu 2 može da nastupi, uglavnom, iz četiri razloga: ili (1) da je sa istim angažovanjem kao u periodu 1 ostvarena razmena veće količine kvantuma rada data u elenima; ili (2) pri istoj količini razmenjenih kvantuma rada kao u periodu 1 smanjena je angažovanost; ili (3) da je povećana razmena i smanjena angažovanost u odnosu na period 1; ili (4) smanjena je količina razmene ali je još više smanjena angažovanost u odnosu na period 1. U sva četiri slučaja je postignut pozitivan parcijalni izraz ekonomije za rentabilnost, što je i cilj kooperativnog društva - što manja angažovanost a što veća ostvarenje dobara.

U slučaju kada su obe rentabilnosti jednake, tada u periodu 2 nije bilo promena u realizaciji i angažovanosti, ili ako ih je bilo onda su te promene u realizaciji proporcionalno praćena promenom angažovanosti tako da je opet odnos ostao isti.

U slučaju kada je rentabilnost perioda 2 manja od

1171

rentabilnosti perioda 1, to može da nastupi iz nekoliko razloga: ili (1) količina razmenjenih kvantuma u elenima je ostala ista za oba perioda ali je angažovanost povećana u periodu 2; ili (2) količina razmenjenih dobara smanjena u periodu 2, a angažovanost ostala ista; ili (3) povećala se količina razmenjenih dobara, ali se još više povećala angažovanost; ili (4), smanjila se količine razmenjenih dobara ali daleko više nego što se smanjila angažovanost. U svakom slučaju je pogoršan parcijalni izraz ekonomije za rentabilnost.

2i

Ako želimo da utvrdimo kako je koja angažovanost S uticala
2u

na rentabilnost perioda 2, moramo da ostavimo količinu V razmenjenih kvantuma rada u elenima, a da za anagažovanost

1u

uzmemo period jedan S . Tada će se dobiti jedna nova
rentabilnost

$$\frac{2}{1} \quad \frac{2u}{1u} \quad \frac{1u}{2}$$

$$R = V : S > = < \text{ od } R$$

Sada se uzme relativity odnos te dve rentabilnosti za period

$$\frac{2}{1} \quad \frac{2}{2} \quad \frac{2}{1}$$

$$r = R : R > = < \text{ od } 1.$$

Ako je veći od 1, to znači da bi preduzetništvo u periodu 2 sa
ukupnim angažovanjem iz perioda 1 imalo manju rentabilnost od

1173

postignute. Drugim rečima, preduzetništvo je izboljšalo svoju rentabilnost u periodu 2.

Ako je odnos manji od 1, to znači da bi preduzetništvo sa angažovanjem iz perioda 1 imalo veću rentabilnost od postignute - preduzetništvo je pogoršalo svoju rentabilnost u periodu 2.

Ako je odnos 1, tada nema ni poboljšanja ni pogoršanja parcijalnog kvaliteta ekonomije.

Da bi utvrdili uticaj pojedinih angažovanja utrošaka rada na rentabilnost, kao i kakve je vrste uticaj, moramo da u obrazcu
2/1

za rentabilnost R , da uzmemo visinu angažovanosti za posmatrani slučaj iz perioda 2. Na primer interesuje nas uticaj
2g

zalihe gotovih i nerazmenjenih dobara S pa imamo

$$R_{2/1g} = V_2 : S_{2g} + (S_{1u} - S_{1g}) / V_1 = < \text{od } R_{2/1}$$

$R_{2/1g} = V_2 : S_{2g} + (S_{1u} - S_{1g}) / V_1 = < \text{od } R_{2/1}$
 Ako je rentabilnost sa angažovanjem utrošaka rada za neisporučene gotove proizvode i sa ostalima angažovanjem iz perioda 1 veća od rentabilnosti sa svim angažovanjem iz perioda 1, to znači da su zalihe gotovih dobara smanjene u periodu 2 pa je to doprinelo višu rentabilnost - poboljšalo parcijalni kvalitet ekonomije.

Koliko i kako je ta promena uticala vidi se iz releativnog odnosa ove dve rentabilnosti
 $r_{2/g} = R_{2/1} : R_{2/1g} > = < \text{od } 1.$

$r_{2/g} = R_{2/1} : R_{2/1g} > = < \text{od } 1.$
 Ako je veći od 1, onda je smanjenja angažovanosti na zalihi gotovih dobara povećala rentabilnost - poboljšali je. Ako je

manji od 1, onda je obrnuto - pogoršana je rentabilnost.

I tako idemo redom do kraja svih angazovanja, napravimo tabelu kao u prethodnim slučajevima parcijalnih izraza ekonomije, i utvrdimo kakav je bio uticaj, pozitivan ili negativan. Ako znamo čija je zasluga mogli, kao u prethodnim slučajevima, da im dodelimo prema zasluži.

Ovo je treća mogućnost korekcije ličnih prinadležnosti. Kako su za nas interesatne korelativnost svih tih parcijalnih izraza, odnosno šta ta koorelativnost dozvoljava da se uradi sa ličnim prinadležnostuima na osnovu vlastitog zalaganja, da pogledamo malo i tu ukupnu ekonomiju preduzetništva.

Čl.2.stav(9)/2.1.3

**Utvrđivanje uticaja izraza za ukupni kvalitet
ekonomije preduzetništva**

Za utvrđivanje uticaj izraza za ukupni kvalitet ekonomije preduzetništva u slučaju dobiti ostvarenu u periodu 1 imamo

obrazac (poglavlje: Čl.2.stav(9)/1)

1d 1 1u 1u 1kr 1 1u 1hulz 1jkr

$$D = (E \begin{matrix} x \\ 1 \end{matrix} V \begin{matrix} x \\ 1u \end{matrix} U - P \begin{matrix} x \\ 1 \end{matrix} R \begin{matrix} x \\ 1 \end{matrix} S \begin{matrix} x \\ 1 \end{matrix} H \begin{matrix} x \\ 1 \end{matrix} C) :$$

: R x S u elenima

a u slučaju da je ostvaren gubitak imamo sledeći obrazac

1g 1kr 1 1u 1hulz jkr 1 1u 1u¹¹⁷⁷

$$D = (P \begin{matrix} \times R \\ 1 \end{matrix} \times S \begin{matrix} \times H \\ 1u \end{matrix} \times C - E \times V \times U) :$$

₁ : R x S u elenima

gde je: E - ostvarene ekonomičnost u periodu 1;

1u

V - ostvarena ukupna razmena svih dobara u
periodu 1, u elenima;

1u

U - ostvareni u elenima ukupni utrošci rada svih
učesnika u stvaranju realizovanih dobara u
periodu 1;

1kr

P - ostvarena produktivnost u kvantumima rada/h
u periodu 1;

1

R - ostvarena rentabilnost u periodu 1;
1u

S - zbir svih angažovanja u periodu 1 u elenima;
/poglavlje; stav(9)/4.3/

1hulz

H - ukupni utrošci rada na stvaranju dobara
svih kooperanata u periodu 1, datim u
jedinici h (čas);

jkr

C - utrošak rada po jednom kvantumu rada
ostvaren u periodu pre perioda

1

i uzet kao startni;

NAPOMENA: za veličinu dobiti po metodologiji kooperativne
države mora se u narednom periodu smanjiti utrošak rada po
2kr 2jk 2u

jednom kvantumu rada toliko da bude $Q_{2jk} \times C_{2kr} = U_{2kr}$, dakle,

novi C pomnožen sa količinom kvantuma rada Q ostvarenom

Destruktivno društvo i njegovi prijatelji

1181

u periodu 2 mora da bude jednak ukupnom utrošenim časovima,
datim u elenima, u periodu 2 svih učesnika na stvaranju
2jk

razmenjenih dobara. Kada se pojavi gubitak onda se mora C da
2u

se poveća za gubitak i time izjednači sa U .

Kada je D nula onda nema promene pa je ukupni kvalitet
ekonomije preduzetništva nepromenjen. Metodologijom
kooperativne države, ostvareni pokazatelji u jednom periodu su

uvek startni, sem u slučaju da se ostvaruje novo dobro, pa tih pokazatelja nema. Razmatraćemo slučaj kada postoji stvaranja dobara pa su u startni period 1 uzeta stvarna ostvarenja pojedinih pokazatelja, a ne planirana. U periodu 2, za slučaj dobiti, imamo da je ukupni kvalitet ekonomije

$$D_{2d} = (E_2 \times V_{2u} \times U_{2u} - P_{2kr} \times R_2 \times S_{2u} \times H_{2hu1z} \times C_{1jkr}) :$$

$$D_{2d} = (E_2 \times V_{2u} \times U_{2u} - P_{2kr} \times R_2 \times S_{2u} \times H_{2hu1z} \times C_{1jkr}) :$$

$$: R_{1d} \times S_{1d} > = < \text{od } D_{1d}, \text{ za } D_{1d} > 0$$

U slučaju kada je veći od D_{1d} znači da preduzetništvo u ovom Destruktivno društvo i njegovi prijatelji

periodu 2 bilo uspešnije. Kada su jednaki, ostalo je na istom nivou, a kada je manji (ali još pozitivan) imamo podbačaj preduzetništva u periodu 2.

Budući da nas interesuje za koliko je povećan dobit u periodu 2 u odnosu na period 1, stavićemo u relativan odnos pa imamo

$$\frac{d_2}{d_1} = \frac{D_2}{D_1} > = < \text{od } 1.$$

Ako taj odnos pomnožimo sa 100 dobijemo ga u procentima.

Budući da nas interesuje kako su pojedini parcijalni izrazi delovali na ostvarenju dobiti to ćemo u obrascu za ukupni kvalitet ekonomije za period 2, da zamenimo ove parcijalne izraze sa onim iz perioda 1 pa imamo

2/1d 1 2u 2u 1kr 1 2u 2hulz 1jkr 1 2u 2d

$D = (E \cdot V \cdot U - P \cdot R \cdot S \cdot H \cdot C) : R \cdot S$ >=< od D

U slučaju kada je veći ukupni kvalitet sa izrazima iz perioda 1 znači da su parcijalni izrazi u periodu 2 smanjili ukupni kvalitet ekonomije preduzetništva, i obratno, kada je manji da su povećali ukupni kvalitet ekonomije. Kada su isti, onda nisu uopšte uticali na ukupni kvalitet ekonomije.

Da utvrdimo koji je parcijalni izraz za kvalitet doprineo više ili manje ukupnom kvalitetu ekonomije perioda 2, analogno ranijem slučajevima, zamenićemo jedan iz perioda 1, sa njegovom vrednošću iz perioda 2. Tako, na primer, zamenimo produktivnost $1kr$ $2kr$

P sa produktivnošću P, a ekonomičnost i rentabilnost ostavimo iz perioda 1 pa ćemo dobiti neku novu veličinu dobiti

$2/P2kr$ $2/1d$ $D \quad > = < \text{ od } D$

Utvdimo još njihove relativne odnose
 $2/P2kr \quad 2/1d \quad 2/P2kr$

 $d \quad = D \quad : D \quad > = < \text{ od } 1$

Ovo isto tako pretvorimo u procenete.

I tako redom za ekonomičnost pa za rentabilnost. Kada to završimo i napravimo uporednu tablicu videćemo redosled zasluga pojedinih parcijalnih izraza za kvalitet ekonomije. Ovo je zasluga svih učesnika u ostvarenju dobiti, prvo vlastite preduzetnika, pa onda ostalih kooperanata koje smo grubo nabrojali u ovom izlaganju.

U slučaju kada se pojavi gubitak, istom analogijom utvdimo uticaj pojedinih parcijalnih izraza kvaliteta ekonomije

ekonomije preduzetništva.

Postavljeno pitanje, koje provlačimo kroz prethodna izlaganja, **kako ove zasluge podeliti na sve nabrojane učesnike, ovim DOBIJA SVOJ ODGOVOR. Sada treba istom analogijom kao što je gore izneto za dobijenu dobit u periodu 2 početi zamenjivati parcijalne izraze perioda 1 svakog učesnika i dobiti neku novu vrednost. Napravi se tabela i uporede se sva tri parcijalna izraza u njihovom procentualnom iznosu.**

Svi oni iznad 100% učestvuju u raspodeli zasluga, dobiti ili gubitaka, srazmerno svom udelu u stvaranju istih. To drugim rečima znači da treba sabrati sve procenat iznad sto i sa tom dobijenom vrednošću podeliti 100% dobit ili gubitak, i tako dobijemo koliko njihov procenat čini udeo u dobiti ili gubitku. To je zasluga dotičnog direktnog ili indirektnog učesnika i to mu se priznaje kao deo njegove prinadležnosti. To je konačna korekcija - u stvari i jedina.

Sve ovo važi i za pojedinca preduzetnika, i za preduzetnike udružene u asocijacijama. Mi smo ovde posmatrali, uglavnom, pojedinca, ali smo ukazivali i na asocijaciju, koja je izvan ovog preduzetnika. **Iz ovoga se vidi da preduzetnik MORA DA KOOPERIRA, PA ONDA MORA I DA DELI DOBIT I SA KOOPERANTIMA S ČIJIM OSTVARENIM DOBRIMA SE KORISTIO. AKO JE KOOPERANT SNIZIO**

SVOJE UTROŠKE IZ PRETHODNOG PERIODA I ISPORUČIO IH SA MANJIM UTROŠCIMA, ONOM KOJI IH KORISTI JE POVEĆAO EKONOMIČNOST I RENTABILNOST, ILI OBRATNO, SMANJIO AKO JE POVEĆAO UTROŠKE, ONDA MORA DA DOBIJE SVOJ DEO ZASLUGE MA KAKVA ONA BILA. TO JE SMISAO KOOPERATIVNE DRŽAVE, I KOOPERATIVNOG DIREKTOG I INDIRECTOG RADA!

Rekli smo na početku o raznim tipovima asocijacija za proizvodnju, pa da vidimo ima li potreba šta tu korigirati, i kako pojedinca zainteresirati da bude aktivni učesnik u asocijaciji.

Čl.2.stav(9)/3

Raspodela u asocijacijama za pojedinačnu proizvodnju

Pod pojedinačnom proizvodnjom se podrazumeva proizvodnja samo jednog dobra u isto vreme. Za tu vrstu proizvodnje dovoljno je i jedan jedini stvaralac - poduzetnik kojeg smo dosada posmatrali. Ovde se posmatra kada na tome rade više od jednog stvaraoca dobra, o asocijaciji za stvaranje jednog dobra u isto vreme. Obične zanatske radnje za stvaranje pojedinačnog dobra imaju u asocijaciji 3 stvaraoca: majstora koji je i preduzetnik, pomoćnika koji je okvalifikovan za tu vrstu delatnosti i

nekvalifikovanog - šegrta, koji izučava zanat radeći uzgred sve i svašta. Nekada je to bila u vreme esnafa nešto kao porodica. Šegrt je za svoj rad dobijao stan i hranu i obučavan je zanatskoj veštini. To je plaćao mastoru sa obavljenjem nekvalifikovanih poslova koje bi morao mastor, ili pomoćnik, ili neko drugi za pare da obavi. Dalje, radio je pojedine operacije i time doprinosio izradi dobra. Kada se okvalifikuje dobijao je određenu platu i majstor je bio dužan da mu opremi sa alatima i mašinama njegovu vlastitu radionicu i da ga osamostali kao majstora. Tako postane i nekadašnji šegrt preduzetnik. Radilo se bez normi, priležno i bez zabušavanja jer je svako svakog video, a i vaspitanje za odgovoran odnos na poslu je bilo kao nešto urođeno - svojstveno. Šegrt je morao da sebi obezbedi opstanak, kvalifikovani da postane majstor i preduzetnik, a majstor da proizvede kvalitetno dobro i da ga proda po ceni koja približno odgovara i utrošcima rada. Teško majstoru ako podvali u pogledu cene i kvaliteta. U Evropi još stoje u nekim mestima koje nije zahvatila urbanizacija, stubovi srama, gde su vezivali i po celi dan izlagali javnom ruglu majstore koji su prodavali nekvalitetna dobro i cenu previsoko određivali. Cene su bile pod kontrolom esnafa, kvalitet pod kontrolom stuba srama. Pored toga majstor i kupac su se dobro

poznavali, manje ili više , svi su u mestu poznavali, tako da se proizvodilo za poznate korisnike. Jedan drugom su pričali kod kog majstora su kupili, koliko su platili i kako su zadovoljni sa dobrom. Budući da su svi u istoj struci koristili, manje ili više, iste alate, pa su cene i kvalitet bili ustaljeni. Da se nešto bolje zaradi, zavisilo je od veštine majstora, pomoćnika i šegrta. Takva proizvodnja je tražila dugo vreme za izradu. Tu neke podele rada i nema, sve operacije svi obavljaju nekim redom dok se ne dođe do konačnog ostvarenje dobra. Ako se jave veće potrebe za neko dobro, onda se najčešće to rešavalo što je majstor angažovao više pomoćnika i šegrta, ili produžavao radno vreme. Neki oštroumniji i dovitljivi su smišljali alate za ubrzanje pojedinih poslova i tako dizali produktivnost. U prvom slučaju nema dizanje produktivnosti niti su velike promene u ceni - utrošci rada su približno isti. U slučaju alata skraćuje se vreme nekih operacija i tako podiže produktivnost i smanjuje se utrošci, pa pri istoj ceni majstor dobija više jer je smanjio utroške rada. Otprilike takva je nekada bila proizvodnja i raspodela pre pojave industriskog društva.

Nekada je to bilo pravilo danas takva i slična pojedinačna proizvodnja je retkost, ali postoji i postojaće. I ne samo to, u veoma bliskoj budućnosti sa današnjim razvojem tehnologije

to će postati pravilo.

Danas dobar deo proizvodnje u Švajcarskoj počiva na pojedinačnoj proizvodnji. Najčuvaniji, najsolidniji i najskuplji auto Rols - Rojs se i dan-danas pojedinačno proizvodi.

No, vratimo se pojedinačnoj proizvodnji i raspodeli prinadležnosti u asocijaciji ma koje veličine i ma kakve veličine u nju uložene akumulacije. Pre toga mora da se rasčiste neka pitanja.

Prvo je pitanje vlasništva. Rekli smo da se dolaskom na vlast POKRETA ZA ČOVEKA ukida dosadašnji vid vlasništva, vid lične svojine. Dosadanjim vlasnicima se nadoknađuje uloženo u sredstva rada, alate, nepremenčnine i sl. i postaje posed onih koji su radili sa njima na stvaranju pojedinačnih dobara i u njihovom posedu će biti sve dok budu radili na njima. To rađa drugo pitanje: kako dodeliti nešto u posed kada to koriste direktno, manje ili više, svi članovi asocijacije, a indirektno svi građani kooperativne države? Na primer zgradu ili neku mišinu, alat i sl., sve ono što se zajednički koristi ne može da se fizički deli. Ali ako se utrošci rada za nabavku istih pretvore u elene to bi bilo moguće. To pitanje se posebno posložava što POKRET ZA ČOVEKA stoji na stanovištvu da treba

u najkraćem roku rešiti problem nezaposlenih putem uvođenja rada u smenama, za vreme neradnih dana i praznika, pa bi se moralo još deliti na te korisnike. Zato bi u principu trebalo utvrditi koliko elena takvo sredstvo ima pa ih podeliti brojem onih koji rade na njima - to bi bila veličina tog poseda koji se koristi za stvaranje dobara. POKRET ZA ČOVEKA STOJI NA STANOVIŠTU DA ČOVEK RADI 8 h A MAŠINA 24 h. Dalje stoji na stanovištu da AKUMULACIJA PRIPADA SVIMA PODJEDNAKO jer su nabavljena sredstva rada i sve vezano za ta sredstva na neki način, više ili manje, ubrana od prinadležnosti svih državljana, a u budućnosti biće ravnomerno ubirana od sviju od rođenja do smrti. Zato treba da se dosadašnja akumulacija podeli sa brojem državljana i to je deo koji pripada pojedincu kao posed. Buduća akumulacija se deli isto tako i dodaje se svake godine, odnosno u obračunskom periodu. I TO JE VELIČINA POSEDA, BEZ OBZIRA KOLIKO JE KO OD TE AKUMULACIJE ANGAŽOVAO. Ta konkretna angažovanost akumulacije nam služi samo za utvrđivanje kvaliteta ekonomije preduzetništva, a pojedinac je ima u posed i dužan je da ono što je nabavio iz fonda akumulacije da koristi tako da postiže što bolji kvalitet ekonomije. Dakle, u posedu ima što i svaki državljanin, a konkretno KOOPERIRA SA OSTALIMA VISINOM ANGAŽOVANE AKUMULACIJE U SREDSTVA RADA S

KOJIMA RADI! Razlika između veličina konkretnog i opšteg poseda je u suštini tehnička opremljenost pojedinca, asocijacije i sl. Ako je razlika pozitivna, onda je bolje opremljen od proseka, ako je negativna onda slabije. Ova razlika može lako da bude pokazatelj potreba daljih ulaganja u tehničku opremljenost pojedinca.

To što se ovde predlaže nije ništa novo - to su sadašnje akcije samo ne kao fiktivni kapital, i ne sa dosadašnjim načinom dobijanja i korišćenja tih akcija. One su ovde indikator tehničke opremljenosti pojedinca, potvrda da je toliko i toliko dao od svog ličnog novca i da mu daje pravo da upravlja ravnopravno sa svim ostalim u državi bez obzira šta su po funkciji u podeli rada.

Kao što je rečeno ranije startna lična primanja su za sve ista. Po pravilu svako treba da sam sebi odredi startnu normu, i za svakog treba da se obračuna startni ukupni kvalitet ekonomije na način kako je izneto za pojedinca kao preduzetnika. U svakom obračunskom periodu se koriguje ispunjenje normi sa ostvarenim ukupnim kvalitetom ekonomije i vrši se raspodela zasluženog na sve direktne i indirektno kooperante. Pored toga se izračuna ukupni kvalitet ekonomije za celu asocijaciju kako bi se videla dinamika kretanja njenog preduzetništva u odnosu

na druge asocijacije.

Pojedinačna proizvodnja spada u takozvanu prostu kooperaciju, i kao takva je dala nove proizvode, ali jeftinu i masovnu proizvodnju dobara nije mogla da ostvari, pa ni mogućnost da ta nova ostvarenja koristi većina. To je tražilo dalji prelaz ka masovnijoj proizvodnji dobara i smanjivanju utrošaka rada za ista. Tako imamo dalji razvoj u vidu maloseriske proizvodnje dobara.

Čl.2.stav(9)/4

Raspodela u asocijacijama za malo serisku proizvodnju

Sama reč govori da se ovde radi o malim serijama. Dok kod pojedinačne proizvodnje broj udruženih kooperanta počinje od 1 do više njih, kod malo seriske proizvodnje uvek je reč o većem broju kooperanata jer je reč o desetak do dvadeset dobara u jednoj seriji. Otprilike i toliko imaju udruženika. Ta vrsta stvaranja dobara ide po nekom taktu, jednim za drugim stvaraju se elementi, pa od njih komponente dok se na kraju ne dođe do montaže. Po pravilu se sve odigrava u istom taktu, i cela mala serija dobara je istovremeno gotova. Ovde su rezultati delo dotične asocijacije, pa je i kvalitet ekonomije na nivou te asocijacije i raspodela na osnovu istog, manje više, podjednaka

za sve udruženičke. Ostalo u pogledu raspodele je analogno kao za pojedinaca ili za pojedinačnu proizvodnju.

Ovakav način stvaranja dobara karakteriše dalja podela rada - pojavu tipa zatvorenog radnog mesta. Kod pojedinačne proizvodnje je bilo takozvano otvoreno radno mesto - svako se brinuo o materijalu kojeg bi treba da obradi, o alatu i sl. Sam je to uzimao, krojio, obrađivao, oštrio i sl. Zatim je kontrolisao urađeno i odnosio na mestu montaže, montirao i odnosio u magacin ili naručiocu. Tamo gde je bilo šegrta on je dobrim delom sve ovo obavljao, pored što je radio na nekim operacijama. Zatvoreno radno mesto sve te operacije ne obavlja sem proizvodne, ostalo je podeljeno drugim nekvalifikovanim i polukvalifikovanim, za vlasnike kapitala manje plaćena radna snaga. Time se dobije u produktivnosti - isti broj ljudi više proizvedu, pa se može utrošak rada sniziti i više dobara realizovati. Specijaliziranje za pojedinu vrstu operacija isto tako dovodi do povećanja produktivnosti, jer se veština i automatizam pojedinaca povećava. Ovde već mogu da se određuju norme.

Da pređemo na veliko serisku proizvodnju.

Čl.2.stav(9)/5

Destruktivno društvo i njegovi prijatelji

Raspodela u asocijacijama za veliko serisku proizvodnju

Sama reč veliko seriska proizvodnja govori da se radi o seriji preko 20 dobara, od 50, 100 i više dobara. Za razliku od malo seriske ovde broj udruženika u asocijaciji daleko veći - diktira ga veličina serije. Ovde je radno mesto već potpuno zatvoreno, podela rada je dovršena za ovakav tip proizvodnje. Tako su se u toj podeli rada pojavili se i među rukovodioci, tkz. režija raste jer jedan na čelu asocijacije ne može više sve da kontroliše.

Raspodela već može da se vrši na one u asocijaciji koji neposredno deluju na stvaranje i one koji posredno deluju, pa se mora iskazati kvalitet ekonomije odvojeno i utvrditi doprinose preduzetništvu i jednih i drugih. Pored toga treba da se utvrdi kvalitet ekonomije na nivou asocijacije, i uticaj kooperanata izvan asocijacije na rezultate preduzetništva. Ako pojedinci imaju svoje merilo efikasnosti, onda treba im iskazati vlastiti kvalitet ekonomije i korigovati prema njemu prinadležnosti pojedinaca. Analogija je ista kao kod pojedinca za utvrđivanje zasluge sviju.

Ovaj sistem ima nešto veću produktivnost od malo seriskog, ali i veće angažovanje sredstava drugih kooperanata, što pogoršava ukupni kvalitet ekonomije veliko seriske

proizvodnje.

Čl.2.stav(9)/6

Raspodela u asocijaciji za lančanu proizvodnju

Ovde se cela proizvodnja razvija u lancu, svako proizvodi samo jedan elemenat ili samo jednu operaciju na elementu, drugi, radi sledeću operaciju ili element, treći vrše montažu komponenata i finalnog proizvoda, tako da stvaranje proizvoda je kontuirano - u tačno ravnomernim razmacima vremena završava se stvaranje dobra. Gledano sa stanovištva sistema to je, za razliku od dosada navedenih tipova proizvodnje, produktivniji ali veoma krut sistem pa se lako raspadne. Izostane li u lancu neka operacija iz ma kojih razloga lanac se kida i stvaranje dobra staje. To nije bio slučaj kod prethodnih tipova proizvodnje, izostanak neke operacije lako se nadomesti, pa su ti sistemi elastičniji - praktično ne mogu da se raspadnu. Iz istih razloga mora ovde da zatvoreno radno mesto funkcioniše besprekorno.

Pored ovoga stvaranja novog dobra u lančanom sistemu, za razliku od prethodno nabrojanih sistema, traži nov raspored mašina i operacija. Ta mogućnost traži skuplju instalaciju mašina i veliko pripremno vreme, što kod ovih drugih nije

slučaj. Ovde pojedinačno iskazivanje kvaliteta ekonomije gubi svaki smisao jer su svi vezani tim lancom pa odstupanja od urađenih operacija su minimalna - ritam diktira najsporiji. Ostaje da se kvalitet ekonomije u asocijaciji iskaže za direktne i indirektno stvaraoce dobara u samoj asocijaciji kao i izvan asocijacije, i da se prema tim rezultatima izvrši i korekcija prinadležnosti.

Čl.2.stav(9)/7

Raspodela u asocijacijama za masovnu proizvodnju

Za razliku od lančane proizvodnje masovna proizvodnja podrazumeva finalnu montažu dobara na tekućoj traci gde delovi, elementi i komponente su nezavisno proizvedeni, bilo unutar, bilo izvan asocijacije, i stoje spremni za montažu. To je naproductivniji tip proizvodnje i traži velika početna ulaganja.

Kažu da je tvorac masovne proizvodnje Ford, što nije tačno - on je samo aplikator - primenio tuđ izum za proizvodnju automobila. U nauci o organizaciji proizvodnje Ford se jedva pominje, ma da je najzaslužniji za stvaranju SAD kao najmoćnije industrijske sile na svetu. Danas je preko 30% aktivnog stanovništva SAD direkto i indirektno vezano za proizvodnju

automobila!

Ford je imao svoju >filozofiju<. Prvo, smatrao je da dobra treba da svima budu pristupačna, a ne samo jednoj bogatoj manjini. Drugo, proizvesti to na dosadašnji način za njega je bilo skupo jer svi dotadašnji načini proizvodnje tražili su skupu kvalifikovanu snagu. To je izbegao podelom rada na toliko pojednostavljenih operacija da je govorio >da za obuku ma kog ne treba mu više od pola sata<. U stvarnosti najduže mu je trebalo za obuku 7 dana za jednu operaciju. Zbog toga je proizvodnju svih delova, elemente i komponente razbacao po selima cele Amerike, sa devizom da taj proizvođač ima zemlju, pa ako ne ide konjuktura lako preživi čekajući bolje dane. U Detroitu je imao samo montažnu traku. Treće, išao je da se sve toliko pojednostavi, da mu je bila čuvena izreka >Proizvešćemo auto u ma kojoj boji ako je ta boja crna!< Smatrao je da je auto potreba a ne pomodarstvo, i da mali broj njih koji ga kupuju znaju šta hoće da kupe. Ostali kupuju što im se ponudi. ČETVRTO, kvalitet je držao na takvoj visini da, kada se ovi redovi pišu, drumovima Amerike još voze oko 20.000 njegovih čuvenih Liza, proizvedenih dvadesetih godina ovog veka. Interesatno je da je tada Ford proizvodio preko 2 miliona i sedam stotina Liza. Uzgred da napomenemo, da je Ford smatrao da je ovo naše društvo

destruktivno, što se vidi iz njegove autobiografije.

Pri proizvodnji na montažnoj traci ostvaruje se visoka produktivnost i ona zavisi od onog koji reguliše brzinu trake, a koji je najbolje plaćen. Taj postepeno ubrzava pa kada se oseti zamor usporava da se odmori i tako za svo radno vreme. Interesatno je da danas u Japanu za montažu oko 15.000 delova jednog auta trebaju samo 15 časova, a u SAD 17 h. Ako se slučajno desi da zbog nečega stane neki takt na traci, ceo taj mehanizam stane, pa i protok u stvaranju dobara. To je veoma krut sistem.

Masovna proizvodnja demonstrira visoki stepen podele rada i zavisnost od kooperacije. Zatvoreno radno mesto je ovde cela asocijacija, pa vršiti raspodelu na drugi način sem za nivo asocijacije, možda bi bilo nepravedno ako u raspodeli postoji uopšte pravda. Treba kvalitet ekonomije dati za nivo asocijacije i odrediti korekciju prinadležnosti za sve podasocijacije i ostale kooperante izvan asocijacije.

Čl.2.stav(9)/8

Raspodela u asocijacijama za procesnu proizvodnju

Pod procesnom proizvodnjom podrazumevamo stvaranje dobara u nekom hemiskom, ili termičkom, ili kombinovano u hemisko-termičkom procesu. Kod ove vrste proizvodnje nema

razlike između procesa i proizvoda - oni čine celinu. To je proces gde se menjaju stanja materije tako imamo prelaze iz jednog u drugo stanje:

gasovito - gasovito,

gasovito - tečno,

gasovito - čvrsto,

tečno - tečno,

tečno - gasovito,

tečno - čvrsto,

čvrsto - čvrsto,

čvrsto - gasovito,

čvrsto - tečno.

Ima procesa gde su skoro zastupljene sve ove mogućnosti.

Uloga ljudi je da taj proces nadgledaju i da intervenišu u slučaju da se prekine, ili se pojavi nešto nepredviđeno. Oni počinju taj proces, kontrolišu ga i zaustavljaju ga. Njihova uloga je takva, a proces pravi proizvod. Dakle, ovde je uticaj na proizvodnju indirektan ali je uticaj na kvalitet ekonomije direktan. Povećati dostignuti protočni časovni kapacitet u nekoj procesnoj proizvodnji je praktično neizvodljivo. Pored toga, po pravilu, ponovno dostignuće tog kapaciteta u slučaju zaustavljanja procesa iz ma kakvog razloga traži dosta vremena,

koje se često meri danima, pa svako zaustavljanje znači gubitak u proizvodnji. I ne samo gubitak u proizvodnji, neko i povećanje utrošaka sredstva za proces dok se ne postigne njihova normalna količina u procesu. Ti utrošci su po tehnologiji procesa proporcionalni pa se ne može štedeti na njima, sem da se sprečava rastur na putu do mesta nastanka procesa. Po pravilu ta proizvodnja radi neprekidno iz više razloga. Prvo, skupo počinjanje i zaustavljanje procesa. Drugo, to su veoma često velika ulaganja pa stojanje pogoršava kvalitet ekonomije i zato traži stalan proces. Treće, potreba za takvu vrstu proizvoda je veoma često neprestana, i danju i noću, i svakog dana bez obzira da li su radni ili slobodni ili su praznici. Četvrto, često je nepraktično, ako nije i nemoguće, uskladištiti procesni proizvod. Sve to postavlja pitanje kako raspodeliti zasluge. Iako se tu zna šta je svakom zadatak, ispunjenje ili neispunjenje istog, nagrađuje ili kažnjava sve, a ne samo dotičnog pojedinca. U procesnoj proizvodnji KOOPERATIVNOST JE NAJVIŠA. TU INDIVIDUALIZAM NEMA ŠTA DA TRAŽI.

Šta ovde može da se postigne u vezi povećanja prinadležnosti, raspodele na osnovu dobita putem kvaliteta ekonomije a da bude zalaganje pojedinca? Veoma malo, ili sasvim ništa! Od pojedinca se traži krajna savesnost da obavi svoj

zadatak. Samo smanjenjem broja neplaniranih zastoja, broja zaposlenih, rastura i smanjenjem vremena planiranog zastoja radi remonta i opravki koje ne mogu da se učine dok traje proces je jedino što može da stvori dobit - veću proizvodnju od postignute u prethodnom periodu. Ali i to ima svoj kraj - skraćivanje vreme opravki i remonata, broja zaposleni, rastura: jednom se postigne optimum i tu nema više šta da se traži. Ostaje smanjenje broja zaposlenih posednika takvih sredstava proizvodnje putem automatizacije i računarskim vođenjem proizvodnje. Te sada slobodne zaposlenike treba angažovati na drugim stvaranjem dobara, a one koje ostanu dati im da nešto rade dok ih proces ne zatraži, ako ih uopšte zatraži.

Bilo kako bilo do tog vremena kada kvalitet ekonomije ne bude više mnogo tražio individualnog rada na njegovom ostvarenju, služićemo se raspodelom zasluženog na nivou asocijacije, sa istom analogijom kao u prethodnim slučajevima.

Čl.2.stav(9)/9

Raspodela u asocijacijama gde se stvaranje dobara vrši pomoću računara

Ovaj tip proizvodnje je skorog datuma i praktično negira sve tipove proizvodnje osim procesne proizvodnje. To je na neki

način tip proizvodnje sličan procesnoj proizvodnji kojije počeo da sve više i više preovlađuje počevši od petdesetih godina da bi puni zamah dobio negde sedamdesetih godina. Danas ne znamo gde će se zaustaviti ni kakave su sve mogućnosti. Računari su mnoge uloge čoveka u procesu stvaranja dobara preuzele. Sutra će, možda, i za njega razmišljati i preuzeti mu i kreativnost i inventivnost! No, dotle da vidimo sadašnjost.

Do pedesetih godina razvijale su se automatske mašine, automati za isključivu proizvodnju samo nekog dela. Dakle, jednostrani automati sa visokom produktivnošću, u odnosu na univerzalne mašine niske produktivnosti. Praktično taj automat radi samo ono zašto je projektovan i kada više nema potrebe za takvim delom on ide u staro gvožđe.

Petdesetih godina pojavilis se numeričke mašine kao univerzalne mašine. Program im se pripremi, ubaci, podese alati i ostalo i mašina je sposobna za rad. Čovek tu treba da je jedino zna da stavi i skine deo koji izrađuje. Kasnije ni to. Od zavisnosti brzine obrade dela, pojedinac je opsluživao više tih automata, pa čak i desetak. Kontrolisao je toleranciju izrade i kada počne da odstupa, onda je jedino zvao majstora da promeni alat i ponovo da reguliše mašinu. To su na početku bili isključivo analogni automati, da bi se kasnije pretvorili u

analogne digitalne. Danas su to ROBOTI koje se mogu, a ne moraju programirati - dovoljno je da mastor obavi operaciju na robotu koju on zapamti i stalno ponavlja. Sam kontroliše kvalitet izrade, vrši zamene, javlja stanja ili traži intervenciju i sl. Taj danas ima ugrađen procesni računar.

Kada se više takvih robota povežu sa jednim centralnim računarom koji ima program za izradu nekog dobra onda tu više nije potreban čovek da stvori dobro. Kada se ti roboti i računari opreme sa programom i ostalim potrebnim da sami sebe popravljaju, taj čovek može slobodno da ide u kafanu i pijucka kafu, ili da smišlja nove programe, i da čeka da ga, eventualno, pozove u pomoć računarnik. Ti roboti nisu tako zahtevni u pogledu prostoriya gde rade, niti imaju radno vreme. Možda trebaju samo da u nekom određenom roku da se servisiraju, a to može da bude i više godina, zavisno kako se konstruišu i od čega se naprave.

Ovo nisu priče, ovo je već odavno stvarnost. Krajsler u SAD odavno računarnikom vodi proizvodnju motora, čovek se reda radi šeta po njemu. U bivšem SSSR-u postojala je fabrika automat u procesnoj proizvodnji, koje je automastki prilagođavala stanje nastaloj situaciji, i javljala vrstu kvara i šta treba da ponese da to popravi. A da ne govorimo o Novo-Sibirskoj metodi

upravljanja proizvodnjom iz jednog centra - Moskve. Ili proizvodnja naftnih derivata u SAD, gde su samo prodavci dužni da do određenog vremena predaju stanje zalihe, odnosno potrošnju. Ostalo je automatsko - računar će prilagoditi potrebnu proizvodnju derivata, ispisaće naloge kome koliko kojeg derivata treba i kada isporučiti. Još je ostalo da izvrši isporuku! A i to će uskoro!

Danas se sve da automatizovati i voditi preko računara. PRAKTIČNO OD KOPANJE RUDA PA DO ISPORUKE SIROVINA ZA OBRADU DO MESTA GDE TREBA DA SE OBRADI I SLANJE KONAČNOM KORISNIKU. SVE SE TO MOŽE DA ISPROGRAMIRA I VODI RAČUNARIMA. ŠTO SE TO NIJE DESILO DO DANAS KRIVO JE DESTRUKTIVNO DRUŠTVO I OPŠTA PLJAČKA U NJEMU. NE ZNAJU KOGA ĆE DA PLJAČKAJU - ROBOTA ILI RAČUNAR?

POKRET ZA ČOVEKA NAGLAŠAVA JOŠ JEDNOM DA JE KOOPERATIVNOJ DRŽAVI TAKVA AUTOMATIZACIJA KONAČNI CILJ JER JE BOGATSTVO LJUDI U NJIHOVOJ SLOBODI OD PRINUDE DA MORA DA RADI DA BI OČUVAO, OLAKŠAO I UNAPREDIO SVOJ OPSTANAK. TADA VIŠE NEMA RASPODELE PUTEK KVALITETA EKONOMIJE VEĆ PUTEK RAČUNARA POZNATOM KORISNIKU!

Dok to ne bude, primenjivaćemo već predloženu raspodelu, s tim što će veoma malo, imati zaposleni u asocijaciji jer su više indirektni nego direktni stvaraoci dobra takve asocijacije,

a više će imati spoljni direktni indirektni kooperanti. U takvoj asocijaciji udeo utroška ljudskog rada se praktično svodi na ZANEMARLJIVU VREDNOST, skoro na nulu!

Čl.2.stav(9)/10

Zaključak u pogledu primanja prinadležnosti na osnovu preduzetništva

Data metodologija raspodele pomoću parcijalnih i ukupnih izraza za kvalitet ekonomije je samo od jedne mogućnosti. Ona je ovde data grubo i nepotpuno. Postoje u matematičkim metodama u ekonomiji posebni deo koji obrađuje kooperaciju, a i druge slučajeve poslovanja preduzetnika. POKRET ZA ČOVEKA je izabrao ovu jer vodi ka cilju kooperativne države: dovođenje u ravnopravnost svih državljana i raspodeli prinadležnosti prema zasluži. Ta raspodela prema zasluži trajaće sve dok se ne formira karakter čoveka onako kako ga je OVEN video i svoj vek utrošio da to postigne praktično. Posle toga, simbolično će se u više gradacija označivati veće ili manje zasluge za ukupni kvalitet ekonomije, sve dok praktično rad na stvaranju dobara ne preuzmu mašine. Tada to obeležavanje i primena metode kvaliteta ekonomije gubi svrhu jer produktivnost, ekonomičnost i rentabilnost su se približile nuli, pa i ukupni kvalitet

izgubio smisao, a i dobit je stalno nula.

Da bi se konkretno predložena metoda parcijalnih izraza i ukupnog izraza za kvalitet ekonomije primenila u praksi najbolje je poći od metode INPUT AOUTPUT tabele. Ta će se razlikovati od dosadašnjih samo utoliko što će biti dodati pored direktnih i indirektni kooperanti. Na taj način dobićemo tačan popis šta sve ulazi i šta sve izlazi, naravno u elenima kao jedinicu za merenje rada. To je najkompetetnija slika za svaku asocijaciju pa i pojedinca. Ona nam pruža mogućnost da u dinamici kretanja preduzetništva tačno utvrdimo svačiji uticaj na kvalitet ekonomije i odredimo visinu tog uticaja, a time, ako je potrebno, i zasluge za uspeh.

Sledeći princip važan za primenu ove metodologije je utvrđivanje prosečnog utroška rada za dobro na nivou države. O tome je bilo dosta reči, ali je, možda, tu POKRET ZA ČOVEKA nije bio najjasniji. Svrha toga je razmena po tom prosečnom utrošku. Dakle, ako ima više stvaraoca istog, ili približno istog dobra u pogledu kvaliteta potrebno je utroške rada za njih izjednačiti iz više razloga.

Prvo, ako ti preduzetnici imaju istu tehničku opremljenost tu velike razlike i neće biti. Ako ih ima onda su u pitanju bolja odnosno slabija veština pojedinih poduzetnika, ali ta

odstupanja od proseka ne bi bila velika.

Drugo, ako je tehnička opremljenost različita onda to nije u kooperativnoj državi krivica pojedinca da ima slabiju tehničku opremljenost, već države: želi da tehnička sredstva koristi sve dok daju kvalitetno dobro. Viša tehnička opremljenost, stvara višu produktivnost, višu ekonomičnost i višu rentabilnost, pa ima i niže utroške rada, onda bi razmenom po različitim utrošcima rada, POGODILI KORISNIKA - jer bi jedni za isto dobro i isti kvalitet dali više svog rada od drugih, pa bi bila NARUŠENA RAVNOPRAVNOST U USLOVIMA STICANJENJA DOBARA.

Treće, vlastiti utrošci rada svakog preduzetništva za neko dobro služe pri formiranju utrošaka rada na tom dobru, ili za samo dobro, ili po fizičkoj jedinici tog dobra. Ako su ukupni utrošci rada u elenima nekog preduzetnika dati za neko dobro, ili za njegovu fizičku jedinicu, viši od prosečnog utroška rada svih preduzetnika koji stvaraju to dobro, uzrok tome može da bude slabija tehnička opremljenost, ili nesposobnost stvaraoca dobra da više proizvede. I obrnuto, ako je niži, onda je bolja tehnička opremljenost, ili veština preduzetnika. Tako utvrđena odstupanja od prosečne veličine utroška rada za razmenu nekog dobra služe za putokaz gde treba ulagati ako se traži više tih

dobara no što mogu da ih stvore postojeći preduzetnici sa svojom tehničkom opremljenošću.

Četvrto, utvrđene prosečne veličine utrošaka rada za razmenu nekog dobra se ne menjaju u tekućem obračunskom periodu. Kada se završi taj obračunski period utvrđuju se za sledeći obračunski period novi prosečni utrošci rada. Princip je: ostvarenje = start. Izuzetak je novo projektovano stvaranje nekog dobra gde se treba držati za početni period projektovanih utrošaka rada. Sledeći period već bazira na ostvarenim. Pošto u kooperativnoj državi želimo da upoređujemo kvalitet ekonomije svih preduzetnika za svakojaka dobra za razmenu data u jedinici rada elen (LN), to ih svodimo na kvantume rada, koji u startu uvek imaju jedinstvenu veličinu kvantuma za celu državu. Ovde je uzeto 1 kvantum = 100 elena, a može ma koja druga veličina. Rekli smo već šta nam kvantumi pokazuju. Ono što je bitno za kvalitet ekonomije je da se utrošak rada po 1 kvantumu rada u dinamici menja, ali količina rada ostaje ista samo se količina dobara povećava ili smanjuje. Ako se povećava količina kvantuma to za taj obračunski period treba da donese dobit koja se deli po datoj metodologiji, ili ako se smanjuje donosi gubitak pa i njegovu raspodelu na zaslužne za taj gubitak. Svaki novi obračunski period svakog preduzetnika počinje u startu bez

dobiti ili gubitka, to se pojavljuje tek u dinamici stvaranja i razmene dobara. To znači stalno snižavanje potrebnih utrošaka rada za 1 kvantum i povećanu količinu dobara u slučaju da se pojavi dobit pri bilansu, ili stalno povećanje utrošaka rada i smanjenje količine dobara, ali i smanjenje primanja prinadležnosti onih koji to prouzrokuju. To je smisao predložene metodologije za raspodelu. Da prevaziđe gubitke, ili da još više poboljša kvalitet ekonomije SVIMA STOJI NA RASPOLAGANU ZAJEDNIČKI AKUMULACIONI FOND NA NIVOU DRŽAVE. Dalje, svako može svakog da uporedi sa sobom jer se njegova preduzetnost izražava u kvantumiva rada i da vidi kakve su čije zasluge, pa i da traži od nesupešnih kooperanata da poboljšaju svoj kvalitet ekonomije.

Sa ovim bi bio čl.2, budućeg ustava kooperativne država OBEZBEĐENJE RAVNOPRAVNOSTI u osnovnim postavkama, uglavnom, završen. Da pređemo na sledeći član ustava.

Čl.3 - **Fondovi zajedničkih sredstava**

Namena ovih fondova je sasvim jasna. Potrebno je samo neke stvari pojasniti, pogotovu što nijedan fond nije nov već je na neki način postojao.

Čl.3 - (1) Fond za akumulaciju

Fond za akumulaciju postojao je dosada, samo što je svaki preduzetnik imao svoj fond, često pod drugim imenom. Taj fond se sastojao: (1) od manje plaćenog rada zaposlenih i nazivao se opštim imenom profit i (2) od fiksnog dela pod vidom troška pod imenom amortizacije za koju POKRET ZA ČOVEKA smatra da se s njome zaposlenom još jednom zakida već ranije zakinuto primanje prinadležnosti. Dobit se delila na dividende vlasnika akcija, eventualno i na sve zaposlene i na deo koji ide u akumulaciju za nove investicije, za poboljšanje tehničke opremljenosti i sl. Amortizacija je služila za namene navodnih zamena postojeće tehničke opremljenosti i nove investicije. Ako bi nedostajalo kapitala tu su bile banke koje su svojom špekulacijom i svojevrsnim načinom pljačkanja davala kredite preduzetnicima. Utvrđivanje potrebne veličine akumulacije se dosada vršilo prema kretanju profitne stope - tamo gde se može što više opljačkati, tamo se ulagalo. Svrha ulaganja je profit i očuvanje, olakšanje i unapređivanje opstanka preduzetnika i njegove porodice.

U kooperativnoj državi menja se samo način prikupljanja i utvrđivanja potrebne akumulacije. Da bi se postigla

ravnopravnost potrebna akumulacija se podjednako akumulira od svih koji primanju prinadležnosti, a to su svi građani kooperativne države, od rođenja pa do kraja života. Svrha podele ostvarene dobiti je stimulacija da se brže dođe do ciljeva: očuvanja, olakšanja i unapređenja opstanka sviju jer se za toliko snižavaju utrošci rada po dobrima pa se povećava broj mogućih korisnika tih dobara. Visina potrebne akumulacije je data prvenstveno potrebama za očuvanje opstanka, znači potrebama da zaposle oni koji su tek prispeli za rad. Zatim tu visinu određuje potreba za olakšanje opstanka već zaposlenih i tek na kraju potrebama unapređenje opstanka. Dalje je tu visinu određuje i rok u kojem se želi da se zadovolje nekim dobrima poznati korisnici istih. Ako se želi da to postigne u kraćem ili dužem vremenu, tako će se i visina potrebne akumulacije menjati. Promenom visine akumulacije menjaju se i primanja prinadležnosti svih građana kooperativne država pa time se postiže i ravnopravnost. Za svaki poslovni period se određuje visina potrebne akumulacije određenim postupkom i utvrđuje se koeficijent doprinosa za taj fond od prinadležnosti svih građana države. Svi imaju pravo na tu akumulaciju i ostvaruju ga određenim postupkom preko banaka.

U ovaj fond se slivaju i sredstva rada koja su prestala da

budu više u nečijem posedu iz ma kojih razloga. Ta sredstva se, po pravilu, prvenstveno dodeljuju pa se tek onda ide na nabavku novih. Ovaj fond je neka vrsta lizinga na nivou države ali bez davanja zakupa. U suštini taj zakup svi daju ali preko fonda!

Č1.3 (2) **Fond rizika**

Fond rizika je postojao kao rezervni fond ili osiguranje imovine i sl. To ostaje i dalje i još se dopunjuje drugim rizicima. Osnovna mu je namena da se omogući normalno funkcionisanje kooperativne države kompezujući neke utroške koje je teško predvideti.

Fond rizika bi se sastojao otprilike iz:

- iz rizika promašaja u preduzetnosti;
- rizika dugovanja za primljene prinadležnosti pre
- rizika bolovanja dužeg od godinu dana;
- rizika negativne razlike u razmeni sa drugim državama;
- rizika uništenja sredstava za rad i za proizvodnju iz
ma kojih razloga: požara, poplave, avarije,
nemarnosti i sl.;
- rizika elementarnih nepogoda u zemlji i inostranstvu.

Kod **preduzetništva** je normalno očekivati iz krive prirodne raspodele uspeha da jedno 25% preduzetih pokušaja

preduzetništva ne uspe. U tom slučaju treba pokriti izvesne utroške. Sredstva za rad, alati i nepokretnine se normalno vraćaju u fond da bi ih drugi koristili. Ako se ne budu mogli iskoristiti, ili razmeniti u dogledno vreme, moraće da se otpišu, pa to treba nadoknaditi fondu. U nekim zamljama, kao na pr. u SAD, radi stimulacije privatnog preduzetništva država nadoknađuje uloženi kapital ako do sedme godine likvidira preduzetništvo.

Kod **dugovanja** imamo da pojedinac od rođenja pa do zaposlenja se zadužuje. Kada se zaposli to treba da vrati ravnomerno za vreme radnog veka. U isto vreme štedi za penzioni vek prosečno pretpostavljene dužine. Normalno je da će neko da umre, ili da se onesposobi za rad, pa ne može vratiti dug. Potrebno je to od nekud pokriti. Ako se za vreme zaposlenosti onesposobi za rad ili umre, a ostane dužan da vrati primljene prinadležnosti do zaposlenja i kada se prebije ostatak dugovanja sa uštedom za penziju, taj dug se pokriva iz fonda rizika. Ali ako pri prebivanju bude ostalo nešto od uštede za penziju ta ušteta ide u fond rizika. Isto tako ako kao penzioner prima duže penziju od prosečno uplaćenih to se pokriva iz fonda rizika. Ali ako prestane da prima pre nego što je ispunio ušteđevinu za penziju, ostatak iste ide u fond rizika. Kao što se vidi preko ovog fonda

se primanje i obaveze sviju u državi bilansiraju.

Kod **bolovanja** dužeg od godinu dana POKRET ZA ČOVEKA smatra da to ne treba nadoknađivati pojedinac već da ide iz fonda rizika.

Kod razmene sa inostranstvom sigurno će nastupiti razlike između cenovnog oblika dobra datog u elenima i cenovnog oblika datog u novcu te, ili druge zemlje. Razmena putem novca koji je sve DRUGO samo ne elen - LIČNI NOVAC, dovodi do razlike u obračunskom kursu. Ta nastala razlika, ili se pokriva iz ovog fonda ako je gubitak, ili se sliva u ovaj fond ako je dobit. Na taj način se omogućava razmena bez ikakvih posledica po preduzetništvo stvaraoca dobra. Za njega je važan kvalitet ekonomije, jer po njemu deli i dobitak i gubitak, stečeno ne na razlici cene, već vlastitom zaslugom.

Kod **uništenja sredstava za rad i proizvodnju** se to pokriva iz fonda rizika a nekada se pokrivalo iz polise osiguranja. Požari i gromovi su najčešće lokalnog karaktera, za razliku od elementarnih nepogoda.

Kod **elementarnih nepogoda** rizik se odnosi na poplave, delovanja vetra, zemljotrese, velike požare i sl. Za inostranstvo se misli ukoliko se tamo nalaze preduzeća u posedu države.

Za svaki poslovni period se utvrđuje ista visina fonda rizika, s tim ako je ostao neiskorišćen, ili delom korišćen, doprinos zaposlenih variara do punog iznosa. Ako je prekoračen utrošak iz ovog fonda, isti se pokriva iz iznosa za novi obračunski period. Kako se u fond ulivaju i viškovi i manjkovi sredstava, do se međusobno prebijaju, pa se u zavisnosti od toga za popunu fonda traži više ili manje za svaku godinu.

Čl.3 -(3) **Fond za nesposobne za rad**

Kao što je rečeno taj je fond postojao kao socijalna pomoć. Stvaranjem posebnog fonda želi se da svi tako pogođeni budu briga celog društva, svakog pojedinca. Njegova veličina svake godine utvrđuje prema broju istih.

Za **ostale fondove** nema potrebe za neko bliže objašnjenje, osim da su od svih doprinosa iz prinadležnosti oslobođeni preduzetnici u poljoprivredi, stočarstvu i ribarstvu i da se i ovi fondovi popunjavaju do utvrđene visine za svaki obračunski period.

Čl.4 - **Donošenje odluka**

Budući da je kooperativna država, država gde je autoritet ne Džingis Han, već saradnja ogledana u međusobnom dogovaranju i jedinstvenoj odluci. Ta jedinstvenost odluka mora da se ostvari na svim nivoima na koje se odnosi.

Ono što se ovde POKRETU ZA ČOVEKA može da prigovori je da u slučaju kada se ne može postići konsenzus - jednoglasna odluka, primenio hazaderski postupak - žrebanje. Istine radi, tu ima više rešenja. Mogu se oni koji se protive donošenju neke odluke i predlažu drugu, ako su manjina ili pojedinac da se isključe iz kooperacije, i dovedu drugi koji će biti saglasni. To bi bilo protivno etici i moralu kooperativnog države. Ta etika ne dozvoljava i nadglasavanje jer je to vladavina većine nad manjinom. (Kada bi se nadglasavali, budućnost može da im da za pravo, pa da ostali uvide da su doneli pogrešnu odluku. I obratno, može i da im ne da za pravo). Može da se uopšte ne donese odluka već da se ostavi kako je bilo. I to je nekakva odluka. Mogu da se jednoglasno usvoji predložena odluka manjine, naročito ako oni preuzmu odgovornost za pravilnost iste. To se uklapa u heurističku metodu.

Tokom izlaganja na nekoliko mesta je naglašeno da se sav živi svet(a možda i neživi) vrti oko heurističke metode i da

je ceo svet tako nastao, da tako ide i dalje po toj heurističkoj metodi. Ta metoda počiva na principu pokušaj ide, dobro, ne ide, pokušaj nešto drugo. Pa ako je tako onda je to HAZARDERSTVO - NAJOBİČNIJE KOCKANJE. Prema tome postavljemo pitanje zašto ne bi bio i žreb? ČOVEK, I NE SAMO ON, PO PRIRODI JE HAZARDER!

Ostali članovi ustava se odnose na etičke principe koji su ranije objašnjeni pa nema potrebe da se ponavljaju.

Sa donošenjem privremenog ustava počinje u državi vladavina SCIENTIAKRATIJE - NAUKE.

Poljoprivreda

POKRET ZA ČOVEKA smatra da razvitku poljoprivrede treba posebno pokloniti pažnju jer će još dugo proći vreme dok hrana počne da se veštački industrijski proizvodi. Dalje smatra da povećanje produktivnosti u poljoprivredi na način kako je dosada rađeno **je problem sam za sebe, koji ćemo u nekoliko reči prikazati: >Ljudi, pijte brendi, umrećete bar srećni zadovoljni!< To je zaključak jednog instituta u SAD posle ispitivanje upotreba hemikalija u poljoprivredi i zagađenosti hrane s njima.** Neovisno od ovog trovanja, te hemikalije izazivaju i ekološke probleme, naročito problem vode za piće.

Put kojim idemo u stvaranju hrane je pogrešan, kao što je pogrešan i put ljudskog društva. Vreme je da se skrene sa tog puta, jer iako je dosadanjim putem dostignuta visoka produktivnost u poljoprivredi, stočarstvu i šumarstvu tako da današnje industrijske zemlje u toj oblasti jedva uposlavljaaju par procenta aktivnog stanovništva (SAD cca 2,7%), hrana mora da se industrijski proizvodi bez svih tih hemikalija, kao i svi ostali proizvodi.

Postavlja se pitanje: Da li je nauka spremna za tako nešto?

Odgovor je - da. Pa šta se čeka? **Pitajte one koji proizvode vrednosti kojima lakše mogu druge da opljačkaju!** Na ulaže im se kapital za tu oblast proizvodnje. **Što se ljudi truju, pa i oni sami, zar je to mnogo važno! U njihovu svest može da ude profit i vlast imperatora novca.**

Šta nam danas stoji na raspolaganju? Od nanotehnologije smo još daleko, ali ima nešto što nam je veoma blizu. Na primer - tople leje. Tople leje daju desetputa veći prinos od leja na otvorenom! Zato treba odmah preći na tople leje što masovnije i to od prirodnog zagrevanja, preko zagrevanja vodom putem sunca i korišćenjem podzemnih toplih voda. Zalivanje rešiti putem akumulacije kišnice i malih akumulacija. Bolje je i ekonomičnije i produktivnije obrađivati 1 kvadratni metar nego

10!

To još nije sve. U SAD je patentirano potpuno industrijsko dobijanje hrane, fito fabrika, i od samog autora napravljena i daje 100 puta veći rod biljaka nego na otvorenom, bez da je taj rod, bakterijski ili drugim nečim, zagađen. Negovanje je rešio tako da tačno u zadato vreme mu biljke dođu ispred radnog mesta. Iako koristi veštačku svetlost i dosta je veliki električni potrošač proizvodnja mu se isplati. Taj postupak se da racionirati upotrebom sunčeve energije. Još je bolje obrađivati 1 kvadratni metar nego 100!

Ima i drugih rešenja od drugih autora. Maharašijev predlog za proizvodnju hrane bez hemikalija treba ozbiljno shvatiti i masovno primeniti.

Pre desetak godina u jednom članku o elektronici u stočarstvu su opisani moderni američki kauboji. Krave su im smeštene u štalama sa klimatizacionim uređajima. Sunca i pašnjake ne vide, a kamo li laso! Sve što im treba automatski dolazi tačno po programu. Za godišnji tov oko 500 hiljada junadi zaposleno je svega 35 >kauboj< od toga 5 naučnika - profesora fakulteta, koji daju recepturu za mešavinu za hranu i vrše ukrštavanja i selekciju vrste. Sa fantastičnim dnevnim prinosom po junetu, tako da se čovek hteo ili ne hteo mora da pita: Šta

je u tom mesu?

Dobijanje veštačkog đubriva i zaštitnih sredstava od biljaka je davno poznata stvar. To priroda od svog postojanja koristi. Red je da konačno i čovek to koristi.

Trgovina ili poznati korisnik.

Već više puta smo pominjali da je kooperativna proizvodnja proizvodnja za poznatog korisnika. Budući da je tržište apstrakcija jer to tržište čine pojedinci, prema tome, govoriti o tržnoj privredi znači govoriti o pojedincima koji mogu da kupuju dobra. Ograničiti to na manji broj korisnika nije smisao postojanja neke države. Država se mora odlučiti hoće li da proizvodi profit za jednu manjinu, ili upotrebna dobra za sve.

Nema stvaraoaca dobara za razmenu koji ne bi hteo da zna ko mu je korisnik njegovog dobra pa da za njega proizvodi. Tako, na primer, najveći američki proizvođač guma za vozila Gud Jiar prodaje najvećem svetskom proizvođaču automobila i drugih vozila Dženeral Motorsu gume po ceni koštanja! Tako je osigurao proizvodnju za poznatog kupca, sebi veliku amortizaciju, a profit zarađuje na drugima, naročito na zamenu istrošenih guma.

Kooperativna država je država poznatih korisnika. Da bi se to postiglo, POKRET ZA ČOVEKA smatra da trgovina mora da

promeni svoj dosadašnji način rada i da pređe, uglavnom, na snadbevanje poznatog potrošača, što znači:

PRVO, ostvariti svuda gde je to svrsishodno i moguće direktnu razmenu stvaralac dobara - korisnik dobara. To prvenstveno praktično znači smanjivanje što više trgovine na veliko i dobrim delom na malo. Kako se to radi treba naučiti od američke kompanije Siers end Rebok koja je sigurno najbolji primer kako trgovina postaje distributivna organizacija.

DRUGO, transformirati trgovinu na malo u distributivne organizacije, u nešto slično što zovemo potrošačka zadruga. Ako se danas tako mogu da snadbevuju 30% Švajcarca i 40% Šveđana, zašto ne bi moglo da se i 100% tako snadbeva.

TREĆE, uvođenjem što više automata za prodaju uz korišćenje kartica o kojima smo govorili u odeljku O primanju u LN.

Današnje stanje u informatici nam omogućuje da se ima pregled stanja u dobrima po celom svetu, i kada nešto tražimo da nam se kaže gde se najbliže nalazi i za koje vreme će biti kod nas.

Informatika

Ranije je rečeno da za očuvanje, olakšanje i unapređenje opstanka ma kog sistema, pa i čovečjeg i njegovih asocijacija,

veoma važna INFORMACIJA, obrada iste, uskladištenje i mogućnost lakog i brzog pristupa kada je potrebno. U svojoj istoriji dugoj preko tri i po milijardi godina, živa materija i njezine tvorevine su samo tako opstale i razmnožile. Prikupljale su informacije i razvijale nove sisteme za prikupljanje novih potrebnih informacija. Zatim su te informacije obrađivale, preduzimale nešto ili ne, ali su ih skladištile po važnosti radi eventualnog korišćenja. Šta se za sve ovo vreme odigravalo u tom pogledu, koje su informacije uskladištene i sačuvane do današnjih dana, čovek će saznati tek kada do kraja dešifruje genetski materijal.

U destruktivnom društvu razvoj informacionih sistema - informatike, se razvijao stihijno a u službi gospodina imperatora NOVCA. Znači za manipulisanje s ljudima. POKRET ZA ČOVEKA smatra da nauka mora da tako razvije informatiku, da su sve informacije, uvek i na svakom mestu, pristupačne svakom pojedincu, bez obzira da li za njega važne ili nisu.

Da bi se to postiglo, potrebno je da se razviju sve vrste informacionih i zabavnih medija i da svima budu dostupna, tj. svako treba da ima mogućnost da ih koristi prema svojoj potrebi. Da li će svako imati svoj lični računar, ili modem za priključak na neki zajednički računar, ili, i jedno i drugo, to će nauka

da oceni, ali svako treba da ima svoj pokretni telefon. Pored toga još i faks i videoton. Kada bude sve to imao, lako možemo da tvrdimo da preko 90% radnih mesta može da bude u domu i neće se gubiti najveće čovečje bogatstvo, slobodno vreme, kao što se danas gubi mnogo vremena na putu od kuće do radnog mesta.

Svako naseljeno mesto treba da ima svoju kablovsku televiziju, svoju radiostanicu, pored zajedničkih i opštih na raznim nivoima asocijacije trih mesta. Program treba da sami sastavljaju. treba da imaju informacije o životu i radu naselja i pojedinaca, i da sve to izmenjuju sa drugim mestima.

Ovakav razvoj automatike, pored proizvodnje i razmene, traži i sistem odbrane od spoljnih i unutrašnjih prodora neprijatelja u državu.

Pravo i dužnost, ovlašćenje i odgovornost

Sve dosada rečeno o kooperativnoj državi i kooperaciji pojedinaca traži da se odredi šta POKRET ZA ČOVEKA podrazumeva pod pojmom prava pojedinca. Videli smo iz prethodnog izlaganja da su Džingis Kanovi i njihova bratija izmislili >pravnu< državu i stalno se pozivaju na pravo, pa su ga pretvorili, ako ne u veru, ono sigurno u kult. Iza toga se mnogo šta krije i

zamagljuje, tvrdeći da bez prava bi nastao haos. To je tačno
- NASTAO BI HAOS U NJIHOVOJ DRŽAVI.

Da vidimo šta su ovi novopečeni bogovi izmislili sa pravom.

Ako pogledamo odnose u rodovskoj zajednici, tamo nije bilo te reči pravo. Tamo je ono šta se danas zove pravo, dužnost, ovlašćenje i odgovornost bilo jedinstveno - uopšte nije bilo podeljeno. To se zvalo jednom rečju KARAKTER ČOVEKA. Svako je znao šta treba da radi i to je bilo svojstveno svima. Smatrali su to kao nešto urođeno - prirodno. Za to im nisu bila potrebna ni prava, ni dužnosti, ni ovlašćenja a ni odgovornosti. Kod ponašanja svakog pojedinca je to je bio neki prirodni automatizam. Videli smo da je vođa roda bio jednak među jednakima samo što je obavljao neki zadatak u toj asocijaciji zvanj rod. U nepokoravanju toj podeli rada, toj kooperaciji niko nije uopšte mislio sve do pojave Džingis Kanova.

Zbog toga POKRET ZA ČOVEKA će pod pravom podrazumevati sva četiri zahteva kao jedinstvenu funkciju svakog pojedinca i tako će ih i izložiti. Pored toga smatra da dosadašnja definisana prava čoveka treba kritički posmatrati i usvojiti kao obavezno za sve države, a ne samo deklarativno.

Neki su ta prava podelili na PRIROĐENA I NA OSNOVNA PRAVA čoveka (Engleska, 1689, Bill of Rights, 1689.). POKRET ZA ČOVEKA

smatra da osnovna prava proizlaze iz prirodnih prava.

POKRET ZA ČOVEKA smatra da su sledeće **prava prirođena:**

1. Pravo na prirodno bogatstvo.

Prirodna bogatstva su dar prirode. Igrum slučaja se neko ili neki, nalaze na mestu gde je to prirodno bogatstvo. To im ne daje pravo da to prirodno bogatstvo, dar prirode, uzurpiraju i koriste isključivo za sebe. Još i manje imaju pravo da s tim bogatstvom ucenjuju druge. **Dar prirode pripada svim živim bićima prirode pa i čoveku podjednako. Zajednica ljudi koja živi na mestu gde je to bogatstvo dužna je da organizuje korišćenje tog bogatstva, a ostali koji žele da ga koriste su dužni da im u tome pomognu.**

Dužnost pojedinca je da razumno koristi prirodna bogatstva, vodeći računa da ista nisu beskraja. Zbog toga treba obezbediti maksimalnu recirkulaciju tih bogatstva. Posebno treba obratiti pažnju da se ne ugrozi **PRIRODNA RAVNOTEŽA**, da se ne stvori ekološki poremećaj, kako ne bi to ugrozilo opstanak čovečje vrste i drugih živih bića prirode.

Ovlašćenje pojedinca je u slobodi preduzimanja svih potrebnih mera da se spreči uzurpacijam i bezobzirno korišćenje prirodnih bogatstva.

Odgovornost pojedinca se ogleda u pravilnom korišćenju

prirodnog bogatstva kako za ona koja sam koristi tako i za ona koja drugi koristi.

2. Pravo na rad

Prirođeno svojstvo čoveka kao vrste da svojim ličnim radom obezbeđuje ciljeve svog sistema: očuvanje, olakšanje i unapređenje opstanka, zatim da obezbedi postizavanje istih ciljeva svoje porodice, svoje asocijacije, svoje države u kojoj živi i radi, a koja mu sve to treba da omogući.

Dužnost pojedinca je da se bavi radom koji ne koristi samo njemu nego i zajednici. Znači da uđe u društvenu podelu rada, da kooperira sa drugima i da pri tome uloži do maksimuma svoje fizičke i intelektualne sposobnosti, kako bi proizveo što više i time olakšao i unapredio svoj opstanak i opstanak drugih kao i opstanak i same zajednice.

Ovlašćenje mu je da proizvode svoga rada razmenjuje sa drugima na bazi radnog ekvivalenta, vodeći računa da prvo sebi i svojoj porodici obezbedi svoj proizvod, pa da potom uđe u razmenu sa ostalima.

Odgovornost mu je za pravilno korišćenje sredstva za rad i proizvodnju koja su mu data u posed radi obezbeđenja prava na rad putem stvaranja dobara ili usluga.

Ostala osnovna prava su izvedena, uglavnom, iz ova dva

prirođena prava. **Osnovna prava** su:

1. Pravo na ličnu slobodu.

POKRET ZA ČOVEKA smatra da potpune lične slobode pojedinca nema dok postoji ekonomska prinuda rada. Zato POKRET ZA ČOVEKA odlučno ide na smanjenje vremena trajanja ekonomske prinude rada i dobijanja što više slobode za sebe, a što manje vremena za ekonomsku prinudu. Prema tome **može da se govori o slobodi biranja ekonomske prinude rada**, odnosno o slobodi biranja svog statusa u državi.

Taj status je određen kako pojedinac ulazi u podelu rada u državi:

- sa punim potrebnim radnim vremenom, ili
- delimičnim radnim vremenom, ili
- uopšte ne ulazi u podelu rada.

Pod potpuno ulaženje u podelu rada se misli na puno radno vreme potrebno za vlastitu reprodukciju i reprodukciju društva. Pod delimično ulaženje u podelu rada podrazumeva se da jednim delom radnog vremena ide u kooperaciju, a drugim delom radi isključivo za sebe. U slučaju da uopšte ne uđe u podelu rada u svojoj zemlji, tada radi u inostranstvu i tamo dobija sve svoje prinadležnosti. S obzirom da je primao prinadležnosti od rođenja do zaposlenja je dužan to da vrati.

Dužnosti su mu da izabrani status u podeli rada i u kooperaciji održava u skladu sa svojom odlukom. Status može da menja samo dogovorno sa ostalima u asocijaciji u kojoj ostvaruje svoje pravo na rad.

Odgovornost mu je za dosledno sprovođenje izabranog statusa u podeli rada prema dogovorenim uslovima.

2. Pravo na slobodu udruživanja.

Pored udruživanja radi društvene podele rada, pojedinac ima slobodu udruživanja i u drugim organizacijama prema svojim potrebama i ubeđenjima. To udruživanje ne sme da ograničava tuđa prava i da bude usmereno na štetu prirode i života u njoj.

Dužnost mu je da poštuje pravila udruženja.

Ovlašćen je za preduzimanje mera radi sprečavanja kad udruženje odstupa od svojih pravila i ustava države.

Odgovoran je za delatnost društva na štetu drugih državljana, prirode i života u njoj.

3. Pravo slobodnog javnog izražavanja mišljenja i ubeđenja.

Ovo pravo daje pojedincu da može koristiti sva sredstva javnog informisanja za iznošenje svojih ubeđenja i svoja mišljenja.

Dužnost mu je da o svakom problemu javno iznese svoje mišljenje ili ubeđenje. Ubeđenja mora da brani, a mišljenje

ne. (Mišljenje se ne napada niti se brani)

Ovlašćen je da preduzme sve mere protiv onih koji ograničavaju ili zloupotrebljavaju ovo pravo.

Odgovoran je za zloupotrebu ovog prava.

Ovim i prethodnim pravom su obuhvaćena prava: slobodne inicijative, sastajanja, vere, učenja i podučavanja.

4. Pravo sticanja poseda.

Ovo pravo proizlazi iz prava izbora svog statusa. POKRET ZA ČOVEKA smatra da je pojedinac u posedu sredstva za rad dok radi sa njima. Kada izabere šta će raditi u podeli rada, i s kim će kooperirati, dobija od akumulacionog fonda tražena sredstva za rad i drugo uz njih u posed prema utvrđenom postupku. Lična sredstva su u svojini imaoca i nemaju veze sa akumulacionim fondom i posedom.

Dužnosti pojedinca su da sredstva rada i lična sredstva koristi u svrhu namene i prema moralu i etici kooperativne države.

Ovlašćenje pojedinca je preduzimanje mera protiv svih onih koji sprečavaju ostvarivanje ovog prava.

Odgovornost mu je zbog nepreduzimanje mera zbog zloupotrebe ovog prava.

Što se tiče slobode trgovine u zanatstva to je obuhvaćeno

u pravu slobodnog biranja statusa u podeli rada.

5. Pravo na slobodu od ma kakvog nasilja.

Ovo pravo pojedinca traži da se sve rešava lepim putem i dogovorno, i da zbog ma kakvih razloga na pojedincu se ne sme primeniti nasilje.

Dužnost pojedinaca je da se nenasilno ponaša i bori protiv ma kakvog nasilja.

Ovlašćen je da preduzme odgovarajuće mere protiv svakog ko sprovodi nasilje.

Odgovornost mu je za vlastito nasilje i za nepreduzimanje mera protiv drugih nasilnika.

6. Pravo na brigu uže porodice i društva.

Ako pojedinac iz ma kakvog razloga ne može da se stara o sebi, porodica treba, prvenstveno, da se brine o njemu. Ako nema porodicu, ili ista je u nemogućnosti da se brine, onda tu brigu preuzima društvo.

Dužnosti pojedinca su da se brine o užim članovima porodice i da pomaže svim onima kojima treba takva briga.

Ovlašćenja su mu da se bori protiv nehumanih postupaka prema nezbrinutim licima.

Odgovornost mu je za nebrigu o članu svoje porodice i nepružanju pomoći društvu za brigu o nesposobnim licima.

Zdravstvo

Zdravlje nema cenu, zbog toga POKRET ZA ČOVEKA je zdravstvo uvrstio u kooperativne odnose i kooperativna džava treba da obezbedi zdravstvenu zaštitu svih državljanima bez obzira da li su uključeni ili ne u društvenu podelu rada, i bez obzira na status u društvu. U redovnom procesu razmene svako ima pravo na utvrđivanje zdravstvenog stanja, lekove i lečenje.

Međutim POKRET ZA ČOVEKA nije za svaku vrstu zdravstvene zaštite. Mi nismo za zdravstvo gde je pacijent nepoznat. Mi smo:

1. Da pacijent mora da bude poznat tj. da ima svog lekara. Kada je poznat, tada preventiva mora da bude osnovna delatnost takvog zdravstva. Kurativa - lečenje, dosada isključivo upotrebljavano, treba da bude primenjeno samo u izuzetnim slučajevima.

2. Da zdravstvo ima uvek svu savremenu opremu i da koristi sve metode preventive i lečenja koje na neki način pomažu pojedincu da očuva svoje zdravlje.

3. Da se kvalitet ekonomije u zdravstvu izražava po broju zdravih pacijenata, a ne po utrošcima zdravstva.

4. Da pojedinac primljene prinadležnosti za vreme kada je bio usled bolesti nesposoban za rad mora da vrati u propisanom

roku do bolovanja od godinu dana.

Odbrana pojedinca, zajednice i države

POKRET ZA ČOVEKA predlaže stvaranje u državi odbrambene mehanmizme analogno odbrani čoveka kao biološkog sistema. Svaka od 60 bilijardi ćelija ima svoj mehanizam odbrane od prodora tuđinca, dakle, to je decentralizovano. Odbrambeni sistemi stalno koljaju krvotokom. Pa ako tog tuđinca ne može ćelija sama da odstrani, onda se svi ti decentralizovani sistemi skupe oko napadnutog dela organizma. Sve je to izvan mozga u podsvesnom delu. Kada podsvesni sistem ne može da iziđe na kraj, tada mobiliše celi organizam. Kada se izvrši ta mobilizacija, dok traje ta borba čovek je bolestan, nema snage za drugo nego da se bori protiv neprijatelja. Praktično svih 60 bilijardi ćelija učestvuju u toj borbi. Na nauci je da ostvari tu analogiju i sprovede u praksi, a POKRET ZA ČOVEKA da definiše ko se smatra neprijateljem a ko agresorom.

Humanističko vaspitanje i obrazovanje

Mnogo je rečeno o čoveku u prvom delu, ali je i pored toga i pored rezimea ostao nedorečen. Opšti zaključak bi mogli lako da izvedemo >da će se čovek ponašati onako kako je naučio da

se ponaša<. Gde je naučio? U kući, u vrtiću, u školi, u društvu s kojim živi i radi. Ko ga je naučio: sam sebe, otac, majka, brat, sestra, učitelj, profesor, sveštenik, vrač, šef, prijatelj, drug, kralj, vođa itd. Drugim rečima čovečje vaspitanje je danas, manje ili više, stihijno i sprovode ga najčešće oni koji o tom vaspitanju znaju toliko kako su ih učili i vaspitavali. A to je uglavnom kažnjavanjem - retko nagrađivanjem jer to obično košta.

Program obrazovanja obuhvata dobrim delom sticanje osnovnog znanja iz prirodnih nauka i to je u redu. Problem nastaje kada se deca uče humanističkim naukama, naročito istorije svog naroda, a i drugih, kao na pr. društveno uređenje. Tu na žalost nema kritičkog osvrta: da li je trebalo da izginu toliko ljudi, da se toliko poruši, popali, razori, opustoši. Na žalost, tamo gde se treba stideti mi se obično hvalimo. Već je jednom rečeno, da je istorija >ljudske civilizacije< ogrezla do grla u krvi, ali o tome se ćuti. Ili društveno uređenje? Svako hvali svoje, a Džingis Kanovi su tu najagilniji! Beda i sjaj, plač i smeh, pesma i kukanje, umiranje od gladi i bacanje hrane i sl. su rezultat tih društvenih uređenja. Videli smo kako se manipulirše sa ljudima i zašta su ljudi podložni tom manipulisanju.

POKRET ZA ČOVEKA je odlučno da se prekine sa takvim načinom vaspitavanja i obrazovanja. Potpuno se slaže sa Ovenom da ako hoće da se promeni destrukcija u društvu da mora da se promeni karakter čoveka od običnog pa do onog na najvišem položaju. O promeni karaktera odraslog čoveka je već bilo reči, da je to iluzija, kao i da je iluzija da će vaspitavanje i obrazovanje kooperativnog karaktera kod ljudi završiti ZA JEDNU GENERACIJU.

>Novo se rađa krvaveći, a staro umire isto tako krvaveći<. Pre nego što se pređe šta ovde treba i kako to uraditi, da vidimo dokle je nauka stigla u ovoj oblasti.

Naučnici nisu još sigurni, ali smatraju da sa vaspitavanjem deteta se već počinje u majčinoj utrobi. Ono gde su sigurni je da se dete rađa sa genskim sklonostima svojih roditelja, i da mnogo brže uče nešto ako je to naučio neko od roditelja. Isto tako su saglasni da vaspitavanje počinje od kolenke i da se završava, po jednim već u šestoj, po drugima u osmoj godini života. Posle toga se to vaspitanje pretvara u novi kvalitet i teško se koriguje sa strane, već pojedinac sebe jedino može da prevaspita. Obrazovanje je ono što na tom karakteru dolazi i pojedinac ga koristi prema svom karakteru. TAKO SE SE TAJ KARAKTER OBRAZOVANJEM SAMO ZAOKRUŽI.

Bilo kako bilo, ali sa vaspitavanjem treba početi odmah po

rođenju. Tu nastaje problem, jer malo roditelja zna o dečjoj psihologiji i kako ih treba vaspitavati. Na žalost to se ne uči u školi. POKRET ZA ČOVEKA, kao prvo, zahteva da se to kao predmet predaje od osnovne škole pa do fakulteta, a dotle da niko ne može da uđe u brak ako ne položi taj predmet. Samo tako može se brže kretati ka našem cilju stvaranju kooperativnog društva.

Dalje, smatra da poseban predmet izobrazbe treba da bude poreklo čoveka i njegove destrukcije povezano sa poreklom života, bez ikakve mistifikacije tvorca. Dakle, proširiti evoluciju čoveka od nastanka života do današnjih dana. Samo tako može se objasniti ljudska destruktivnost i objasniti borbu čoveka protiv te destruktivnosti. Zatim treba objasniti i kako je ljudsko društvo izgubilo tu bitku i dobilo današnji destruktivni oblik. Isto tako mora da se poučava kako pojedinac i društvo može da se izbori sa destrukcijom i da se krene generičkim putem. Posebno treba obraditi poznatu istoriju ljudskih država kao distrukciju čovekovog društva.

Poseban predmet izobrazbe bi bio ljudski egoizam i manipulisanje sa ljudima što je danas najteži problem čovekovog društva. Treba izučiti sve njihove manifestacije i kako se borilo i bori protiv ovih pojava kod ljudi. Vezano za ove manipulacije, a posebno zbog uticaj na etiku i moral, treba

obraditi ulogu raznih informacionih i zabavnih medija. Ubijanja, nasilja, krađa i seks treba da nestanu sa naših ekrana, publikacija i slično. Čovek ima i lepših i zanimljivijih stvari od ovih da prikaže. U I delu knjige je ta uloga raznih mmedija posebno prikazana, naročito uticaj na decu.

Kako se vaspitavaju deca sa kooperativnim karakterom je bilo nešto reči kod prikazivanje ustava, >Čl.2./stav(8) o rezultatu preduzetništva< (više u odeljku knjige >Ljudi koji ne vole civilizaciju<, dakle, kod ljudske zajednice kojima je strana naša savremena civilizacija i smatraju nas ludim). U daljem tekstu pokušaćemo da prikažemo kako bi to izgledalo u društvu gde je ta >civilizacija< usadila duboke korene. Za to će nam poslužiti članak iz Riders Dajdžesta (Reader's Digest) napisan dalek 1965. Taj članak glasi:

>Očima pedagoga:

KAKO DECA MOGU DA NAUČE EKONOMIKU<

>Već pet godina škola u Elkartu, u državi Indijani u SAD, vrši probe sa jednim novim programom koji bazira na istim principima kao i program na ekonomskom fakultetu. Taj je program tako interesantan da deca koja normalno radosno pozdravljaju zvono ovde gundaju kada zvono prekine njihove diskusije. Polako

se taj program širi i na ostale škole u zemlji.

Taj novi program se naziva: >Naš radni svet<. Tvorac tog programa je profesor Lorenc Seneš, mađarskog porekla, poznati ekonomista, koji smatra da je krajne vreme da ljudi nauče ekonomsku azbuku još u mladosti, jer je imperativ života. Prosvetne vlasti su se složile sa njegovim novim programom i pomažu ga.

>Kada bi neznanje plaćalo dividende najveći broj ljudi na svetu bili bogataši kada je u pitanju njihovo znanje ekonomike<, kaže američki ministar za trgovinu Luter Hodžes. U Sjedinjenim Državama je utvrđeno da samo svaki četvrti student a svaki dvadeseti maturant posećuje samo jedan semestar ekonomije. Seneš je ušao direktno u srž samog problema učeći decu kako da misle o ekonomiji. >Svako dete ima ogromnu želju da se uključi u stvarni svet koji ga okružuje. Zašto ga onda još u najranijim godinama ne bi naučili osnovnim principima te tako važne oblasti<.

Kako se prave kolači

U školi u Elkartu nastavnik pita decu da imenuju sve stvari koje bi voleli da poseduju - velike, lepe kuće, automobile, bazene za plivanje itd. Tada im nastavnik objašnjava šta je sve

potrebno da bi se njihove želje ostvarile - ogromna količina ruda treba da se izvade iz rudnika, čitave šume da se poseku, mnoge fabrike da se otvore itd. Deca tako upoznaju sve teškoće tvrdoglavih životnih činjenica i početnu tačku svih ekonomskih teorija - sukob između neograničenih želja i ograničenih izvora.

Ponovo i ponovo kroz priče, igre, filmske stripove, poljske izlete i slično deca se vraćaju na osnovne činjenice: da se stvari koje oni žele ne mogu stvoriti međioničarskim štapićem, već moraju da se proizvedu. Mesto da govore o >dobijanju< novca oni govore o >zaradi< novca svojim radom. Oni počinju da shvataju da novac koji njihov otac donosi kući iz fabrike ili kancelarije predstavlja izvesnu vrednost koju je stvorio u robi ili uslugama.

Deca uskoro shvataju da je jedina mogućnost da se smanji jaz između želja i izvora - proizvoditi što više i što brže. Ali kako?

Da bi to pokazao primerom nastavnik je rekao celom razredu da obriše tablu, opere pod i očisti korpe za otpatke. I šta je učinjeno? Haos. Posle toga on je odredio poimenično ko će šta da uradi i to je sve urađeno brzo i lepo. Deca tada uočavaju jedan vrlo važan princip: podelu rada. Oni vide primenu podela

rada svuda - u kući, gde svaki član porodice vrši određeni posao; u susedstvu gde apotekar pravi lekove, berberin brije, piljar prodaje povrće itd.

Drugom prilikom nastavnica je pokazala deci kako se pravi neka vrsta kolača. Posle toga podelila je ceo razred u dve grupe. Jedna je grupa pravila kolače individualno, dok je druga radila organizovano tj. svako dete radilo je samo jednu fazu. Razume se da je druga grupa načinila više kolača. Ali je tom prilikom utvrđeno da deca više vole da rade ceo proces nego samo jednu fazu.

>Mi smo svesni toga i u svakodnevnom životu<, kaže profesor Seneš. >Ali mi ih učimo ekonomici u kojoj nema savršenih solucija. Sve te solucije stvaraju izvesne probleme i deca imaju da mere koristi jednog ili drugog problema tj. u gornjem slučaju da li više vole da naprave više kolača, ili da svako pojedinačno prolazi kroz sve faze<.

Ekonomska koncepcija alata je sledeća važna maksima. Prilikom pravljenja kolača deca su uvidela da mešanje testa kašikom nije lak i brz posao. Ručni mikser je već olakšao posao. Međutim električni mikser je to učinio za tren oka.

Tako su deca naučila da, u stvari, stvaranjem alata mi stvaramo robu. Tako deca uče da nabavka alata, nije bacanje

novca već novac koji se kasnije mnogostruko isplati. Isto tako deca doznaju da >kapital< ne znači samo novac već i ljude, izvore, mašine itd.

Tako, deca dobijaju i prve ideje o teškoćama nerazvijenih zemalja, ma kako one bile bogate rudama, jer da bi se koristilo to bogatstvo treba mnogo >kapitala< u formi alata, mašina, stručnog osoblja itd.

Ideja specijalizacije utiče na ideju nezavisnosti. Pošto nijedna porodica, ili grad, ili čak zemlja ne proizvodi sve što im je potrebno, mora se trgovati da bi se došlo do potrebne robe. Deci se to pokazuje praktično u samom razredu na taj način što neko dete dobije samo jednu vrstu robe, drugo drugu i tako dalje. Svako od njih ima da menja svoju robu za onu koja mu je potrebna, ali pri tome da pazi da nije na gubitku.

Uspeh u školi

Deca se vode u grad da vide kako funkcioniše banka razbijajući tako famu da se tamo samo gomila novac. Tamo im se praktično pokazuje da novac >radi< a ne leži kao bezvredna stvar. Pored toga oni formiraju banku u razredu i uče praktično o njenim funkcijama. Deca tada doznaju da u poslu važnu ulogu igra snalažljivost, izbor što boljeg mesta za radnju,

organizacija rada, snadbevanje onom robom koju mušterije najviše traže i naročito da steknu reputaciju poštenih partnera u poslu.

Ako se podvuče sve što deca uče u >našem radnom svetu< ona dobijaju jednu jasnu ideju - pošto ne možemo da dobijemo sve što želimo onda moramo praviti izbor. >Razmislite o svim stvarima koje bi ste mogli da kupite za deset centi<, rekao je, jedan nastavnik. I, tada, nastaje prava tortura šta će dete da izbere: šećerleme, sladoled ili možda neku igračku. Ali čim potroši i tih deset centi dete tek onda vidi da sve želje odu u nepovrat.

Mnogi odrasli nikada ne nauče to tako važno pravilo ekonomije. Seneš ide još i dalje, dajući deci jedan globalan pogled na tehniku analize koju ekonomisti koriste pri rešavanju složenih problema.

Hleb i hrenviršle

Da bi pokazao višak robe Seneš je dao jednoj devojčici deset kriški hleba a jednom dečaku deset hrenviršli. Devojčica je pojela tri kriške hleba a ostalo je dala pticama, dok je dečak pojeo četiri hrenviršle a sa ostalim nije znao šta da radi. Tako su deca uvidela da za njih punu vrednost predstavljaju tri

kriške hleba i četiri hrenviršle. Ma kako dečak voleo hrenviršle ostatak za njega je bio potpuno beznačajan jer više nije mogao da jede.

Međutim, kada su višak hleba i hrenviršli prodati ili zamenjeni za drugu robu onda oni nisu izgubili ništa od svoje vrednosti, kao u prethodnom slučaju. Da bi im to još bolje predstavio, nastavnik je objasnio da devojčica sa hlebom predstavlja Sjedinjene Države koje imaju hleba (žita) više nego što im treba i da njima taj višak ne bi predstavljao nikakvu vrednost. Ali kada se to žito zameni, onda njegova vrednost ostaje potpuna.

Deca u školi uče takođe i o takozvanoj >takmičarskoj vrednosti<. To je prikazano na primeru jednog zubara koji u isto vreme zna da i opravlja kola. Ali kao zubar on može dnevno da zaradi najmanje pet puta više nego ako bi opravljaio kola i zato je razumljivo zbog čega on poziva majstora da mu opravi kola dok on za to vreme radi svoj posao. Time se htelo pokazati zašto jedan grad ili država kupuju na strani neku robu koju bi mogli sami da proizvode. Ali ako ta zemlja može nešto korisnije da uradi za to vreme normalno je da se više isplati da uvozi.

>Cilj moga programa je da pomognem deci da otkriju izvestan red u na izgled haotičnom svetu<, kaže profesor Seneš. >Dete

treba da raste sa osećanjem da predodređeno da reši neki problem a ne da bude žrtva nekog sistema. Želim da uvidi da je njegov problem shvatljiv i rešiv. Sve dotle do se ono oseća nesposobno da reši svpoj životni put u ovom svetu ono neće ni pripadati tom svetu<.

>Omladinci koji su prošli kroz taj osnovni program u svojim ranim godinama neće kasnije podleći nikakvim emocijama. Deca se uče da deluju racionalno i odgovorno prema problemima koje će sretati u svakodnevnom životu<, zaključio je profesor Seneš.<

POKRET ZA ČOVEKA smatra da ovaj program obrazovanja i vaspitavanja da bi odgovarao kooperativnoj državi treba još dopuniti sledećim:

1. Novac kao sredstvo pljačke u savremenom društvu zato što je bezličan i kako preći na lični novac.

2. Bogaćenje zbog neodgovarajuće razmena - odkuda neko zaradi za godinu i milijardu dolara a drugi jedva deset hiljada. Trgovina, ili snalažljivost u pljački prema ekvivalentnoj razmeni (PRIMER ZUBARA U ČLANKU). ŠTA JE POŠTENI PARTNER?

3. Stvaranja vrednosti i besmisao stvaranja mnogih stvari, posebno razvijanje konzumerizma - velikog rasipništva.

4. Uloga robotike i informatike.

5. Objasniti zašto je neko žrtva sistema: za to što je sistem dobar, ili što nije dobar? Pokazati u čemu destruktivizam postojećeg sistema.

Sa ovom dopunom bi bilo zaokruženo šta treba uraditi kod obrazovanja dece. Neovisno od toga treba još videti zašto su istočni narodi, Japan i drugi veoma uspešni u svom razvoju. Zapadnjaci su više egoistički okrenuti jer pothranjuju individualizam do kraja, a istočni narodi su okrenuti ka kooperativnosti, međuzavisnosti.

U Japanu, za kojeg se smatra da ima najbolji obrazovni sistem, majke su glavni vaspitači, a sa obrazovanjem se počinje u trećoj godini. Tada se počinje da se uči : grupni rad, pristojno vladanje, etika i moral i poštovanje prema školi kao instituciji. Veoma je važna neprekidna veza majka - škola. Pojedinac se zalaže i daje sve od sebe da ispuni ono što se od njega traži.

Iz svega dosada rečenog ovde i ranije u drugi odeljcima
POKRET ZA ČOVEKA SMATRA:

1. Da društvo, a pogotovo roditelji, moraju da svoju decu humanistički vaspitavaju tj. da pripadaju društvu ravnopravnih ljudi različitih individualnih sklonosti.

2. Da deca svoje individualne sklonosti moraju da razviju kroz školovanje i to kako teoretski tako i praktično.

3. Da zbog rečenog pod 1 i 2 osnovno obrazovanje mora da bude prvenstveno iz humanističkih nauka pa tek posle njih politehničko obrazovanje.

4. Da informacioni i zabavni medijumi tu igraju jednu od glavnih uloga, posebno kod prevaspitavanja odraslih.

Porodica i populacija

POKRET ZA ČOVEKA smatra da je osnovna ćelija svake zajednice ljudi porodica i to tradicionalna. Tome nas uči istoriski razvoj porodice i zato mi nismo za svaku vrstu porodice. Na primer sadašnje društvo u svetu razbija ili je već razbilo tradicionalnu porodicu od tri generacije. To odgovara državnoj klasi na vlasti - džingiskanomaniji. Što se više usitni, što se više podeli, lakše se vlada i manupuliše. Sadašnje društvo stvara neprikosnovene >individualiste<, pa i porodicu od jedne generacije. Cilj im je jasan - što pre se reprodukuju, stvaraj tržište radne snage i dalje brini samo za sebe. Takva porodica jedne generacije stvorila je otuđivanje dece od roditelja i obratno, pod izgovorom da treba što pre da sami zarađuju ne misleći kako će biti zbrinuti u starosti. O

tome će neko, tuđinac, član nekog organa države, da brine. Ovo je samo delom tačno.

Čoveku, i ne samo njemu, urođeno je da gleda nastavak svoje reprodukcije - na to ga tera nagon samoodržavanja. To ovi Džingis Kanovi dobro znaju, pa to koriste kada zatreba da ljude pobude, navodno ne za svoje egoističke ciljeve, nego u >nacionalne< svrhe. Dobro znaju da kohezija društva zavisi od te tradicionalne porodice pa su često u koliziji između porodice jedne generacije i tracionalne, radi svojih interesa.

Zato je POKRET ZA ČOVEKA da se očuva tradicionalna porodica! Tamo gde se rodi, da se živi i umre sa svojim dragim, a ne u nekom domu za starce među tuđincima.

Da bi se to ostvarilo treba napraviti sledeće:

1. Svuda gde je to moguće (a to je nemoguće samo kod tipa procesne proizvodnje) organizovati proizvodnju, odnosno rad, tako da postane kućni posao. POKRET ZA ČOVEKA smatra da prednost rada pod jednim krovom koristi samo vlasniku kapitala i omogućava veću pljačku zaposlenih. Kako je za kapital radna snaga objekt - predmet proizvodnje, to gubljenje vremena u odlasku i polasku na posao baš mu ništa ne znači. Budući da mi smatramo da je najveće bogatsvo slobodno radno vreme stoga sa takvom praksom treba prekinuti. I ne samo što bi pojedinac dobio

više vremena za se, nego to bi omogućilo i lakše organizovanje porodičnog preduzetništva svih radno sposobnih u porodici.

2. Prestati sa gradnjom dehumaniziranih i asocijalnih stanova tipa kasarni. POKRET ZA ČOVEKA smatra da tvrdnja o ekonomičnosti i produktivnosti takvih stanovanja uopšte je neodrživa. Takvom gradnjom se više gubi prostora na infrastrukturi nego pri gradnji individualnih stambenih zgrada. Pored toga što se gradnjom tih stambenih kasarni rasipa više društveno i lično bogatstvo i rađaju se još veći ekološki i socijalni problemi. Dvojne ili trojne individualne zgrade dovoljne su za smeštaj tradicionalne porodice i svog radnog prostora. Dalje, davanjem dovoljno zemljišta uz takve zgrade, pored toga što rešava problem eventualnog proširenja, vraća čoveka prirodi i socijalno ga približuje drugim susedima, a time i široj zajednici.

3. Jačanjem tradicionalne porodice prestaje razaranje socijalnog bića stanovnika sela i time se postepeno diže kulturni nivo stanovnika sela. To dovodi do postepeni kulturni preobražaj sela i njegovo dizanje na viši kulturni nivo.

U sadašnjem ljudskom društvu problem populacije je ogroman, naročito kod nerazvijenih država. Ako se sadašnji trend ne zaustavi relativno brzo na zemlji će ostati samo čovek a sve

ostale životinje i priroda će nestati. Zbog svoje populacije siromašne zemlje su sve siromašnije jer ne mogu da se otvore toliko radnih mesta koliko ih se rodi. Zbog toga POKRET ZA ČOVEKA smatra da je dovoljno najviše dva deteta.

Kultura, umetnost, sport i druge delatnosti

POKRET ZA ČOVEKA, je za takvu **kulturu**:

1. Vaspitavanje mladih u duhu tradicionalne kulture svog naroda.

2. Poštovanje kulture drugih naroda.

3. Omogućavanje svima pristup kulturnim dobrima i kulturnom stvaralaštvu, a ne samo povlašćenim stanovnicima većih mesta.

U pogledu **umetnosti** omogućiti svima koji smatraju da mogu da se njome bave da to pokušaju. Ako se u određenom roku ne afirmišu, moraju da promene preduzetništvo.

U pogledu **sporta** POKRET ZA ČOVEKA je za svestrani razvoj sportskih aktivnosti i da se omogući svima aktivno bavljenje nekim sportom. Ukoliko neko smatra da može da se sportom bavi kao profesijom to mu treba omogućiti kao i svaku drugu preduzetnost.

POKRET ZA ČOVEKA pozdravlja i svako drugo udruživanje radi obavljanja pojedinih društvenih i ličnih aktivnostima, koja ne

odstupaju od datog ustava kooperativne države.

POKRET ZA ČOVEKA smatra da treba da bude besplatan pristup za gledaoce raznih kulturnih i sportskih manifestacija, predstava i takmičenja. Isto tako besplatno treba da budu knjige, kulturna periodika, umetničke tvorevine i sl. Odgovoravajuća merila za primanja prinadležnosti, kao i za raspodelu dobiti, svih onih koje se bave profesionalno ovim delatnostima treba posebno obraditi.

Odnosi sa drugim zemljama

POKRET ZA ČOVEKA smatra kooperativnu državu otvorenu za slobodno komuniciranje ljudi, ideja, dobara, kulture i sl. bez obzira kakvo je državno uređenje zemlje od kuda dolazi to komuniciranje. Dalje smatra da treba razvijati prijateljstvo i sve rešavati mirnim putem. Isto tako da treba skinuti sva ograničenja, sve granice, sve ograde i sve ostalo drugo što deli i odvađa ljude raznih država i time omogućiti nesmetanu razmenu ma kog bogatstva.

Organizovanje, odlučivanje i upravljanje

O ovome je bilo dosta reči pa ćemo, uglavnom, neke stvari ponoviti.

U privredi i van privrede, takođe i u državi POKRET ZA ČOVEKA odlučno stoji na stanovištu da organizaciju raznih asocijacija pojedinaca i podelu rada u njima, ne treba neko drugi da im određuje nego oni sami. Organizovanje pojedinaca u asocijacije ide od **dole prema gore**. Povezivanje tih asocijacija može da se vrši ili horizontalno, ili vertikalno, ili i jedno i drugo poštujući zakonitosti za pojedini tip i vrstu proizvodnje, odnosno delatnosti a posebno poštujući zakonitosti kooperacije i veličinu asocijacije. Sve tako nastale asocijacije, bez obzira na način međusobnog povezivanja su ravnopravne, pa se sve odluke moraju donositi konsezusom.

Budući da je POKRET ZA ČOVEKA za čovečnog čoveka i za čovečnu državu gde su svi ravnopravni bez obzira šta rade u podeli rada u državi, bez obzira koje su nacije, vera, rase i pola, to smatra da očuvanje kohezije svih tih asocijacija kao organizacionih sistema zavisi od ekvivalentne razmene preko banaka putem ličnog novca - elena, pridržavajući se pri tom ustava kao idejnog sistema.

POKRET ZA ČOVEKA smatra da svaki pojedinac mora da donese vlastitu odluku za sve u pogledu organizovanja budući da takvu odluku najradije sprovodi. Mora da bude ubeđen da odluka koju donosi je dobra kako za njega tako i za ostale u asocijaciji

i u državi. Zato smo odlučni **protiv nadglasavanja** tj. nasilja ma koje vrste. O veličini asocijacije gde može da se efikasno konsenzusom donosi takva odluka je bilo reči ranije.

Takva vrsta organizacije gde su svi članovi ravnopravni je simulirana na računaru u SAD i u bivšem SSSR i dala je odlične rezultate.

Rekli smo da upravljanje celom državom vrši nauka kao mozak države. Analizira sve pojave bitne za kooperativnu državu u pogledu ostvarivanja ciljeva opstanka, olakšanje i unapređenje istog. Na osnovu tih analiza izvodi teoretske zaključke, daje smernice za sprovođenje, prati sprovođenje, vrši korekcije i sl. Po načinu ranijem opisanom odluke donose asocijacije na koje se odnosi zaključak. **PREMA TOME U KOOPERATIVNOJ DRŽAVI NEMA VLASTI VEĆ PODELE RADA! Ako svaki državljanin obavi svoj deo zadatka SISTEM MORA DA USPEŠNIJE FUNKCIONIŠE OD MA KAKVOG SISTEMA SA DŽINGISKANOVIMA!**

POKRET ZA ČOVEKA smatra da je sa ovim dao i odgovor na sva postavljena pitanja na početku ovog dela.

Treći teoretski uslov: MIRNIM PUTEEM ILI...?

>Snaga autoriteta počinje tamo gde

prestaje dobrovoljna saglasnost<

1254

>U revolucijama postoje dve vrste

ljudi: oni koji ih dižu i oni koji

se njima koriste<

Napoleon I Bonaparta

Destruktivno društvo i njegovi prijatelji

>Razlozi najjačega uvek su najbolji<

Žan Lafonten

1256

>Oni koji ne pamte prošlost osuđeni

Džordž Santajana

>Ljudi će postati bolji tek kada im

Destruktivno društvo i njegovi prijatelji

Anton Čehov

1257

>Pred nama je samo jedan put: naći

Edmon Žalu

Destruktivno društvo i njegovi prijatelji

>Zaista, između vere i prave nauke

ne postoje ni srodstvo, ni

različitim zvezc

Fridrih Niče

Da odmah na rasčistimo **POKRET ZA ČOVEKA je za prelaz iz destruktivne u generičku - kooperativnu državu mirnim putem. Ali...**? U nas ima poslovice: >Ali, devojci sreću kvari<. Da vidimo to >ali<.

Da nam bude jasno čemu treba da se nadamo pre početka trećeg milenijuma treba da vidimo još jednom kako su prošli svi pokušaji i njihovi vođe pri pokušaju da se svet izbavi iz svoje destrukcije.

Videli smo kako je išlo širenje vera koje su imale prvo idejni sistem, ideal, kako da poboljšaju svet, pa tek onda pokušavale da stvore prema tom idealu izboljšano ljudsko

Destruktivno društvo i njegovi prijatelji

društvo. Kod vera samo su dve pokušale da svoje učenje nametnu nasilnim putem: Islam i Marksizam. Sve ostale vere su išle mirnim, ne nasilničkim putem, putem ubeđivanja. Neke su, kao na primer hrišćanstvo, tek docnije kada je postalo državna vera, počelo da primenjuje silu od strane Hristovih nastavljača pri širenju svog, a ne Hristovog učenja (Hristos nije propovedao nasilje već ljubav).

Videli smo da je Muhamed pokušao da izboljša Hristovo učenje i putem vere stvori jedan izboljšani svet u početku samo za Arabe. Kako se to nekima nije svidelo jer su tim učenjem gubili stečene privilegije, Muhamed se nije libio da primeni silu, pogotovu što je imao iza sebe beduine koji su još živeli sa rodovskim shvatanjem svojine i ostalo. Sam je govorio: >Da je Alah hteo stvorio bi jednaku veru za sve ljude<. Ubijanje nije propovedao sem u izuzetnim okolnostima. Na silu je odgovarao silom. Njegova vera je bila prijemčiva za većinu ljudi i rekli smo, da je ostala na svojim izvorima da bi lako postala vera celog sveta. Muhamedovi naslednici su prenebegli osnovna učenja Muhameda koji je prerano umro, pa su prešli na silu. To je naročito potencirano od strane Turaka koji su srušili kalifat u Bagdadu i njihov Džingis Kan se proglasio za naslednika Muhameda i za kalifu. Ipak islam je od svih vera, najdosledniji

ostao prvom učenju i pored sedamdesetak sekti.

Tvorci ideje o pretvaranja destruktivnog industriskog društva kapitalizma u generičko industrisko društvo socijalizma Marks i Engels su davali mogućnost mirnog sprovođenje njihove ideje, ali su smatrali da je to nemoguće bez nasilja, bez revolucije. Smatrali su da se milom vlasnici kapitala neće predati i tek tako izgubiti prednost koju im daje gomila novca stečene bez neke muke. Zbog toga, učili su oni, moraće da se revolucijom osvoji vlast i uvede diktatura proletarijata. Ta treba da razori postojeći birokratski aparat, policija i vojska, da bogatstva nacionalizuje itd. i tako da se prema njihovom idealu preoblikuje ljudsko društvo. Ali su smatrali da ta revolucija može da nastupi tek kada ljudsko društvo postane industrisko i protivrečnosti između kapitala i rada dostignu vrhunac. Isto tako da socijalizma ne može biti ako socijalistička revolucija ne pobedi u celom svetu. Za vreme njihovog života u Nemačkoj (i ne samo u njoj) je 1848. godine pobedila mirnim putem socijalistička revolucija. Dok su je u Mađarskoj ugušili Rusi, u Italiji Austrijanci, u Nemačkoj je propala zbog nesposobnosti rukovodstva koje nije znalo šta da radi po svrgavanju vlasti.

Ovaj slučaj pokazuje da je moguće mirnim putem doći na

vlast, ali i da mora i oružjem da se brani. Još za vreme života osnivača marksizma su se podelile radničke partije na jednu i drugu varijantu. Jednu je vodio u Rusiji Lenjin. koji je razradio svoju teoriju o mogućnosti pobede socijalističke revolucije u jednoj jedinoj zemlji i da, koristeći protivrečnosti, može da se izvede i kad većinu ne čini proletarijat uz pomoć seljaka. I tako je 1917. izveo revoluciju koja je propala 1990. o čijim uzrocima propasti smo nešto rekli u delu o verama. I pored Rusije je bilo još revolucija koje su zvale socijalističkim: jugoslovenska albanska, kineska, kubanska, indokineska, kambodžanska i nikaraguanska. Sve su one bazirane na učenju Lenjina i sve su, uglavnom, kao i Lenjinova, propale.

Ono što nas ovde interesuje da se destruktivizam industriskog društva kapitalizma i najavljeno generičko industrisko društvo socijalizma sukobili ideološki i pretvorili se u nemilosrdnu borbu sa svim oružjima koje daje govorna reč. I ne samo govornim oružjem! Umesto da se konkretno u praksi pokaže suština destruktivizma i prednost socijalističkog društva u pogledu tih destruktivnih pojava, počelo je jedno besmileno takmičenje u proizvodnji čelika po glavi, a problem ishrane zanemaren. Umesto da ljudi uživaju

slobodu u svakom pogledu morali su da čute i rade. Teško onom ko se drznuo da kritikuje taj sistem, a naročito Džinkis Kana. Umesto da se ljudima konkretno pokaže prednost te njihove socijalističke države i mogućnost koja ona pruža, vodile se besmislena dokazivanja prednosti socijalističkog puta nad kapitalističkim koji se uopšte nisu razlikovali u pogledu industriskog razvoja i destrukcije. Čak je u socijalističkim državama ta destrukcija bila još veća i izrazitija. Dok su jedni probleme rešavali putem novca, drugi su putem despotije, zatvorom i čelikom pokušali da promene >destruktivizam<.

Da ne ponavljamo (vidi odeljak o verama), greška je napravljena i bitka se morala da izgubi jer ništa se nije promenilo, već je još i gore postalo. Za opljačanog je svejedno ko ga je opljačkao!

Od tvoraca vera su ubijeni od destruktivne države samo dvojica: Hristos i Tomas Mor. Ostali su umrli prirodnom smrću. Interesatno je da skoro u isto vreme kada se pojavio Tomas Mor sa svojom Utopijom da promeni svet destrukcije, pojavio se i Mikajaveli sa svojim Vladalcem, gde uči Džingis Kane veštini manipulisanja. Jedan je odavno pokon, a drugi još živi!

U ovom petom delu knjige je rečeno šta treba da se radi čak i previše detaljno. Autor ne želi još jednu iskasapljenu

generaciju i zbog toga je cela ova knjiga poziv da se mirnim putem jednom reši nastali destruktivizam i pokuša da se spasi budućnost čoveka i prirode. **ZATO POZIVA SVOJE KOLEGE, PRIJATELJE DESTRUKTIVNOG DRUŠTVA, DA SE OSVESTE I ZABORAVE SVOJ EGOIZAM AKO NE ZBOG DRUGOG ONO BAR ZBOG BUDUĆNOSTI SVOG POTOMSTVA I DA SE JEDNOM UDRUŽIMO I SPASEMO ŠTO SE DA SPASITI. AKO SE UDRUŽIMO PROTIV DESTRUKTIVIZMA I ONOG ŠTO GA OMOGUĆUJE, NIJEDAN DŽINGIS KAN NE MOŽE NAM SE SUPROSTAVITI.**

Po mom ubedenju osnivanje **POKRETA ZA ČOVEKA** treba da učini **AKADEMIJA NAUKA, NAROČITO NAUČNICI SOCIJALOGIJE**, jer to njihova materija.

Program **POKRETA ZA ČOVEKA** može da **preuzme svaka stranka ili partija koja želi da ga sprovede**, dakle ona koja ne želi vlast zbog vlasti i ono što ona donosi. Ima ih više koje sebe nazivaju socijalističkim i sl., ali čini mi se da je najbliža **stranka zelenih** koja bi trebala da proširi svoj program i na čoveka, ne samo na prirodu.

Ako se neko odluči za revoluciju neka pročita o njoj u Državi i anarhiji, Bakunjina, pa, pre nego što krene tim putem, neka još jednom razmisli o kasapljenju.

POGOVOR

Svestan sam mnogih manjkovosti ove knjige. Nisam imao nameru da napišem ovakvu knjigu - to pisanje mi je iznuđeno. Zašto, pokušaću da ukratko objasnim.

Ceo svoj vek od 17. godine do danas sam posvetio borbi za jedno čovečje društvo sa velikim Č. Prvo poverovao sam komunističkoj partiji da se stvarno bori za jedno, ne humano, nego čovečje društvo, i stupio u revoluciju, ne zbog svog socijalnog položaja (moj otac je bio među najbogatijim ljudima u mom rodnom mestu, ali naprednih shvatanja pa je uticao na moja shvatanja), ne zbog svog ubeđenja već **zbog vere** da se ta partija bori stvarno za čoveka i njegovu dobrobit a ne za vlast. Odavno mi je postalo jasno da sam izmanipusisan.

Kad sam se kao ranjen u bolnici osvestio i oslobodio psihe nagona opstanka i počeo da preživljavam u mirnodopskim uslovima šta sam sve radio u toj revoluciji, prvi put sam se zapitao da li sam to stvarno bio ja koji je pucao na ljude kao na zečeve (bio sam snajper!). To je bila prva iskra sumnje da sam pošao pravilnim putem.

Druga se javlja kada sam se demobilisao i vratio u rodni kraj saznao sam za nekoliko mojih poznanika da su ubijeni kao saradnici okupatora, za koje sam znao da su samo bili

simpatizeri borbe protiv komunista, ili jednostavno nacionalisti. Najviše me je pogodio slučaj jedne moje prijateljice s kojom se družio za vreme okupacije, dugo smo bili zajedno jer smo imali dosta vremena jer škole su više ne radile nego što su radile. Dobro poznavao njene roditelje i često sam im bio gost. Za celo to vreme nikada ni najmanje nisu iskazali simpatiju za okupatora i njegovih slugu. Kada sam se sreo s njom bila je u crnini. Na moje pitanje zašto nosi crninu, odgovorila mi je joj je otac streljan. Budući da sam dobro poznavao šefa OZNE (organ za zaštitu revolucije) preupitao sam ga zašto su ga ubili. Naravno, da nije napamet znao pa mi je rekao da će da vidi i kroz nekoliko dana mi je saopštio >Da ne zna zašta su ga ubili<. Znao sam da >pored suvog gori i sirovo< i da u prelazu između vlasti vlada haos gde se svašta dešava, pa sam to pripisao tom haosu i želji nekih ljudi da se osvete nekome zbog nečega pa su ih prijavljivali kao neprijatelje. Kako sam nastavio da se s njom i dalje družim, kako sam onda radio u sreskom komitetu postavili su mi pitanje: Zašto se družim sa reakcionarkom? Na moje pitanje, od kuda znaju da je reakcionarka, odgovorili su mi da je joj otac streljan. Na moje pitanje da li znaju zašto je streljan odgovorili su da ne znaju. Tada sam im rekao, neka pitaju Tolu (šefa OZNE) jer i on ne zna

zašta ga je ubio. Te 1945. je bilo veoma opasno nekog proglasiti za reakcionara jer je bio izolovan kao okužen!

Ovo pišem opširno jer sve me je to nateralo da razmišljam šta se to događa budući da sam revoluciju prišao razumom, a nešto njoj pripadam po socijalnom položaju. Shvatio sam da nešto nije u redu. Da negde postoji dvojni moral. U vojsci revolucije i dok je trajala revolucija, snaga komunističke partije se ogledala u ubeđivanju i objašnjavanju svega što se događa. Član partije je morao da bude u svemu uzor, morao je da vodi vanpartijce svojim primerom i ne nasiljem. Ta vojska je počivala na samodisciplini, iskrenosti i krajnem poštenju. Teško onom ko se tu ogreši - nikome nije bilo milosti, ni partijcu, ni vanpartijcu. Ljudi su to cenili i prilazili revoluciji.

Kada je osvojena vlast onda je to prestalo, nasilje je postalo primarno. Imalo da se sluša i klanja >proleterskoj< vlasti, diktaturi, inače...? Koliko je to bio paradoks za mene kada sam se demobilisao po ranjavanju, a bio sam neki politički rukovodilac u četi i stalno o toj etici i moralu držao propovedi. Ovi u pozadini su se bavili opanjkavanjem ljudi koji su se usudili da drukčije vide i misle o stvarima koje se događaju. To je naročito postalo očito posle pobede komunističke partije na glasanju, u stvari izjašnjavanjem referendumom, da li narod

Jugoslavije prihvata Revoluciju, tj. novu vlast, ili želi staru. Kada su komunisti potvrdili svoju vlast i glasanjem a ne samo oružjem, i bili međunarodno priznati kao pobedioci, onda su se komunistički Džingis Kanovi totalno okrenuli nasilju.

Dugo bi se moglo o tome pričati o tome, jer sam sve to gledao svojim očima kao sreski rukovodilac, nego ukratko o tome: **seljake koji su na svojoj grbači i svojom krvlju izneli revoluciju čekalo je nešto, zašto Nemci kao okupatori su bili >cveće ruža< - rekvizicija. Seljak od saveznika pretvorio se u neprijatelja.** To sve me je dalje teralo da razmišljam: da li je ovo društvo koje je predstavljano kao socijalističko stvarno to, ili je ovo neko drugo društvo? Dvojne morale imaju samo pokvarenjaci. To me je nateralo da počnem da pratim svu marksitičku literaturu i da se obrazujem >marksistički<.

Posle prebrojavanja generacije, gde nas više od trećine izginulo u toj revoluciji, a više od polovine muškaraca, bilo mi je jasno da smo išli na klanicu. Ratovali su ljudi od koje većina nije znala ni da nišani, a kamo li da se brani. Sve u ime bolje sutra, koje, danas istoriski gledano, nikada nije stiglo.

Za moja shvatanja je bila odlučujuća 1948. godina, godina Titovog sukoba sa Staljinom. Pošto sam tada bio neki

rukovodilac na svom fakultetu, skupili su sve nas rukovodioce sa Beogradskog univerziteta, jedno mesec dana i nešto više, pre Rezolucije INFORBIRO-a protiv Tita i njegove partije, i preko sat i po držali nam neke govorancije, o Titu, o partiju, o Staljinu i njegovoj partiji, ali sve nešto uvijeno - nerazumljivo. Tako, da posle tog sastanka, kada sam upitao moje poznanike da li su nešto razumeli - odgovorili su negativno. Kada je izišla rezolucija bilo mi je jasno da su nas pripremali za sukob sa Staljinom. Taj sukob po mom seljačkom pragmatičnom shvatanju je za mene bio preloman - jasno mi je bilo da nešto nije u redu. Šta, trebaće mi godine da istražujem, da sam to tek nedavno shvatio. Taj seljački pragmatizam uči >kada te neko jednom prevvari, ne veruj mu nikada: ili je lagao ranije ili sada. Staljin je dotle bio bog, odjednom je postao, ako ne đavo, onda običan grešan čovek. Šta se događalo po SSSR-u u vreme Staljina, niko od nas, sem možda nešto Tito, nije ništa znao. Moj otac mi je na moje pitanje šta se događa odgovorio u dve reči: >Propala stvar<! Kako sam kritikovao takav stav partije to sam otklonjen iz rukovodstva, da bi napustio partiju 1951. posle mog sukoba po pitanju šta je za partiju važnije: da li ono što radi ili šta priča.

Iako sam napustio i nikada više se nisam vratio u partiju

ostao mi je ideal čovečje društvo gde je osnova sloboda, jednakost, bratstvo i, naravno, poštenje. I dalje sam tražio čemu je uzrok u raskoraku između teorije socijalizma, naročito, marksističke teorije, i prakse. Gledao sam kako jedna dobra ideja o primeni metode samoupravljanja propada kada ljudi ne znaju šta hoće neka ideja, ili kada žele da je iskoriste u svoje egoistične svrhe.

Pokušao sam da sprovedem u praksu svoja shvatanja šta treba uraditi da se dođe do takve asocijacije države gde će vladati čovečnost u pravom smislu te reči. Tako sam šesdesetih godina kada je propagiran tržišni odnos unutar preduzeća uspeo da se izborim u jednom bosanskom preduzeću da sprovedemo kooperativne, a ne tržišni odnos. Kako su tržišni odnosi bili zvanična partijska politika, to u početku nisu hteli da čuju. Kako je preduzeće bilo podeljeno u pet delova, i ja sam bio direktor najvećeg dela - fabrike, od preko 600 radnika, to sam bio protiv toga jer sam smatrao da je glupost stvarati tržišne odnose u jednoj asocijaciji gde smo svi zavisni jedan od drugog. Naravno da nisu hteli protiv partiske politike, pa je skupo plaćeno jednom institutu da te tržišne odnose razradi za preduzeće. Kada je to urađeno, odlučio sam da im demonstriram šta znače tržišni odnosi u preduzeću. To sam mogao relativno lako

da uradim jer sam bio neke vrste monopolista i svi ostali su, manje ili više, zavisili od moje fabrike.

Prvi kvartalni obračun već je ukazivao na izvesnu prednost moje fabrike, drugi još više, a treći je bio katrastofalan za njih - opljačkao sam ih do gole kože pa su čak postali moji dužnici. Za prva dva su mislila da su prolazne teškoće, tek po trećem su uvideli da nešto nije u redu pa su mene napali. Onda sam im pokazao njihov pravilnik i da je sve to po tom pravilniku. Dalje sam im pokazao da sam po tom pravilniku mogao da svima svojim radnicima, da pored redovne, isplatim još po jednu platu, ali to nisam uradio sem što sam neki procenat bio iznad njih. Pa ako im se ne sviđa pravilnik neka ga promena, a ja dotle ću da čuvam njihov novac. Tako je rođen u praksi obračun pomoću utroška i paricipacije u zajedničkom dohotku na osnovu tih utrošaka - ko smanji utroške za taj procenat dobije više od dohotka, ili obratno, manje ako ih poveća. TAKAV NAČIN OBRAČUNA USPEHA SAM DAO U PROGRAMU BUDUĆE STRANKE - POKRETA ZA ČOVEKA. Ja sam kasnije tu vrstu obračuna dopunio sa obračunom kvaliteta ekonomije, iz svog nesuđenog doktorata.

Taj sistem je funcionisao u ovoj fabrici veoma uspešno sve do pojave famoznih OOUR (Osnovna organizacija udruženog rada). Intencije su bile dobre i sve bi se završilo dobro da se nisu

umešali pravници i napravili zakon od skoro 800 članova. Pamtiti toliko članova zakona ne mogu ni njegovi autori, a kamo drugi. Uvesti tržišne, umesto kooperativne odnose se svršavaju kao i moj primer. Ali tu nije bilo pomoći - to je zvanična partiska politika. Pričalo se o nekim velikim slobodama u organizovanju, o uvođenju konsenzusa, i mnogo što-šta, a sve je bilo formalizovano do kraja da je samo trebalo dati ime OOUR-a i popuniti broj članova tog OOUR-a!? Ideja OOUR (Osnovne organizacije udruženog rada) je propala kao i svaka ideja - vera.

Nekako u isto vreme sam došao do zaključka da je ideja o socijalističkom društvu dobra i da je organizacija ljudi problem zašto nemamo čovečnog društva pa sam počeo da pišem o organizaciji. Kada sam napisao jedno stotinak strana, uvideo sam da mi mnogo šta nedostaje od znanja iz oblasti organizacije rada pa sam upisao dve magistrature: na mašinskom fakultetu - Naučnu organizaciju i na ekonomskom - Organizacionu analizu. Životne okolnosti nisu mi dozvolile da tu knjigu završim, pa sam to ostavio kada odem penziju.

Dugo sam ostao u zabludi da je osnovni problem neuspeha socijalističke ideje u organizaciji, sve do sloma te ideje u zemljama realsocijalizma, pa i kod nas u Jugoslaviji. To me

nateralo da se opet preispitam: da li sam izabrao pogrešnu ideju, ili ideja o čovečnom društvu na mestu? To ponovno preispitivanje ideja me je uverilo da ideja o socijalizmu je u redu ali dovelo me je do zaključka da sva tri pravca u socijalističkim idejama: (1) levi marksisti - komunisti, nastavljajući učenja Marksa i Engelsa da treba silom uzeti vlast, zavesti tzv. >diktaturu proletarijata< i spovesti socijalizam, (2) desni marksisti - socijal demokrati, socijalisti da treba ići mirnim putem u osvajanje vlasti pa preko partiske vlade sprovesti ideje o socijalizmu i (3) nemarksisti - anarho-socijalisti koji su zagovarali revoluciju i potpuno ukidanje ma kakve vlasti, u stvari ne znaju šta treba promeniti po dolasku na vlast.

To je uočljivo iz praktičnog primera jer su sva tri pravca bila, a neki su još, na vlasti (komunisti u Rusiji i zemljama realsocijalizma i u samoupravoju Jugoslaviji; socijal demokrati u Švedskoj, anarho socijalisti su bila na vlasti u jednoj oblasti Španije za vreme revolucije). **NISU ZNALI ŠTA TREBA I KAKO TREBA DA IZMENE, A I DANAS TO NE ZNAJU, DA BI DOBIJI SOCIJALNU - GENERIČKU KOOPERATIVNU DRŽAVU!** Drugim rečima - **NISU ZNALI KADA SU OSVOJILI VLAST ŠTA TREBA DA RADE.** Tako su ti pravci postale vere, a vera i nauka >žive na različitim

zvezdama<.

Tako su ovi koji su izvršili revoluciju izvršili GENOCID nad vlastitim narodom - ljudi su izginuli ni za šta, jer su te revolucije sve propale ili toliko promenili svoj lik da se više ne prepoznaju. Socijal demokrati nisu izvršili genocid ali ništa nisu ni promenili sem način oporezivanja. Anarho socijalisti su kratko vreme živeli u Španiji i kažu da su uveli samopravljanje koje je bilo veoma uspešno. Da nešto rasčistimo **SAMOUPRAVLJANJE JE METODA** kojom se nešto postiže, a nikako nije socijalizam, što mnoge učene glave pokušale da dokažu u Jugoslaviji. **TAKO JE NA KONCU OVOG MILENIJUMA DO TRIUMFA DOŠLO DESTRUKTIVNO DRUŠTVO!**

Došao sam do zaključka da se promena destruktivnog društva u generičko vrši veoma jednostavno ako se zna šta GA JE STVORILO I ŠTA GA STVARA. **BEZLIČNI NOVAC!**

Novac je taj je ljudskom društvu dao destruktivan oblik i doveo ga do stanja opšte pljačke. Znači treba ga promeniti u lični novac i dati mu prvobitnu funkciju - ekvivalenta zamena. Ako to mogu neka plemena na Gvineji da uzimaju iz mora neki tip školjke kao ekvivalent zamene i da ne prave inflaciju, treba li to dokazivati da to isto može i savremeni čovek daleko više obrazovan! I, da se još ponovimo, treba promeniti bilansne

metode da se iskazuju pomoću utroška i nov način utvrđivanje profita. Ko to ostvari rešio je problem destruktivnog oblika ljudskog društva i stanje opšte pljačke u njemu, a stvorio je generički oblik i stanje opšte kooperativnost u ljudskom društvu.

Posle opšteg poloma realsocijalizma čekao sam godinu-dve da neko dođe od učenih glava do istog, ili sličnog, zaključka i da o tome kao autoritetnija ličnost i bolji poznavalac ovog problema društva napiše ozbiljnu naučnu studiju o polomu socijalističkih ideja. Do zavšetka ove knjige pojavila se nekoliko knjiga i više članaka koji ne zadiru u problem nego samo unose pometnju.

Eto zato sam bio prinuđen da napišem ovu knjigu, koja je sve nego naučna, jer za naučno obrađivanje, moje zdravstveno stanje mi ne da vremena. Da napišem ovako obrađene materijale trebalo mi je dve i po godina i to preko računara, za naučno delo najmanje duplo toliko, iako sam zbog pisanje organizacije mnogo materijala sredio. Šta sam od tog materijala ovde koristio nabrajao sam, pa se imenovanim i neimenovanim autorima još jedared izvinjavam.

Može mi se dati prigovor da je ova moja knjiga anarhistička. Ti su samo donekle u pravu. U sukobu sa Marksom i Engels po nekim

osnovnim pitanjima istorija je dala pravo anarho-socijalistima. Drugo je pitanje što su oni smatrali naučnike i inteligenciju nesposobnu da budu na vlasti. Istorijski ih je tu učila - INTELEKTUALCI SU UVEK BILI PRIJATELJI VLASTI MA KOJE VRSTE ONA BILA - pa su kumovali (čast izuzetcima, i ja sam to dugo radio) u stvaranju destruktivnog društva i džingisokanomanije. Napadajući svaku vlast anarhisti su izgubili iz vida da sve što ima više od jednog dela ako hoće da stvori neku koheziju među sobom mora da ima nešto što ih povezuje među sobom. Kod atoma i molekula tu ulogu igra elektron. Kod čoveka tu funkciju mora da obavlja njegova pamet - MOZAK. U kooperativnom društvu mozak - nauka upravlja a ne vlada, a koheziju vrše banke preko ličnog novca.

Drugi prigovor može da bude da sam se od teme u početku knjige mnogo udaljio. Na izgled imaju pravo. Cilj tog udaljavanja je da pokaže:

- (1) od kuda vodi poreklo ljudska destrukcija,
- (2) kako se menjao način reprodukcije žive materije, menjajući organizaciju i način korišćenja potrebnih materijala i
- (3) možda i najvažnije, da ukaže da u živoj materiji sigurno, u ne živoj možda, POSTOJI VIŠA INTELIGENCIJA OD NAŠE

, ILI PROGRAMI REPRODUKCIJE, kao i da je mrtva materija oživela kada je dobila taj program. Šta je to, i gde je to, bojim se da čovek sa svojim čulima neće moći da dosegne, s obzirom da je čestica od koje je sastavljena materija skoro nula. Bilo kako bilo, dokle to čovek ne razreši, za neke će to biti bog, za neke priroda, za neke embrion kako sam ga ja nazvao, a neki neće o tome ni da misle.

I kada završavam ove zadnje redove ne mogu da se otmem utisku da smo krdo ili stado koje vode džiginskanovi, ili VOĐE Radoja Domanovića - slepci, i da pokorno idemo za njima do propasti. Vreme je da se toga otarasimo...

Ljubljana - Motnik, 1994. - 1996.

Autor